

JOURNAL OF VARIETY
IN LANGUAGE AND LITERATURE

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568
Vol.9 No.3 (September - December) 2025

เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

วิจิตรวรรณสาร

JOURNAL OF VARIETY
IN LANGUAGE AND LITERATURE

ISSN 3088-1544 (Online)

ผู้เขียนประจำฉบับ

ชริดา อนันต์เรือง
นิพาทิน สะอะ
จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์
เอกชัย แสงโสดา
พงศธร สุรินทร์
ขจิตา ศรีพุ่ม
กฤษฎาภูมิ เกษอินทร์
กิริติ ณะไชย
กุลปรียา อังมพิษ
ปฐม หงษ์สุวรรณ
บุญเลิศ วิวรรณ
สำราญ ฐระดา
ทิพวัลย์ เหมรา
ยุพาวดี อาจหาญ
ปนิดา ทองบุญชม
ธัญทิพ อบเชย
ณองส์ ฮวัน ชิง
วรโชติ ตีระนา
มยุรี คำแก้ว
อรนุช ศรีคำ
วนิดา หอมจันทร์
เพ็ญพร จันทร์ละมุนมา
สุรัชย์ ปิยานุกูล
เบญจพร วรรณูปถัมภ์
รุฬฟิยา อามิง
ภัทรา ปิณฑะแพทย์
ชนนิกานต์ แสงวงผล
สุชาติ หอมจันทร์
กระพั่น ศรีงาน

วชิรบรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

เจ้าของ

เครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรม

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์พิเศษจันทน์ ทองประเสริฐ
ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ

ราชบัณฑิตยสภา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณ จิตรจันทน์

ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพร พานโพธิ์ทอง
รองศาสตราจารย์สงบ บุญคล้าย
รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังขพันธ์นันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ศานติ ภักดีคำ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลศักดิ์ กิ่งคำ
รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ นันทจินทุล
รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ รอดลอย
รองศาสตราจารย์สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร คงศิริรัตน์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตะวันออก
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกริก
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยนเรศวร

วិธีวรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

รองศาสตราจารย์กฤษฎา ศรีธรรมมา
รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ภักดีมาสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารียา หุตินทะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สกุล บุญยทัต
นางชมัยกร บางคมบาง
Dr.Nguyen Thi Thuy Chau
Dr.Chom Sonngang

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ รักษ์มณี
รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐา จักรไชย
รองศาสตราจารย์ ดร.วรารธน์ ศรียาภัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติา เจียพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชดา ลาภใหญ่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรัฐพร ไทยจูเหลื่อม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา พรายยงค์
ดร.สรพันธ์ นันตะภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศิลปินแห่งชาติ
Vietnam National University
Royal Academy of Cambodia

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยรังสิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

วិธีวรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายภาษาต่างประเทศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์จิรัฐัญญกุล ผลเจริญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร.พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

ประสานงาน

ดร.อรรณณ ฤทธิศรีธร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ยุพาวดี อาจหาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ทิพย์วัลย์ เหมรา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พิสูจน์อักษร

อาจารย์อุภาวันน์ นามศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณภัทร เชาว์นวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติภาพ ชำรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ปนิดา ทองบุญชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ประยุทธ จิตราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วิจิตรวิจารณ์สาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

ประสิทธิภาพเว็บไซต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันทรัพย์ ยืนยาว

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ศิลปกรรม-รูปเล่ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาลิตา ผลประดับเพชร

วไรซ์ดิ ตีตะนา

ชลดา สมานชาติ

ประชาสัมพันธ์

อาจารย์อุภาวณณ์ นามศิริ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

Publisher

Network of Academics on Language and Culture

Editorial Consultant

Adjunct Prof. Chamnong Thongprasert
Prof. Dr. Pathom Hongsuwan

Fellow of The Royal Society
Mahasarakham University

Expert

Prof. Dr. Duangmon Chitchamnong

Prof. Chuan Petkaew
Hon. Prof. Dr. Boonyong Ketthet
Assoc. Prof. Dr. Natthaporn Panpothong
Assoc. Prof. Sagnop Boonkloi
Assoc. Prof. Dr. Thanya Sangkhaphanthanon
Assoc. Prof. Dr. Santi Phakdeekam
Assoc. Prof. Dr. Wilaisak Kingkham
Assoc. Prof. Dr. Siriwan Nantachantoon
Assoc. Prof. Dr. Wilaiwan Khanittanan
Assoc. Prof. Dr. Chalor Rodloy
Assoc. Prof. Sunee Leopenwong
Assoc. Prof. Dr. Supaporn Kongsirirat
Assoc. Prof. Krisada Sridharmma

Prince of Songkla University
Pattani Campus
Suratthani Rajabhat University
Khonkaen University
Chulalongkorn University
Eastern Language Specialist
Naresuan University
Srinakharinwirot University
Kasetsart University
Kasetsart University
Thammasat University
Krirk University
Khon Kaen University
Naresuan University
Maha Sarakham Rajabhat University

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

Assoc. Prof. Dr. Somkiat Wattanapongsakul

Assoc. Prof. Dr. Siriporn Phakdeephassook

Asst. Prof. Areeya Hutinta

Asst. Prof. Sakun Bunyathat

Mrs. Chamaiporn Bangkombang

Dr. Nguyen Thi Thuy Chau

Dr. Chom Sonngang

Sukhothai Thammathirat

Open University

Chulalongkorn University

Silpakorn University

Silpakorn University

National Artist

Vietnam National University

Royal Academy of Cambodia

Editorial Board

Assoc. Prof. Dr. Somkiat Rakmanee

Assoc. Prof. Dr. Chettha Chakchai

Assoc. Prof. Dr. Warawat Sriyabhaya

Asst. Prof. Prakrit Chantakhian

Asst. Prof. Dr. Kobkan Wisesram

Asst. Prof. Dr. Suchada Jiaphong

Asst. Prof. Dr. Rachada Lapyai

Asst. Prof. Dr. Jiratthiporn Thainguluam

Asst. Prof. Dr. Wichuda Praiyong

Dr. Soraphan Nantaphum

Kasetsart University

Rajabhat Maha Sarakham

University

Phayao University

Buriram Rajabhat University

Phetchabun Rajabhat University

Pibulsongkram Rajabhat University

Rangsit University

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Dhonburi Rajabhat University

Rajamangala University of

Technology Isan Surin Campus

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

Editor in Chief

Assoc. Prof. Dr. Bunsanoe Triwiset

Buriram Rajabhat University

Assistant Editor for Foreign Language

Asst. Prof. Dr. Somsak Phansiri

Buriram Rajabhat University

Chirattthankamol Phoncharoen

Surindra Rajabhat University

Dr. Pisutpong Endoo

Rajamangala University of

Technology Isan Surin Campus

Coordinator

Dr. Orawan Rithisrithorn

Buriram Rajabhat University

Yuphawadee Athan

Buriram Rajabhat University

Thippawan Hemmara

Buriram Rajabhat University

Proofreader

Uphawan Namhiran

Buriram Rajabhat University

Asst. Prof. Napat Chawnuam

Buriram Rajabhat University

Asst. Prof. Santiphap Charam

Buriram Rajabhat University

Asst. Prof. Phiphat Prasertsang

Buriram Rajabhat University

Panida Thongbunchom

Buriram Rajabhat University

Prayut Jitrach

Buriram Rajabhat University

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

Web Editor

Asst. Prof. Dr. Sinsup Yuenyaw

Buriram Rajabhat University

Layout Editor

Asst. Prof. Palita Phonpradapphet

Worachot Tana

Chonlada Samanchat

Public Relations Officer

Uphawan Namhiran

Buriram Rajabhat University

วិวิวรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

Office of Journal of Variety in Language and literature
568 Village No. 9, Samet Sub-District, Mueang Buriram, Buri Ram
Province 31000, Tel. 084-518-6262

Email Address: wiwitjournal@gmail.com

Subscribe and Submission of manuscript at
<https://www.tci-org/index.php/wiwitwannasan/article/view/192684>

ที่ทำการสำนักงานวารสารวิวิวรรณสาร

568 หมู่ที่ 9 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์: 084-518-6262

email address: wiwitjournal@gmail.com

สมัครสมาชิกและส่งบทความได้ที่เว็บไซต์

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/wiwitwannasan/article/view/192684>

วិธีวรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

เกี่ยวกับวารสาร

วិธีวรรณสาร เป็นวารสารวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือทางวิชาการของเครือข่ายนักวิชาการด้านภาษาและวัฒนธรรมในหลายมหาวิทยาลัย เป็นวารสารราย 4 เดือน ตีพิมพ์สองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีกำหนดออกปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับที่หนึ่ง ระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน ฉบับที่สอง ระหว่างเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และ ฉบับที่สาม ระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม วิธีวรรณสาร ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบตีพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ต้นฉบับ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือที่เป็นองค์ความรู้ด้านภาษา วรรณคดี คติชนวิทยา ภาษาศาสตร์ การสอนภาษา และภาษาเพื่อการสื่อสาร บทความที่จะได้รับการพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสาร จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใด และบทความทุกเรื่องที่ได้รับพิจารณาเพื่อตีพิมพ์ในวารสารนี้ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทความ โดยเป็นการประเมินแบบอำพรางสองฝ่าย ต้นฉบับอาจได้รับการปรับปรุงและแก้ไขตามที่บรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร ทั้งนี้ ขอคิดเห็นใด ๆ ในบทความถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ อย่างไรก็ตาม ลิขสิทธิ์ในบทความที่ตีพิมพ์เป็นของวารสาร การพิมพ์ซ้ำบางส่วนหรือทั้งหมดของบทความจะต้องได้รับการอนุญาตจากบรรณาธิการวารสารเป็นลายลักษณ์อักษร

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

About Journal

Journal of Variety in Language and literature is an academic journal which originated from the academic cooperation of the Network of Academics on Language and Culture in many universities. It is a four monthly journal published in two languages: Thai and English. There are three issues each year, which are the first issue between January - April, the second issue between May - August and the third issue between September - December. Journal of Variety in Language and literature is prepared in two formats, which are the printed format and electronic format. The objective is to publish the manuscripts of the research article, academic article, and book review article, which are a body of knowledge in the field of language, literature, folklore, linguistics, teaching of language and language for communication. The articles to be published in the journal must be articles that have never been published in any other journals before, or are under consideration to be published in any other journals, and every article considered for publication in this journal has been evaluated by three experts in science related to articles by double blind method. The manuscript may be revised and edited as appropriate by the editors and experts. Any comments in the article are the views and responsibilities of the author of the article; however, the copyright is owned by the journal, and the reprint of all or part of an article must be approved by the editor of the journal in writing.

วิจารณ์สาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

วिवรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

บทบรรณาธิการ

ปีที่เก้าเล่มยี่สิบเจ็ดสำเร็จผล
บันดาลดลแรงหยดย้อยผู้สร้างสรรค์
เนื่องภาษาวัฒนธรรมล้วนสำคัญ
จึงแบ่งปันเปิดพื้นที่วิชาการ

วารสารวिवรรณสาร (Journal of Variety in Language and literature) เล่มนี้ เป็นปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2568) เป็นเล่มที่ 27 แล้ว สำหรับการเดินทางของเครือข่าย นักวิชาการ ด้านภาษาและวัฒนธรรม ในเล่มนี้ มีบทความหลากหลายจำนวน 13 บทความ โดยอาจจัดกลุ่มเนื้อหาได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่เน้นการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรม ได้แก่ (1) เพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยาย เรื่อง Billy and Joe (2) การศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดี เขมรเรื่องตุ้มเตี๋ย (3) สิ้นโหลในหลากหลาย: มิติตัวบทควีร์ในการ์ตูนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก

กลุ่มที่เน้นการศึกษารากเหง้า กวีวิธีทางภาษา และคติชนวิทยา ได้แก่ (4) ลักษณะภาษาและการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมของคำศัพท์ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในการนำเสนอวัฒนธรรมไทยของช่องคัลแลนแซทเบอร์รี่ (5) กวีวิธีทางภาษาในเรื่องเล่าชาวกัมพูชาพิบัติพายุยง (6) การศึกษาความคล้ายคลึงของคำศัพท์ภาษาเกาหลีและไทยผ่านภาษาตัวกลาง (7) ประชุมจดหมายเหตุ อภิปรัชญา (โกษาปาน): ลักษณะโปรมณิศาที่สมัยอยุธยา (8) ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์กุ่มบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ : รูปแบบประเพณีตามพุทธบัญญัติ อัตลักษณ์ชุมชน และการอนุรักษ์สืบสาน

และกลุ่มที่เน้นการสื่อสารและการสอนภาษาไทย ได้แก่ (9) ผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชนที่มีต่อความสามารถด้านการพูดสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (10) การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 (11) การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (12) การพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (13) การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ขอขอบคุณผู้สนับสนุนทุกท่านที่ส่งบทความคุณภาพมาให้พิจารณา ทำให้ผู้อ่านได้มีตัวเลือกหลากหลายในการเลือกอ่านตามความสนใจและความจำเป็นเฉพาะตน

วชิรบรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

สืบสานบทประพันธ์
ชวนมิตรแก้วค้นแก่นสาร
อ่านคิด-พินิจพิจารณา
ให้เบิกบานตาพัฒนา

บุญยเสนอ ศรีวิเศษ
บรรณาธิการ

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

Editorial Note

Marking the completion of the ninth year, Volume 27,
This milestone fuels our determination to persist in creative endeavors.
Recognizing the paramount importance of language and culture,
We dedicate this platform to the sharing of academic knowledge.

This Journal of Variety in Language and Literature, Volume 9, Issue 3 (September - December 2025) marks the 27th publication in the journal's history, representing the ninth year of our ongoing commitment as a network of scholars dedicated to language and culture. We are pleased to present thirteen diverse articles in this volume, which can be categorized into three distinct thematic groups.

1. Literature Analysis and Criticism: This section features three articles focusing on literary interpretation and critique:

(1) Sexuality of Male Homosexual Characters in the Novel "Billy and Joe"

(2) A Comparative Study of Food in the Thai Literature "Kun Chang Kun Pan" and the Khmer Literature "Tum Teav"

(3) Fluidity in Diversity: Dimensions of Queer Textuality in the Yaoi Comic "My Stuttering Sweetheart"

2. Language Studies, Linguistic Strategies, and Folklore: The second group comprises five articles examining linguistic and cultural heritage:

(4) Language Characteristics and Pragmatic Transfer of Korean Hosts Using Thai as a Second Language to Present Thai Culture on the Cullen Hateberry Channel

(5) Linguistic Strategies in Disaster News Narratives of Tropical Storm Yagi

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

(6) The Study of Lexical Similarities between Korean and Thai Through Intermediary Languages

(7) The Archives of Ok-Phra Wisut Sunthon (Kosa Pan): Characteristics of Ancient Vocabularies in the Ayutthaya Period

(8) The Kathin Tradition of the Kui Ethnic Group in Ban Khu Khat, Satuek District, Buri Ram Province: Traditional Forms According to Buddhist Disciplines, Community Identity, and Conservation

3. Communication and Language Teaching: The final group includes five articles dedicated to pedagogical research and communication skills:

(9) Effect of Integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL Learning Management Focusing on Communicative Speech with the Community on the Communicative Speaking Ability of Grade 11 Students

(10) The Development of a Computer-based Diagnostic Test for Identifying Spelling Deficiencies in Basic Thai Writing among Prathomsueksa 3 Students under Buriram Primary Educational Service Area Office 1

(11) Developing Listening and Speaking Skills in English by Using Task-Based Learning Activities for 1st Year Vocational Certificate Students

(12) Development of Plosive Sounds Pronunciation in English Vocabulary by Phonics Teaching for Grade 2 Students

(13) The Construction of a Thai Reading Diagnostic Test by Using Item Response Theory for Prathomsueksa 6 Students under Buriram Primary Educational Service Area Office 1

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

We extend our sincere gratitude to all authors for contributing their high-quality research for consideration. It is our hope that this collection provides readers with a rich variety of academic perspectives to explore according to their interests and scholarly needs.

With these thirteen chapters now revealed,
I invite my dear friends to search for the true essence.
Through reading, critical thinking, and reflection,
May this bring you joy and inspire development.

Bunsanoe Triwiset
Editor in Chief

JOURNAL OF VARIETY IN LANGUAGE AND LITERATURE

Vol.9 No.3 (September - December) 2025

สารบัญ

วิวิธวรรณสาร

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) 2568

เพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยายเรื่อง Billy and Joe

425

Sexuality of Male Homosexual Characters in Novel Named Billy and Joe

ชริดา อนันต์เรือง / นิฟาติน สะอะ / จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์

Charida Ananrueang / Nifatin Sa-A / Jiraporn Adcharyaprasit

ลักษณะภาษาและการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมของผู้อำเนียรายการชาวเกาหลี
ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในการนำเสนอวัฒนธรรมไทยของช่องคัลแลนแฮทเบอร์รี่

441

Language Characteristics and Pragmatic Transfer of Korean Hosts Who

Used Thai as a Second Language to Present Thai Culture on the Cullen

Hate Berry Channel

เอกชัย แสงโสดา / พงศธร สุรินทร์

Ekkachai Sangsoda / Phongsatorn Surin

กลวิธีทางภาษาในเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติพายุนายางิ

459

Linguistic Strategies in Disaster News Narratives

of Tropical Storm Yagi

ขจิตา ศรีพุ่ม

Khajita Sriboom

การศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน

477

กับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว

A Comparative Study of Food in Literature "Kun Chang Kun Pan"

in Thai and "Tum Teav" in Khmer

กฤษณาภูมิ เกษอินทร์ / กิรติ ธนะไชย

Krisanaphum Ket-in / Keerati Dhanachai

สิ้นไหลในหลากหลาย: มิติตัวบทควีรในการ์ตูนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก

Fluidity in Diversity: Dimensions of Queer Textuality in the Yaoi Comic My Stuttering Sweetheart

กุลปรียา อังมีพิช / ปฐม หงษ์สุวรรณ

Kunpreeya Oungmeepit / Pathom Hongsuwan

493

ประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) :

ลักษณะโบราณศัพท์สมัยอยุธยา

The Archives of Ok-Phra Wisut Sunthon (Kosa Pan):

Archaic Word Form in Ayutthaya Period

บุญเลิศ วิวรรณ

Boonlert Wiwan

509

ประเพณีบุญธูรินของกลุ่มชาติพันธุ์กุยบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ :

รูปแบบประเพณีตามพุทธบัญญัติ อัตลักษณ์ชุมชน และการอนุรักษ์สืบสาน

The Kathin Tradition of the Kui Ethnic Group in Ban Khu Khat, Satuek District, Buri Ram Province: Traditional Forms According to Buddhist Disciplines, Community Identity, and Conservation

สำราญ ธูระตา / ทิพวัลย์ เหมรา /

ยุพาวดี อาจหาญ / ปนิตา ทองบุญชม

Samran Dhurata / Thippawan Hemmara /

Yupawadee Athan / Panida Thongbunchom

523

การศึกษาความคล้ายคลึงของคำศัพท์ภาษาเกาหลีและไทยผ่านภาษาตัวกลาง

The Study of Lexical Similarities between Korean and Thai

Through Intermediary Languages

ธัญทิพ อบเชย / ณองส์ ฮวัน ซึง

Thanyatip Obchoei / Jung Hwanseung

537

ผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL

เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดสื่อสาร

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

Effect of Integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL Learning Management

Focusing on Communicative Speech with the Community on

the Communicative Speaking Ability of Grade 11 students

วรโชติ ตีระนา

Worachot Tana

555

การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน
สำหรับดำเนินการสอบ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

*The Development of a Computer-based Diagnostic Test for Identifying Spelling
Deficiencies in Basic Thai Writing of among Prathomsueksa 3 Students
under Buriram Primary Educational Service Area Office 1*

มยุรี คำแก้ว / อรุณ ศรีคำ / วนิดา หอมจันทร์

Mayuree Khamkaew / Oranut Sriksam / Wanida Homjan

การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

*Developing Listening and Speaking English Skills by Using Task-Based
Learning Activity for 1st Year of Vocational Certificate Students*

เพ็ญพร จันทร์ละมุนมา / สุรัช ปิยานุกูล / เบญจพร วรณูปถัมภ์

Penpon Janlamunmar / Surachai Piyankool /

Benchaporn Wannupatam

การพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

*Development of Plosive Sounds Pronunciation in English Vocabulary
By Phonics Teaching for 2nd Grade Students*

รุฟิยา อามิง / ภัทรา ปินตะแพทย์

Rufiyya Arming / Pattra Pindabaedya

การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย

โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

*The Construction of a Thai Reading Diagnostic Test by Using Item
Response Theory for Prathomsueksa 6 Students under*

Buriram Primary Educational Service Area Office 1

ชนิกานต์ แสงวงผล / สุชาติ หอมจันทร์ / กระพัน ศรีงาน

Chonnikan Sawangpol / Suchart Homjan / Krapan Sri-ngan

ประวัติผู้เขียน

เพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยายเรื่อง Billy and Joe

Sexuality of Male Homosexual Characters in Novel Named Billy and Joe

ชริตา อนันต์เรือง¹ / นิฟาติน สะอะ² / จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์^{3*}
Charida Ananrueang¹ / Nifatin Sa-A² / Jiraporn Adchariyaprasit^{3*}

^{1,2,3}สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,
กรุงเทพมหานคร 10300, ประเทศไทย
^{1,2,3}Thai Language Department, Faculty of Humanities and Social Science, Suan Sunandha
Rajabhat University, Bangkok 10300, Thailand

*Corresponding author Email: jiraporn.ad@ssru.ac.th

Received: August 2, 2025

Revised: August 18, 2025

Accepted: October 7, 2025

Abstract

This article aims to study the sexuality of male homosexual characters in the novel “Billy and Joe” by alittlebixth, published in 2023. The study findings reveal four aspects of character sexuality: 1) Personality of male homosexual characters: Externally, they are characterized as tall, handsome, and muscular, even for receptive characters, conforming to modern masculine ideals. Their behavioral traits differ according to social status, occupational roles, and experiences. 2) Sexual identity of male homosexual characters: The study found both characters who were attracted to the same sex from the beginning and characters who underwent sexual identity transformation, with certain factors serving as catalysts for their sexual self-awareness. 3) Sexual attitudes of male homosexual characters: The characters demonstrated values regarding sexual health practices, sexual relationships without romantic love, gender-neutral compliments, and sexual fantasies that reflected their emotional desires for romantic fulfillment. 4) Sexual relationships of male homosexual characters: Found only among the main characters, with factors contributing to sexual relationships extending beyond love to include curiosity, experimentation, emotional fulfillment needs, and possessive desires.

Keywords: Sexuality, Male homosexual characters, Boys’ Love novel

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของเพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยายเรื่อง Billy and Joe ของ alittlebixth เผยแพร่ปี 2566 ผลการศึกษาพบว่า เพศวิถีของตัวละครทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) บุคลิกภาพของตัวละครชายรักชาย ภายนอกมีลักษณะสูง หล่อ ร่างกายกำยำแน่นเป็นตัวละครฝ่ายรับ ซึ่งเป็นไปตามอุดมคติของผู้ชายสมัยใหม่ ส่วนลักษณะนิสัยแตกต่างกันโดยสัมพันธ์กับฐานะทางสังคม หน้าที่การงานและประสบการณ์ 2) อุดมคติทางเพศของตัวละครชายรักชาย พบทั้งตัวละครที่ชอบเพศเดียวกันแต่แรก และตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงอุดมคติทางเพศภายหลัง โดยมีปัจจัยบางประการที่ทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงเพศวิถีของตน 3) ความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศของตัวละครชายรักชาย พบว่ามีค่านิยมที่ตัวละครใช้ปฏิบัติตนด้านสุขอนามัยทางเพศ ความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่ต้องรักกัน หรือแม้แต่คำชมที่ไม่จำกัดเพศ และมีจินตนาการทางเพศที่สะท้อนอารมณ์ปรารถนาของตัวละครว่าอยากสมหวังในความรัก และ 4) ความสัมพันธ์ทางเพศของตัวละครชายรักชาย จะพบเพียงตัวละครหลัก โดยมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศไม่ได้มีเพียงความรัก แต่รวมถึงความอยากรู้อยากลอง ความต้องการเติมเต็มความรู้สึก หรือความอยากครอบครองอีกด้วย

คำสำคัญ: เพศวิถี, ตัวละครชายรักชาย, นวนิยายวาย

บทนำ

นวนิยายเป็นบันเทิงคดีที่เกิดจากการสร้างสรรค์ความคิด จินตนาการ หรือแม้แต่ประสบการณ์ของผู้เขียนลงไปเพื่อถ่ายทอดให้กับผู้อ่านโดยมีจุดประสงค์แตกต่างกัน จึงถือว่านวนิยายก็เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่ทำให้ได้เรียนรู้มุมมองได้หลากหลายมากกว่าที่เคยรู้จัก เช่นเดียวกับที่ Sujjapun (2017) ได้กล่าวว่า นวนิยายคือนิยายแบบใหม่หรือเรื่องเล่าแบบใหม่ ที่เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ นวนิยายเป็นเรื่องที่สะท้อนวิถีชีวิตและสังคมปัจจุบัน จึงไม่ใช่เรื่องไร้สาระแต่เป็นเหมือนกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนให้รู้จักชีวิต รู้จักสังคม รู้จักมนุษย์ ให้แง่คิดและคลายปัญหาในบางครั้ง ทำให้เห็นว่านวนิยายมีอิทธิพลต่อความคิดของมนุษย์อย่างมาก เหมือนโลกจำลองที่จะได้พบเจอกับมนุษย์รูปแบบต่าง ๆ จากนวนิยายหลากหลายประเภท ฉะนั้น “นวนิยายวาย” จึงถือเป็นอีกหนึ่งงานเขียนที่สะท้อนความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม สะท้อนความรักของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันจากตัวละครหลัก

คำว่า “วาย” มาจากคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น “Yaoi” ซึ่ง Lertwichayaroj (2017) ได้อธิบายไว้ว่า “Yaoi” เกิดจากนิเวศการตูนสองคนที่ย่อคำสามคำรวมกัน โดยจะดำเนินด้วยตัวละครสองฝ่ายคือ เซเมะ (Seme-Semeru) แปลว่า โจมตี เป็นฝ่ายรุกมีลักษณะเด่นตามแบบฉบับพระเอกในอุดมคติ เช่น หล่อ สูง เข้มแข็ง อีกฝ่ายคือ อุเคะ (Uke-Ukeru) แปลว่า ถูกโจมตี เป็นฝ่ายรับหรือนายเอก มีลักษณะรูปร่างบอบบาง ไปจนถึงอ่อนแอ หน้าสวย ช่วงแรกของการสร้างสรรค์ผลงานวายจึงมักพบการผลิตซ้ำภาพจำลักษณะของตัวละครชายรักชายเพียงแค่สองลักษณะ อีกทั้งพบว่าบางตัวละครปฏิเสธการเป็นเกย์หรือแสดงออกด้านลบกับการรักเพศเดียวกันแม้ว่าตนจะมีรสนิยมแบบนั้นก็ตาม แต่ในปัจจุบันที่สังคมเริ่มยอมรับกลุ่มเพศหลากหลายมากขึ้นทำให้การสร้างตัวละครมีความสมจริงและหลากหลายตามรูปแบบชีวิตต่าง ๆ ในนวนิยาย ตัวตนทางเพศถูกนำเสนอมากกว่าเพียงผู้ชายและผู้หญิง เช่น เกย์ เลสเบี้ยน ไบเซ็กชวล หรือแม้แต่การนำเสนอเรื่องราวความสัมพันธ์ทางเพศที่สังคมเคยไม่ยอมรับ เหล่านี้เป็น การเปลี่ยนแปลงที่เห็นถึง

ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม สังคมที่เริ่มเปิดให้กับเพศหลากหลายทำให้นวนิยายสร้างพื้นที่เพื่อบอกเล่าถึงตัวตนกลุ่มเพศเหล่านั้น อีกทั้งสังคมที่เปิดกว้างและยอมรับในความแตกต่างทำให้มีการสร้างตัวละครที่มีวิถีทางเพศหลากหลายมากกว่าการใช้ภาพตายตัวแบบใดแบบหนึ่ง ในปัจจุบันนวนิยายวายถือเป็นหนึ่งในนวนิยายที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากผู้อ่าน เพราะในหลายเรื่องไม่ใช่แค่การเสนอภาพของความรักของกลุ่มเพศหลากหลายเท่านั้น แต่อาจจะใส่ความคิด ทศนคติมุมมองลงในตัวละครเพื่อส่งสารให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจวิถีทางเพศที่ไม่ได้นำเสนอมากในสื่อและถือเป็นการสร้างพื้นที่ให้กับตัวตนเพศเหล่านั้นไม่ให้ถูกมองข้าม

นวนิยายเรื่อง Billy and Joe ของ a little bixth ตีพิมพ์ในปี 2566 เป็นเรื่องราวของ ‘บิลลี่’ เด็กหนุ่มจากดาวหมาเล่นือที่ลงมาบนโลกเพื่อตามหาเพื่อนที่หายไประหว่างดวงเดียวกัน แต่ก็มีเหตุทำให้ถูกทางรัฐเพ่งเล็งว่าเป็นตัวอันตรายจนเกือบโดนสังหารถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้หมวดหน่วยพิเศษอย่าง ‘โจ’ จึงทำให้ทั้งคู่ต้องมาอยู่ได้ชายคาเดียวกัน ตัวละครในนวนิยายเป็นอีกหนึ่งเรื่องที่น่าสนใจของความแตกต่างตัวละครชายรักชายไว้อย่างน่าสนใจ ตัวละครชายรักชายทั้งหมด 4 ตัวละครแม้จะมีลักษณะภายนอกที่ตรงตามมาตรฐานสังคมร่วมกัน แต่ยังพบความแตกต่างในด้านลักษณะนิสัยและความคิดจากประสบการณ์ชีวิต การแสดงอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ที่เผชิญ รวมไปถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่มีทั้งตัวละครเป็นชายรักชายอยู่แล้วและตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์จากปัจจัยบางอย่างจนนำไปสู่การตระหนักถึงเพศวิถีของตน ซึ่งเป็นความแตกต่างอันเนื่องมาจากสังคมวัฒนธรรม ความคิดความเชื่อและประสบการณ์ในชีวิตที่หล่อเลี้ยงให้ตัวละครมีความแตกต่างกัน เป็นเพศวิถีของบุคคลที่ไม่สามารถใช้อธิบายโดยใช้ภาพแบบเหมารวมได้ เพราะการศึกษาเรื่องเพศทางมานุษยวิทยาจะต้องพิจารณาหลาย ๆ ด้านอย่างละเอียด ทั้งพฤติกรรมการแสดงออก อารมณ์ความรู้สึก ความคิด หรือแม้แต่สังคมวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้ทำให้เรื่องเพศซับซ้อนมากกว่าที่วิทยาศาสตร์จะอธิบายได้เพียงอย่างเดียว (Duangwiset, 2015)

การศึกษาตัวละครชายรักชายในนวนิยายทำให้เห็นถึงความหลากหลายทางความคิด ความชอบรสนิยมในสังคมผ่านตัวละครโดยอาจจะผ่านคำพูดโดยตรงหรือผ่านการกระทำที่ต้องตีความก็ได้ ทำความเข้าใจรูปแบบจำลองชีวิตมนุษย์ผ่านตัวละครโดยไม่มีแบบแผนตายตัว อย่างตัวละครโจที่เป็นเกย์ในบทบาทของผู้ถูกระงับไม่ได้แสดงออกหรือมีการกระทำที่อ่อนหวาน แต่โจเป็นนายตำรวจในหน่วยสืบสวนพิเศษที่มีร่างกายสูงและกำยำ มีภาวะผู้นำและกล้าตัดสินใจ ในขณะที่ตัวละครบิลลี่อยู่ในบทบาทของผู้กระทำหรือถูก ไม่ได้แสดงความเป็นผู้นำในความสัมพันธ์ระหว่างตนและโจ กลับเป็นโจที่ต้องคอยสอนและดูแลบิลลี่ อีกทั้งบิลลี่มีอารมณ์ความรู้สึกที่อ่อนไหวมากกว่าโจ รวมถึงมีรสนิยมความชอบดูการ์ตูนผู้หญิง และการแต่งคอสเพลย์เป็นผู้หญิง ใส่กระโปรง ใส่วิกผม ทั้งสองตัวละครมีการแสดงออกและความชื่นชอบที่ไม่ตรงตามเพศสภาพที่สังคมคิดหรือตีกรอบไว้ว่าถูกต้องอยู่ในบทบาทผู้นำ แข็งแกร่งเพื่อดูแลปกป้องคนรัก ในขณะที่บทบาทของโจต้องเป็นผู้ตามที่ยอ่อนโยน หรือแม้จะนิยามคำว่า “สวย” ที่มักใช้กับเพศหญิงหรือกลุ่มเพศหลากหลายที่อยู่ในฝ่ายถูกระงับมากกว่าแต่โจกลับนำมาใช้กับบิลลี่ในบทของรุกแทน จะเห็นว่าการแสดงออกและความคิดของตัวละครนั้นไม่ได้เป็นสิ่งที่สังคมกำหนดไว้แต่เป็นไปตามความชอบ ความต้องการของตนเอง หรือตัวตนที่แท้จริงเป็นการสร้างตัวละครเพื่อลบลบเดิมตอวิถีของเพศหลากหลายในสังคม

นอกจากนี้นวนิยายยังกล่าวถึงกลุ่มเพศหลากหลายที่ชอบได้ทั้งชายหญิงคือไบเซ็กชวล และกลุ่มเพศที่ชอบโดยไม่สนใจเพศอย่างแพนเซ็กชวลผ่านตัวละคร ‘เคน’ หัวหน้าหน่วยสืบสวนพิเศษ เพราะเคนคือคนที่มีความสัมพันธ์กับผู้หญิงมาตลอดจนกระทั่งมีเหตุทำให้ตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางเพศ

เป็นการรักแบบสองเพศ ทำให้เห็นถึงกลิ่นอายของเพศที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ในปัจเจกบุคคล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยาย Billy and Joe ที่กล่าวถึงตัวตนของเพศที่หลากหลายในอีกมุมที่ไม่ได้พบมากนัก

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณะเพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยาย เรื่อง Billy and Joe

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยายเรื่อง Billy and Joe ผู้ศึกษาได้ทบทวนและประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับเพศวิถีที่นักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะไว้ดังนี้

Archawanijkul & Tangchonlatip (2008, Introduction) สรุปได้ว่าเพศวิถีนั้นเป็นวิถีชีวิตทางเพศที่สร้างมาจากความสัมพันธ์กับการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จนกลายเป็นค่านิยมบรรทัดฐาน วิถีคิด วิถีปฏิบัติในเรื่องความต้องการและการแสดงออกเรื่องเพศ ชีวิตรัก การเลือกคู่ครอง รวมถึงการกัก

Thaweest (2019, p. 316) สรุปเพศวิถีในทางมานุษยวิทยาได้ว่ามีความหมายครอบคลุมทั้งพฤติกรรมทางเพศ แรงขับทางเพศ ความปรารถนา ความพึงพอใจและรสนิยมทางเพศ บรรทัดฐานทางเพศ การแสดงออกทางเพศ ความรัก ความหลากหลายทางเพศ หรือความสัมพันธ์ชายหญิง โดยมีผลมาจากประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจและการเมือง แสดงให้เห็นในทางวัฒนธรรมมากกว่าชีววิทยา

Chamsanit (2008, pp. 4-5) กล่าวว่า เพศวิถียังไม่มีขอบเขตความหมายที่ตายตัว แต่นิยามที่นักวิชาการแต่ละท่านให้ไว้จะมีรายละเอียดที่ตรงกันคือ เพศวิถีไม่ได้หมายถึงแค่การมีเพศสัมพันธ์ แต่หมายรวมถึงอัตลักษณ์ทางเพศ การแสดงออกทางเพศ และความพอใจในการเลือกคู่ ทั้งในด้านความรู้สึก เสน่ห์และความสัมพันธ์ทางเพศของทุกคน

ขณะที่ Havanon (2012, pp. 17-20) ได้อธิบายความซับซ้อนของเพศวิถีด้วยแผนภาพ วงรอบเพศวิถี (Circles of sexuality) ที่ซ้อนทับกันด้วยปัจจัยของวงกลมทั้ง 5 วงคือ 1. ความปรารถนาทางเพศ 2. ความผูกพันทางเพศ 3. อัตลักษณ์ทางเพศ 4. อนามัยเจริญพันธุ์และอนามัยทางเพศ 5. การนำเรื่องเพศมาควบคุมความสัมพันธ์

Note: Circles of Sexuality (Havanon, 2012, p. 19)

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับเพศวิธินี้ สามารถสรุปได้ว่าการศึกษาเพศวิถีไม่ได้มุ่งศึกษาเพียงเพศทางชีวภาพเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงบริบทแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม ความเชื่อ และอุดมการณ์ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงออกทั้งทางอารมณ์และร่างกาย รวมถึงอัตลักษณ์ทางเพศ ปัจจุบันเหล่านี้เป็นตัวอธิบายว่าบุคคลแต่ละคนพัฒนาเพศวิถีของตนอย่างไร ทำให้ไม่สามารถใช้แบบแผนตายตัวมาแทนเพศวิถีของเพศต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากประสบการณ์ชีวิตของแต่ละบุคคลแตกต่างกันและการเติบโตในสภาพแวดล้อมที่มีความเชื่อ ค่านิยม และบรรทัดฐานเกี่ยวกับเพศที่หลากหลาย ปัจจุบันเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการหล่อหลอมเพศวิถี ดังนั้นในการศึกษาเพศวิถีในบทความนี้ ผู้วิจัยจึงจะศึกษาบริบทเหล่านี้เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครชายรักชายและเข้าใจว่าเพศวิถีของพวกเขาถูกนำเสนออย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาตัวบทนวนิยายผ่านแอปพลิเคชัน MEB มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีเพศวิถีและเพศหลากหลาย
2. ศึกษาตัวบทนวนิยายเรื่อง Billy and Joe จำนวน 40 ตอน
3. วิเคราะห์เพศวิถีของตัวละครชายรักชายทั้งหมด 4 ตัวละคร ได้แก่ บิลลี่ โจ เคน ลีโอ ว่ามีการแสดงออกทางเพศ รสนิยมทางเพศ หรือคิดต่อเรื่องเพศทั้งของตนเองและผู้อื่นอย่างไร
4. เสนอผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเพศวิถีของตัวละครชายรักชายทั้งหมด 4 ตัวละคร ได้แก่ บิลลี่ โจ เคน และลีโอ โดยศึกษาวิเคราะห์จำแนกเป็นหัวข้อเพื่อให้เห็นถึงพฤติกรรมการแสดงออก ความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ของตัวละครที่จะสร้างความแตกต่างของเพศวิถีชายรักชายอีกรูปแบบหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. บุคลิกภาพของตัวละครชายรักชาย

การวิเคราะห์บุคลิกภาพของตัวละครชายรักชาย ผู้ศึกษาจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นบุคลิกภาพภายนอกซึ่งเห็นได้ด้วยตาเปล่าก็คือ รูปร่างหน้าตา การแต่งกายของตัวละครชายรักชายว่าแสดงออกมาในลักษณะอย่างไร อีกส่วนคือบุคลิกภาพภายในหรือสิ่งที่ไม้อาจมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า มาจากการสังเกตพฤติกรรม ความคิดตัวละคร รวมถึงพัฒนาการของตัวละครทั้งในด้านความคิดและอารมณ์ ดังนี้

1.1 บุคลิกภาพภายนอก คือสิ่งที่สามารถมองเห็นทางกายภาพ ไม่ว่าจะเป็น รูปร่าง หน้าตา การแต่งกายที่แสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน และบ่งบอกถึงลักษณะของตัวละคร

1.1.1 รูปร่าง หน้าตา จะพบว่านวนิยายเองยังคงให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาตามบรรทัดฐานของสังคม ตัวละครจะมีลักษณะรูปร่างหน้าตาที่โดดเด่น ความสูงของทั้ง 4 ตัวละครนั้นสูงเกิน 180 เซนติเมตร อีกทั้งยังมีร่างกายกำยำ แข็งแรง แม้จะเป็นตัวละครนายเอกก็ไม่ได้มีร่างกายบอบบาง อ่อนแอ แต่มีกล้ามเนื้อสวยงามตามแบบของตัวละครชายในอุดมคติ หน้าตาจัดอยู่ในระดับที่ดีหล่อเหลาซึ่งพบจากการบรรยายรูปร่างหน้าตาโดยตรงหรือวิเคราะห์ได้จากเหตุการณ์ในนวนิยาย ส่วนตัวละครพระเอกจะมีความโดดเด่นของรูปร่างหน้าตามากกว่าตัวละครอื่นในเรื่อง ทั้งรูปร่างสูงใหญ่ หน้าตาดีมากกว่ามาตรฐานแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวละครเอก

1.1.2 การแต่งกาย ผู้ศึกษาพบลักษณะการแต่งกายของตัวละครทั้งหมด 2 ลักษณะ คือ การแต่งกายในชีวิตประจำวันทั่วไปตัวละครจะสวมใส่เสื้อผ้าสบาย ๆ เช่น เสื้อยืด กางเกงยีนส์ เพื่อสะดวกต่อการใช้ชีวิต อีกลักษณะที่พบคือการแต่งกายในโอกาสพิเศษซึ่งเป็นการแต่งกายจากความชอบของตัวเอง เช่น การแต่งคอสเพลย์¹ อย่างตัวละครพระเอกมีความสนใจในเรื่องนี้ก็จะแต่งเป็นตัวการ์ตูนที่ชื่นชอบเวลาที่ไปงานที่แต่งกายตามแบบตัวละครหรือคอสเพลย์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแต่งกายที่แตกต่างจากชีวิตประจำวันและไม่คำนึงถึงเพศ กล่าวคือตัวละครสามารถใส่ชุดกระโปรง ใส่วิกได้ เพราะในกลุ่มผู้ชื่นชอบก็ไม่ได้มองว่าเป็นสิ่งแปลก หรือสถานการณ์ที่ตัวละครได้นัดพบกันจะแต่งตัวในท่อนี่ที่ไม่ค่อยได้สบอ่ยเพื่อสร้างความประทับใจให้กับฝ่ายตรงข้าม การแต่งกายจึงบ่งบอกถึงรสนิยมความชอบ การได้ปลดปล่อยตัวเองออกจากกรอบที่สังคมกำหนดและยังทำให้เห็นถึงความต้องการเป็นที่ยอมรับของใครสักคนของตัวละครชายรักชายด้วยเช่นกัน

1.2 บุคลิกภาพภายใน เป็นลักษณะนิสัยที่เด่นชัดของตัวละครโดยผ่านการกระทำหรือบทสนทนาภายในเรื่อง รวมถึงศึกษาการแสดงออกทางอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ของตัวละครว่าแสดงออกอย่างไร ซึ่งจำแนกเป็น 2 หัวข้อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ลักษณะนิสัยของตัวละครชายรักชาย² สรุปผลการวิเคราะห์ได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1.1 ลักษณะนิสัยเด่นของตัวละครพระเอก จากการศึกษาพบว่าตัวละครพระเอกอย่างบิลลี่เป็นตัวละครที่มาจากต่างดาวแต่ไม่ได้มีนิสัยต่อต้านมนุษย์ ตัวละครจะมองโลกในแง่ดีและไม่ตัดสินว่าสิ่งนั้นประหลาด ซึ่งมาจากในตอนที่ยบิลลี่ถูกส่งไปอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชแต่ไม่ได้มองผู้ป่วยจิตเวชแปลกแม้จะมีพฤติกรรมบางอย่างที่แตกต่างจากมนุษย์ในแบบที่ตนรับรู้มา จึงสะท้อนให้เห็นการมองโลกในแง่ดีของตัวละคร อีกทั้งยังมีนิสัยแสดงถึงความเป็นเด็ก ขอบบอดอ่อน ขำพูดซนสงสัย อายกรู้อะไรก็ตามโดยบางครั้งก็ไม่ได้คำนึงว่าควรหรือไม่ นอกจากนี้ตัวละครพระเอกยังมีนิสัยเด่นในด้านความอ่อนไหวอ่อนโยน เสียใจน้ำตาได้ง่ายจึงทำให้เป็นตัวละครที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสูง

1.2.1.2 ลักษณะนิสัยเด่นของตัวละครนายเอก³ ตัวละครนายเอกจะมีลักษณะนิสัยตรงข้ามกับพระเอก กล่าวคือตัวละครใจมีภาวะความเป็นผู้นำสูง สุขุมและจริงจังมากกว่าตัวละครบิลลี่ ดังตอนที่บิลลี่ผิดสัญญาด้วยการออกไปข้างนอกโดยไม่บอกทำให้โจโกรธ ทั้งที่ตนนั้นยอมแลกหน้าที่การงานมาเพื่อดูแลอีกฝ่ายและจริงจังกับทุกคำบอกคำสอน อาจเพราะอายุที่อยู่ในช่วงวัยทำงาน หน้าที่การงานตำรวจหน่วยพิเศษที่ต้องรับผิดชอบชีวิตของคนอื่น รวมถึงประสบการณ์ที่แตกต่างกับตัวละครพระเอกที่เป็นมนุษย์ต่างดาว จึงทำให้เห็นถึงลักษณะของคนในที่พึ่งพาได้ เด็ดขาดในคำพูด มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูงและรักความยุติธรรม นอกจากนี้ยังเป็นตัวละครที่มักจะเก็บอารมณ์ความรู้สึกของตัวเองอยู่เสมอ แสดงออกเพียงด้านที่เข้มแข็ง

1.2.1.3 ลักษณะนิสัยเด่นของตัวละครรอง ในนวนิยายเรื่อง Billy and Joe จะพบตัวละครชายรักชายที่เป็นตัวละครรองอยู่ 2 ตัวละครด้วยกัน ได้แก่ เคนและลีโอ โดยจะมีลักษณะนิสัยเด่นที่แตกต่างจากตัวละครเอกสองตัวในหลายเรื่อง ตัวละครเคนที่มีบทบาทตรงเช่นเดียวกับโจไม่ได้มีความจริงจังตลอดเวลาแม้มีขลุ่ยสูงกว่า แต่เป็นตัวละครที่ค่อนข้างสบาย ๆ ชอบเล่นมุกแม้ในช่วงเวลาที่จริงจัง ดังตัวอย่างบท

“เหตุผลที่รู้จักก็เพราะไปดูหมอมา คำครูเก่าลืบทัว เขาบอกว่ามันเหมือนตาเห็น”
เจียบริบ

¹ การแต่งตัวเป็นตัวละครจากอนิเมะหรือการแต่งกายเลียนแบบตัวละคร

² ตัวละครเอกผู้ชายที่มีบทบาทเป็นผู้กระทำหรือเป็นฝ่ายรุก

³ ตัวละครเอกผู้ชายที่มีบทบาทเป็นผู้ถูกกระทำหรือเป็นฝ่ายรับ

นี่ละผลของการเล่นไม่รู้เวลาเวลา
 “ไมตลก? โอเค” แต่ก็ใช้เวลาหัวหนวดังต้องจะสะทสะท้าน เคนยักไหล่ เบะปาก
 เหมือนเด็กซึ่งก่อนตอบคำถามด้วยสีหน้ายิ้มแย้มเหมือนเดิม

(alittlebixth, 2023, pp. 400-401)

ส่วนตัวละครลีโอจะมีความเจ้าเล่ห์ อยากได้อะไรก็จะพยายามคว้านา เข้าหาเก่ง นอกจากนี้ ทั้งสองตัวละครยังมีความเชื่อตรงต่อความรู้สึก มุ่งแสดงออกถึงความรักแบบตรงไปตรงมา ลีโอพยายามจับ บิลลี่อย่างเปิดเผยส่วนเคนบอกความรู้สึกของตัวเองตรง ๆ เมื่อรู้ว่าชอบโจ ซึ่งแตกต่างจากตัวละครเอก ที่มักจะเก็บความรู้สึกเอาไว้

1.2.2 การแสดงอารมณ์ของตัวละครชายรักชาย การแสดงอารมณ์ของตัวละครแต่ละตัว ในเรื่องมีการเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่ได้พบเจอทำให้ตัวละครดูมีชีวิตชีวาเหมือนกับมนุษย์ กล่าวคือ แม้จะเป็นตัวละครที่สดใส ไม่จริงจัง แต่ในสถานการณ์ที่คับขันหรือบีบคั้นให้เกิดความกดดัน ตัวละคร ก็จะแสดงออกถึงความตึงเครียด ความโกรธที่อาจนำไปให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกในแบบที่รุนแรง จนคาดไม่ถึงได้ ดังตัวอย่าง

“ออกมาเดี๋ยวนี้! คาร่า!”

นี่เป็นครั้งแรกที่บิลลี่ได้สัมผัสรสชาติของโทสะ เขาเดินคุ่ม ๆ ไปตามทางเดินบนชั้น
 ลิบแปด กวาดตาดหาเป้าหมายที่เขาแต่หัวแอบซ่อน ไม่ยอมออกมาปรากฏตัว ทั้งที่ก็
 สร้างเรื่องเอาไว้มากมายอย่างไม่น่าให้อภัย ยิ่งทำให้แบบนี้ มันยิ่งน่ารำคาญ

(alittlebixth, 2023, p.701)

ตัวละครที่ไม่อ่อนไหวก็แสดงอารมณ์เสียใจ ร้องไห้ได้เช่นเดียวกัน ผู้ศึกษาพบว่าตัวละคร มีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ตามสถานการณ์ที่ต้องเจอเพื่อให้เห็นถึงความมีมิติ ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมกับตัวละคร เพราะไม่ได้แสดงออกเพียงด้านใดด้านหนึ่ง อีกทั้งผู้เขียนยังสร้างความซับซ้อนทางอารมณ์ของตัวละคร เช่น ความเสียใจที่อาจแฝงไปด้วยความโกรธ ความสุขที่อาจจะปนด้วยความรู้สึกผิด เป็นต้น

2. อัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครชายรักชาย

จากการศึกษาพบว่าตัวละครที่ระบุตัวตนทางเพศชัดเจน โดยแสดงออกชัดเจนว่ามีความสนใจ ต่อเพศเดียวกัน อย่างไรก็ตาม มีตัวละครที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางเพศด้วยเช่นกัน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ตัวละครที่มีความสนใจเพศเดียวกันตั้งแต่แรก ได้แก่ โจและลีโอ โดยวิเคราะห์ได้จากคำพูด และการกระทำต่าง ๆ โดยตัวละครที่ระบุตัวตนตั้งแต่แรกว่าชอบเพศเดียวกัน คือ ตัวละครโจ จากการที่โจ แอบชอบรุ่นพี่ผู้ชายอย่างเคนมาตั้งแต่ในโรงเรียนตำรวจจนได้มาทำงานด้วยกัน แต่ไม่ได้แสดงออกเพราะรู้ว่า อีกฝ่ายชอบผู้หญิง วรรณกรรมแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครโจอย่างชัดเจนว่าเป็นเกย์ ความว่า

ตัวเขาอะ ทั้งที่ชอบคู่อนิเมะแนวนี้มาตั้งแต่เด็กแล้ว แต่ก็ไม่ได้กล้าพูดออกไปหรือ
 แสดงออกต่อหน้าคนอื่นว่าชอบ เพราะคิดว่ามันอาจจะน่าอายที่ได้ผู้ชายจะชอบดู
 การตูนเด็กผู้หญิง ยิ่งอายุมากขึ้น ความน่าอายก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นไปด้วย เขาโตขึ้นมาเป็น
 เจ้าหน้าที่ยี่ตำรวจหน่วยสืบสวนพิเศษ หน้าที่ยี่ของเขานั้นถูกผูกติดกับคำว่าชายชาตรีมา
 ตั้งแต่ก่อนจะจำความได้ แต่เขาก็กลับมีรสนิยมหวานหวานแบบเด็กผู้หญิง แหมยังเป็น
 เกย์อีกต่างหาก

(alittlebixth, 2023, p.102)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตัวละครในเรื่องต่างทราบอัตลักษณ์ทางเพศของโจเช่นเดียวกับที่โจตระหนักรู้ถึงตัวตนทางเพศของตัวเอง แต่การแสดงออกทางเพศไม่ได้เป็นไปโดยง่าย โจไม่สามารถแสดงออกให้คนอื่นรับรู้ได้อย่างเปิดเผย เนื่องจากกฎเกณฑ์ของสังคมที่มีความคาดหวังต่อเพศชายว่าต้องมีเพศวิถีแบบชาย หากมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากกฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐานทางสังคมอาจทำให้ผู้คนลดความเชื่อมั่นในตัวเขาลง

ตัวละครที่แสดงออกว่ามีความสนใจเพศเดียวกันยังพบได้จากจากตัวละครลิโอด้วย โดยในการพบกันครั้งแรกระหว่างเขากับบิลลีที่งานคอนเสิร์ต ลิโอตั้งใจเข้าหาบิลลีอย่างมีเป้าหมายชัดเจนว่าสนใจในตัวบิลลี อยากจะรู้จัก และยิ่งเห็นบุคลิกของอีกคนที่ดูชื่อ ๆ ยิ่งทำให้สนใจมากขึ้น ลิโอเนียนเข้าไปคุยกับบิลลี และชมคนที่เพิ่งเจอกันครั้งแรกว่าน่ารัก อีกทั้งยังมีการถามบิลลีว่าชอบผู้ชายไหม ดังตัวอย่างที่ว่า

“มีแฟนยัง”

เป็นอีกครั้งที่สีหน้าของบิลลีเปลี่ยนอย่างกะทันหัน จากสีหน้ายิ้มแย้มกลายเป็นสีหน้างวยงที่ลิโอเปลี่ยนเรื่องไปเสียคือ ๆ อีกคนเหมือนจะสนใจสิ่งที่ตัวเองอยากรู้มากกว่าสิ่งที่เขาพูด แล้วยังถามเรื่องแปลก ๆ ออกมาอีกต่างหาก

“ยังไม่มี” บิลลีตอบชื่อ ๆ “นายถามทำไม?”

“ชอบผู้ชายไหม?”

“อะไรเนี่ย”

(alittlebixth, 2023, pp. 270-271)

จากบทสนทนาของลิโอกับบิลลีจะเห็นว่า ตัวละครลิโอรู้ความรู้สึกและความชอบของตนพยายามถามหยั่งเชิงบิลลีเพื่อให้รู้ว่าอีกคนมีรสนิยมชอบผู้ชายเหมือนตัวเองหรือไม่ เพื่อจะสานสัมพันธ์ต่อไปได้ การสอบถามว่าอีกฝ่ายชอบผู้ชายหรือไม่เป็นอย่างแรกนั้น สื่อถึงกระบวนการสานความสัมพันธ์ของตัวละครชายรักชายที่ให้ความสำคัญกับเพศสภาพ เพื่อลดปัญหาที่จะตามมา

2.2 ตัวละครที่มีความสนใจเพศเดียวกันในภายหลัง พบจาก 2 ตัวละคร ได้แก่ บิลลีและเคน แต่ทั้งสองตัวละครจะมีความแตกต่างกันในส่วนของการละเอียดการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางเพศ

2.2.1 บิลลี: ผู้ค้นพบเพศวิถีของตนเองภายหลัง บิลลีที่ในช่วงแรกไม่ได้สนใจในความสัมพันธ์รูปแบบโรแมนติกกับเพศใด กล่าวคือ เป็นตัวละครที่ไม่ได้มีการระบุอัตลักษณ์หรือแสดงออกว่ามีความสนใจเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม รวมถึงไม่เข้าใจรูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศในสังคมอย่างชัดเจนและไม่เข้าใจความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในเชิงโรแมนติกแตกต่างกับชอบในฐานะเพื่อน พี่น้อง ครอบครัว อย่างไรก็ตาม บิลลีจะเป็นตัวละครที่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับโจแล้วแต่กระนั้นได้ว่าเป็นคนชอบเพศเดียวกัน

ปัจจัยที่ผู้ศึกษาพบว่าทำให้บิลลีเกิดความสนใจในเพศเดียวกันนั้นคือความผูกพันทั้งทางเพศและทางความรู้สึก จะเห็นได้ว่าทั้งบิลลีและโจต้องใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันตลอดเวลาในฐานะผู้ดูแลกับคนได้ปกครอง ความเห็นอกเห็นใจของบิลลีที่เสนอตัวเป็นตัวแทนคนที่ชอบให้กับโจทำให้ทั้งคู่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งและไม่ใช่ว่าในฐานคนรัก ระหว่างนั้นตัวละครได้เรียนรู้ในตัวตนและกัน นอกจากความเป็นมนุษย์ที่บิลลีได้เรียนรู้ก็มีประสบการณ์ชีวิตของโจที่บิลลีได้รู้เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่โจไม่ได้บอกใคร อย่างเช่น การแลกเปลี่ยนการดูแลที่ชอบ มุมของคนที่อยากสมหวังในความรักของโจ เป็นต้น การรับรู้ในมุมที่อีกฝ่ายไม่ได้พูดกับผู้อื่นเป็นเหมือนการสร้างความรู้สึกผูกพันระหว่างบิลลีกับโจ เป็นการเชื่อมโยงทางความรู้สึกของตัวละครจนทำให้ตัวละครบิลลีได้สัมผัสถึงความชอบเชิงโรแมนติกกับเพศเดียวกัน แต่เพราะเป็นตัวละครที่ไม่เข้าใจในความรู้สึกแบบมนุษย์จึงเกิดเป็นความสับสนในจิตใจ

การตระหนักรู้ของตัวละครเกี่ยวกับความสนใจในเพศเดียวกันนั้น พบว่ามาจากคำพูดของคอนอื่น จนทำให้ตัวเองรับรู้ว่าการมีความรู้สึกแบบโหนอยู่ กล่าวคือ ในตอนที่บิลลี่บอกกับโจว่าตัวเองรู้สึกอย่างไรที่เห็นโจอยู่กับคอน ทำให้โจรู้ว่าบิลลี่รู้สึกชอบตัวเองและกำลังหวง จึงเกิดการสะสางความรู้สึกให้บิลลี่ได้เข้าใจตัวเองเพราะตัวละครบิลลี่เป็นตัวละครต่างดาวที่แม้จะช่างสังเกตเพราะต้องเก็บข้อมูลความเป็นมนุษย์ให้ตัวเองอยู่ได้อย่างกลมกลืน แต่เมื่อเป็นเรื่องของความรู้สึกตัวเองก็ไม่ได้เข้าใจอย่างแท้จริงเพราะยังไม่เคยได้ประสบด้วยตัวเอง หลังจากเรียนรู้ความจริงว่าตัวเองชอบผู้ชาย ตัวละครก็ไม่มีท่าทีต่อต้านความรู้สึกแม้ว่าจะตระหนักได้ว่าเป็นความรู้สึกที่รักเพศเดียวกันก็ตาม อีกทั้งก็ได้ขอให้ความรักในครั้งนี้สมหวังเพราะรู้อยู่แล้วว่าโจไม่ได้ชอบตัวเอง แต่ตัวละครก็หลุดออกมาจากความทรมานในจิตใจที่ติดอยู่กับความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ตัวละครสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้เมื่อพบคำตอบ

2.2.2 เคน: จากความรักแบบเพศตรงข้ามสู่รักเพศเดียวกัน จะพบในตัวละครเคนที่ตอนแรกมีการคบหากับเพชฌิม ใช้ชีวิตแบบตามบรรทัดฐานทั่วไปที่สังคมต้องการว่าด้วยเพศตรงข้าม แต่ในช่วงกลางเรื่องมีความสนใจเพศเดียวกันคือมีความรู้สึกชอบตัวละครชายรักชายอย่างโจ หลังจากโจตัวว่ามีความรู้สึกที่ดีกับเพชฌิมตัวละครก็ไม่ได้มีการต่อต้านหรือปฏิเสธตัวตนของตัวเอง จากการวิเคราะห์พบว่าตัวละครเคนไม่ใช่ตัวละครที่ต่อต้านการรักชอบเพศเดียวกันอยู่แล้ว อีกทั้งยังมองเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไปจากการที่ตัวละครรู้แล้วว่าโจชอบตัวเองมาตลอดแต่ก็ไม่ได้แสดงออกถึงท่าที่รังเกียจ กลับกันยังสามารถพูดคุยเล่นกันได้สบายใจ นอกจากนี้ตัวละครยังเลือกจะเปิดเผยความรู้สึกที่มีต่อคนที่รักอย่างไม่ลังเล ยังบอกอีกด้วยว่าการที่ตัวเองคบค้ากับผู้หญิงมาตลอดไม่ได้หมายความว่า จะชอบผู้ชายไม่ได้ ความว่า

“แล้วที่บอโจเมื่อไหร่ว่าไม่ชอบผู้ชาย?”

“ก็ที่เคแต่ผู้หญิงมาตลอดอะ”

“แค่นี้แปลว่าเราจะชอบผู้ชายไม่ได้เลยหรือ?”

(alittlebixth, 2023, p.436)

ปัจจัยที่ส่งผลให้ตัวละครเคนตระหนักถึงตัวตนเพศนั้น ผู้ศึกษาพบว่ามาจากความไม่ปลอดภัยทางความรู้สึก การเข้ามาของตัวละครบิลลี่ทำให้โจมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลอยู่ตลอด ความสัมพันธ์ของโจและเคนจึงเกิดช่องว่างที่ไม่เคยเป็น ตัวละครจึงเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยเหมือนต้องสูญเสียจนตระหนักถึงความรู้สึกแท้จริงของตัวเอง เกิดการยอมรับและเปิดเผยความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา

การเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครเคนนั้นแสดงให้เห็นถึงความสิ้นใจของเพศที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา แม้ว่าตัวละครจะคบหาอยู่กับเพศตรงข้ามเสมอก็ไม่ได้เป็นสิ่งยืนยันว่าในอนาคตจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น อีกทั้งผู้ศึกษายังพบว่าตัวละครเคนกำลังสะท้อนค่านิยมการตัดสินเพศจากลักษณะภายนอกว่าไม่สามารถทำแบบนั้นได้ อย่างไรก็ตามพยายามปฏิเสธว่าเคนที่บอกชอบเพราะคิดว่าอีกฝ่ายเพียงแค่อยากแกล้งเล่นเท่านั้น เข้าใจไปเองว่าเคนไม่มีทางรักเกียวย่างตนได้ โดยยึดและเชื่อมั่นว่าตัวเองออกกว่าใครเป็นเกย์ เหตุการณ์นี้จากตัวละครเคนจึงเป็นเหมือนการบอกว่าความคิดที่มาจากตัวใจเพียงฝ่ายเดียวตัดสินตัวตนของเคนไม่ได้

3. ความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศของตัวละครชายรักชาย

ความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศผู้ศึกษาจะกล่าวถึงความคิดของตัวละครที่ยึดเป็นข้อปฏิบัติตนหรือค่านิยมในเรื่องเพศ และความคิดที่สะท้อนถึงความต้องการเบื้องต้นของตัวละครผ่านจินตนาการ โดยจะมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ค่านิยมในเรื่องเพศ ค่านิยมในเรื่องเพศของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป กล่าวคือความคิด ความเชื่อ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ ว่าจะปฏิบัติในรูปแบบใด แต่ละบุคคลจะถูกปลูกฝังและ สั่งสอนมาไม่เหมือนกัน ซึ่งจากการศึกษาจะแบ่งค่านิยมทางเพศของตัวละครที่พบออกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

3.1.1 ค่านิยมในเรื่องสุขอนามัยทางเพศ ทั้งการเตรียมตัวก่อนมีเพศสัมพันธ์และการป้องกันโดยใช้ถุงยางอนามัย จะพบจากตัวละครคู่สมพันธ์ระหว่างโจกับบิลลีที่มีความสัมพันธ์กันในเชิง ลึกซึ้ง ตัวละครโจมักจะให้ความสำคัญกับความสะอาดเป็นอย่างมาก เนื่องจากโจไม่อยากจะต้องมาระแวง เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในภายหลังทำให้โจเคร่งครัดกับเรื่องนี้ รวมถึงบอกให้บิลลีที่เป็นตัวละครอมุขยัยเข้าใจ ว่าจะต้องชำระล้างร่างกายเตรียมตัวเองเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด แม้ว่าบิลลีจะไม่ได้มองว่าเป็นสิ่งสำคัญ เท่าไรแต่ก็ยินยอมตามความต้องการของอีกฝ่าย จะเห็นว่าแม้ในเรื่องเดียวกันเองตัวละครก็ยังให้คำแนะนำที่ ต่างกัน เพียงแต่ทำให้เห็นว่ายังมีความคิด ความต้องการแบบนี้อยู่

ค่านิยมในเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์สื่อสารผ่านตัวละครอีกว่าไม่ใช่ เพียงแค่ป้องกันการตั้งครรภ์ระหว่างความสัมพันธ์ชายหญิงแต่ยังรวมถึงการป้องกันโรคติดต่อที่มาจาก เพศสัมพันธ์ แม้ว่าจะเป็นผู้ชายด้วยกันไม่มีโอกาสตั้งครรภ์แต่ยังต้องใช้เพื่อความปลอดภัย สร้างความตระหนักรู้ จากตัวละครโจสู่ตัวละครบิลลีเพื่อให้เห็นความสำคัญของเรื่องนี้

3.1.2 ค่านิยมการใช้คำชมว่าสวยโดยไม่จำกัดผู้หญิง โดยปกติแล้วสังคมมักใช้คำว่า สวยเพื่อชมผู้หญิงหรือมีบ้างที่ใช้ชมบุคคลที่มีความเป็นหญิง กล่าวคือมีความอ่อนหวาน น่าทะนุถนอม ส่วนผู้ชายมักชมด้วยคำว่าหล่อ แต่ในนวนิยายตัวละครโจไม่ได้จำกัดคำว่า ‘สวย’ ที่จะต้องชมผู้หญิงเพียง อย่างเดียว โจสามารถชมบิลลีว่าสวยได้โดยไม่แบ่งแยกเพศ ซึ่งทำให้เห็นถึงความคิดของตัวละครว่าไม่ได้ มองคำชมเป็นเรื่องของเพศใดเพศหนึ่ง ทุกคนสามารถใช้คำนี้ชื่นชมคนอื่นได้โดยไม่ได้หมายความว่าอีกฝ่าย เหมือนผู้หญิงแต่หมายถึงความงดงามของบุคคล รวมถึงปฏิกิริยาของตัวละครที่ได้รับคำชมก็ไม่ได้ปฏิเสธ ไม่รู้ สึกว่าแปลกที่ตนจะได้รับคำชมว่าสวยแม้จะตัวสูงใหญ่แต่กลับชื่นชมในความงดงามของตนเอง

3.1.3 ค่านิยมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศตัวละครไม่ได้แบ่งแยกว่าความสัมพันธ์ทางเพศ ที่ไม่ได้รักกันนั้นเป็นเรื่องผิดปกติ ตัวละครโจเลือกจะสอนบิลลีว่าความสัมพันธ์ทางเพศที่เกิดจากความรักกันนั้น ไม่ใช่เรื่องผิด เพราะมนุษย์ยังมีความต้องการความสัมพันธ์ทางเพศ เพียงแค่ต้องดำเนินไปพร้อมกับการยินยอม และความถูกต้องทางศีลธรรม กล่าวคือ บุคคลนั้นต้องไม่มีพันธะผูกพันและอนุญาตโดยไม่ได้อยู่ในอาการ มึนเมา มีสติสัมปชัญญะครบถ้วน ซึ่งจะเห็นได้จากการที่โจกับบิลลีสามารถมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งได้ โดยไม่ต้องรักกัน ทั้งสองต่างไม่มีความรักและยินยอมที่จะมีความสัมพันธ์ ดังตัวอย่างในบทที่ว่า

“แล้วแกชอบโจหรือ?”

“ฮะ?”

“ไม่ใช่ใช้ไหมล่ะ?” โจเอ่ยหน้ามึน ไม่จำเป็นต้องให้บิลลียืนยัน เขาก็รู้แต่แรกแล้ว ว่าเด็กนี้จะไม่ได้มีความรู้สึกแบบนั้นกับเขา เปลอ ๆ อาจจะยังไม่ได้นحنदनด้วยซ้ำว่าความรู้สึกชอบใครสักคนมันเป็นยังไง เด็กที่วัน ๆ เอาแต่อ่านมังงะนะ จะไปรู้ได้ ยังไงกัน “เช็กชั่นะ ไม่จำเป็นต้องมีแค่กับคนที่ชอบหรือกะนะ”

(alittlebixth, 2023, pp.370-371)

จากบทสนทนาข้างต้นทำให้เห็นว่า ตัวละครกำลังบอกให้ตัวละครอมุขยัยอย่างบิลลี เข้าใจวิถีทางเพศในสังคมที่หลากหลาย ไม่ได้จำกัดไว้ว่าเป็นคนรักเท่านั้นจึงจะสัมพันธ์กันได้ นวนิยาย กำลังสื่อว่าเรามีความต้องการไม่ใช่เรื่องผิด ให้มองเป็นการใช้ชีวิตในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสิ่งนี้เป็นค่านิยมที่

แตกต่างจากบางสังคมที่เคยมี บางสังคมมองว่าการทำแบบนี้เท่ากับความผิดแต่ส่วนของตัวเองจะไม่ได้
อยากให้บิลลีตัดสินใจคนแบบนั้น

3.2 จินตนาการทางเพศ

จินตนาการทางเพศที่จะกล่าวนี้ไม่ได้หมายถึงเพียงจินตนาการของตัวละครเกี่ยวกับการร่วมเพศ
เท่านั้น แต่หมายรวมถึงจินตนาการของตัวละครที่อาจสะท้อนถึงสภาพปรารถนาบางอย่างที่สัมพันธ์กับ
เรื่องเพศ โดยมีหัวข้อดังนี้

3.2.1 จินตนาการเกี่ยวกับบุคลิกของตัวเอง เป็นสิ่งที่เกิดจากความปรารถนาของ
ตัวละครว่าอยากมีบุคลิกแบบใด โดยมีเจตนาแอบแฝงจากความต้องการความรักจากคนที่แอบชอบ
สะท้อนถึงความต้องการในจิตใจของตัวละครที่อยากจะเป็นที่ยอมรับของใครสักคนโดยใช้จินตนาการสร้าง
ตัวเองให้ตรงตามบรรทัดฐานนั้น อย่างตัวละครโจในตอนที่ยกย่องอยากมีรูปร่างหน้าตา รวมถึงลักษณะนิสัย
ที่ตรงข้ามกับตัวตนแท้จริงของตัวเอง เพียงเพราะอยากเป็นคนที่ไม่เหมือนคนอื่น

จินตนาการที่เกี่ยวกับบุคลิกของโจนั้น สะท้อนถึงสภาพปรารถนาจะมีความรักกับ
คนเพศเดียวกันอย่างที่ตนเองหวัง แต่เมื่อไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในความเป็นจริงจึงใช้จินตนาการเพื่อเติมเต็ม
สิ่งเหล่านั้น แม้ว่าจะเป็นตัวละครที่บอกว่าไม่ได้อยากสมหวังในรักครั้งนี้ แต่ก็ยังมีความคิดความปรารถนา
ว่าจะได้รับการปกป้องดูแล ทะนุถนอมจากคนที่ตนเองรักด้วยจินตนาการบุคลิกในแบบที่อีกฝ่ายชอบ

3.2.2 จินตนาการว่าสมหวังในความรัก เป็นความปรารถนาที่อยากจะมีความรักแบบคน
ปกติทั่วไป จากการศึกษาจะพบว่าสังคมในนวนิยายเรื่องนี้ยังคงเป็นสังคมที่ไม่ยอมรับความสัมพันธ์ระหว่าง
เพศเดียวกัน ตัวละครจึงใช้จินตนาการเป็นโลกที่ได้ปลดปล่อยตัวตนที่แท้จริง อย่างโจตัวละครที่ระบุตัวเอง
ชัดเจนว่าเป็นเกย์ แม้ว่าจะมีหลายครั้งที่บอกว่าไม่ได้คาดหวังในความรักขนาดนั้น ไม่ได้ต้องการให้ใครมา
รักตอบแต่กลับพบว่าเมื่อถึงของตัวละครก็มีมุมมองอันอ่อนไหวและยังต้องการความรักแบบธรรมดาทั่วไปอยู่
ปรารถนาจะสมหวังในรักของตน แต่อาจเพราะตัวละครโจเป็นตัวละครที่ระบุตัวเองว่าเป็นเกย์อย่างชัดเจน
การดำเนินชีวิตรักในสังคมที่มีกระแสหลักเป็นความรักแบบชายหญิงนั้นทำอย่างไรก็ได้ อีกทั้งตัวละคร
ยังรับรู้ว่าคนที่ตนเองนั้นคบหากับผู้หญิง ยิ่งทำให้ใจต้องปิดบังความรู้สึก แสดงออกเหมือนกับไม่ได้คาดหวัง
แต่ก็มีภาพในหัวของทุกอย่างที่หวังว่าจะทำได้ด้วยกันหากความรักสมหวังดังปรารถนา

3.2.3 จินตนาการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ จากการศึกษาพบ 2 ลักษณะ คือ
จินตนาการถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองและจินตนาการถึงความสัมพันธ์ทางเพศของคนอื่น ซึ่งทั้งสอง
ลักษณะสะท้อนเจตนาของตัวละครชายรักชายแตกต่างกัน จินตนาการถึงความสัมพันธ์ทางเพศของตัวเอง
เป็นจินตนาการที่เกิดขึ้นโดยสะท้อนรสนิยมส่วนตัวของตัวละครโจ ที่มักจะมีความคิดจินตนาการถึงภาพ
ความสัมพันธ์ซึ่งเมื่อบิลลีแต่งชุดคอเสื้อต่าง ๆ ทั้งที่ชุดไม่ได้มีสัดส่วนใดให้คิดถึงภาพแบบนั้นเลยก็ตาม
โดยชุดที่บิลลีสวมใส่เป็นชุดทั่วไปปกติมิดชิด ไม่จำเป็นต้องยั่วยวนก็ทำให้ตัวละครเกิดความคิดเช่นนี้ได้
จะเห็นได้ว่า จินตนาการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ของโจสะท้อนถึงรสนิยมความชอบบางอย่างที่
ไม่ได้บอกออกมาตรง ๆ แต่เป็นการสื่อสารผ่านจินตนาการ ความปรารถนาทางความคิดของตัวละครเอง

ในขณะที่จินตนาการถึงความสัมพันธ์ทางเพศของคนอื่น สะท้อนถึงความไม่ปลอดภัยทาง
ความรู้สึกของตัวละครบิลลีที่กลัวว่าโจจะสมหวังกับคนอื่นจนเกิดเป็นจินตนาการถึงสิ่งที่เคยทำด้วยกันรวม
ถึงสัมพันธ์ทางเพศด้วย นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังพบว่าภาพในจินตนาการของบิลลีชัดเจนมากกว่าจินตนาการ
ของตัวละครโจ อาจเพราะเป็นจินตนาการจากสิ่งที่เคยเกิดขึ้นระหว่างตัวละครเอง เป็นสิ่งที่ติดค้างในใจของ
ตัวละครมาก่อนอยู่แล้ว พอได้รับสัมผัสที่ดีจึงจินตนาการไปถึงว่าหากคนที่ได้รับในอนาคตเป็นคนอื่นจะเป็น
อย่างไร จึงเป็นการตอบย้ำความเจ็บปวดในจิตใจของตัวละครแต่ก็เสียที่จะคิดไม่ได้

4. ความสัมพันธ์ทางเพศของตัวละครชายรักชาย

ความสัมพันธ์ทางเพศของตัวละครชายรักชายพบในตัวละครเอกเป็นหลัก คือ บิลลีและโจ โดยผู้ศึกษาแบ่งการอธิบายความสัมพันธ์ทางเพศเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะความสัมพันธ์ทางเพศ พบด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะการสัมผัสเพียงภายนอก คือตัวละครชายรักชายที่สัมผัสกันเพียงภายนอกร่างกาย การกระตุ้นจากทั้งคำพูดยั่ววน สร้างอารมณ์ความต้องการของอีกฝ่ายให้สูงขึ้นได้ ดังในบท

“แก่งจิ้ง” ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาด้วยการจูบเบา ๆ ที่ข้างแก้ม เพียงสัมผัสแล้วเบา ๆ ก็ทำเอาบิลลีสั่นไหวได้ง่าย ๆ ร่างสูงหล่อสวยใจแรง ก่อนเร่งมือเร็วขึ้นจนโจหลุกหลิกอย่างชอบใจ “สอนรอบเดียวก็ทำเป็นแล้ว... แก่งจิ้ง”

(alittlebixth, 2023, pp. 216-217)

อีกหนึ่งลักษณะคือความสัมพันธ์ทางเพศแบบภายใน คือการมีสัมผัสของตัวละครชายรักชาย โดยลักษณะการมีเพศสัมพันธ์รูปแบบนี้ ผู้ศึกษาพบว่าจะแตกต่างตรงที่ตัวละครฝ่ายรับจะต้องมีการเตรียมตัวก่อน กล่าวคือเข้าห้องน้ำเพื่อชำระล้างร่างกายและเตรียมอุปกรณ์ช่วยในการหล่อลื่น อีกทั้งยังมีการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรค นวนิยายอธิบายขั้นตอนเอาไว้อย่างชัดเจนทำให้เห็นวิถีปฏิบัติระหว่างสองตัวละคร สื่อให้เห็นว่า ชายรักชายให้ความสำคัญกับสุขอนามัยและการป้องกันโรค

4.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศ ผู้ศึกษาพบว่าเหตุที่ก่อให้เกิดฉากสัมพันธ์ลึกซึ้งของตัวละครชายรักชายในนวนิยายเรื่องนี้นั้นมีมากกว่าความรัก ความสนใจ แต่ยังมีเหตุผลอื่นที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศของตัวละคร โดยแยกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

4.2.1 ปัจจัยจากความอยากรู้ อยากรอง เป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนความต้องการรู้เรื่องความสัมพันธ์ทางเพศของตัวละครต่างอย่างบิลลี สาเหตุของสัมพันธ์ทางเพศแบบอยากรู้อยากลองนั้น มักมาจากฝั่งของบิลลีเป็นหลักทั้งการเอ่ยร้องขอหรือตอบตกลงยินยอมความสัมพันธ์ ส่วนตัวละครโจเองไม่ได้มองเรื่องเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่คุยกันไม่ได้ กลับกันโจพร้อมสอนและอธิบายอย่างละเอียดให้บิลลีเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศมากที่สุด ดังตัวอย่างในบท

“มันทำให้ผมไม่ได้เหรอ?” บิลลีเอียงคอถาม สีน้าเด็กหนุ่มทรมานขึ้นเรื่อย ๆ และอีกคนก็ไม่ได้รู้ตัวเลยว่าตัวเองพูดอะไรออกมา “ผมไม่กล้าทำเองคนเดียว ผมกลัว” “มันไม่ได้ยากแล้ว...”

(alittlebixth, 2023, p.166)

จากตัวอย่างอาจกล่าวได้ว่าสำหรับตัวละครแล้วเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ควรหยิบมาพูดเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันโดยไม่มองเป็นสิ่งที่ต้องห้ามแต่ต้องอยู่ในกาลเทศะที่ถูกที่ควรอย่างในตอนที่บิลลีถามโจแล้วแต่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนตัวทั้งสิ้น

4.2.2 ปัจจัยจากการเติมเต็มจินตนาการ เกิดจากความต้องการอยากจะมีความสัมพันธ์กับคนที่รักแต่ไม่อาจทำได้ ซึ่งพบได้จากตัวละครโจที่ใช้จินตนาการเติมเต็มความสัมพันธ์กับบิลลี โดยตัวละครบิลลีเองเต็มใจในการมีสัมพันธ์ลึกซึ้งนั้นตัวละครหลุดพูดชื่อของคนที่ปรารถนาออกมา แสดงให้เห็นว่าจิตใต้สำนึกของตัวละครโจยังคงโหยหาความสมหวัง ดังในบท “โจคงมีความสุขมากที่ได้จินตนาการว่าคนตรงนั้นคือคน” (alittlebixth, 2023, p.354) จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นความเจ็บปวดของการต้องอยู่ในเพศแบบชายรักชายที่ไม่ว่าจะอยากประสบความสำเร็จในความสัมพันธ์มากเพียงใด

แต่ไม่อาจข้ามกฎเกณฑ์ของสังคมเรื่องเพศหรือหน้าที่การงานได้ อย่างไรก็ตาม อารมณ์ปรารถนาเป็นสิ่งที่ไม่อาจแยกออกจากกันซึ่งตัวละครเองทราบดีจึงใช้จินตนาการเป็นทางออกและเป็นพื้นที่หลบหลีกจากโลกความเป็นจริง ให้ตัวเธอมีความสุขกับสิ่งที่ไม่อาจเกิดขึ้นจริงได้

4.2.3 ปัจจัยจากความต้องการครอบครอง เป็นสาเหตุที่เกิดจากความเจ็บปวดของตัวละครที่ปรารถนาอยากให้อุ๊กรักเป็นของตัวเองเพียงคนเดียว จึงทำให้ตัวละครบิลลี่ใช้ความสัมพันธ์นี้รั้งใจไว้กับตัวเอง ใช้การผูกมัดทางร่างกายแทนการผูกมัดทางจิตใจ ดังในบท

ใครบอกว่าคนนี่เย็นชากัน บิลลี่ไม่เคยรู้สึกแบบนี้เลย สำหรับเขาแล้ว โจนะอดอันเก่ง ยั่ววน และช่างเก่งกาจในเรื่องป่วนประสาท ดูเหมือนผู้ใหญ่ในเวลาทั่วไป แต่ชุกชนเวลาที่ตื่นเต้น นั่นคือใจที่เขามองเห็น และอยากจะครอบครอง เก็บคนคนนี้เอาไว้คนเดียว

(alittlebixth, 2023, p.498)

จากตัวอย่าง เป็นการสะท้อนอีกฝั่งของจิตใจตัวละครที่ต้องการทำตามใจของตนมากกว่าทำในสิ่งที่ควรทำ แสดงออกถึงความหวงแหนพื้นที่ที่เป็นของตนเองมาตลอด สิ่งที่ทำร่วมกัน รวมถึงด้านที่อีกฝ่ายไม่เคยเผยออกไปให้คนอื่นได้เห็น จึงเป็นเหตุให้เกิดสัมพันธ์ในลักษณะนี้ขึ้น ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เจ็บปวด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยายเรื่อง Billy and Joe ของ alittlebixth ผู้ศึกษาแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ 1. บุคลิกภาพที่ตรงตามบรรทัดฐานในเรื่องรูปร่างหน้าตา แต่แตกต่างกันในส่วนของคุณลักษณะนิสัยและการแสดงอารมณ์ที่แปรตามการดำเนินเรื่อง 2. อัตลักษณ์ทางเพศที่พบทั้งตัวละครเป็นชายรักชายแต่แรก และตัวละครที่เปลี่ยนอัตลักษณ์ของตนเองในภายหลัง 3. ความคิดเกี่ยวกับเพศที่สะท้อนค่านิยมที่มากำหนดการปฏิบัติตนของตัวละคร รวมถึงจินตนาการทางเพศที่ผู้ศึกษาพบว่าสะท้อนความปรารถนาเบื้องต้นของตัวละคร 4. ความสัมพันธ์ทางเพศหรือวิถีปฏิบัติของตัวละครคู่สัมพันธ์ แม้ว่านวนิยายจะเน้นนำเสนอเรื่องราวผ่านตัวละครหลักสองตัวละคร เสริมด้วยตัวละครชายรักชายตัวอื่นแต่ก็ยังทำให้เห็นถึงความแตกต่างของวิถีทางเพศ ทั้งในด้านบุคลิกลักษณะนิสัย การแสดงอารมณ์และอัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครชายรักชาย

เพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนวนิยายมีความแตกต่างกับภาพลักษณ์เพศหลากหลายที่สังคมมี แม้รูปร่างหน้าตาของตัวละครจะตรงตามบรรทัดฐานของสังคมว่าจะต้องหล่อ สูง ร่างกายแข็งแรง กายำ เพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ แต่ก็จะมีสิ่งที่แตกต่างออกไปจากเดิม จากการศึกษาพบว่าตัวละครนายเอกไม่ได้มีลักษณะความเป็นผู้หญิงกล่าวคือจะต้องมี รูปร่างบาง ตัวเล็ก อ่อนไหว น่ารัก แต่กลับมีลักษณะความเป็นผู้นำ สุขุม คอยปกป้องและดูแลผู้อื่นอยู่เสมอ ในทางกลับกันตัวละครพระเอกจะมีความอ่อนโยนกว่า ต้องพึ่งพานายเอกเสมอ แสดงอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าตัวละครนายเอก ในความเข้าใจของสังคมมักจะทำให้ตัวละครนายเอกมีความอ่อนโยน น่ารัก น่าทะนุถนอม ส่วนฝ่ายรุกหรือพระเอกต้องเป็นฝ่ายปกป้องดูแล แข็งแกร่ง แต่ในนวนิยายกลับตรงกันข้ามกับสิ่งที่กล่าวไว้ ในด้านรูปร่างพระเอกจะสูงกว่า แต่นายเอกก็ไม่ได้มีรูปร่างบอบบาง ตัวเล็ก อ่อนแอแบบที่เข้าใจทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ Thaweessit (2019, p. 316) ที่กล่าวว่าเพศวิถีเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมมากกว่าชีววิทยา เพราะสรีระไม่ได้บ่งบอกถึงความสนใจทางเพศแต่กลับสะท้อนให้เห็นถึงสังคมที่ตัวละครเติบโตมา เพราะฉะนั้น

เพศสรีระจึงไม่ได้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของตัวละครชายรักชาย ส่วนในการแสดงอารมณ์ของตัวละครชายรักชายทุกตัวก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ไม่ได้แสดงออกเพียงด้านลบหรือด้านบวกเพียงอย่างเดียว เพื่อสร้างตัวละครที่มีความสมจริงไม่ได้มีมิติเดียว

เรื่องสุขอนามัยทางเพศเป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาพบว่านวนิยายตั้งใจนำเสนอผ่านตัวละคร ทั้งในเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ การเตรียมตัวก่อนมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงกล่าวถึงการมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ผูกมัดด้วยความรู้สึกรักให้เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ไม่ตัดสินการใช้ชีวิตของกลุ่มคนใดว่าผิดหรือถูกแต่อยู่ในการตกลงภายใต้เงื่อนไขไม่ทำให้ใครเดือดร้อน กล่าวคือ ต่างฝ่ายต่างไม่มีสัมพันธ์ผูกมัดกับใคร การนำเสนอให้เห็นถึงวิถีทางเพศที่แตกต่างไม่ใช่การตัดสินว่าควรหรือไม่ควร เพราะเป็นรสนิยมแต่ละบุคคลเท่านั้น ทำให้เห็นอีกมุมหนึ่งของวิถีทางเพศที่ไม่ค่อยมีการนำเสนอผ่านการกระทำของตัวละครชายรักชายทั้งสองตัว อีกทั้งยังเป็นปัจจัยในการสร้างความผูกพันทางเพศของตัวละคร นอกจากนี้ยังเห็นถึงความปลอดภัยทางเพศในส่วนลึกของจิตใจตัวละครชายรักชายที่ไม่ใช่แค่การตอบสนองกามารมณ์เพียงเท่านั้นแต่คือการเติมเต็มสิ่งที่ตัวละครไม่อาจเป็นได้ในโลกความจริง ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ทางเพศของตัวละครมีมากกว่าแค่ความสัมพันธ์ทางเพศ เช่นเดียวกับที่ Havanon (2012, pp. 17-20) ได้อธิบายถึงวงรอบเพศวิถีที่ซ้อนทับกันทั้ง 5 วง ความสัมพันธ์ทางเพศของตัวละครชายรักชายในนวนิยายจึงประกอบด้วยความปลอดภัย ความผูกพัน การคำนึงถึงสุขอนามัยทางเพศ อัตลักษณ์ของตัวละคร หรือแม้แต่อำนาจบนเตียงที่ส่งผลถึงกัน ทำให้เห็นความคิดความรู้สึก ค่านิยมบางอย่างของตัวละครอีกด้วย

การสร้างตัวละครที่เป็นตัวแทนชายรักชายในเรื่อง ทำให้ผู้ศึกษาเห็นถึงความขัดแย้งต่อสังคมกระแสหลัก ไม่ว่าจะเป็นการเป็นตำรวจที่เป็นเกย์ การเป็นเกย์รับที่มีหุ่นกาย่า การเป็นเกย์รักที่ไม่มีความเป็นผู้นำ แต่กลับตอบสนองความต้องการมีชีวิตแบบปกติของกลุ่มเพศที่หลากหลายในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ การได้รับความรักแบบที่ใจต้องการ ได้แสดงออกถึงตัวตนโดยที่ไม่ต้องหลบซ่อน ปิดบังหรือโดนตัดสินว่าแปลกประหลาดที่นวนิยายกำลังทำให้เห็นความหลากหลายของเพศวิถีผ่านตัวละครชายรักชายทุกตัว ซึ่งการศึกษาเพศวิถีของตัวละครในนวนิยายเรื่อง Billy and Joe ก็สอดคล้องไปกับการนิยามความหมายของ Archawanjikul & Tangchonlatip (2008, Introduction) เกี่ยวกับเพศวิถีโดยสรุปว่า สังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่หลอมสร้างเพศวิถีของปัจเจกบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแสดงออก ความรัก ความเชื่อ ค่านิยม หรือแม้แต่ความสัมพันธ์ทางเพศก็ตาม ความแตกต่างของตัวละครชายรักชายไม่ใช่เพียงสังคมใหญ่แต่คือคนรอบข้าง สภาพแวดล้อม รวมไปถึงฐานะทางสังคมที่จำกัดขอบเขตการแสดงออกของตัวละครจนกลายเป็นเพศวิถีของปัจเจกบุคคล

References

alittlebixth. (2023). **Billy and Joe**. <https://bit.ly/4gkRfLg>. (In Thai)

Archawanijkul, K., & Tangchonlatip, K. (2008). Introduction: Highlighting Sex/Sexuality in Population and Social Studies. In Archawanijkul, K., & Tangchonlatip, K. (Eds.), **IPSR Annual Report 2008**. Institute for Population and Social Research, Mahidol University. (In Thai)

Chamsanit, W. (2008). **Study and recognition of sexuality in the social and political context of Thailand**. Women's Health Advocacy Foundation and Institute for Population and Social Research, Mahidol University. (In Thai)

Duangwises, N. (2015). **Anthropology and the Study of Transgender and Homosexual Behavior**. <https://anthropology-concepts.sac.or.th/articles/4>. (In Thai)

Havanon, N. (2012). **Constructing sexual literacy in consumer culture**. Women's Health Advocacy Foundation (WHAF) and Institute for Population and Social Research, Mahidol University. (In Thai)

Lertwichayaroj, N. (2017). **Heart of Y**. Bunbooks. (In Thai)

Sujjapun, R. (2017). **Read Gen Z Literature**. Saengdao Publishing. (In Thai)

Thaweessit, S. (2019). Women, Men and Sexuality: Gender Studies in Anthropology. **Journal of Social Sciences, Chiang Mai University**, 19(1), 311–357. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jss/article/view/174591>. (In Thai)

ลักษณะภาษาและการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมของผู้นำเสนอวัฒนธรรมไทยของช่องคัลเลนแฮทเบอร์รี่ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในการนำเสนอวัฒนธรรมไทยของช่องคัลเลนแฮทเบอร์รี่

Language Characteristics and Pragmatic Transfer of Korean Hosts who used Thai as a Second Language to present Thai Culture on the Cullen Hate Berry Channel

เอกชัย แสงโสดา¹ / พงศธร สุรินทร์²
Ekkachai Sangsoda¹ / Phongsatorn Surin²

¹ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์ 67000, ประเทศไทย

² สาขาวิชาภาษาไทย คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก, ตาก 63000, ประเทศไทย

¹ Communication Arts Department, Faculty of Management Science, Phetchabun Rajabhat University, Phetchabun, 67000, Thailand

² Thai Department, Faculty of Business Administration and Arts, Rajamongkralajabhat University of Technology Lanna Tak, Tak, 63000, Thailand

Corresponding author Email: Ekkachai.san@pcru.ac.th

Received: November 1, 2025

Revised: November 28, 2025

Accepted: December 1, 2025

Abstract

This article aims to study the linguistic characteristics of Thai language speech and the pragmatic transfer of Korean hosts who use Thai as a second language in presenting Thai culture on the YouTube channel Cullen Hate Berry, using content analysis of 6 episodes. The research results revealed language characteristics from the Thai-speaking of Korean hosts in 3 types: 1) pronunciation errors, such as pronouncing long vowels as short vowels, pronunciation not matching the tone, pronunciation not matching the vowel shape, pronunciation not matching the consonant. 2) choosing incorrect words, such as word formation, reordering of words, using unnatural repetition of words, using words with the wrong meaning, ellipsis of numeral classifiers or counting unit, and 3) using incorrect sentences and grammar, such as arranging words with the wrong position in a sentence, using words in a sentence with the wrong function. In terms of pragmatic transfer, there are 2 types of transfer: 1) pragmatic transfer, which is the application of rules and language forms from Korean to Thai, such as pronunciation, word choice, and grammar; 2) socio-pragmatic transfer, which

is the application of principles based on Korean culture to communicate rhetorical actions in Thai. It enables the speaker to convey intentions within the context of Buddhism and rituals, addressing false beliefs, such as these errors that occurred during the development of knowledge in a new language as a result of pragmatic transfer, which was the transfer of negative aspects from the mother tongue to the second language, resulting in inappropriate language.

Keywords: Pragmatic transfer, Thai usage as a second language, language characteristics of Thai usage, Korean hosts

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะภาษาในการพูดภาษาไทย และการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในการนำเสนอวัฒนธรรมไทยของช่องยูทูบคัลแลนแธพเบอร์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหารายการ จำนวน 6 ตอน ผลการวิจัยด้านลักษณะภาษา พบลักษณะการพูดภาษาไทยของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีใน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การออกเสียงผิดพลาด เช่น การออกเสียงสระเสียงยาวเป็นเสียงสั้น การออกเสียงไม่ตรงวรรณยุกต์ การออกเสียงไม่ตรงรูปสระ การออกเสียงไม่ตรงตัวสะกด 2) การเลือกใช้คำผิดพลาด เช่น การคิดคำศัพท์ใหม่ การจัดเรียงคำใหม่ การใช้คำซ้ำคำซ้อนไม่เป็นธรรมชาติ การใช้คำผิดความหมาย การละลักษณะนามหรือหน่วยนับ และ 3) การใช้ประโยคและไวยากรณ์ผิดพลาด เช่น การวางคำขยายในประโยคผิดตำแหน่ง การวางคำแสดงเหตุผลผิดตำแหน่ง ด้านการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ พบการถ่ายโอนใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติ คือการนำกฎเกณฑ์และรูปแบบภาษาจากภาษาเกาหลีมาใช้ในภาษาไทย เช่น การออกเสียง การเลือกใช้คำ และไวยากรณ์ 2) การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม คือ การนำหลักการที่มีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมเกาหลีมาสื่อวัจนกรรมในภาษาไทย ทำให้ผู้พูดสื่อสารเจตนาในบริบทพระพุทธศาสนา และพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อผิดพลาด ทั้งนี้ลักษณะความผิดพลาดดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงพัฒนาความรู้ในภาษาใหม่อันเป็นผลมาจากการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการถ่ายโอนด้านลบจากภาษาแม่ไปยังภาษาที่สองจึงทำให้เกิดภาษาที่ไม่เหมาะสมขึ้น

คำสำคัญ: การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์, การใช้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ, ลักษณะการใช้ภาษาไทย, ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลี

บทนำ

ช่วงปลายปี พ.ศ. 2566 ถึงต้นปี พ.ศ. 2567 คนในสังคมไทยต่างให้ความสนใจและชื่นชอบการนำเสนอเนื้อหาของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจากช่องยูทูบคัลแลนแธพเบอร์ ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลี ประกอบด้วย คัลแลน ฟัจอง และน้องแดน ทั้งสามคนมีบุคลิกที่เป็นมิตรและทันสมัยเชิงบวกตลอดจนการพยายามใช้ภาษาไทยในการสื่อสารระหว่างผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีด้วยกันและผู้ร่วมรายการชาวไทย การใช้ภาษาไทยแบบผิด ๆ ถูก ๆ สร้างความขบขันปนเอ็นดู จึงทำให้ในระยะเวลา

เพียง 3 ปี ช่องยูทูปคัลแลนแธเบอร์รี่ยอดการติดตามกว่า 2.59 ล้านผู้ติดตาม (YouTube.com, 2024) ความน่าสนใจของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีใช้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่นำเสนอสถานที่ท่องเที่ยว อาหารไทย รวมถึงการเรียนรู้ผู้คน อาชีพและวัฒนธรรมด้วยภาษาไทยไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน สอดคล้องกับที่ thairath.co.th (2024) ให้ข้อมูลว่า เริ่มแรกช่องยูทูปคัลแลนแธเบอร์รี่นำเสนอเนื้อหาเป็นภาษาเกาหลีแต่หลังจากนั้นได้เปลี่ยนมาใช้ภาษาไทย เนื่องจากผู้ดำเนินรายการได้เรียนภาษาไทยเพิ่มเติม ทั้งนี้แม้จะเรียนภาษาไทยและใช้ชีวิตในประเทศไทยมากกว่า 3 ปี แต่ผู้ดำเนินรายการยังไม่สามารถพูดภาษาไทยให้เป็นธรรมชาติได้

สาเหตุที่ทำให้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีใช้ภาษาไทยไม่เป็นธรรมชาตินี้ Lee (2013, pp. 74-77) กล่าวว่าเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ปัญหาการฟังที่เกิดจากความไม่คุ้นเคยธรรมชาติของเจ้าของภาษาที่พูดเร็วเกินไปสำหรับผู้เริ่มต้นเรียนรู้ โดยเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ไทยที่ไม่มีในภาษาเกาหลี สระที่มีเสียงคล้ายกัน เช่น -e และ -o ตลอดจนสระเสียงสั้น ยาว ที่เมื่อออกเสียงผิดจะทำให้ความหมายไม่ตรงตาม ผู้พูดสื่อสาร เช่น นัม [nám] (คนไทยออกเสียง “น้ำ” ว่า “น้าม” [nàam]) นอกจากนี้ ยังพบว่าพยัญชนะต้นบางตัวของภาษาไทยไม่มีในภาษาเกาหลี เช่น ฟ ฝ จะออกเสียงเป็น พ ฝ เสียง ง ออกเสียงเป็นเสียง อ เช่น “ทำงาน” เป็น “ท้ามาน” เป็นต้น ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่อธิบายว่าผู้ใช้ภาษาที่สองมักจะสื่อสารผิดพลาดและตีความเจตนาไม่ตรงตามวัฒนธรรมเป้าหมาย เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับแบบแผนทางภาษาและวัฒนธรรมเป้าหมาย จึงทำให้ผู้พูดภาษาที่สองนำความรู้ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatic knowledge) ของภาษาและวัฒนธรรมแม่มาใช้ในการสื่อสารและตีความเจตนาระหว่างวัฒนธรรม (Zegarac & Pennington, 2008, p. 143)

Lee (2020) กล่าวว่า แม้สาธารณรัฐเกาหลีจะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวเกาหลีมายาวนาน หากงานศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาตลอดหลายปีที่ผ่านมาพบว่าผู้ใช้ภาษาไทยชาวเกาฬียังมีข้อบกพร่องทั้งการออกเสียง การใช้คำ และการเรียงคำในประโยค นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ใช้ภาษาไทยชาวเกาหลียังใช้ภาษาไทยไม่เป็นธรรมชาติ และตีความเจตนาไม่ตรงตามวัฒนธรรมเป้าหมาย (Yanwon, 2016; Lee, 2013; Bumrungsuk, 2011; Kanchina, 2023)

ในปัจจุบันมักพบรายการบนสื่อใหม่ที่มีผู้ดำเนินรายการเป็นชาวเกาหลีที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองมากขึ้น แต่ผู้ดำเนินรายการที่ใช้ภาษาไทยอย่างเป็นธรรมชาติมีจำนวนน้อย ดังงานวิจัยของ Chitprasong & Klinnamhom (2021) ที่พบว่า พิธีกรชาวเกาหลีมีข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทย 3 ลักษณะ คือ เสียง คำ และไวยากรณ์ ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการแทรกแซงจากภาษาแม่ (L1 interference) และความไม่สมบูรณ์ด้านพัฒนาการทางภาษา (developmental errors) ของผู้พูดชาวเกาหลี

ความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้ภาษาไทยในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อาหารและวัฒนธรรมของไทยของผู้ดำเนินรายการหลักทั้งสามคนของช่องยูทูปคัลแลนแธเบอร์รี่ ได้แก่ คัลแลน พี่จ้อง และน้องแดน เนื่องจากมีการใช้คำที่เป็นลักษณะเฉพาะ ดังงานศึกษาของ Jung (2014) ที่ระบุว่า ด้วยสภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ การปกครองและศาสนาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาภาษาเพื่อใช้ในสังคมไทยกับเกาหลีนั้นแตกต่างกันไปด้วย เช่น ภาษาไทยมีคำแทนอาหารหลายระดับ (ภัตตาคาร พระกระยาหาร ของว่าง เครื่องว่าง) สะท้อนว่าการเลือกใช้คำในภาษาไทยสอดคล้องกับสังคมแห่งชนชั้น (social hierarchy) ของไทยด้วย

น่าสนใจว่าแม้ผู้ดำเนินรายการช่องยูทูปคัลแลนแธเบอร์รี่จะใช้ภาษาไทยในระดับสื่อสารได้ ทว่ายังไม่สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะการออกเสียงสระและพยัญชนะ เช่น ติน (เดิน) มังครู (มังคุด) น้ามะเปิดลิ้งจิง (น้ามะเปิดลิ้งจี) พัดไทอิ (พัดไทย) การใช้คำ เช่น คอสร้อย (สร้อยคอ)

กุ่มมันทอด (ทอดมันกุ่ม) บู้ด้าฮ้วน (พระสังกัจจาย) พระอาทิตย์แข็งแรง (แดดแรง) เห็นไม่ได้ (มองไม่เห็น) ปากใหญ่ (อ้าปากกว้าง) และการเรียงคำในประโยค เช่น “ต้องเร็ว ๆ นะนิดหน่อย” (ต้องเร่งมือหน่อย) “จริง ๆ อันนี้อร่อย” (อันนี้อร่อยจริง) อาจจะพ้องจะแต่งงานให้ (เผื่อพ้องจะแต่งงาน) ลักษณะการใช้ภาษาไทยอย่างไม่เป็นธรรมชาติข้างต้น Kasper & Blum-Kulka (1993, pp. 10-11) อธิบายว่าสิ่งนี้ถือเป็นการถ่ายโอนวัจนปฏิบัติด้านลบจากภาษาแม่ (negative transfer) ซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจเจตนาของผู้พูดส่งผลให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผล และยังก่อให้เกิดความขบขัน ชัดแย้งหรือเข้าใจผิดจากผู้รับชมชาวไทย (Choophol, 2021; Poonvongprasert, 2021)

อย่างไรก็ตาม แม้งานศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่ผ่านมาจะมีการศึกษาการถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ของชาวเกาหลีที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองอยู่จำนวนหนึ่ง หากยังไม่มีการวิจัยที่ศึกษาการถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ของชาวเกาหลีที่ศึกษาเฉพาะการดำเนินรายการประเภทนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยว อาหารและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมเฉพาะที่สะท้อนการใช้ภาษาเป้าหมาย ทั้งการตั้งชื่อสถานที่ อาหาร การเรียกรสชาติ รวมถึงการอธิบายวิธีการแสดงออกต่อความเชื่อ ศาสนา ตลอดจนวิธีการบริโภคอาหารที่แตกต่างจากภาษาและวัฒนธรรมแม่ของผู้พูด ดังนั้น งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษการถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ของชาวเกาหลีที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง นำไปสู่การปรับปรุงวิธีการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้ชาวเกาหลีได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ ทำให้ชาวเกาหลีที่พูดภาษาไทยสามารถนำเสนอเนื้อหารายการโทรทัศน์ประเภทท่องเที่ยว อาหารและวัฒนธรรมไทยได้ใกล้เคียงกับภาษาเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะภาษาที่ผิดพลาดในการพูดภาษาไทยของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของช่องยูทูบคัลแลนแฮเบอร์
- 2) เพื่อศึกษาการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของช่องยูทูบคัลแลนแฮเบอร์

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

วัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา (interlanguage pragmatics) เป็นการศึกษาภาวะ ‘อันตรภาษา’ (interlanguage) ภาวนี้หมายถึงขั้นที่อยู่ระหว่างกลางของภาษาแม่กับภาษาที่สอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นภาวะของการรับภาษาที่มีลักษณะการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองร่วมกัน (Kraft & Geluykens, 2007) วัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษามีความสำคัญต่อการช่วยอธิบายการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างกลาง (stage in between) ของภาษาแม่กับภาษาที่สอง อันตรภาษาจึงเป็นกระบวนการเชื่อมโยงภาษาที่สองกับภาษาแม่ แต่ทว่ามีความแตกต่างจากทั้งภาษาแม่และภาษาเป้าหมาย ขณะที่วัจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) คือ การศึกษาวัจนกรรมหรือเจตนาในการสื่อสาร ดังนั้น การศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา จึงเป็นการศึกษาภาษาในระหว่างการเรียนรู้ภาษาใหม่โดยอาศัยแง่มุมของวัจนปฏิบัติศาสตร์ เพื่อแสดงลักษณะทางภาษาที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ ซึ่งมักพบข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา เช่น การตีความเจตนา การออกเสียง การใช้คำ การเรียงประโยค ข้อผิดพลาดนี้มักเกิดจากการถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ หรือการเชื่อมโยงแบบแผนทางภาษาและวัฒนธรรมจากภาษาแม่มาใช้กับ

ภาษาเป้าหมาย เนื่องจากความไม่คุ้นชินกับแบบแผนทางภาษาและวัฒนธรรมใหม่ (Sukchuen, 2016; Yanwon, 2016) อย่างไรก็ตามภาวะอันตรายอาจเป็นปัญหามากในระยะเริ่มต้น แต่หากนานเข้าช่องว่างทางภาษาอาจจะแคบลงจนอันตรายหายไปได้

Kasper & Blum-Kulka (1993, pp. 10-11) แบ่งการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การถ่ายโอนด้านบวก (positive transfer) ซึ่งเป็นการถ่ายโอนที่จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลได้เนื่องจากความรู้ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของภาษาแม่ไม่ขัดต่อความรู้ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของภาษาที่สอง และ 2) การถ่ายโอนด้านลบ (negative transfer) เป็นการถ่ายโอนที่ส่งผลให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผล เนื่องจากผู้พูดภาษาที่สองอาศัยความรู้ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของภาษาแม่ที่ขัดต่อความรู้ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของภาษาที่สอง

จากการศึกษาผู้เรียนภาษาที่สองของ Kasper (1992, pp. 208-209) พบว่า การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ มี 2 รูปแบบ คือ 1) การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติ (pragma linguistic transfer) คือ การนำรูปแบบภาษา (linguistic form) รวมถึงกฎเกณฑ์ในการพูดและความสุภาพจากภาษาแม่มาใช้ในภาษาที่สอง และ 2) การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม (socio pragmatic transfer) คือ การนำหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่มีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรม (culture-base principle) ของภาษาแม่ไปใช้ในการเลือกรูปแบบวัจนกรรมในภาษาที่สอง เช่น ชาวเกาหลีมักเลือกแสดงวัจนกรรมเห็นแย้ง โดยถ่ายโอนหลักการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น (consideration for others' feelings) มาใช้แสดงความเห็นแย้งเมื่อพูดภาษาไทยด้วย (Yanwon, 2016)

แนวคิดลักษณะภาษาที่ผิดพลาดในการเรียนรู้ภาษา Coder (1981) กล่าวถึงข้อผิดพลาด (error) ในบริบทของการใช้ภาษาของผู้เรียนว่า ข้อผิดพลาด คือ สิ่งสะท้อนกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน หากแต่ไม่ใช่สัญญาณในการขัดขวางการเรียนรู้ ทั้งนี้ลักษณะของข้อผิดพลาดที่มักพบในงานศึกษาการใช้ภาษาที่สอง มักแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ข้อผิดพลาดด้านระบบเสียง (phonology) หน่วยเสียงหลัก 3 หน่วย ได้แก่ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 2) ข้อผิดพลาดด้านความหมายและคำ (semantics and lexicon) ประกอบด้วย การใช้คำตามความหมายและการใช้คำตามหน้าที่ไวยากรณ์ 3) ข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์ (grammar) เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ในการประกอบรูปคำให้เป็นประโยค และ 4) ข้อบกพร่องด้านการสื่อความหมาย (discourse) คือ การสื่อเจตนา ทั้งในฐานะผู้ส่งสารและผู้รับสาร (Dulay, Burt, & Krashen, 1982; Odlin, 1989)

Richards (1994) ได้สรุปปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดว่าเกิดจากปัจจัยหลัก ๆ สองปัจจัย ได้แก่ 1) ความผิดพลาดที่เกิดจากการแทรกแซงของภาษาแม่ (L1 interference) และ 2) ข้อผิดพลาดที่เกิดจากความไม่สมบูรณ์ทางภาษาของผู้เรียน (intralingual and developmental errors) ประกอบด้วย การสรุปเกิน (overgeneralization) คือ การใช้คำศัพท์หรือกฎไวยากรณ์ในภาษาเป้าหมายในบริบทที่ไม่เหมาะสม การละเมิดกฎเกณฑ์ของภาษา (ignorance of rule retractions) คือ การนำสิ่งที่รู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจเกิดจากการท่องจำหรือการเทียบเคียงที่ผิดลักษณะ การใช้ภาษาที่เพี้ยนเบนไปจากมาตรฐาน (incomplete application of rules) คือ การดัดแปลงกฎทางไวยากรณ์แต่ทำไม่ได้ไม่สมบูรณ์ และการสรุปกฎเกณฑ์ในภาษาเป้าหมายผิด (false concepts hypothesized) คือ การเข้าใจข้อแตกต่างของกฎหรือหน่วยภาษาไม่ถูกต้อง

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาและลักษณะภาษาที่ผิดพลาดในการเรียนรู้ภาษาเพื่อสร้างกรอบการวิจัย

2. การเก็บข้อมูล

2.1 การเลือกข้อมูล การศึกษาค้นคว้าเลือกศึกษาเฉพาะภาษาพูดของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีจากช่องยูทูบคัลแลนแชนแนลประกอบด้วย คัลแลน (พัก กิตัก) พ็จอง (จอง คยองแท) และน้องแดน (คิม อินฮยอน) ไม่รวมผู้พูดภาษาไทยชาวไทย และไม่รวมภาษาเขียนที่ปรากฏในคำบรรยาย หรือข้อความที่ปรากฏในสื่อ เนื่องจากการศึกษาเฉพาะภาษาพูด

2.2 เกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหา เลือกศึกษาจาก 3 ช่วงเวลา ช่วงเวลาระยะ 2 ตอน แต่ละตอนมีองค์ประกอบเนื้อหาอย่างน้อย 3 ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) สถานที่ท่องเที่ยว 2) อาหาร ผัก ผลไม้ 3) ศิลปะ ศาสนา หรือความเชื่อ 4) วิถีชีวิตหรืออาชีพ ได้แก่ 1) ช่วงปี พ.ศ. 2565 ช่วงเริ่มใช้ภาษาไทยในการดำเนินรายการ ได้แก่ เทพ คนเกาหลีบุก คาเฟ่ยูธยา สโตร์ญี่ปุ่น | Moso Yodia cafe และ อปป้าเกาหลีสอนเพื่อนคนไทย ทำยำกระเทียม | After Yum ต้องหลีกทางให้! 2) ช่วงปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ เทพ พาพี่ชายแห่เทียนพรรษา นอนข้างแม่โขง ลงเล่นน้ำผาโสก! | อุบลราชธานี และ ทำให้สบาย..แล้วตามเราไปถ้ำนาคา! | บึงกาฬ และ 3) ช่วงปี พ.ศ. 2567 ได้แก่ เทพ จูตีพาเราเข้าไปผจญภัยชาวหลามครับ! | นครปฐม และ มาตั้งใจเรียนไทยแบบจริงจัง (จริงจัง) ด้วยกันนะครับทุกคน! | นนทบุรี เนื่องจากทั้ง 3 ช่วงเวลาเป็นช่วงเวลาที่จะให้เห็นพัฒนาการของการพูดตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีทั้งสามคน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ลักษณะภาษาจากการออกเสียง การเลือกใช้คำ การเรียบเรียงประโยค การใช้ไวยากรณ์ และการสื่อเจตนาของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลี

3.2 วิเคราะห์การถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์ ทั้งในมิติภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติและวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม เฉพาะการถ่ายโอนด้านลบ เพื่อศึกษาการออกเสียง การเลือกใช้คำ การเรียบเรียงประโยค การใช้ไวยากรณ์ และการสื่อเจตนา ระหว่างภาษาไทย (ภาษาเป้าหมาย) กับภาษาเกาหลี (ภาษาแม่) ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยหาข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญชาวเกาหลี คือ Miss Jungeun Han (한정은) อาสาสมัครจากสาธารณรัฐเกาหลีในฐานะผู้บอกภาษา

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยขอเสนอผลจากการศึกษาการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในการนำเสนอวัฒนธรรมไทยของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีช่องคัลแลนแชนแนลตามวัตถุประสงค์ใน 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ลักษณะทางภาษา และ 2) การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะทางภาษา พบลักษณะของการใช้ภาษาที่ผิดพลาดใน 3 ลักษณะ ประกอบด้วย

1) การออกเสียงผิดพลาด 2) การเลือกใช้คำผิดพลาด และ 3) การใช้ประโยคและไวยากรณ์ผิดพลาด ดังนี้

1.1 การออกเสียงผิดพลาด จากการศึกษาผู้วิจัยพบข้อผิดพลาดในการออกเสียง ซึ่งข้อผิดพลาดหนึ่งอาจพบข้อผิดพลาดอื่นร่วมด้วย เช่น ไม่เพียงออกเสียงวรรณยุกต์ผิดแต่มีการออกเสียงพยัญชนะผิดร่วมด้วย แต่ผู้วิจัยจะอธิบายข้อผิดพลาดที่ละประเด็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 การออกเสียงสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้น เช่นคำว่า คนเข้า (ตอน-เข้า) ม้านา (มะ-นา) ประเทศเลา (ประเทศ-ลาว) พาสก (ผา-โสก) ซีแดง (สี-แดง) ซีเคา (สี-ขาว) แปล็ก (แปลก) อาหันอีสาน (อา-หวน-อีสาน) เอ็ดทอด (เห็ด-ทอด) กระต๋ย (กระ-ต่าย) เข้าหลัม (ข้าว-หลาม) ไม่ตัย (ไม่-ต่าย) ห้องนัม (ห้อย-น้ำ) เป็นต้น

การออกเสียงสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้นนี้ เกิดจากการแทรกแซงหรือถ่ายโอนหลักการทางภาษาจากภาษาแม่ (L1) เนื่องจากหลักการสะกดคำในภาษาเกาหลียุคเปลี่ยนสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้นเมื่อคำนั้นมีตัวสะกด หรือ พยัญชนะท้าย เช่น เสียงยาว ㅁ (ฮฺ) เมื่อเติมตัวสะกด เป็น ㅁ (ฮฺ) ดังนั้น เป็นไปได้ว่าเมื่อผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีพูดภาษาไทยที่มีพยัญชนะท้ายจะเปลี่ยนสระเสียงยาวในภาษาไทยเป็นสระเสียงสั้นในทันที โดยไม่ได้คำนึงถึงการออกเสียงตามหลักการอ่านสระแบบไทย เช่น ข้าว ออกเสียงเป็น เข้า กระต่าย ออกเสียงเป็น กระต๋ย อาหารอีสาน ออกเสียงเป็น อาหันอีสาน เป็นต้น

สาเหตุดังกล่าวส่งผลให้คำว่า “เข้า” ไม่ออกเสียงว่า “ข้าว” คำว่า “ได้” ไม่ออกเสียงว่า “ต่าย” เนื่องจากสระอา โอ โเอ จัดเป็นสระเกินที่มีเสียงพยัญชนะผสมอยู่และแม้จะมีรูปสระแต่ไม่มีหน่วยเสียงสระ¹ ที่ตายตัว ดังนั้นผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองต้องสังเกตการอ่านออกเสียงสั้นยาวของเจ้าของภาษา เช่น “น้ำ” ออกเสียงเป็น “น้าม” เป็นต้น

สาเหตุดังกล่าวส่งผลให้คำว่า “เข้า” ไม่ออกเสียงว่า “ข้าว” คำว่า “ได้” ไม่ออกเสียงว่า “ต่าย” เนื่องจากสระอา โอ โเอ จัดเป็นสระเกินที่มีเสียงพยัญชนะผสมอยู่และแม้จะมีรูปสระแต่ไม่มีหน่วยเสียงสระ¹ ที่ตายตัว ดังนั้นผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองต้องสังเกตการอ่านออกเสียงสั้นยาวของเจ้าของภาษา เช่น “น้ำ” ออกเสียงเป็น “น้าม” เป็นต้น

1.1.2 การออกเสียงไม่ตรงวรรณยุกต์ เช่น อาหรือย (อะ-หรือย) อันนี (อันนี่) คืออะไร ทายางไร (คืออะไร ทำอย่างไร) มีແລວ (มี-แล้ว) แต่ไม่ป็น (แต่-ไม่-ป็น) อุบนราดชะทานี (อุ-บน-ราด-ชะ-ทานี) ผีจ้อง (พี่-จ้อง) เคยเจอพี่ใหม่ (เคย-เจอ-พี่ใหม่) ซาลายา (ศา-ลา-ยา) ซัมรอยซีจิบ (สาม-ร้อย-สี่-สิบ) กระเปา (กระ-เป่า)

การออกเสียงลักษณะเช่นนี้ เกิดจากความไม่คุ้นชินกับหลักการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ กล่าวคือ หากเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนความหมายจะเปลี่ยนตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกัน การผันเสียงวรรณยุกต์ยังเกี่ยวข้องกับอักษร 3 หมู่ ได้แก่ อักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ ซึ่งผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองต้องตระหนักถึงกฎข้อนี้ โดยงานวิจัยนี้พบว่าการออกเสียงวรรณยุกต์ที่ผันตามอักษรต่ำพบข้อผิดพลาดมากที่สุด เนื่องจากภาษาเกาหลียุคไม่มีระดับเสียงสูงต่ำ ทำให้ระดับเสียงสูงต่ำในภาษาเกาหลียุคไม่ส่งผลต่อความหมายของคำ แต่เป็นเพียงการแสดงเจตนาของผู้พูด เช่น การขึ้นเสียงสูงท้ายประโยคคำถาม ดังนั้น การออกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยที่ไม่ตรงตามระดับเสียงที่ถูกต้องของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลี ถือเป็นการถ่ายโอนหลักการทางภาษาที่ไม่ได้คำนึงถึงหน่วยเสียงของคำที่นำมาใช้ ซึ่งทำให้การออกเสียงภาษาไทยยังไม่เป็นธรรมชาติ

1.1.3 การออกเสียงไม่ตรงรูปพยัญชนะ การออกเสียงวรรณยุกต์ที่ผิดพลาดยังเกิดจากเสียงพยัญชนะต้นบางตัวของภาษาไทยไม่ปรากฏในภาษาเกาหลี ทำให้การออกเสียงของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีไม่ตรงกับรูปพยัญชนะ เช่น เสียง บ ป ภาษาเกาหลี ใช้ ㅃ (ซังฟิอ็บ) หรือเสียง ㅍ ㅑ ㅓ ใช้ ㅍ (ฟิอ็บ) เพียงตัวเดียวแทนเสียงพยัญชนะเหล่านั้น งานวิจัยนี้จึงพบการออกเสียง ผีจ้อง (พี่-จ้อง) เคยเจอพี่ใหม่ (เคย-เจอ-พี่ใหม่) ต้นไฟ (ต้น-ไฟ) นอกจากนี้ เสียง ㅌ (ฟิอ็บ) ยังใช้แทนเสียงพยัญชนะต้น ฅ ห้วน ซึ่งไม่ปรากฏในพยัญชนะต้นของภาษาเกาหลี² ทำให้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีเลือกใช้เสียงพยัญชนะที่ใกล้เคียงกันแทน เช่น วิว ออกเสียงเป็น ฟิล เช่นเดียวกับเสียง ฅ ต ใช้ ㅌ (ซังฟิอ็ก) หรือ ㅎ ต ฐ ถ ใช้ ㅌ (ฟิอ็ด) แทน ขณะที่ภาษาไทยแยกเสียงเหล่านี้เป็นอักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ ดังนั้นเป็นไปได้ว่า

¹ หน่วยเสียงสระ หมายถึง เมื่อเปลี่ยนเสียงสระเสียงสั้นเป็นสระเสียงยาว ความหมายของคำจะเปลี่ยนตาม เช่น กับ-กาน, มิต-มิด, ซัด-ซาด

² ภาษาเกาหลีไม่มีพยัญชนะต้นที่ออกเสียง ฅ ได้ แต่มีเสียงสระประสมที่ออกเสียง ฅ ได้ เช่น ㅌ (อู-อึล = วิล) ㅌ (อู-ออน = วอน) แต่ไม่มีตัวสะกด ฅ

ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีเห็นว่าหลักการทางภาษานี้มาใช้ในภาษาไทยโดยไม่ได้ระวังการออกเสียงสูงต่ำที่มีผลต่อความหมายของคำ เช่นคำว่า เต่า ออกเสียงเป็น เก๋า หรือที่นี้เกดัง ออกเสียงเป็น ที่นี้ทั้งโก่ เป็นต้น (การจัดเรียงคำไม่ถูกต้องจะอธิบายอีกครั้งในหัวข้อการใช้คำผิดพลาด)

1.1.4 การออกเสียงไม่ตรงรูปสระ เช่น พูอัน (เพื่อน) พะเซโทอิ (ภาษา-ไทย) รำไทอิ (รำ-ไทย) ไม่มูเอียน (ไม่-เหมือน) ฟ่าปิด (ฟ้าเปิด) แห่ที่อันพันสา (แห่-เหียน-พัน-สา) การออกเสียงผิดพลาดในลักษณะเช่นนี้เป็นไปได้ว่าผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีรับอิทธิพลจากภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียง เนื่องจากภาษาเกาหลีไม่มีสระบางตัวที่ภาษาไทยมี เช่น สระ เออ เอื้อ อัว ไอ การออกเสียงจึงพยายามนำเสียงสระในภาษาเกาหลีที่มีเสียงใกล้เคียงมาใช้ในการออกเสียงสระในภาษาไทย เช่น “เพื่อน” ใช้ 불안 ออกเสียงว่า ฟี-อัน “ไทย” ใช้ 타이 ออกเสียงว่า ทา-อิ “เปิด” ใช้ 뚫 ออกเสียงว่า ปิด ในขณะที่เสียงสระ เอ และ แอ ในภาษาเกาหลีออกเสียงไม่ต่างกันแม้ภาษาเขียนจะแยกอุปเสียงสระเป็น ऐ (เอ) และ ㅐ (แอ) ทำให้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีออกเสียงคำว่า “แก้ว” เป็น แก้ว ได้

1.1.5 การออกเสียงไม่ตรงตัวสะกด เช่น ปีเรียว (เปรี้ยว) แก้ว (แก้ว) อะหริย (อะ-หริย) ยำกระหอย (ยำ-กระ-หอย) (ชื่อเมนู) การออกเสียงผิดพลาดในลักษณะเช่นนี้เป็นไปได้ว่าผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีรับอิทธิพลจากภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียง เนื่องจากภาษาเกาหลีไม่มีตัวสะกด แม่กาว และ แม่เกย นำสนใจว่า เมื่อไม่มีตัวสะกดดังกล่าวผู้พูดชาวเกาหลีได้พยายามนำเสียงสระในภาษาแม่มาผสมให้ได้เสียงใกล้เคียงมาใช้ในการออกเสียงแทนตัวสะกดในภาษาไทย เช่น “เปรี้ยว” ใช้ 써리야우 ออกเสียงว่า ปี-รี-ยา-อู “แก้ว” ใช้ 깨우 ออกเสียงว่า เก-อู เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบการออกเสียงตัวสะกดผิด เนื่องจากผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีไม่รู้รากศัพท์หรือไม่คุ้นเคยกับคำศัพท์เหล่านั้น เช่นคำว่า ไส้กรอกอีสาน (ไส้-กรอก-อี-सान) พะยานา (พะ-ยา-นา) ผู้บอกภาษาอธิบายว่าสิ่งนี้น่าจะเกิดจากการคาดเดาตามความคุ้นเคย (perceptual transfer) ผู้พูดได้ยินและพยายามออกเสียงภาษาไทยตามระบบการรับรู้เสียงที่ตนคุ้นเคยในภาษาเกาหลีจึงได้รูปเสียงที่ไม่ตรงกับคำจริง

1.1.6 การออกเสียงแบบเน้นเสียงตัวสะกด เช่น ลอง-ทม (ลอง-ท่า) ซึ่งแทนเสียงด้วย 령담 ออกเสียงว่า ลอง-ทม และ ห้อง-นม (ห้อง-น้าม) แทนเสียงด้วย 형남 ออกเสียงว่า ห้อง-นม ทั้งนี้ตัวสะกด ㅁ (มีอึม) แทนเสียง m ในภาษาอังกฤษ ผู้บอกภาษาอธิบายว่าภาษาเกาหลีมีระบบ 받침 หรือตัวสะกดท้ายพยางค์ จำกัดอยู่ที่ 7 เสียงหลัก (ㄱ, ㄴ, ㄷ, ㄹ, ㅁ, ㅂ, ㅇ) เท่านั้น เมื่อผู้พูดฟังเสียงภาษาไทยจึงเลือกใช้เสียงที่ใกล้เคียงที่สุดของเกาหลี เมื่อได้ยินคำว่า “ท่า” ที่มีเสียงตัวสะกด ม คนเกาหลีจะออกเสียงเป็น 탐 (ทม) คำว่า “น้าม” กลายเป็น 남 (นม)

1.2 การเลือกใช้คำผิดพลาด มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การคิดคำศัพท์ใหม่ เช่น โจฟู คนฝน บ้ามาก แครอทสดขึ้น ชักมือ ชักผม คำเหล่านี้เกิดจากการเอาวิธีคิดหรือรูปแบบทางภาษาและวัฒนธรรมจากภาษาแม่มาใช้กับภาษาที่สองแบบไม่ตรงธรรมเนียม (convention) ก่อให้เกิดความแปลก หรือผิดเพี้ยนโดยพบการถ่ายโอนดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาอธิบายว่า “โจฟู” ตรงกับคำว่า 감동하다 หมายถึง ตื่นตันใจซาบซึ้ง ประทับใจเมื่อเห็นสิ่งที่ทำให้หัวใจพองโต อบอุ่น แต่เลือกใช้ “โจฟู” แทน เพราะตรงกับอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (conceptual metaphor) ในคำว่า “หัวใจพอง” ทั้งนี้ในทางวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม พบว่าคนเกาหลีมักแสดงออกทางอารมณ์แบบชัดเจนตรงไปตรงมาเป็นเรื่องปกติ เช่น ใช้คำที่สะท้อนความรู้สึกภายในโดยตรง คำอธิบายนี้สอดคล้องกับการเลือกใช้คำว่า “บ้ามาก” ที่ตรงกับคำว่า 미쳤다 แปลตรงตัวว่า

“บ้าไปแล้ว” ในเกาหลีค่านับเป็นการยอชมเชยเกินความเป็นจริง (hyperbolic) เพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึก ขณะที่คำว่า “คนฝน” ตรงกับคำว่า 비 사람 หรือ 비를 몰고 다니는 사람 หมายถึง คนที่เมื่ออยู่ที่ไหนฝนก็ตกที่นั่น ในทางวาทศิลป์การเชื่อมคนกับลักษณะบางประการ (personification) เช่น การทำให้ฝนมีเจ้าของหรือมีคนพามา “คนฝน” จึงเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันที่กล่าวถึงคนที่มีอิทธิพลกับสภาพอากาศ ซึ่งถือเป็นอุปลักษณ์ทางวัฒนธรรม (cultural metaphor) ที่ถ่ายทอดมายังภาษาที่สอง

นอกจากนี้ ยังมีคำที่ชาวเกาหลีใช้ร่วมกันแต่คนไทยแยกใช้ เช่น สด กับ สดชื่น ซัก กับ สระ (ผม) จากตัวอย่างพบว่า ในภาษาเกาหลีคำว่า “สด” ใช้กับผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ ด้วยคำว่า 싱싱하다 ซึ่งคำเดียวกันนี้ยังมีนัยสดใหม่ มีชีวิตชีวา หรือสดชื่นอีกด้วย ส่วนคำว่า ซัก ล้าง ซ้ำระ จะใช้คำว่า 감다 ซึ่งใช้ได้กับการล้างมือ ซักผ้า และสระผม

1.2.2 การจัดเรียงคำใหม่/ พบการจัดเรียงคำใหม่ใน 2 ประเภท คือ 1) วิสามานยนาม หรือ คำนามที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะ เช่น คอสร้อย (สร้อยคอ) งูหัว (หัวงู) และ 2) คำคุณศัพท์บอกลักษณะ เช่น สุกแครอท (แครอทสุก) ขาเจ็บ (เจ็บขา) เมื่อพิจารณาโครงสร้างคำศัพท์ในภาษาเกาหลีพบว่า ภาษาเกาหลีมีโครงสร้างเดียวกับภาษาอังกฤษ โดยวิสามานยนามจะเรียงจากคำหลักแล้วตามด้วยส่วนขยาย เช่น Necklace (목걸이) เมื่อใช้แทนภาษาไทยจึงกลายเป็น คอ-สร้อย หรือ Snakehead (뱀머리) กลายเป็น งู-หัว ส่วนคำคุณศัพท์บอกลักษณะจะเรียงจากลักษณะนามแล้วตามด้วยคำหลัก เช่น Cooked carrots (익힌 당근) จึงกลายเป็น สุก-แครอท หรือ Leg hurt (다리가 아프다) (ขา-เจ็บ)

1.2.3 การใช้คำซ้ำหรือคำซ้อนที่ไม่เป็นธรรมชาติ เช่น จริงจริงอะหรือย (อ่อยจริงจริง ๆ) จริงจริงดีมาก (ดีมากจริง ๆ) ผู้บอกภาษากล่าวว่าในภาษาเกาหลีมีคำที่ทำหน้าที่เหมือน “จริง ๆ” ได้แก่ 진짜 หรือ 정말 แปลว่าจริง ๆ หรืออย่างแท้จริง คนเกาหลีนิยมใช้คำนี้ขึ้นต้นประโยคเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึก หรือความคิดเห็นส่วนตัว เช่น 진짜 맛있어 จริง ๆ อ่อย 정말 좋아 จริง ๆ ดีมาก

นอกจากนี้ ยังพบการใช้คำซ้ำผิดความหมาย เช่น ใช้คำว่า “เยอะ ๆ” กับคำกริยา “ดู” หรือ ใช้ซ้ำกับคำนาม เช่น “ดอกไม้ ๆ” ผู้บอกภาษาอธิบายว่า ในภาษาเกาหลีมีการใช้คำซ้ำ (reduplication) เช่นเดียวกันแต่รูปแบบและหน้าที่ต่างจากภาษาไทย กล่าวคือ การใช้คำซ้ำในภาษาเกาหลีมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นย้ำทำให้ดูต่อเนื่อง เช่น 살살 (ค่อย ๆ) 빨리빨리 (เร็ว ๆ) หรือเพื่อทำให้ความหมายอ่อนลงหรือน่ารักขึ้น (expressive) เช่น 아기아기하다 (ดูเป็นทารก ๆ น่ารัก ๆ) ภาษาเกาหลีใช้การซ้ำกับทั้งคำกริยา คำวิเศษณ์ และคำนามได้ โดยเน้นความรู้สึกมากกว่าความหมายเชิงไวยากรณ์ นอกจากนี้ยังมีคำที่ซ้ำเพื่อเน้นปริมาณ เช่น 많이많이 (เยอะ ๆ) เมื่อแปลตามตัวจึงกลายเป็น “ดูเยอะ ๆ” แทนที่จะพูดว่า “เห็นบ่อย ๆ” หรือ 꽃꽃하다 (ดอกไม้ ๆ) แทนที่จะเป็น “ดอกไม้หลาย ๆ ดอก” หรือ “เป็นพวง”

1.2.4 การใช้คำผิดความหมาย เช่น ทางจบ (ทางตัน) ถูร้อนกำลังจบ (หน้าร้อนกำลังจะสิ้นสุด) ขาจะแตก (ขาจะหัก) อันนี้ทั้ง (ไม่สมบูรณ์) เห็นได้ไหม (มองเห็นไหม) ไม่เคยดูัญชา (ไม่เคยเห็นกัญชา) เราเคยดูเยอะ ๆ (เราเคยเห็นอยู่บ่อย ๆ) ในภาษาเกาหลีคำว่า 끝 มีหลายความหมายขึ้นอยู่กับบริบท ทั้ง จบ สิ้นสุด ปลาย หรือตัน เช่น 수업 끝 คาบเรียนจบ (หมดคาบเรียน) 여름 끝ฤดูร้อนจบ (ปลายฤดูร้อน) 길 끝 ทางจบ (สุดทาง) เมื่อผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีพูดภาษาไทยจึงเอาคำว่า 끝 ที่แปลว่า “จบ” มาใช้ตรง ๆ เนื่องจากในภาษาเกาหลีคำหนึ่งคำไม่ได้แยกความหมายที่หลากหลายเหมือนภาษาไทย ในทำนองเดียวกันนี้คำว่า 부러지다 หัก แตก หรือฉีกออกเป็นชิ้น ๆ ใช้ได้ทั้งกับของแข็งที่แตก และร่างกายที่หัก

ทั้งนี้ เป็นไปได้ว่าการใช้คำเดียวกันแต่ความหมายกว้างของภาษาเกาหลีก็ยังส่งผลให้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีไม่อาจแยกคำว่า “เห็น” และ “ดู” ออกจากกันได้จึงใช้สลับกันไปมา เช่น “ไม่เคยดูภูเขา” การใช้คำผิดพลาดนี้เกิดจากการนำคำโครงสร้างความหมายจากภาษาเกาหลีมาแปลตรง ๆ ในภาษาไทย เนื่องจากคำว่า 보다 ครอบคลุมความหมายทั้ง เห็น มอง ดู ชม ทำให้ผู้พูดชาวเกาหลีมักเลือกใช้ “ดู” ในทุกสถานการณ์

1.2.5 การละลักษณะนามหรือหน่วยนับ เช่น “ไม่เหมือนกาแฟอื่น” (ไม่เหมือนกาแฟที่อื่น) “ตามไปรถอื่น” (ตามรถคันอื่นไป) “ต้องกินอื่น” (ต้องกินอย่างอื่น) ผู้บอกภาษาอธิบายว่าหลักการแจกจ่ายหน้าที่ของลักษณะนามหรือหน่วยนับ และตำแหน่งของคำขยายในสองภาษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผู้เรียนชาวเกาหลีจึงมักสร้างประโยคแบบแปลตรงตัว (literal transfer) ทำให้เกิดการเลือกไม่ใส่คำ หรือใส่คำผิดตำแหน่ง

ความต่างในโครงสร้างคำนามและตำแหน่งคำขยายในภาษาเกาหลีคำขยาย เช่น อื่น ๆ ต่าง ๆ มักอยู่หน้าคำนาม (prenominal) เช่น 다른 차 (รถคันอื่นที่ไม่ใช่ของเรา) ขณะที่ไทยมีลักษณะนาม (classifier) ที่มักปรากฏร่วมกับคำนามเมื่อต้องการระบุชนิด จำนวน ชี้เฉพาะ เช่น รถคันอื่น ดอกไม้หลาย ๆ ดอก อย่างอื่น ที่อื่น เป็นต้น ผู้เรียนชาวเกาหลีจึงมักถ่ายทอดโครงสร้างจากภาษาเกาหลีมาเป็นภาษาไทยโดยตรง ทำให้ละลักษณะนามไป เช่น “รถอื่น” แทน “รถคันอื่น” หรือวางตำแหน่งคำผิดเป็น “ตามไปรถอื่น”

1.2.6 การใช้ภาษาอังกฤษแทนภาษาไทย เช่น คำว่า วันหยุดบูดดำ (วันพระ) เพราะคำว่า “วันพระ” ไม่มีคำแทนในภาษาเกาหลี ทำให้ผู้พูดยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้อธิบายแทนในภาษาไทย ขณะที่คำว่า ราชาไฮบริดส์ หรือการฟอนร่าแบบโบราณ แม้จะมีคำที่ใช้ในภาษาเกาหลี 고대 춤 (โบราณ-การเต้นรำ) แต่ผู้พูดเลือกใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารกับคนดูที่เป็นคนไทยแทนภาษาเกาหลีซึ่งคนไทยไม่คุ้นเคย

1.3 การใช้ประโยคและไวยากรณ์ผิดพลาด จากการศึกษาผู้วิจัยพบลักษณะประโยคและไวยากรณ์ผิดพลาด ดังนี้

1.3.1 การวางคำขยายในประโยคผิดตำแหน่ง ซึ่งเกิดจากการถ่ายโอนโครงสร้างทางภาษาแม่มาใช้กับภาษาที่สองแต่ยังคงความหมายของประโยคที่เข้าใจได้ เช่น ประโยค “จริง ๆ อร่อยมาก” “นิดหน่อยเสียใจ” “อาจจะวัดนี้ทั้งหมด” เนื่องจากภาษาเกาหลีใช้โครงสร้าง SOV (Subject – Object – Verb) ดังนั้นโครงสร้างการจัดเรียงคำต่าง ๆ จะเน้นการขยายคุณศัพท์หรือกริยาก่อน แล้วตามด้วยองค์ประกอบหลัก คำว่า 정말 จริง ๆ หรือ 진짜 จริง ๆ มักจะถูกวางหน้าคำคุณศัพท์หรือคำกริยา เช่น 정말 맛있어요 จริง ๆ อร่อย เพราะฉะนั้น “จริง ๆ อร่อยมาก” สอดคล้องกับโครงสร้างภาษาเกาหลีที่วาง adverb (จริง ๆ) ไว้ก่อน adjective (อร่อย) การเรียงประโยคเช่นนี้แม้คนไทยจะฟังเข้าใจแต่ไม่เป็นธรรมชาติ ขณะที่ภาษาไทยใช้โครงสร้าง adjective + adverb ทำให้เจ้าของภาษาคาดหวังว่าผู้พูดจะพูดว่า “อร่อยมากจริง ๆ”

ส่วนคำว่า “นิดหน่อยเสียใจ” ในภาษาเกาหลีมีโครงสร้างการวางคำขยาย (modifier placement transfer) คำขยายเชิงปริมาณวางหน้าคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ เช่น 조금 นิดหน่อย หรือเล็กน้อย ซึ่งมีมิติของการเน้นความหมายเพื่อลดน้ำหนักความหมายของคำหลัก ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีจึงเชื่อว่าการพูดว่า 조금 슬퍼요 “นิดหน่อยเสียใจ” จะทำให้คู่สนทนารับรู้ว่าจะระดับความเสียใจมีไม่มากเหมือนกับที่ภาษาเกาหลีทำได้

โครงสร้างเดียวกันนี้ยังพบในประโยคที่ว่า “อาจจะวัดนี้ทั้งมา” (วัดนี้อาจจะมีชื่อเสียงมาก) ซึ่งใช้การวางคำวิเศษณ์แสดงความน่าจะเป็น (adverb of probability) ไว้หน้าประโยคเพื่อเน้นว่าผู้พูดไม่แน่ใจ ประเด็นนี้ผู้บอกภาษาอธิบายว่าเกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนของชาวเกาหลีที่มักเน้นความคิดว่าไม่แน่ใจ ทำให้ผู้เรียนภาษาเกาหลีไม่รู้สึกว่าโครงสร้างที่ตนพูดผิด เพราะยึดแนวทางการวางน้ำหนักความหมายตามภาษาแม่ กล่าวคือ ในภาษาเกาหลี 아마 (อาจจะ) เป็นสัญญาณเชิงปฏิเสธที่ผู้พูดใช้เพื่อบอกคู่สนทนาว่าสิ่งที่จะพูดต่อไปยังไม่แน่นอน เมื่อต้องพูดภาษาไทยผู้พูดก็ยังคงวาง “อาจจะ” ไว้หน้าประโยคด้วยหน้าที่การสื่อสารเดียวกัน

1.3.2 การวางคำแสดงเหตุผลผิดตำแหน่ง เช่น ประโยค “เข้าไปจริง ๆ ไม่มีร้านอาหาร รู้สึก” (รู้สึกว่าถ้าเข้าไปจริงแล้วอาจจะไม่มีร้านอาหาร) “ที่นี่ทั้งโก๋ ข้าวมันไก่อร่อย เพราะว่า” (ข้าวมันไก่ที่นี่อร่อย โก๋จึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของเมือง) ในภาษาเกาหลีการแสดงความรู้สึกหรือการคาดเดา มักวางไว้ท้ายประโยค โดยกล่าวสถานการณ์หรือเนื้อหาหลักก่อนแล้วเติมท่าที่หรือความรู้สึกที่หลัง เช่น 것 같아 (เหมือนว่า...) 느껴져 (รู้สึก...) 생각해 (คิดว่า...) จึงทำให้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีพูดว่า “เข้าไปจริง ๆ ไม่มีร้านอาหาร รู้สึก” จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีถ่ายโอนรูปแบบการวางท่าที่การรับรู้ หรือความรู้สึกจากภาษาเกาหลี ซึ่งนิยมวางไว้ท้ายประโยค ทำให้ภาษาไทยที่พูดออกมาไม่ตรงกับโครงสร้างปกติของภาษาไทย ที่มักสร้างประโยคซับซ้อน เช่น “รู้สึกว้า...ถ้า...แล้ว...”

ทั้งนี้ ด้วยความแตกต่างของโครงสร้างทางภาษาระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สอง พบว่าผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลียังสร้างรูปแบบประโยคใหม่ที่ไม่ปรากฏทั้งในภาษาเกาหลีและภาษาไทย เช่น “ที่นี่ทั้งโก๋ ข้าวมันไก่อร่อย เพราะว่า” จากตัวอย่างข้างต้น พบการจัดเรียงคำใหม่ว่า “ดังโก๋” และการวางคำว่า “เพราะว่า” หลังประโยคเหตุ ในมุมมองของผู้รับชมคนไทยจึงทำให้ฟังรู้สึกเหมือนประโยคยังไม่สมบูรณ์หรือเรียงลำดับไม่ถูกต้อง เนื่องจากภาษาเกาหลีมักวางผลหรือข้อสรุปก่อน แล้วค่อยเล่าด้วยเหตุที่หลัง เช่น 여기 치킨이 유명해, 왜냐하면 밥이 맛있거든 (โก๋ที่นี่โด่งดังเพราะข้าวมีรสชาติอร่อย) หากแต่ประโยคดังกล่าวไม่พบทั้งในภาษาเกาหลี และในภาษาไทย

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบโครงสร้างประโยคภาษาไทย ภาษาเกาหลี และการสร้างประโยคใหม่

โครงสร้าง	ประโยค
โครงสร้างประโยคภาษาไทย	โก๋ที่ขึ้นชื่อ เพราะว่า ข้าวมันไก่อร่อย (ผู้พูดพบประติมากรรมรูปโก๋กลางเมือง)
โครงสร้างประโยคภาษาเกาหลี	여기 치킨이 유명해, 왜냐하면 밥이 맛있는 닭고 밥 โก๋ที่ขึ้นชื่อดัง เหตุเพราะว่า ข้าวมันไก่อร่อย
สร้างประโยคใหม่	ที่นี่ทั้งโก๋ ข้าวมันไก่อร่อย เพราะว่า

ข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำในประโยคนี้ผู้บอกภาษาอธิบายว่า ไม่พบการใช้ประโยคเหล่านี้ในภาษาเกาหลีเช่นกัน ดังนั้นอาจเป็นไปได้ว่า ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีอาจอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องรีบสนทนา โดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องของคำในประโยคจากทั้งจากภาษาแม่และภาษาที่สอง

1.3.3 การวางคำหน้ากริยาผิดตำแหน่ง เช่น ประโยค “จุดจะพาไปรา” (จุดจะพาเราไป) “คัลแลนเอาอาหารมา” (คัลแลนเอาอาหารมาด้วย) “กำลังมาฤดูฝน” (ฤดูฝนกำลังมา) ภาษาเกาหลีมีโครงสร้างประโยคพื้นฐานแบบ ประธาน – กรรม – กริยา (SOV) เช่น 주디가 우리를 데려가요 (จุดนำเราไป) (ประธาน) + เรา (กรรม) + พาไป (กริยา) หรือ 칼랜이 고양이 밥을 가져와요 (คัลแลน (ประธาน) + อาหารแมว (กรรม) + เอามา (กริยา) ขณะที่ผู้พูดพยายามหลีกเลี่ยงโครงสร้าง

ภาษาเกาหลี แต่ก็ไม่สามารถพูดตามโครงสร้างภาษาไทยที่ถูกต้องได้ จึงกลายเป็น “จู๊ดจะพาไปปรา” และ “คัลแลนเอามาอาทันแม่ว”

ส่วนประโยค “กำลังมาฤดูฝน” โครงสร้างในภาษาเกาหลีคำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น “กำลังมา” มักวางหน้าคำนาม เช่น 오는 장마철 เทียบได้กับภาษาอังกฤษ coming rainy season แต่ในภาษาไทยคำขยายแบบประโยคสัมพันธต้องอยู่ข้างหลังคำนาม เช่น ฤดูฝนที่กำลังจะมา หรือ ฤดูฝนกำลังจะมา ดังนั้น เมื่อผู้พูดชาวเกาหลีแปลตรง ๆ จึงพูดว่า “กำลังมาฤดูฝน”

1.3.4 การละคำกริยาและคำเชื่อมในประโยค เช่น ประโยค “ข้าวมันไก่อร่อยที่สุดเมืองไทยเคยกิน” แทนที่จะพูดว่า “เป็นข้าวมันไก่ที่อร่อยที่สุดในเมืองไทยเท่าที่เคยกินมา” เนื่องจากโครงสร้างภาษาเกาหลีให้ความสำคัญกับการบอกสิ่งของ + คุณลักษณะ + ประสบการณ์ โดยไม่ต้องมีคำเชื่อมซับซ้อน ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีจึงถ่ายโอนตรง ๆ (direct transfer) จากภาษาแม่ โดยไม่คำนึงว่าภาษาไทยต้องการโครงสร้างสัมพันธกรรม “ที่...เท่าที่เคย...” ซึ่งเป็นการละคำเชื่อม “ที่” ตามโครงสร้างภาษาไทย นอกจากนี้ยังพบประโยคที่ว่า “อันนี้ผมเองได้นะ” โดยละคำว่า “ทำเอง” มาจากโครงสร้างภาษาเกาหลีว่า 이거 내가 할 수 있어요 แปลตรงตัวว่า “อันนี้ ผมเอง สามารถทำได้” ผู้บอกภาษาอธิบายว่า 내가 (ฉันเอง) ทำหน้าที่เน้นว่าฉันเป็นผู้กระทำ 할 수 있다 แปลว่า “สามารถ” โดยละกริยา “ทำ” ออกไป โดยชี้ให้เห็นว่า “ฉันเอง” เป็นคนทำ

ส่วนประโยค “เวลาคิดข้าวหลามแล้วน้ำแตก” พบว่ามีกริยาคำว่า “คิดถึง” ประโยคดังกล่าวเกิดจากการถ่ายโอนของโครงสร้าง นาม + 생각나다 ในภาษาเกาหลี 생각나다 แปลได้ว่า พอนึกถึงแล้วเกิดความรู้สึก ภาพ หรืออารมณ์ขึ้นมา เช่น 참살떡 생각나 “พอนึกถึงขนมตอกขึ้นมา ในใจมีอารมณ์อยากกินทันที”

1.3.5 การใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เช่น ประโยค “อันนี้ความลับทำไมพูด” “อันนี้ของขวัญทำไมกิน” ผู้บอกภาษาอธิบายว่าในภาษาเกาหลีหากจะห้ามหรือบอกว่า “ทำไม่ได้” มักใช้รูปแบบ “ทำไม...” (왜 ... 해) ซึ่งไม่ได้ตั้งใจถามเหตุผลจริง ๆ แต่เป็นการตำหนิหรือการชี้ให้เห็นว่าไม่ควรทำ เช่น 이건 비밀인데 왜 말해? “นี่มันเป็นเรื่องลับ ทำไมพูดออกมา” หมายถึง “พูดไม่ได้สิ” หรือ 이건 선물인데 왜 먹어 “นี่มันเป็นของขวัญ ทำไมกินล่ะ” หมายถึง “ห้ามกินสิ”

1.3.6 การใช้ประโยคที่ละข้อความเพื่อเปรียบเทียบ จากการศึกษาพบประโยคเปรียบเทียบ “เวลาจริง ๆ เรียนยากมาก” เป็นการละคำว่า “กว่าที่คาดคิดไว้” ผู้บอกภาษาอธิบายว่า ภาษาเกาหลีมีโครงสร้างประโยคสั้น ๆ “เหตุ-ผล” โดยไม่จำเป็นต้องใส่คำเปรียบเทียบ “กว่า” แต่ผู้ฟังอนุมานได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบจากบริบท เช่น 막상 해보니 공부가 어렵다 “พอทำจริง ๆ แล้ว เรียนยากมาก”

2. การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ พบลักษณะของการถ่ายโอนใน 2 รูปแบบ ได้แก่

1) การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติ และ 2) การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม ดังนี้

2.1 การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติ พบการถ่ายโอนที่มีผลต่อลักษณะการใช้ภาษาที่ผิดพลาด ดังนี้

2.1.1 การถ่ายโอนระบบเสียงจากภาษาแม่ เช่น การเปลี่ยนเสียงสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้นเมื่อมีตัวสะกด เช่น “กระต่าย” ออกเสียงเป็น “กระตัย” การออกเสียงวรรณยุกต์ไทยไม่ได้ตามมาตรฐาน เนื่องจากภาษาเกาหลีไม่มีวรรณยุกต์ทำให้ผู้พูดชาวเกาหลีไม่ได้คำนึงถึงหน่วยเสียง การถ่ายโอนเสียงพยัญชนะสละ และตัวสะกดภาษาเกาหลีมาใช้แทนภาษาไทย เนื่องจากพยัญชนะ สละและตัวสะกดในภาษาไทยบางตัวไม่มีในภาษาเกาหลี

2.1.2 การถ่ายโอนระบบไวยากรณ์จากภาษาแม่ เนื่องจากภาษาเกาหลีใช้โครงสร้าง SOV (Subject – Object – Verb) ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทย SVO (Subject – Verb – Object) และโครงสร้างภาษาเกาหลีที่วาง adverb ไว้ก่อน adjective ขณะที่ภาษาไทยใช้โครงสร้าง adjective + adverb งานวิจัยนี้จึงพบ ประโยคที่ไม่เป็นธรรมชาติ เช่น “จริง ๆ อร่อยมาก” “นิดหน่อยเสียใจ”

2.2 การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม พบการถ่ายโอนที่มีผลต่อการใช้ภาษาไทยใน 2 ลักษณะ ดังนี้

2.2.1 การถ่ายโอนที่มีผลต่อการเลือกใช้คำ จากการศึกษาพบว่า การที่ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีคิดคำศัพท์ใหม่ในภาษาไทยนั้นเกิดจากมโนทัศน์ทางสังคมวัฒนธรรม เช่น คำว่า “ใจฟู” “บ๊ายบาย” ที่เกิดจากอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ซึ่งคนเกาหลีมักแสดงออกทางอารมณ์แบบชัดเจนตรงไปตรงมาเพื่อสะท้อนความรู้สึกภายใน หรือคำว่า “คนฝน” พบว่าชาวเกาหลีมีการเชื่อมโยงคนกับลักษณะของดิน ฟ้า อากาศ เช่น การทำให้ฝนมีเจ้าของ หรือมีคนพามา ดังนั้นคำว่า “คนฝน” จึงสะท้อนการถ่ายโอนอุปลักษณ์ทางวัฒนธรรมมายังภาษาที่สองด้วย หรือมักถ่ายโยงการแสดงออกด้วยการเน้นหรือย้ำความรู้สึก เช่น “จริง ๆ อร่อยมาก” แทนที่จะพูดว่า “อร่อยมากจริง ๆ” หรือถ่ายโอนเจตนาไม่แน่ใจมาใช้ เช่น “อาจจะวัดนี้ดังมาก” เมื่อต้องพูดภาษาไทยผู้พูดก็ยังคงวาง “อาจจะ” ไว้หน้าประโยค

นอกจากนี้ ยังพบว่าคำศัพท์ในภาษาเกาหลีหนึ่งคำกินความหมายกว้าง เช่น คำว่า “ชัก” แทน คำว่า สระ ชား ล้าง สอดคล้องกับหลักการออกแบบอักษรฮันกึล (한글) ซึ่งเป็นระบบการเขียนที่ได้รับการยกย่องว่ามีความเรียบง่ายแต่ลึกซึ้ง เพราะอักษรฮันกึลสร้างขึ้นมาเพื่อใช้แทนอักษรจีนหรือ ฮันจา (한자) ที่มีความซับซ้อนเกินไปสำหรับสามัญชนในยุคนั้น (ค.ศ.1446) แสดงถึงความมุ่งมั่นของพระเจ้าเซจง (ค.ศ.1397–1450) (Corpus, 2020) ที่ต้องการให้ประชาชนทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้อักษรฮันกึลจึงมีความหมายทางสังคมและวัฒนธรรม เพราะแม้จะมีตัวอักษรน้อยแต่สามารถแทนเสียงในภาษาเกาหลีได้เกือบทั้งหมด และคำหนึ่งคำกินความหมายกว้าง การถ่ายโอนนี้ทำให้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีไม่ได้คำนึงถึงคำที่มีความหมายหลากหลายในภาษาไทย เช่น สระ ชား ล้าง ซึ่งใช้ต่างบริบทกัน จึงพบการใช้คำว่า “ชักผม-ชักมือ” แทนคำว่า “สระผม-ล้างมือ”

2.2.1.2 การถ่ายโอนที่มีผลต่อการสื่อเจตนาผิดพลาด ประกอบด้วย

(1) สื่อเจตนาในบริบทพระพุทธศาสนาผิดพลาด เช่น “สวัสดีครับ” (ทักทายพระ) “ไหว้ก่อน” “จะไหว้อะไร” และ “จ่ายก่อน” ผู้บอกภาษาอธิบายว่าในวัฒนธรรมเกาหลี คำว่า 안녕하세요 (อันยองฮาเซโย) ไม่ได้หมายถึงเฉพาะการทักทายคนแต่ยังใช้ในเชิงแสดงความเคารพเมื่อเจอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น รูปเคารพ หรือใช้เป็นคำเปิดบทสนทนา หรือแสดงความสุภาพต่อสิ่งที่ให้เกียรติ ส่วนประโยคที่ว่า “ไหว้ก่อน จะไหว้อะไร”

ผู้บอกภาษาอธิบายว่าในวัฒนธรรมเกาหลีมีกริยาคำว่า 빌다 หมายถึง ไหว้ อธิษฐาน ขอร้อง ผู้ใช้ภาษาจึงใช้ประโยค 무엇을 빌었어요 ถ่ายโอนคำว่า “ไหว้อะไร” มาใช้ในทุกบริบท ในขณะที่คนไทยแยกความหมายของคำเหล่านี้จากกันชัดเจน

สำหรับคำว่า “จ่ายก่อน” แทนที่จะใช้พูดว่า “ถวาย” “ทาน” หรือ “บริจาค” ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีใช้คำอย่างตรงไปตรงมาว่าเป็น “การจ่ายเงิน” เพื่อแลกกับพรที่ขอ ซึ่งขัดกับแนวคิดการทำบุญโดยไม่หวังผลตอบแทนของคนไทย ผู้บอกภาษาอธิบายว่าแม้ในวัฒนธรรมเกาหลีจะแยก 현금하다 ที่หมายถึง บริจาคเงินในศาสนาคริสต์ และ 시주하다 ถวายทานแบบพุทธศาสนา แต่ในชีวิตประจำวันคนเกาหลีส่วนใหญ่มักพูดง่าย ๆ ว่า 돈내다 ที่หมายถึง จ่ายเงิน หรือให้เงินไปโดยไม่แยกชัดเจนว่าเป็นการถวายทาน หรือบริจาค

(2) ล้อเจตนาในบริบทความเชื่อและพิธีกรรมผิดพลาด เช่น ในสถานการณ์การสวดมนต์พบว่า ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีได้สวดมนต์ตามผู้ประกอบพิธีกรรมต่อหน้ารูปปั้นพระญาณาค เมื่อถึงส่วนที่ต้องระบือชื่อนามสกุลของตนเอง ผู้ประกอบพิธีกรรมจึงพูดชื่อนามสกุลของตนเองออกมา ส่วนผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีได้อินแต่ไม่เข้าใจเจตนาจึงไม่ได้พูดชื่อนามสกุลของตนเองออกมา แต่กลับพูดชื่อนามสกุลของผู้ประกอบพิธีกรรมตามที่ได้ยินแทน ในขณะเดียวกัน ผู้ประกอบพิธีกรรมอุทานคำว่า “น่านปู่เล่นหนูแล้ว” ออกมา จากนั้นผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีไม่เข้าใจเจตนาจึงพูดคำว่า “น่านปู่เล่นหนูแล้ว” ตามผู้ประกอบพิธีกรรมโดยไม่อาจแยกได้ว่าเป็นบทสวด เป็นชื่อ หรือเป็นคำอุทาน

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากข้อค้นพบข้างต้น สรุปได้ว่าผู้ดำเนินรายการช่องยูทูบคัลแลนแธพเบอร์ได้ถ่ายโอนวัจนปฏิบัติศาสตร์จากภาษาแม่มาใช้ในการพูดภาษาไทยใน 2 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติ และ 2) การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม ซึ่งส่งผลต่อลักษณะการใช้ภาษาที่ผิดพลาด ดังนี้

1. การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์วัจนปฏิบัติ พบว่าผู้ดำเนินรายการนำกฎเกณฑ์ทางภาษาเกาหลีมาใช้กับภาษาไทยในหลายลักษณะจนส่งผลต่อการใช้ภาษาที่ผิดพลาด ดังนี้

1.1 การออกเสียงผิดพลาด พบมากใน การออกเสียงสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้น ซึ่งเกิดจากการถ่ายโอนหลักการทางภาษาจากภาษาแม่มาใช้ เนื่องจากหลักการสะกดคำในภาษาเกาหลีจะเปลี่ยนสระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้นเมื่อคำนั้นมีตัวสะกด การออกเสียงไม่ตรงวรรณยุกต์ เนื่องจากภาษาเกาหลีมีแค่มีระดับเสียงสูงต่ำ (tone) หากไม่เป็นหน่วยเสียง กล่าวคือ การออกเสียงสูงต่ำในภาษาเกาหลีไม่ส่งผลต่อความหมายของคำทำให้ผู้พูดชาวเกาหลีออกเสียงโดยไม่ได้นิ่งถึงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยตามไปด้วย นอกจากนี้ยังพบ การออกเสียงไม่ตรงรูปพยัญชนะ การออกเสียงวรรณยุกต์ที่ผิดพลาดยังเกิดจากเสียงพยัญชนะต้นบางตัวของภาษาไทยไม่ปรากฏในภาษาเกาหลีด้วย เช่น เสียง พ ฟ ฝ ใช้ ㅍ (ที่อับ) เพียงตัวเดียว หรือ เสียง ธ ฐ ถ ใช้ ㅌ (ที่อืด) เพียงตัวเดียว จึงทำให้การออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้คำนึงถึงอักษรสามหมู่ สูง กลาง ต่ำ ตามไปด้วย การออกเสียงไม่ตรงรูปสระ เนื่องจากภาษาเกาหลีไม่มีสระบางตัวที่ภาษาไทยมี โดยเฉพาะเสียงสระ เออ เอือ อัว ไอ ผู้พูดจึงพยายามใช้เสียงสระในภาษาเกาหลีที่มีเสียงใกล้เคียงมาออกเสียงแทนสระในภาษาไทย เช่น เเดิน เป็น ดิน (ㄷㅌ) ผัดไทย เป็น พัด-ทา-อี (파타이) และข้อผิดพลาดที่ใกล้เคียงกัน คือ การออกเสียงไม่ตรงตัวสะกด เนื่องจากภาษาเกาหลีไม่มีตัวสะกดแม่เกอว และแม่เกย ผู้พูดชาวเกาหลีแก้ปัญหาด้วยการนำเสียงสระในภาษาแม่ที่มีเสียงใกล้เคียงมาใช้ในการออกเสียงแทนตัวสะกดในภาษาไทย เช่น เป็รยัว เป็น ปี-รี-ยา-อู (뿌리야우) แก้ว เป็น เก-อู (개우) อร่อย เป็น อา-รอ-อิ (아라이) เป็นต้น สุดท้ายคือ การออกเสียงแบบเน้นเสียงตัวสะกดหรือพยัญชนะท้าย โดยเฉพาะเสียง ม เนื่องจากชาวเกาหลีนิยมเน้นเสียงตัวสะกด ㅁ (มี-อิม) อย่างชัดเจน ทำให้การออกเสียงในภาษาไทยเสียงตัวสะกด ม จึงถูกเน้นเสียงตามไปด้วย

ข้อผิดพลาดในการออกเสียงดังตัวอย่างข้างต้นนี้เป็นปัญหาอันดับต้น ๆ ที่พบในงานวิจัยอันตรภาษาของผู้เรียนภาษาที่สอง ทั้งนี้ Gass & Selinker (2008) อธิบายว่า ข้อผิดพลาดดังกล่าวมักเกิดขึ้นในช่วงพัฒนาความในภาษาใหม่ผู้เรียนจะเกิดกระบวนการที่เรียกว่า การถ่ายโอนของภาษา (language transfer) ซึ่งเป็นการถ่ายโอนจากภาษาแม่ไปยังภาษาที่สอง การถ่ายโอนที่ไม่ลงรอยทางภาษาเช่นนี้เป็นการถ่ายโอนด้านลบ เพราะผู้เรียนนำแผนภาพของภาษาแม่ไปทับกับแผนภาพของภาษาที่สอง จึงทำให้เกิดภาษาที่ไม่เหมาะสมขึ้น

1.2 การเลือกใช้คำผิดพลาด พบว่า การคิดคำศัพท์ใหม่ เกิดจากการถ่ายโอนโมทัศน์ ความหมายของคำมาใช้กับภาษาไทย เช่น คำว่า “ใจฟู” แทน “ประทับใจมาก” ซึ่งมาจากโมทัศน์ “หัวใจพองโต” “บ้ามาก” ที่ตรงกับคำว่า 미쳤다 แปลตรงตัวว่า “บ้าไปแล้ว” ซึ่งเป็นการยกยอชมเชยเกินความเป็นจริง (hyperbolic) การจัดเรียงคำใหม่ เช่น คอสร้อย (สร้อยคอ) งูหัว (หัวงู) เนื่องจากภาษาเกาหลีมีโครงสร้างเดียวกับภาษาอังกฤษ โดยวิสามานยนามจะเรียงจากคำหลักแล้วตามด้วยส่วนขยาย หรือคำว่า สุกแครอท (แครอทสุก) จะเรียงคำจากลักษณะนามแล้วตามด้วยคำหลัก การใช้คำซ้ำหรือคำซ้อนที่ไม่เป็นธรรมชาติ เป็นข้อผิดพลาดที่พบบ่อยครั้งในตัวบท เช่น จริง ๆ ร้อย ๆ จริง ๆ ดี เป็นต้น สิ่งนี้เกิดจากการนำความรู้จากภาษาแม่มาใช้ในการพูดภาษาไทย โดยเฉพาะชาวเกาหลีนิยมพูดคำว่า 진짜 (จิน-จา) ที่แปลว่า จริง จึงทำให้ปรากฏคำซ้ำว่าจริง ๆ ในประโยคภาษาไทยด้วย การใช้คำผิดความหมาย เช่น ทางจบ (ทางตัน) ถูกรื้อนกำลังจบ (หน้าร้อนกำลังจะสิ้นสุด) ขาจะแตก (ขาจะหัก) เห็นได้ไหม (มองเห็นไหม) เนื่องจากในภาษาเกาหลีคำหนึ่งคำไม่ได้แยกความหมายที่หลากหลายเหมือนภาษาไทย เมื่อผู้พูดถ่ายโอนรูปแบบการใช้คำจากภาษาแม่มาโดยไม่ปรับให้เข้ากับระบบความหมายของภาษาไทยจึงฟังดูไม่เป็นธรรมชาติแม้จะเข้าใจได้ การละลักษณะนามหรือหน่วยนับ เช่น “ไม่เหมือนกาแฟอื่น” “ตามไปรถอื่น” “ต่องกินอื่น” แม้ในภาษาเกาหลีจะมีลักษณะนามคล้ายกับภาษาไทย แต่ผู้พูดชาวเกาหลีไม่ได้คำนึงถึงหน่วยนับที่หลากหลายนี้ไปด้วยเพราะมีความซับซ้อน สอดคล้องกับงานศึกษาของ Chitprasong และ Klinnamhom (2021) ที่อธิบายการใช้ลักษณะนามที่ไม่ถูกต้องว่า อาจเกิดจากพัฒนาการทางภาษาของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลี ยังไม่สมบูรณ์ (development errors) นอกจากนี้ยังพบ การใช้ภาษาอังกฤษแทนภาษาไทย เนื่องจากคำศัพท์หลายคำในภาษาเกาหลีเป็นคำยืมภาษาอังกฤษ

1.3 การใช้ประโยคและไวยากรณ์ผิดพลาด พบการเรียงคำในประโยคผิดตำแหน่ง ซึ่งมีหลายลักษณะ ได้แก่ การวางคำขยายในประโยคผิดตำแหน่ง เช่น “จริง ๆ ร้อยมาก” “นิดหน่อยเสียใจ” “อาจจะวัดนี้ทั้งมา” เกิดจากโครงสร้างภาษาเกาหลีที่วาง adverb (จริง ๆ) ไว้ก่อน adjective (ร้อย) การวางคำแสดงเหตุผลผิดตำแหน่ง เช่น “เข้าไปจริง ๆ ไม่มีร้านอาหาร รู้สึก” ในภาษาเกาหลีการแสดงความรู้สึกหรือการคาดเดา มักวางไว้ท้ายประโยค โดยกล่าวสถานการณ์หรือเนื้อหาหลักก่อนแล้วเติมท่าทีหรือความรู้สึกที่หลัง การวางคำหน้ากริยาผิดตำแหน่ง เช่น “จุดจะพาไปเรา” “คลื่นเอามาอาหันแมว” “กำลังมาฤดูฝน” เกิดจากโครงสร้างประโยคแบบ SOV ประธาน – กรรม – กริยา การละคำกริยาและคำเชื่อมในประโยค เช่น “ข้าวมันไก่อร่อยที่สุดเมืองไทยเคยกิน” แทนที่จะพูดว่า “เป็นข้าวมันไก่ที่อร่อยที่สุดในเมืองไทยเท่าที่เคยกินมา” เนื่องจากโครงสร้างภาษาเกาหลีให้ความสำคัญกับการบอกสิ่งของ + คุณลักษณะ + ประสบการณ์ โดยไม่ต้องมีคำเชื่อมซับซ้อน การใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เช่น “อันนี้ความลับทำไมพูด” “อันนี้ของขวัญทำไมกิน” ในภาษาเกาหลีหากจะห้ามหรือบอกว่า “ทำไม่ได้” มักใช้รูปแบบ “ทำไม” การใช้ประโยคที่ละข้อความเพื่อเปรียบเทียบ ภาษาเกาหลีมักสร้างประโยคสั้น ๆ “เหตุ-ผล” โดยไม่จำเป็นต้องใส่คำเปรียบเทียบ ดังนั้นแทนที่จะพูดว่า “เวลาเรียนจริงยากกว่าที่คาดคิดไว้” กลายเป็น “เวลาจริง ๆ เรียนยากมาก”

สิ่งนี้เกิดจากการยืมหลักไวยากรณ์ในภาษาแม่มาใช้ในการเรียงประโยคภาษาไทย เนื่องจากภาษาเกาหลีมีโครงสร้างประโยคแตกต่างจากโครงสร้างประโยคภาษาไทย และในบางครั้งความแตกต่างนี้อาจสร้างความสับสนแก่ผู้พูดจนนำมาสู่การสร้างรูปแบบประโยคใหม่ ดังที่ Richards (1994) อธิบายว่า ข้อผิดพลาดอาจเกิดจากความไม่สมบูรณ์ทางภาษาของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การใช้คำศัพท์หรือกฎไวยากรณ์ในภาษาเป้าหมายให้ครอบคลุมบริบทที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการนำสิ่งที่รู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจเกิดจากการท่องจำหรือการเทียบเคียงที่ผิดลักษณะ ตลอดจน

การดัดแปลงกฎทางไวยากรณ์แต่ทำได้ไม่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นการเข้าใจข้อแตกต่างของกฎหรือหน่วยภาษาไม่ถูกต้อง

2. การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม พบว่าผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีนำกฎเกณฑ์ทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีมาใช้กับภาษาไทยส่งผลต่อการใช้ภาษาพูด ดังนี้

2.1 การถ่ายโอนมีผลต่อการเลือกใช้คำ พบว่า ชาวเกาหลีมักแสดงอารมณ์ความรู้สึกตรง ๆ ซึ่งมีผลต่อการคิดคำศัพท์ใหม่ในภาษาไทย เช่น คำว่า “ใจฟู” “บ้ามาก” นอกจากนี้ ยังพบว่าคำศัพท์ในภาษาเกาหลีหนึ่งคำมีความหมายกว้าง เช่น คำว่า ซัก แทน คำว่า สระ ชำระ ล้าง สะท้อนความเรียบง่ายของภาษาเกาหลีจากจุดเริ่มต้นที่ต้องการให้ตัวอักษรอันกิลเข้าถึงคนทุกกลุ่ม แสดงให้เห็นว่ามนทัศน์ทางสังคมเหล่านี้ถูกถ่ายโอนมายังภาษาไทยด้วย

2.2 การถ่ายโอนมีผลต่อการสื่อเจตนาผิดพลาด พบการสื่อสารเจตนาในพิธีกรรมต่าง ๆ ผิดพลาด เช่น สวดสัพพะพุทธรูป จ่ายเงินขอพร ใช้คำว่า “ไหว้” แทนคำว่า “อธิษฐาน” หรือกล่าวชื่อคนอื่นแทนชื่อตนเองขณะขอพร เป็นต้น ลักษณะภาษาที่ผิดพลาดนี้เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพราะแม้ว่าสังคมไทยจะมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักแต่ก็ยังมีความเชื่อเรื่องผีซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมอยู่จึงเกิดการผสมผสานระหว่างพุทธศาสนาและความเชื่อเรื่องผีเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งสะท้อนผ่านการแสดงความเคารพและตอบแทนบุญคุณของผี (Boonmalert, 2011) ทำให้มนทัศน์เกี่ยวกับผีและสิ่งลี้ลับเหนือธรรมชาติ (animism) ของคนไทยถูกถ่ายทอดเรียนรู้ผ่านภาษาด้วย (Boonmalert, 2011) ทว่าแนวคิดนี้ไม่ปรากฏในสังคมเกาหลี ทำให้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีไม่อาจเข้าใจมนทัศน์ทางภาษาในพิธีกรรมต่าง ๆ ของไทยส่งผลให้สื่อเจตนาผิดพลาดได้

นอกจากนี้ยังพบว่า ระยะเวลาของการเรียนรู้ภาษาของผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลี สัมพันธ์กับการเกิดข้อผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ในช่วงเริ่มเรียนรู้ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลียังถ่ายโอนภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียง การเลือกใช้คำศัพท์ และการสร้างประโยค แต่เมื่อเวลาผ่านไปอันตรายภาษา หรือภาษาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้จะค่อย ๆ ลดลง ดังปรากฏในเทปหลัง ๆ ที่ผู้ดำเนินรายการชาวเกาหลีออกเสียงผิดพลาดน้อยลง แต่กลับพบการสร้างประโยคที่ไม่สมบูรณ์บ่อยครั้งขึ้น แต่มีความซับซ้อนมากขึ้น ยากมากขึ้น ผู้วิจัยมองว่าข้อผิดพลาดนี้เกิดจากการกลั่นกรองผิดของผู้เรียนภาษาที่ผ่านช่วงเริ่มต้นมาแล้ว

จากข้อสรุปลักษณะการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ข้างต้น ทำให้เข้าใจถึงสาเหตุของข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาที่สองของผู้พูดชาวต่างชาติและพิสูจน์ให้เห็นว่าอิทธิพลของภาษาแม่มีผลต่อการใช้ภาษาที่สองอย่างมีนัยสำคัญ ผู้สอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติสามารถนำสาเหตุของข้อผิดพลาดดังกล่าวไปสู่การแสวงหาทฤษฎีการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้ เช่น การตั้งข้อสังเกตกับผู้เรียน การออกแบบแบบฝึกหัด การฝึกออกเสียง การปรับทัศนคติ รวมถึงการสร้างสถานการณ์ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษาที่จะทำให้ใช้ภาษาที่สองได้ใกล้เคียงเจ้าของภาษาต่อไป

References

- Boonmalert, P. (2011). Spirit Terms and Beliefs in Northern Thai Dialect. **Humanities and Social Sciences Veridian E-Journal SU**, 4(1), 587-604. (In Thai)
- Bumrungsuk, S. (2011). The Errors in Thai Language Writing of Foreign Students at Kasetsart University: In case of Korean students. **Journal of Humanities**, 30(1), 141-169. (In Thai)
- Cullen HateBerry. (2024). **Cullen HateBerry's Follower**. YouTube. https://www.youtube.com/@cullen_hateberry
- Chitprasong, C., Klinnamhom, R. (2021). Thai Language Usage Errors of Korean Masters of Ceremonies in Travel Documentary Television Shows. **Academic Journal of Humanity and Social Science Burapha University**, 29(2), 24-48. (In Thai)
- Choophol, K. (2021). Pragmatic Failure in Intercultural Communication of Chinese Speakers Who Have Thai as a Foreign Language. **Humanities and Social Sciences Journal Ubon Ratchathani Rajabhat University**, 12(1), 157-170. (In Thai)
- Coder, S. P. (1981). **Error analysis and Interlanguages**. New York: Oxford University Press.
- Corpus, P., (2020). **King Sejong the Great's gift to Korea: Hangeul**. <https://www.korea.net/NewsFocus/HonoraryReporters/view?articleId=190540>
- Dulay, H., Burt, M., & Krashen, S. (1982). **Language two**. Oxford University Press.
- Gass, S., Selinker, L. (eds). (2008). **Second Language Acquisition: An Introductory Course**. Routledge / Taylor and Francis Group.
- Jung, H. (2014). A Comparative Study on Linguistic Culture of Korean and Thai. **Srinakharinwirot Research and Development Journal of Humanities and Social Sciences**, 6(11), 297-309. (In Thai)
- Kanchina, Y. (2023). Request Modification Strategies Made by the Korean Learners of Thai in Comparison to the Native Speakers of Thai. **Journal of Studies in the Field of Humanities. Kasetsart University**, 30(1), 141-169. (In Thai)
- Kasper, G. (1992). Pragmatic Transfer. **Second Language Research**, (8), 203-231.

- Kasper, G., & Blum-Kulka, S. (1993). **Interlanguage Pragmatics**. New York: Oxford University Press.
- Kraft, B. and Geluykens, R. (2007). Defining Cross-Cultural and Interlanguage Pragmatics. In Kraft, B. & Geluykens, R. (Eds.). **Cross-Cultural Pragmatics and Interlanguage English**. LINCIM.
- Lee, B. D. (2013). Teaching Thai in the Republic of Korea: Problems and Suggestions. **Semi-Academic Journal**, 34(3), 71-84. (In Thai)
- Lee, B. D. (2020). Learning and Teaching in Hankuk University of Foreign Studies, **Journal of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University**, 2(2). 3-19. (In Thai)
- Odlin, T. (1989). **Language transfer, cross-linguistic influence in language learning**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Poonvongprasert, T. (2021). A Comparative Analysis of Conversational Organization in Acceptance of Invitation Conversations of Thai Students speaking in Thai and Japanese Language Thai Learners speaking in Japanese. **Payap University Journal**, 31(2), 17-35. (In Thai)
- Richards, J. C. (1994). **A non-contrastive approach to error analysis**. In J. C. Richards (Ed.), *Error analysis: Perspectives on second language acquisition* (13th ed.) (pp. 172-178). Longman.
- Sukchuen, N. (2016). Concepts and Theories Relating to Interlanguage Pragmatics: Speech Act of Apologies. **Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University**, 2(1), 10-23. (In Thai)
- Thairath.co.th. (2024, February 3). **Get to know Cullen and P'Jong, two young travel YouTubers from the Cullen HateBerry channel. Who are they?**. www.thairath.co.th/lifestyle/life/2758909.
- Yanwon, H. (2016). An Interlanguage Pragmatic Study on the Disagreement Strategy of Korean Students Who Speak Thai as a second Language in Thai Argumentative Conversation. **Journal of Language and Linguistics**, 34(2), 1-19. (In Thai)
- Zegarac, V., Pennington, M. C. (2008). **Pragmatic Transfer in Spencer-Oatey, H. (Ed.). Culturally Speaking: Culture, Communication and Politeness Theory** (2nd ed.) Continuum.

กลวิธีทางภาษาในเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติพายุกายิ

Linguistic Strategies in Disaster News Narratives of Tropical Storm Yagi

ขจิตา ศรีพุ่ม / Khajita Sripoom

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี 20131, ประเทศไทย
*Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Burapha University, Chonburi 20131, Thailand*

Email : Khajita@go.buu.ac.th

Received: October 7, 2025

Revised: November 6, 2025

Accepted: November 11, 2025

Abstract

This research aims to analyze linguistic strategies employed in natural disaster news narratives, with a case study of news reports on Typhoon Yagi. The data consist of 270 news reports concerning the impacts of Typhoon Yagi in Chiang Rai Province, Thailand, retrieved from 10 online news agencies. The findings reveal four categories of linguistic strategies: (1) Lexical strategies, including lexical items denoting severity and sudden crisis, emotion-expressing verbs, the use of specific names of individuals, institutions, and locations, intensifiers, numerical and quantitative terms, economic-related vocabulary, and cause-effect expressions; (2) Elaboration strategies, including descriptions of damage, spatial-temporal and geographical elaboration, and semantic elaboration portraying both positive and negative meanings; (3) Pragmatics and discourse strategies, including policy criticism and interrogative challenges, amplification of community voices, narrative structuring, and the use of speech acts; and (4) Rhetorical strategies, such as metaphorical expressions, moral language, and the construction of “hero” images.

Keywords: Linguistic Strategies, Disaster, News, Narratives, Tropical Storm Yagi

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาที่ปรากฏในเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ กรณีศึกษาข่าวพายุยงิ ข้อมูลที่ใช้ศึกษาได้แก่ ข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติจากพายุยงิที่ส่งผลกระทบในจังหวัดเชียงราย ประเทศไทยซึ่งเผยแพร่ในเว็บไซต์สำนักข่าว จำนวน 10 เว็บไซต์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 270 ข่าว ผลการศึกษาพบกลวิธีทางภาษา 4 กลวิธี ได้แก่ 1. กลวิธีทางศัพท์ ได้แก่ คำแสดงอารมณ์แรง วิกฤตฉับพลัน, คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึก, การใช้ชื่อบุคคลหน่วยงานสถานที่เฉพาะ, คำขยายหรือคำเน้นระดับ, คำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ, คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ, คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์ 2. กลวิธีการขยายความ ได้แก่ การขยายภาพความเสียหาย, การขยายเวลาสถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์, การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ 3. กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม ได้แก่ การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง, การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน, การเล่าเรื่อง การจัดโครงเรื่อง, การใช้วัจนกรรม และ 4. กลวิธีทางวาทศิลป์ ได้แก่ การเปรียบเทียบ, การใช้คำเชิงศีลธรรม และ การสร้างภาพ “ฮีโร่”

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา, ภัยพิบัติ, ข่าว, เรื่องเล่า, พายุยงิ

บทนำ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (Natural Disasters) คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและสภาพแวดล้อมทำให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงทั้งในด้านชีวิตและทรัพย์สิน สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติประเทศไทย (UNHCR) (n.d.) กล่าวว่า “ภัยพิบัติทางธรรมชาติหมายถึง ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ซึ่งไม่อาจควบคุมได้” สำหรับพายุยงินั้นเป็นพายุหมุนเขตร้อนที่รุนแรงเป็นอันดับ 2 ของโลกในปี พ.ศ. 2567 รองจากเฮอริเคนแบร์รีในแอตแลนติก โดยในประเทศไทยอิทธิพลของพายุยงินี้ทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากในบริเวณภาคเหนือและภาคอีสาน ในช่วงวันที่ 7-8 กันยายน พ.ศ. 2568 (Thaipbs, 2024, para 2)

ภายหลังจากเกิดฝนตกหนักติดต่อกันต่อเนื่องตลอดทั้งวันทั้งคืนตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2567 ทำให้น้ำป่าไหลทะลักจากฝั่งเมียนมาลงแม่น้ำสาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ส่งผลให้บ้านเรือน ร้านค้า ตลาดสด หมู่บ้านที่ติดลำน้ำสาย ได้รับความเสียหายอย่างหนัก (Thairath, 2024, para 1) สำนักข่าวฐานเศรษฐกิจ (Thansettakij, 2024, para 2) รายงานความเสียหายที่เกิดจากพายุยงิว่า “อิทธิพลของซูเปอร์ไต้ฝุ่นยงิที่พัดทางพวน้ำป่าทะลักมาจากเมียนมาประเทศเพื่อนบ้านที่อำเภอแม่สาย เมื่อวันที่ 10 กันยายน...ไม่มีที่ท่าจะลดลงแต่กลับทวีความรุนแรงและทะลักเข้าท่วมบ้านเรือนประชาชนเป็นวงกว้าง รวมทั้งเข้าท่วมเขตอำเภอเมืองเชียงราย จนน้ำท่วมหมดแล้ว ... ส่งผลให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ... น้ำท่วมฉับพลันครั้งนี้ถือเป็นน้ำท่วมครั้งใหญ่ที่อำเภอแม่สายซึ่งมองว่าหนักหน่วงกว่าปี 2565 และหนักที่สุดในรอบ 60 ปี” จะเห็นได้ว่าสถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดจากพายุยงิมีความรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก ในบริบทของประเทศไทยข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ประเทศกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มการตระหนักรู้และการเตรียมพร้อมรับมือต่อสถานการณ์วิกฤติที่กำลังเผชิญอยู่และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ในยุคปัจจุบันนี้ช่องทางที่รวดเร็วที่สุดในการสื่อสารได้แก่ช่องทางออนไลน์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรายงานข่าวจากสำนักข่าวออนไลน์ ซึ่งรวมทั้งสำนักข่าวและสำนักพิมพ์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เพราะเป็นช่องทางที่รวดเร็วและสื่อถึงผู้รับสารได้ทั่วถึงกว้างขวาง ตัวอย่างการรายงานข่าวในเว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ (MGRonline, 2024) รายงานถึงสถานที่ที่ได้รับผลกระทบและค่าเสียหายสำหรับประชาชนว่า “...ถนนหลายสายในพื้นที่ อ. แม่ฟ้าหลวง เสียหาย เช่น ทางขึ้นดอยตุงสายเก่า ต. แม่ฟ้าหลวง ถนนสายบ้านปูนะ-บ้านจะตี ต. เทิดไทย ... ยังถูกตัดขาดไม่สามารถสัญจรได้...” การรายงานข่าวในเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ (Prachachat, 2024) กล่าวถึงความเสียหายทางเศรษฐกิจว่า “...มีการประมาณการจากหอการค้าไทยเข้ามาว่า น้ำท่วมใหญ่ระลอกแรกบริเวณ จังหวัดน่าน-เชียงราย-แพร่ ได้สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 4,000-6,000 ล้านบาท ...” เห็นว่าการรายงานข่าวผ่านสื่อออนไลน์ทำได้รวดเร็วและทันสถานการณ์ อีกทั้งเข้าถึงผู้รับสารได้กว้างขวางเพราะกระจายสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งครอบคลุมทั่วประเทศ

งานวิจัยนี้จึงสนใจที่จะศึกษากลวิธีทางภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติพายุนายางที่สร้างผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประเทศไทย ในช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม พ.ศ. 2567 โดยได้เก็บข้อมูลเมื่อสถานการณ์ได้ผ่านไปแล้วเพื่อให้เห็นภาพรวมของการเล่าข่าวตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดสถานการณ์

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติกรณีศึกษาข่าวพายุนายาง

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเล่าเรื่อง (Narrative)

นักวิชาการได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่าเรื่องไว้ดังนี้ Sungrugsa (2018, pp. 3-4) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการเล่าเรื่องว่ามี 2 แนวคิด คือ 1. แนวคิดการจัดการความรู้ด้วยการเล่าเรื่องหรือเรื่องเล่าเร้าพลัง (Storytelling) และ 2. แนวคิดการศึกษาแบบเรื่องเล่า (Narrative Approach) เป็นการสร้างทางสังคม (Social Construction) ของกลุ่มหลังความทันสมัย (Postmodern) ด้วยการเล่าเรื่อง Tailangka (2560, p 1) ชี้ว่าเรื่องเล่าอยู่คู่กับมนุษยชาติมาทุกยุคสมัย ตั้งแต่วิธีการเล่าดั้งเดิม เช่น นิทาน ตำนาน เพลง จนถึงสื่อร่วมสมัยอย่างการตูนและภาพเคลื่อนไหว สะท้อนให้เห็นว่าเรื่องเล่าเป็นทั้งความทรงจำ การส่งผ่านคุณค่า และจินตนาการ ในด้านสื่อสารมวลชน Wonglaksanaphan (1999) อธิบายว่าการเขียนข่าวเชิงเล่าเรื่อง (Narrative writing style) เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ข่าวน่าสนใจและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น โดย Wongluxsanapun (1999, p. 22) กล่าวว่า การเล่าเรื่องหมายถึง การบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเหตุการณ์ที่สร้างขึ้นเอง ซึ่งบุคคลหนึ่งนำไปถ่ายทอดยังอีกบุคคลหนึ่งโดยอาศัยภาษาพูด ภาษาเขียน หรือแม้แต่วิทยุทัศน์เป็นสื่อในการเล่าเหตุการณ์เรื่องราวดังกล่าว ดังนั้นเมื่อสื่อใดก็ตามที่มีบทบาทในการรายงานเหตุการณ์ก็สามารถที่จะนำเอาวิธีการของการเล่าเรื่องมาใช้เพื่อถ่ายทอดเหตุการณ์ได้ทั้งสิ้น Kaewthep (2010, pp. 301-302) เสนอว่าการเล่าเรื่องเป็นแนวคิดสำคัญในการวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ เช่น ภาพยนตร์ ละคร ข่าว และโฆษณา เพราะช่วยให้ผู้รับสารปะติดปะต่อเหตุการณ์ที่แยกเป็นส่วน ๆ ให้เป็นเรื่องเดียวกันเหมือนการต่อจิ๊กซอว์ โดยวิธีการเล่าเรื่องนี้ทำได้ทั้งเชื่อมโยงเหตุการณ์ตามลำดับหรือจัดองค์ประกอบตัวละครและฉากให้ผู้ชมจดจำได้ง่าย

สรุปได้ว่าเรื่องเล่าหรือการเล่าเรื่องเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ผ่าน การเรียบเรียงเหตุการณ์อย่างมีลำดับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความเชื่อโยงทางอารมณ์ และให้ความหมาย ต่อผู้รับสาร ทั้งในรูปแบบของการเล่าแบบส่วนบุคคลหรือร่วมกันในชุมชน

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลวิธีทางภาษา

Angkapanichkit (2018, pp. 180-182) ให้ความรู้เรื่องกลวิธีทางภาษาว่า หมายถึงวิธีที่ปรากฏ ในการผลิตข้อความเพื่อสื่อไปยังผู้รับสารซึ่งการสื่อสารในข้อความสาธารณะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจมีหลาย กลวิธีด้วยกัน ตั้งแต่การเลือกใช้คำศัพท์จนถึงการเลือกใช้ประเภทของข้อความ เนื่องจากการวิเคราะห์ และตีความจะต้องอาศัยบริบทเพื่อทำความเข้าใจความหมายและเหตุของการเลือกใช้ภาษา สำหรับกลวิธี ทางภาษาที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ กลวิธีในระดับคำไปจนถึงระดับวาทกรรม ได้แก่ กลวิธีทางศัพท์ (lexical choices) กลวิธีการขยายความ (modification) กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม (Discourse-Pragmatic strategies) และกลวิธีทางวาทศิลป์ (rhetorical strategies)

ผู้วิจัยได้ทบทวนและสรุปความรู้จาก Angkapanichkit (2018, pp. 182-281) ที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) กลวิธีทางศัพท์ เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสาร เป็นการแสดงความคิดและสื่อแทนความคิดของผู้ส่งสาร เช่น การใช้ชื่อและการเรียกชื่อ การเรียกขาน การอ้างถึง การใช้คำกริยา เป็นต้น 2) กลวิธีการขยายความ หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่เป็นส่วนขยาย อาจ เป็นคำ วลีหรืออนุพยางค์ก็ได้ ถ้าเป็นส่วนขยายนามก็เป็นคำคุณศัพท์หรืออนุพยางค์ขยายนาม ถ้าเป็นส่วน ขยายกริยาเป็นคำวิเศษณ์หรืออนุพยางค์วิเศษณ์ ทั้งนี้ก็เพื่อเน้นส่วนที่ต้องการขยายให้มีความหมายเด่นชัด เกิดภาพหรือความคิดบางอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น 3) กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม เป็นกลวิธีทาง ภาษาที่เน้นขอบเขตการวิเคราะห์โดยอาศัยบริบทภายนอกตัวบท ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้ ความคิด และข้อมูลทางสถานการณ์และด้านสังคมวัฒนธรรมประกอบกรวิเคราะห์ อาจประกอบไปด้วยกลวิธีย่อย ๆ หลายกลวิธีด้วยกัน เช่น การใช้มูลบท การใช้วัจนกรรม การใช้อุปลักษณ์ เป็นต้น 4) กลวิธีทางวาทศิลป์ เป็นการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะในการสื่อสารหรือสื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการนำเสนอ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาก่อนหน้านี้ชี้ให้เห็นว่าการเล่าเรื่องเป็นกลไกสำคัญในการสร้างและสื่อความหมาย ในหลายบริบท เช่น งานวิจัยของ Kijvisala (2010) ได้ศึกษาความหมายของการจัดขึ้นอำนาจของสังคมผ่าน การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไทย ระหว่าง พ.ศ. 2513 - 2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการประกอบ สร้างความหมายให้แก่บุคคลและกลุ่มคนที่จัดขึ้นอำนาจของสังคม ผ่านระบบสัญญาณของการเล่าเรื่อง ในภาพยนตร์ไทย และศึกษาผลลัพธ์จากกระบวนการประกอบสร้างความหมาย Unkaew (2016) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบกลวิธีการเล่าเรื่องและอุดมการณ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมและภาพยนตร์แบบเรื่อง สโนว์ ไวท์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเล่าเรื่องโดยเน้นที่ผู้เล่าเรื่อง (Narrative technique: Narrator's Voice) และวิเคราะห์อุดมการณ์ (Ideology) ที่ปรากฏในวรรณกรรมและภาพยนตร์เรื่อง สโนว์ ไวท์ (Snow White) และ Pattarasopasakul (2018) ศึกษาการเล่าเรื่องโดยใช้สื่อดิจิทัล (Digital Storytelling) ในการการรายงานข่าวภัยพิบัติของสำนักข่าว CNN โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การเล่าเรื่องโดยใช้สื่อดิจิทัลของสำนักข่าว CNN ในการรายงานข่าวภัยพิบัติกรณีเฮอริเคนมาเรีย และเพื่อเปรียบเทียบนโยบายและกระบวนการผลิตของห้องข่าวดิจิทัล ระหว่างกรณีการทำข่าวภัยพิบัติ และข่าวปกติทั่วไป

จากการทบทวนดังกล่าวจะเห็นว่าการเล่าเรื่องเป็นกลไกที่ทรงพลังในการสร้างความหมาย ไม่ว่าจะเป็นในเชิงวรรณกรรม ศิลปะ หรือข่าวสาร โดยเฉพาะในข่าวภัยพิบัติซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ซับซ้อนและมีผลกระทบต่อสาธารณชน การศึกษาการเล่าเรื่องในข่าวภัยพิบัติจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เพราะช่วยอธิบายว่าภาษาและกลวิธีการเล่าเรื่องกำหนดภาพแทน ประสบการณ์ และกรอบคิดในสังคมอย่างไร และมีนัยสำคัญต่อการสื่อสารเชิงนโยบายและการจัดการภาวะวิกฤติในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยการสำรวจและรวบรวมเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิดเรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติ เรื่องเล่า และกลวิธีทางภาษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในงานวิจัยได้แก่ ข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติจากพายุยาก็ ในเว็บไซต์สำนักข่าวที่ได้จากการจัดอันดับเว็บไซต์ ข่าว-สื่อ ยอดนิยม 10 อันดับของ <https://news.truehits.net> ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2567 เก็บข้อมูลด้วยวิธีการค้นหาคำว่า “พายุยาก็” “น้ำท่วมแม่สาย” และ “น้ำท่วมเชียงราย” ทั้งนี้ประชากรมีทั้งสิ้น 26,931 ข่าว

2.2 กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ตามเกณฑ์ของ Neuman (1991, p. 221, as cited in Worrakitsasemsakul, 2010) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 270 ข่าว แหล่งที่มาของข้อมูลและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์	www.thairath.co.th	จำนวน 50 ข่าว
2) หนังสือพิมพ์ข่าวสดออนไลน์	www.khaosod.co.th	จำนวน 30 ข่าว
3) หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์	www.matichon.co.th	จำนวน 43 ข่าว
4) กรุงเทพธุรกิจ	www.bangkokbiznews.com	จำนวน 4 ข่าว
5) ผู้จัดการออนไลน์	www.mgonline.com	จำนวน 63 ข่าว
6) เดลินิวส์ออนไลน์	www.dailynews.co.th	จำนวน 4 ข่าว
7) หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ	www.prachachat.net	จำนวน 30 ข่าว
8) PTV HD36	www.pptvhd36.com	จำนวน 3 ข่าว
9) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส	www.thaibps.or.th	จำนวน 40 ข่าว
10) ฐานเศรษฐกิจ	www.thansettakij.com	จำนวน 3 ข่าว

3. ขั้นตอนการหาคำข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาโดยใช้แนวคิดของ Angkapanichkit (2018) โดยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา 4 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีทางศัพท์ กลวิธีการขยายความ กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ และวาทกรรม และกลวิธีทางวาทศิลป์

4. ขั้นตอนนำเสนอผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในเรื่องเล่าจากข่าวภัยพิบัติพายุยาก็มีดังนี้

1. **กลวิธีทางศัพท์ (Lexical Strategies)** เป็นการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อแทนความคิดหรือเรื่องราว โดยกลวิธีทางศัพท์ที่พบ มี 7 ลักษณะ นำเสนอผลการศึกษาค้นพบจากมากไปน้อย ดังนี้

1.1 **คำแสดงความรุนแรง วิกฤติ ฉบับปล้น** ใช้เพื่อเน้นถึงความรุนแรงและสร้างแรงกระแทกทางอารมณ์ให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงภัยอันตราย และความน่ากลัวของภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ใช้แสดงความวิกฤติของสถานการณ์ เช่น วิกฤติหนักสุดรอบ 40 ปี, น้ำท่วมฉับพลัน, น้ำป่าไหลหลาก, น้ำท่วมล้นตลิ่ง, หายนะเงินจะขาดเคา, โหดที่สุด, คร่าชีวิต, น้ำป่าไหลทะลัก, ดินถล่ม, ไหลเชี่ยวกราก, มฤตยูทำลายล้าง, มหาโคลนตม, ฝนถล่มหนัก, น้ำป่าไหลทะลัก, ท่วมหนักสุดรอบปี ตัวอย่างเช่น

น้ำท่วมเชียงรายได้เปิดสาเหตุวิกฤติหนักรอบหลายสิบปี อธิพิพพายุถล่ม ... ระวังน้ำท่วมล้นตลิ่ง เฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

(Thairath, 2024, para 2)

ด้านสถานการณ์ที่ชายแดนไทย-เมียนมา อ.แม่สาย พบว่าเข้าสู่ภาวะวิกฤติเพราะระดับน้ำไม่ได้ลดลงแต่กลับมีระดับสูงขึ้น

(Matichon, 2024, para 1)

1.2 **คำรียาแสดงอารมณ์ความรู้สึก** เป็นคำที่สื่อถึงความรู้สึก อารมณ์ รวมถึงการกระทำบางอย่างเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกของผู้ประสบภัยและกระตุ้นอารมณ์ร่วมของผู้อ่าน ก่อให้เกิดการเน้นพลังอารมณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในข่าว เช่น ร้องไห้ไปกับชาวบ้าน, ไม่เหลืออะไรเลย, เศร้าสลด, กล่าวขอบคุณทั้งน้ำตา, ไม่รู้ชะตากรรม, หนีตายเอาตัวรอด, โอดครวญ, สะอื้น, โอบกอดกันร้องไห้, ร้องขอความช่วยเหลือ, หนีเอาชีวิตรอด, ร้องไห้ระงม, วอนความช่วยเหลือ, อยากให้ผู้ใจบุญมาช่วยเหลือ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“ฝนเด่น จรรยาธนากร” ก็ได้ลงพื้นที่ช่วยเหลือพี่น้องชาวเชียงรายได้ขึ้นร้องไห้ไปกับชาวบ้าน เพราะไม่ว่าจะไปทางไหนก็จะได้ยินแต่คำพูดว่า “ไม่เหลืออะไรเลย” พร้อมน้ำตา

(Mgonline, 2024, para 1)

เศร้าสลดถึงเว่ยน้ำท่วมเชียงรายได้..สาวดับเต๋าวัย 39 ปีเป็นโรคลมชัก หายจากบ้าน 3 วัน

(Mgonline, 2024, para 1)

1.3 **การใช้ชื่อบุคคล หน่วยงาน สถานที่เฉพาะ** หมายถึงการระบุชื่อบุคคล หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องเล่าในข่าว ผู้เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบในข่าว เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ความจริงจัง และระบุพิกัดของข่าวให้ชัดเจน เช่น อาจารย์สนธิ ศุภวัฒน์, น.ส. พรพทองธารชินวัตร, ศ.ดร.ศุภชัย , น.ส.ศุภมาส อิศรภักดี, อ.เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์, การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, Reuters, สนามบินแม่ฟ้าหลวง, กรมอุตุนิยมวิทยา, GISTDA, อ. แม่สาย, เวียงป่าเป้า, ทางขึ้นดอยตุงสายเก่า ต.แม่ฟ้าหลวง, ถนนทางขึ้นบ้านผาจี ต. เทอดไทย, แม่น้ำสาย ตัวอย่างเช่น

...เมื่อวันที่ 12 กันยายน ที่อาคารรัฐสภา น.ส.พรพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวตอนหนึ่งระหว่างเป็นประธานการประชุมหารือการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดเชียงราย...

(Matichon, 2024, para 2)

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ. เชียงรายได้รายงานสถานการณ์อุทกภัยและดินถล่มในพื้นที่ซึ่งรายงานว่าหลังฝนตกหนักสะสมตั้งแต่ 8 ก.ย. 67 เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัยและดินถล่ม

(Mgironline, 2024, para 1)

ฝนตกหนักต่อเนื่องน้ำป่าไหลหลากท่วมหลายหมู่บ้าน อ. เวียงป่าเป้า จ. เชียงราย ประชาชนเดือดร้อนกว่า 1,400 หลังคาเรือน ถนนเวียงป่าเป้า-พร้าว ดินถล่มต้นไม้โค่นทับเส้นทาง ต. บ้านโป่ง

(Thaipbs, 2024, para 2)

1.4 คำขยายหรือคำเน้นระดับ เป็นถ้อยคำที่ใช้สื่อเพื่อทำให้เหตุการณ์โดดเด่นและสื่อความร้ายแรงเกินปกติทำให้เห็นภาพผลกระทบร้ายแรง หรือเน้นความต่อเนื่อง เช่น น้ำท่วมแล้วท่วมอีก, ฝนตกหนักต่อเนื่อง, หลากทะเล็กซ้ำ, หลากท่วม, วงกว้าง, รวดเร็ว, ย่างอ่วม, เอ่อล้นท่วม..อีกรอบ, น้ำท่วมซ้ำหลายครั้ง, หนักสุดในรอบ 60 ปี, หนักสุดในรอบ 80 ปี, สุดจะบรรยาย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

เชียงรายได้เจอน้ำท่วมแล้วท่วมอีก..หลังฝนตกหนักน้ำป่าหลากท่วมถนนพหลโยธิน ... ตกเย็นน้ำป่าโป่งพระบาทหลากทะลักซ้ำ ท่วมถนนหน้า ม.ราชภัฏเชียงรายจนมีจุดจราจรจลาจลตลอดเนื่อง

(Mgironline, 2024, para 2)

อาจารย์เฉลิมชัย เผยคลิปน้ำท่วมแม่สาย จ. เชียงราย หลังฝนตกต่อเนื่อง ร้านค้าได้รับความเสียหาย เผยครั้งนี้หนักเหี้ยมที่สุด น้ำไหลแรงมาก ขณะที่ ปภ. เปิดสายด่วน รับแจ้งเหตุ 1784 ตลอด 24 ชม.

(Thairath, 2024, para 1)

1.5 คำศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ เป็นการใช้ตัวเลขเพื่อสื่อปริมาณ รวมถึงสร้างภาพขนาดความเสียหายที่เป็นรูปธรรมและตรวจสอบได้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจขนาดและขอบเขตของภัยได้ชัดเจน เช่น ไม่ต่ำกว่า 2 วัน, 1,241 คร่าวเรือน, 1 ราย (เสียชีวิต), 2 ราย (บาดเจ็บ), สูงกว่า 2 เมตร (ระดับน้ำ), 234 กม./ชม. (ความเร็วลม), 27,500 หลัง (บ้านเรือนเสียหาย), 830,000 คร่าวเรือน (ไฟฟ้าดับ), 146,000 คน (อพยพ), กระทบ 52,688 คร่าวเรือน, 127 รายเสียชีวิต, 59,000 คนอพยพ, สัตว์ปีก 19,500 ตัว, ความเร็วลม 149 กม./ชม., อพยพ 20,000 คน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

... เป็นเหตุให้เกิดอุทกภัยและดินถล่ม ... รวมทั้งสิ้น 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน) ... ราษฎรได้รับผลกระทบเบื้องต้น 52,688 คร่าวเรือน พื้นที่เกษตรได้รับผลกระทบ 13,877 ไร่

(Mgironline, 2024, para 1)

1.6 คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ เป็นถ้อยคำที่เน้นผลกระทบทางเศรษฐกิจ เพื่อแสดงให้เห็นความเสียหายที่จับต้องได้และผลกระทบในวงกว้าง เช่น พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ, โรงงานเสียหายกว่า 2 ล้านบาท, คาเฟ่สูญรายได้ 60-70%, ทุบเศรษฐกิจจบแล้วพันล้าน, กระทบเศรษฐกิจ 5,000 ล้านบาท, พื้นที่เศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น

ไม่ใช่แค่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ที่น้ำท่วมรุนแรง แต่พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ “เมียนมา” และ “ลาว” ก็ถูกน้ำท่วมเช่นกัน แต่มีคำถามว่าระบบการแจ้งเตือนภัยในพื้นที่ อ.แม่สาย มีประสิทธิภาพหรือไม่

(Thaipbs, 2024, para 3)

น้ำท่วมเชียงราย ท่วมเศรษฐกิจแล้ว 1 พันล้าน... กระทบเศรษฐกิจในพื้นที่ 1,000 ล้านบาท...

(Prachachat, 2024, para 2)

1.7 คำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์ เป็นการเลือกคำเพื่อเผยให้เห็นสาเหตุของปัญหาและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และเผยมุมมองต่อต้นเหตุของปัญหาเพื่อเชื่อมโยงภัยพิบัติกับการใช้ที่ดินหรือโครงสร้างพื้นฐาน และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุและผลได้อย่างชัดเจน เช่น สาเหตุที่น้ำท่วมแม่สาย ซึ่งไม่ได้มาจากป่าในไทย ถูกทำลาย แต่สาเหตุมาจากประเทศเพื่อนบ้าน, มวลน้ำมาจากฝั่งเมียนมา...พื้นที่ต้นน้ำแทบไม่เหลือป่าสมบูรณ์, พนังกันพัง, ตึกปลูกสร้างรุกล้ำน้ำทำให้คับแคบ, การสูญเสียพื้นที่ป่าปกคลุม เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

อดีตหนุ่มทีมช่วยเหลือ 13 หมู่ป่า โพสต์อธิบายชัด สาเหตุที่ทำน้ำท่วมเชียงราย ซึ่งไม่ได้มีที่มาจากป่าในไทยถูกทำลาย แต่สาเหตุมาจากประเทศเพื่อนบ้าน...

(Mgonline, 2024, para 2)

เห็นได้ชัดว่า เขาที่ถูกตัดไม้ทำลายป่า เมื่อฝนตกก็จะได้รับผลกระทบหนัก ...

(Prachachat, 2024, para 2)

2. กลวิธีการขยายความ (Modification Strategies) หมายถึง การใช้ถ้อยคำที่เป็นส่วนขยาย อาจเป็นคำ วลีหรืออนุพยางค์ก็ได้ ถ้าเป็นส่วนขยายนามก็เป็นคำคุณศัพท์หรืออนุพยางค์ขยายนาม ถ้าเป็นส่วนขยายกริยาก็คือเป็นคำวิเศษณ์หรืออนุพยางค์วิเศษณ์ ทั้งนี้ก็เพื่อเน้นส่วนที่ต้องการขยายให้มีความหมายเด่นชัด เกิดภาพหรือความคิดบางอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น กลวิธีการขยายความที่พบในเรื่องเล่าชายวัยพิบัติพายุงิมีดังนี้

2.1 การขยายภาพความเสียหาย เป็นการให้การขยายความทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและรู้สึกได้ชัดเจนกว่าคำทั่วไปโดยใช้คำ วลี หรือประโยคย่อย เพื่อทำให้สิ่งที่นำเสนอเด่นชัดขึ้นและสร้างภาพในใจผู้อ่าน เช่น ชาวบ้านติดค้างบนหลังคา 2-3 วัน, จมน้ำทั้งหมดแล้ว, มวลน้ำขุนคลั๊กทะลัก, แทบมิดหลังคาร้านทั้งตลาด, คราบโคลนถมถึงหลังคา, ต้นไม้กว่า 25,000 ต้นหักโค่น, บ้านเรือนราษฎรถูกน้ำป่าพัดหายไป 9 หลัง เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

ด้านแม่สาย ได้รับความเสียหายอย่างหนักเนื่องจากฝนตกหนักติดต่อกันต่อเนื่องตลอดทั้งวันทั้งคืน

(Mgonline, 2024, para 2)

ส่วนใน อ.แม่สาย น้ำท่วมมิดท่วมหลังคาตลาดสายลมจอย ... ชุมชนเขตเทศบาลนครเชียงราย บ้านเรือน ทรัพย์สิน รถยนต์ จยย.จมน้ำเสียหายประเมินมูลค่าไม่ได้

(Thairath, 2024, para 1)

2.2 การขยายเวลา สถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์ เป็นการให้การขยายความเพื่อระบุพิกัดและช่วงเวลา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความกว้างขวางของบริเวณที่เกิดเหตุ และความยาวนานของภัยพิบัติที่กินเวลาต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังใช้เพื่อระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์อย่างละเอียดเพื่อให้ชาวสดใหม่ จับต้องได้ เช่น วันที่ 15 กันยายน 2567, เมื่อเวลา 06.00 น. , 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน, น้ำป่าไหลจากตอยตุงลงสู่บ้านแม่สาย, ตลาดสายลมจอย, ชุมชนเกาะทราย, ถ้าขุนน้ำนางนอนตั้งแต่ 10 ก.ย., ครบ 1 เดือนแล้วยังอ่วม, ช่วงสายวันนั้น, ต้นน้ำจากภูเขาสูง...ไหลคดเคี้ยวอีกราว 50 กม. ไปบรรจบแม่น้ำโขง, ต.แม่ยาว หมู่ 1-20, จากบ้านหัวฝายลงถึงตลาดสายลมจอย, ในเชิงภูมิศาสตร์ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

วันที่ 15 กันยายน 2567 มีรายงานว่า เมื่อเวลา 06.00 น. นายครุฑิต ชมภูแดง หน.ปภ. เชียงราย รายงานสรุปสถานการณ์ฝนตกน้ำท่วมดินถล่มตั้งแต่วันที่ 9 - 14 กันยายน 2567 มีผลกระทบ 9 อำเภอ 34 ตำบล 153 หมู่บ้าน 1 เทศบาลนคร (52 ชุมชน) ... ตลาดชุมชนเศรษฐกิจ 2 แห่ง ... พื้นที่เกษตร 13,877 ไร่ ...

(Thairath, 2024, para 2)

หากพิจารณาในเชิงภูมิศาสตร์ ตัวเมืองแม่สายตั้งอยู่ติดกับเชิงเขา และติดกับแม่น้ำที่ไหลมาจากเขตภูเขา ... โดยเฉพาะสองฝั่งแม่น้ำสายที่ใกล้กับด้านชายแดนไทย-เมียนมา เป็นพื้นที่ที่มีดินตะกอนไหลทับถมสะสม...

(Dailynews, 2024, para 2)

2.3 การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ เป็นการขยายความเพื่อสื่อถึงภัยพิบัติและความช่วยเหลือที่สะท้อนผ่านการเล่าเรื่องในข่าว เป็นการเน้นย้ำความร้ายแรงของสถานการณ์ หรือแสดงให้เห็นถึงความช่วยเหลือในแง่บวกและลบ ใน**ด้านบวก** เช่น จิตอาสาและทหารเข้าช่วยทันที, เจ้าหน้าที่เร่งช่วยเหลือ, น้ำใจจากคนไทยทั่วสารทิศ, ระดมกำลังช่วยเหลือ, เจ้าหน้าที่เร่งเคลียร์พื้นที่, เจ้าหน้าที่จราจร-เทศบาล-กู้ภัย-อาสาสมัครช่วยอำนวยความสะดวก, ทุกหน่วยเร่งช่วยเหลือ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

ทุกฝ่ายสแตนด์บายพร้อมแล้ว เมื่อกระแสน้ำดีขึ้นจะเข้าช่วยทันที ... ขณะนี้ทุกฝ่ายเตรียมความพร้อมทุกอย่างที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือประชาชนได้ ... ขณะนี้ในส่วนของการเตรียมความพร้อมไว้ทั้งหมดแล้ว ...

(Thairath, 2024, para 2)

ใน**ด้านลบ** เช่น ระบบเตือนภัยไม่มีประสิทธิภาพ, ขาดแผนฉุกเฉิน, เสียหายหนัก, ไร้การเตือนล่วงหน้า, งดการสัญจรชั่วคราว, รถเสีย รถดับ เสียเงินเปล่า, บ้านเรือนเสียหายหนัก, ตะกอนโคลนทับถมสูงกว่า 2 เมตร, เศษไม้สิ่งปฏิกูลไหลลงมา, ดินโคลนทับถม, หนักสุดในรอบปี, เสียวกราก, ภูเขาหัวโล้น, ชาวบ้านจ่าละหวัน, สะพานขาด ไม่สามารถสัญจรได้ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

อุทกภัยคร่าชีวิต 12 ราย ส่วนหนึ่งมาจากการอพยพประชาชนล่าช้า แม้มีการเตือนภัยบางจุด แต่ประชาชนยังไม่เชื่อมั่นในข้อมูล ... ถอดบทเรียนน้ำท่วมเชียงราย “สื่อสารไม่ชัดเจน-ระบบเตือนภัยไม่มีประสิทธิภาพ-ขาดแผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน” ชี้ทุกซ์ของประชาชนครั้งนี้ คือบทเรียนราคาแพง

(Thairath, 2024, para 1)

3. กลวิธีทางวาทปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม (Discourse-Pragmatic Strategies) เป็นกลวิธีทางภาษาที่เน้นขอบเขตการวิเคราะห์โดยอาศัยบริบทภายนอกตัวบท ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้ ความคิด และข้อมูลทางสถานการณ์และด้านสังคมวัฒนธรรมประกอบการวิเคราะห์ มีดังนี้

3.1 การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง เป็นกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อชี้ให้เห็นความบกพร่องของรัฐหรือระบบ เพื่อกระตุ้นการรับรู้และตั้งคำถามเชิงนโยบาย พบว่ามีการวิจารณ์โดยตรงและโดยนัย เพื่อชี้ให้เห็นช่องว่างเชิงสถาบันหรือความบกพร่องของรัฐ และกระตุ้นให้เกิดการแก้ไข เช่น การรับมือกับภัยพิบัติฉุกเฉินมีข้อบกพร่อง, รัฐสื่อสารไม่ชัดเจน-ระบบเตือนภัยไม่มีประสิทธิภาพ, ไม่มีระบบเตือนภัยที่ชัดเจน, ระบบการบริหารจัดการน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ, เราจะอยู่กับธรรมชาติอย่างไร, การเตือนภัยเป็นหน้าที่ของใครกันแน่?, กลไกรัฐมีอยู่แล้ว แต่คนไม่ตระหนัก, การแจ้งเตือนเป็นภาษาวิชาการเกินไป, เตือนภัยไร้ประสิทธิภาพหรือไม่ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

ขณะที่ระบบเตือนภัยน้ำท่วมและการรับมือกับภัยพิบัติฉุกเฉินมีข้อบกพร่อง รัฐบาลไทยกลับจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับน้ำท่วมโดยทุ่มเทไปกับการก่อสร้างมากที่สุด ... เป็นสภาพที่ไม่ว่าจะท่วมเทงบประมาณไปมากมายเท่าใด การเตือนภัยและช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดอุทกภัยก็ล่าช้ามาไม่ทันการณ์อย่างที่เห็นและเป็นอยู่ ไม่ว่าที่เชียงรายหรือที่ไหน ๆ

(Mgonline, 2024, para 2)

ผมคิดว่าความเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ที่เราควรเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นเป็นวงกว้างต่อการบริหารจัดการน้ำในบริเวณลุ่มน้ำทั้งระบบ รวมถึงความเหมาะสมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนในการสร้างเขื่อนปากแบงด้วยครับ

(Matichon, 2024, para 2)

3.2 การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน เป็นการใช้กลวิธีทางภาษาในเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติเพื่อถ่ายทอดมุมมอง ความรู้สึก และผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของชาวบ้านและประชาชนรวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจโดยตรง เช่น เราเตรียมตัวไม่ทัน, วอนธนาคารพักชำระหนี้, ประชาชนติดค้างรอความช่วยเหลือ, ชาวบ้านวอนธนาคารพักหนี้, ไม่มีข้าวสารอาหารแห้ง, ชาวบ้านบอกว่าไม่เคยเจอเหตุการณ์แบบนี้, เสียงประชาชน-โรงงาน-นักธุรกิจในเวียดนาม เช่น ทุกคนกำลังเร่งทำในพื้นที่ปลอดภัย, ชาวบ้านที่ต้องขึ้นไปอยู่ชั้น 2 ของบ้าน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

กวินท์ ศรีรัตนประสิทธิ์ General Manager ผู้จัดการทั่วไป Riva Vista Riverfront Resort Chiang Rai กล่าวกับ Thairath Money ว่า “โรงแรม Riva Vista Riverfront Resort Chiang Rai ตั้งอยู่ที่ ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งอยู่ติดแม่น้ำกก ทำให้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัย เมื่อวันที่ 11-13 กันยายนที่ผ่านมา โดยน้ำทะลักเข้าท่วมทุกพื้นที่ของชั้น 1 ... เนื่องจากเหตุการณ์นี้ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เราจึงคาดคิดว่าจะสูงขนาดนี้ แต่เมื่อเกิดเหตุขึ้นพบว่าสถานการณ์น้ำท่วมสูงสุดเป็นประวัติการณ์ มีน้ำท่วมขังหลายจุด โดยล้นเป็นดินโคลน และจากการประเมินมูลค่าความเสียหาย คาดว่าอยู่ที่มากกว่า 2 ล้านบาท”

(Thairath, 2024, para 2)

3.3 การเล่าเรื่อง (Narrative Framing) การจัดโครงเรื่อง หมายถึงกลวิธีการจัดลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่สาเหตุ ปัญหา ผลกระทบ การรับมือ และแนวทางแก้ไขหรือบทเรียน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ โดยจากการวิเคราะห์พบว่าข่าวภัยพิบัติพายุน้ำโขงโครงสร้างเรื่องเล่าเพื่อสื่อสารข้อมูล ความรู้สึก และนโยบาย เช่น จุดเริ่ม-ปัญหา-ผลกระทบ-ทางออก, เกิดเหตุ-ความเสียหาย-เสียงประชาชน-มาตรการรัฐ-แนวทางระยะยาว, ฝนตกหนัก - น้ำท่วม, โคลนถล่ม - ผลกระทบต่อคน, ถนน, บ้าน-การช่วยเหลือ, การตั้งคำถามถึงอนาคต และโครงเรื่องแบบวิกฤต-คลี่คลาย-ฟื้นฟู ตัวอย่างเช่น

“...อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 12 ก.ย. ผู้ใช้เฟซบุ๊ก Folk Kamponsak Sassadee หรือ โพล์ค กำพลศักดิ์ สัสดี ที่ร่วมสำรวจโพรงถ้ำ บริเวณถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน เพื่อช่วยเหลือ 13 ชีวิตที่ติดมูป่าอะคาเดมี ได้ออกมาโพสต์ข้อความอธิบายสาเหตุ น้ำท่วมแม่สาย โดยได้ระบุข้อความว่า “น้ำท่วมแม่สาย น้ำมาจากไหน ทำไมน้ำมาเยอะ มาไว สาเหตุเพราะป่าในไทยถูกทำลายหรือไม่ใช่เลยครับ น้ำมวลมหาศาลที่ท่วมแม่สาย น้ำนั้นมาจากฝั่งพม่าเกือบทั้งหมดที่เริ่มต้นไหลลงมาจากพื้นที่ภูเขาสูง ซึ่งเต็มไปด้วยแขนงสายน้ำสาขาย่อยต่างๆมากมาย แล้วรวมๆกันมาจนเป็นแม่น้ำสายที่เริ่มแบ่งเขตชายแดนที่ อ.แม่สาย จากนั้นก็จะไหลคดเคี้ยว ๆ อีกราว 50 กม.ไปรวมกับแม่น้ำโขง ที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งในพื้นที่ต้นน้ำฝั่งพม่านั้นแทบไม่เหลือป่าสมบูรณ์แบบดั้งเดิม หน้ดินส่วนใหญ่ถูกเปิดเพื่อทำการเกษตรมานานแล้วหลายสิบปี หน้ดินถูกเผาซ้ำ ๆ จนหมดความสมบูรณ์ที่จะเกิดป่าได้อีก ป่าสักป่าไม้ต้นใหญ่ ๆ ที่เคยมีอยู่มากมายก็ถูกโค่นแปรรูปมานานแล้วนับ 100 ปี ต้นไม้ที่งอกใหม่สลัดกับพื้นที่เกษตร อย่างมากก็ป่าไผ่และดงไม้พุ่มไม้ขนาดเล็ก ส่วนในพื้นที่ริมลำธารต่าง ๆ ก็จะมีการทำนาข้าว นาขั้นบันได เพราะในโซนนี้แทบไม่มีที่ราบลุ่มให้ทำนาแบบในฝั่งประเทศไทย ที่นี่เมื่อเกิดมรสุม น้ำป่าไหลหลาก มวลดินโคลนมหาศาลก็จะถูกพัดพาลงมาด้วยและมาด้วยความเร็วจากทุกตารางนิ้วเพราะไม่มีระบบป่าช่วยชะลอน้ำไว้แล้ว”

(Mgonline, 2024, para 3)

จากข่าวนี้นี้เป็นการเล่าเรื่องที่มีโครงเรื่องเริ่มต้นจาก สถานการณ์ปัจจุบันและความเสียหายไปสู่คำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์, ภูมิศาสตร์ และปิดด้วย บทเรียน, ข้อคิด โดยมีการใช้กรอบเรื่องเล่า (framing)

3.4 การใช้วาทกรรม (Speech Acts) เป็นการใช้ภาษาที่แสดงเจตนาบางอย่างที่เนื้อความข่าวแสดงการปฏิสัมพันธ์โดยตรงต่อผู้อ่านข่าวหรือผู้ประสบภัยรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง มีดังนี้

3.4.1 การแจ้งเตือน แนะนำ สิ่ง เป็นการใช่วาทกรรมเปลี่ยนข่าวให้เป็นคำแนะนำที่ปฏิบัติได้จริง คล้ายประกาศภาวะฉุกเฉิน และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น ปลัดมหาดไทยสั่งช่วยด่วน, เตือนประชาชนอย่านิ่งนอนใจ, โปรดใช้ความระมัดระวัง, เรือเล็กให้งดออกจากฝั่ง, ขอให้ประชาชนเก็บของขึ้นที่สูง, รีบแจ้งเหตุให้บริษัทประกันภัยทราบ, อพยพด่วน! น้ำท่วมแม่สาย-ตัดไฟ, เช็กเส้นทางเลี่ยงน้ำท่วม เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

ช่วง 8-9 ก.ย.67 ... ยังมีฝนกระเจาย ... ซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก คลื่นลมแรง ใ้รถใช้ถนนระยะนี้ต้องระวังฝนตกถนนลื่นเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ งานกลางแจ้งต้องเตรียมดินที่ ออกนอกบ้านควรพกร่ม ขาวเรือ ขาวประมงเดินเรือด้วยความระวัง เรือเล็กให้งดออกจากฝั่งช่วง 8-9 ก.ย.67 รายละเอียดต้องติดตามประกาศจาก กรมอุตฯ และเฝ้าระวัง อย่างใกล้ชิด

(Bangkokbiznews, 2024, para 2)

3.5.2 การประกาศ การรายงาน การให้ข้อมูล เป็นวัจนกรรมที่ทำหน้าที่รายงานข้อเท็จจริงแจ้งประกาศข่าวสารไปสู่ผู้ประสพภัยและผู้อ่านข่าว ตัวอย่างเช่น

กรมอุตุนิยมวิทยา รายงานผลการพยากรณ์ฝนสะสมรายวัน 10 วันล่วงหน้า ระหว่าง 8 -17 ก.ย.67 จากศูนย์พยากรณ์อากาศระยะกลางยุโรป (ECMWF) (วิเคราะห์ตามผลจากแบบจำลองฯ) เฉดสีแดงหมายถึงฝนหนัก สีเขียวหมายถึงฝนเล็กน้อย แบ่งได้ 2 ช่วง ...

(Bangkokbiznews, 2024, para 2)

4. กลวิธีทางวาทศิลป์ เป็นการใช้อย่างมีศิลปะในการสื่อสารหรือสื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการนำเสนออย่างมีชั้นเชิงให้เกิดผลทางด้านต่าง ๆ มีดังนี้

4.1 การเรียบเรียง เป็นกลวิธีทางภาษาลักษณะหนึ่งที่ใช้เพื่อสร้างภาพที่ชัดเจนและสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ลึกซึ้ง เช่น แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์, มวลน้ำเหมือนกำแพงสูงตระหง่าน, เหมือนเมืองบาดาล เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

เสียงจากผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัยน้ำท่วมเชียงใหม่รายในครั้งนี้นะท้อนให้เห็นว่า “นักท่องเที่ยว” และ “มาตรการสนับสนุน” ที่เรียบเสมือน “แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์” นับเป็น “ความหวัง” ของบรรดาผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ทั้งสิ้น

(Thairath. (2024, para 3)

4.2 การใช้คำเชิงศีลธรรม เป็นวาทศิลป์ที่ใช้เพื่อดึงอารมณ์ร่วมของผู้อ่านให้เข้าใจความแท้จริง หรือเห็นถึงการเข้าอกเข้าใจผู้อื่นในความเป็นมนุษย์ด้วยกัน เช่น ทุก ๆ ความสูญเสียมักก่อให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้, ความสูญเสียที่เกิดขึ้นย้อนกลับไปแก้ไขไม่ได้ ตัวอย่างเช่น

ทุก ๆ ความสูญเสียมักก่อให้เกิดประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อการอยู่รอด ภาพถ่ายจากดาวเทียมเป็นเพียงเครื่องมือ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจภาพรวม แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการนำไปปรับใช้ ... ดังนั้นการตระหนักรับรู้ความเสี่ยงในพื้นที่ของตน และปรับตัวตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้

(Dailynews, 2024, para 3)

สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นคือ “ความสูญเสีย” ที่เกิดขึ้น และย้อนกลับไปแก้ไขไม่ได้ แต่เราสามารถถอด “บทเรียน” เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ เพื่อเรียนรู้และเตรียมตัวรับมือกับภัยครั้งใหม่จะมาถึง

(Thairath, 2024, para 3)

4.3 การสร้างภาพ “ฮีโร่” ในสถานการณ์น้ำท่วมเพื่อนเน้นการช่วยเหลือและเสียสละของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ฝากระแนน้ำช่วยผู้ประสพภัย, ทหาร-อาสาภัยผ่านน้ำเขียวช่วยผู้ประสพภัย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

สำหรับแนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนผู้ประสบภัยทกภัยในเบื้องต้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง(ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย มูลนิธิธรรมนัส พรหมเผ่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนกำลังพลและเจ้าหน้าที่เข้าช่วยเหลือกำจัดดินโคลน ...

(Matchon, 2024, para 2)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติพบว่า กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติพยายงมี 4 กลวิธี ดังนี้ 1) กลวิธีทางศัพท์ (Lexical Strategies) ได้แก่ คำแสดงความรู้สึกนึกคิด คำคุณศัพท์ คำกริยาแสดงอารมณ์ความรู้สึก, การใช้ชื่อบุคคล หน่วยงาน สถานที่เฉพาะ, คำขยายหรือคำเน้นระดับคำ ศัพท์ด้านตัวเลขและปริมาณ, คำศัพท์เชิงเศรษฐกิจ, และคำแสดงสาเหตุ-ผลลัพธ์ 2) กลวิธีการขยายความ (Modification Strategies) ได้แก่ การขยายภาพความเสียหาย, การขยายเวลา สถานที่ ลักษณะทางภูมิศาสตร์, การขยายความหมายด้านบวก ด้านลบ 3) กลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม (Discourse-Pragmatic Strategies) ได้แก่ การวิจารณ์เชิงนโยบาย คำถามเชิงโต้เถียง, การใช้เสียงของประชาชน ชุมชน, การเล่าเรื่อง (Narrative Framing) การจัดโครงเรื่อง และการใช้วัจนกรรม และ 4) กลวิธีทางวาทศิลป์ (Rhetorical Strategies) ได้แก่ การเปรียบเทียบ, การใช้คำเชิงศีลธรรม และการสร้างภาพ “ฮีโร่”

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการใช้ภาษาในการเล่าเรื่องข่าวภัยพิบัติชี้ให้เห็นว่า การเลือกใช้ถ้อยคำไม่ได้เป็นเพียงการถ่ายทอดข้อเท็จจริง แต่เป็นกระบวนการประกอบสร้างความหมายที่กำหนดทิศทางการรับรู้ของสังคมต่อเหตุการณ์ภัยพิบัติ โดยเฉพาะการใช้คำแสดงความรู้สึกนึกคิด ตัวเลข ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ และการระบุชื่อบุคคลหรือหน่วยงาน เพิ่มความน่าเชื่อถือและทำให้ข่าวมีลักษณะเป็น “ภาวะฉุกเฉิน” นอกจากนี้การใช้คำกริยาอารมณ์ เสียงของผู้ประสบภัย และการเปรียบเทียบยังทำหน้าที่เชื่อมโยงผู้อ่านกับประสบการณ์ของผู้ได้รับผลกระทบช่วยให้สังคมเกิดความเห็นอกเห็นใจและแรงจูงใจในการช่วยเหลือ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kijvisala (2010) ที่ว่าเรื่องเล่ามีศักยภาพในการประกอบสร้างความหมายผ่านการเล่าเรื่อง เพราะเรื่องเล่าข่าวภัยพิบัติสะท้อนให้เห็นถึงความหมายของเรื่องภัยพิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อประชาชนและประเทศ ทั้งยังต่อยอดถึงบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ช่วยเหลือตลอดจนช่วยพัฒนาการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางสังคม รวมถึงการโยงสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายและการสื่อสารสาธารณะเพื่อการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งเป็นมิติที่งานชิ้นนี้แตกต่างจากงานที่ได้ศึกษามาก่อนหน้า โดยได้ต่อยอดจากการศึกษาเชิงวรรณกรรม ภาพยนตร์ ดิจิทัล มาสู่การประยุกต์ในบริบทจริงของสังคมไทย ที่มีผลโดยตรงต่อการจัดการปัญหาและการสื่อสารเชิงนโยบาย

อย่างไรก็ดี กลวิธีดังกล่าวยังสะท้อนบทบาทของสื่อในการกำหนดวาระและกรอบนโยบายต่อภัยพิบัติ การแทรกเสียงวิจารณ์เชิงนโยบายและคำถามเชิงโต้เถียงเป็นการเปิดพื้นที่ให้ผู้อ่านตั้งคำถามต่อประสิทธิภาพของรัฐ และอาจนำไปสู่การเรียกร้องการปรับปรุงนโยบายหรือโครงสร้างการจัดการภัยพิบัติ การผสมผสานข้อมูลเชิงข้อเท็จจริงกับวัจนกรรมเชิงคำสั่งหรือเตือน จึงไม่เพียงเพิ่มความเป็นทางการของข่าว แต่ยังทำให้ข่าวทำหน้าที่เสมือน “สื่อกลางการปฏิบัติ” ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของสาธารณชนได้จริง

โดยรวมการสื่อสารในลักษณะนี้ทำให้ข่าวภัยพิบัติกลายเป็นเครื่องมือทั้งด้านข้อมูล อารมณ์ และนโยบาย ซึ่งสามารถสร้างทั้งความเข้าใจ ความร่วมมือ และแรงกดดันต่อผู้มีอำนาจได้

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง การเล่าเรื่องและกลวิธีการใช้ภาษาในข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ: กรณีศึกษาข่าวพายุยาจิก ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยเงินรายได้ส่วนงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

References

- Angkapanichkit, C. (2018). **Discourse analysis**. Thammasat University. (In Thai).
- Bangkokbiznews. (2024, September 8). **Update on Typhoon ‘Yagi’s’ path, affecting Thailand. Check areas with heavy rain and strong winds**. <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1143795> (In Thai)
- Dailynews. (2024, September 30). **The answer is here! Where did the massive amount of mud in the Mae Sai floods come from?**. <https://www.dailynews.co.th/news/3919752/> (In Thai)
- Kaewthep, K. (2010). **New perspectives in communication studies**. Bangkok, Thailand: Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Kijvisala, K. (2010). **Meaning of Counter-Social Power Through Narrative Form Of Thai Films During 1970-2007**. [Doctoral dissertation]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Kijvisala, K. (2021). **The art of storytelling in communication studies**. Warasarat, 14(3), 9–85. (In Thai)
- Matichon. (2024, September 12). **The Prime Minister plans to fly to Chiang Rai to inspect looding, ordering officials not to greet her**. https://www.matichon.co.th/politics/news_4787044 (In Thai)

- Matchon. (2024, September 21). **Three Agriculture Ministers wipe away tears and provide assistance to flood victims in Chiang Rai.** https://www.matchon.co.th/politics/news_4803708 (In Thai)
- Mgronline. (2024, September 10). **Professor Chalermchai shows images of the moment the raging waters flooded Mae Sai, confirming it was the worst in 10 years.** <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000084161> (In Thai)
- Mgronline. (2024, September 13). **Clear explanation! The cause of the Mae Sai flooding is not the destruction of Thai forests, but the cause is from neighboring countries.** <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000085359> (In Thai)
- Mgronline. (2024, September 14). **Flooding in Chiang Rai: Global warming, forest fires, bald mountains, landslides, and the “new warning system” are the worst.** <https://mgronline.com/daily/detail/9670000085745> (In Thai)
- Mgronline. (2024, September 15). **In total, 10 bodies have been found, 2 injured! Victims of the Mae Sai-Chiang Rai floods and the Mae Fah Luang landslide.** <https://mgronline.com/local/detail/9670000086084> (In Thai)
- Mgronline. (2024, September 16). **“Fan Den” angrily criticized the government, saying he wanted to scalp them and then asked why they hadn’t done more! After visiting the flooded areas of Chiang Rai.** <https://mgronline.com/entertainment/detail/9670000086714> (In Thai)
- Mgronline. (2024, October 1). **Chiang Rai is in chaos until evening! Floodwaters from the Pong Phrabat forest have overflowed and flooded the front of Chiang Rai Rajabhat University.** <https://mgronline.com/local/detail/9670000092707> (In Thai)
- Pattarasopasakul, P. (2018). **Digital storytelling in CNN’s Disaster News Coverage.** [Master Thesis]. Dhurakij Pundit University. (In Thai)
- Prachachat. (2024, September 12). **Flooding in Chiang Rai has already knocked the economy down by 1 billion baht.** <https://www.prachachat.net/economy/news-1650886> (In Thai)
- Prachachat. (2024, September 16). **Overhaul the disaster response system.** <https://www.prachachat.net/columns/news-1652242> (In Thai)

- Prachachat. (2024, October 4). **Bhumtham: Flooding in Chiang Rai has begun to ease. Soldiers have been deployed to assist the northern region.** <https://www.prachachat.net/politics/news-1667394> (In Thai)
- Sungrugsa, N. (2018). Narrative Approach : The New Methodology to Knowledge Inquiry for Social Research. **Silpakorn Education Research Journal**, 10(2), 1-18. (In Thai)
- Tailangka, S. (2017). **The science and art of storytelling.** (3rd ed.). Academic Works Dissemination Project, Faculty of Humanities, Kasetsart University. (In Thai)
- Thaipbs. (2024, September 11). **Revealing the origins of the Mae Sai flooding: Why is it so severe?**. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344089> (In Thai)
- Thaipbs. (2024, September 23). **Flash floods inundate villages in three subdistricts in WiangPa Pao, Chiang Rai, causing heavy damage and injuring five.** <https://www.thaipbs.or.th/news/content/344532> (In Thai)
- Thairath. (2024, September 10). **Most brutal: Ajarn Chalermchai reveals a video clip of the flooding in Mae Sai after continuous rain.** <https://www.thairath.co.th/news/society/2813596> (In Thai)
- Thairath. (2024, September 11). **A collection of photos of the Mae Sai flooding caused by Tropical Storm Yagi, which caused severe damage to people's homes.** <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2813705> (In Thai)
- Thairath. (2024, September 12). **Flooding in Chiang Rai, the worst crisis in decades, warns of Mekong River overflowing its banks.** <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2813938> (In Thai)
- Thairath. (2024, September 12). **Many lives await help. Mae Sai is in dire straits, surrounded by violent flash floods.** <https://www.thairath.co.th/news/local/2813869> (In Thai)
- Thairath. (2024, September 15). **Summary of flooding and landslides in Chiang Rai Province: 10 deaths, 52,688 households affected.** <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2814508> (In Thai)
- Thairath. (2024, September 16). **Flooding in Chiang Rai: Slow warnings claim lives, leave villagers confused, and government communication unclear.** <https://www.thairath.co.th/scoop/interview/2814740> (In Thai)

- Thairath. (2024, October 17). **Flooding in Chiang Rai has wreaked havoc! Hotels and cafes have suffered over half a million baht in damages. The government and tourists are hoping for a boost.** https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2820363 (In Thai)
- Thansettakij. (2024, September 11). **Flooding in Chiang Rai has spread severely, with the entire Muang district submerged. The Permanent Secretary of the Ministry of Interior has ordered immediate assistance.** <https://www.thansettakij.com/business/economy/606383> (In Thai)
- The Active thaipbs. (2024, September 7). **Super Typhoon Yagi was the most severe in Asia and the second-worst in the world.** <https://theactive.thaipbs.or.th/news/disaster-20240907> (In Thai)
- UNHCR. (n.d.). **Natural disasters: Natural phenomena that cause loss beyond imagination.** <https://www.unhcr.org/th/natural-disaster> (In Thai)
- Unkaew, P. (2016). A comparison of storytelling strategies and ideologies in literature and film: The case of Snow White. **Manutsat Paritat : Journal of Humanities**,38 (1), 109–136. (In Thai)
- Wongluxsanapun, A. (1999). **The narration of political news in Thai newspapers.** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Worrakitsasemsakul, S. (2010). **Research methodology in behavioral sciences and social sciences.** (2nd ed.). Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University. (In Thai)

การศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน กับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว*

A Comparative Study of Food in Literature “Kun Chang Kun Pan”
in Thai and “Tum Teav” in Khmer.

กฤษณาภูมิ เกษอินทร์^{1*} / กิรติ ธนะไชย²
Krisanaphum Ket-in^{1*} / Keerati Dhanachai²

^{1,2} สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม 44150, ประเทศไทย

^{1,2} Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences
Mahasarakham University, Maha Sarakham 44150, Thailand

*Corresponding author. Email: krisanaphum@gmail.com

Received: October 20, 2025

Revised: November 4, 2025

Accepted: November 6, 2025

Abstract

This article aims to comparatively study the food in Thai literature named “Kun Chang Kun Pan” and Khmer literature named “Tum Teav”. The findings reveal that food appearing in both literature are on three special occasions : 1) food for auspicious ceremonies, 2) food offered to Buddhist monks, and 3) food used in sacrificial rituals. In addition to the study, it also finds that food in both literature Kun Chang Kun Pan and Tum Teav are similar and different. For the similarity, food is like the mirror that reflects variety of classes and social status. For the differences, it finds that Thai literature named “Kun Chang Kun Pan” focuses on food prepared for offering to Buddhist monks due to the Buddhist belief that merit-making with monks yields great spiritual merit. On the contrary, Khmer literature “Tum Teav” emphasizes food used in auspicious ceremonies and food offered to ancestral spirits than food offering to Buddhist monks due to consumption values of the middle class in Khmer society and importance of Khmer culture.

Keywords: Comparative, Food, Kun Chang Kun Pan, Tum Teav

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว”
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตีย ผลการศึกษา พบอาหารที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตีย ในโอกาสสำคัญ 3 วาระ ได้แก่ 1. อาหารสำหรับงานมงคล 2. อาหารสำหรับถวายพระสงฆ์ และ 3. อาหารสำหรับเซ่นไหว้ จากการศึกษายังพบว่าอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตีย มีลักษณะคล้ายคลึงและลักษณะแตกต่างกัน ลักษณะคล้ายคลึงกัน พบว่า อาหารเปรียบเทียบนั้นแสดงให้เห็นถึงชนชั้นและสถานะทางสังคมที่แตกต่างกัน ในด้านลักษณะแตกต่างกัน พบว่า ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ให้ความสำคัญกับอาหารที่จะนำไปถวายพระสงฆ์ เนื่องจากความเชื่อทางพุทธศาสนาที่ทำบุญกับพระจะได้านิสงส์มาก ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียพบว่า ให้ความสำคัญกับอาหารสำหรับงานมงคล และอาหารสำหรับเซ่นไหว้บรรพบุรุษ มากกว่าอาหารสำหรับพระสงฆ์ เนื่องจากลักษณะค่านิยมการบริโภคของชนชั้นกลางในสังคมเขมรและการให้ความสำคัญในวันวัฒนธรรมเขมร

คำสำคัญ: เปรียบเทียบ, อาหาร, ขุนช้างขุนแผน, ตุมเตีย

บทนำ

วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนเป็นนิทานที่มีเค้ามูลมาจากเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในสมัยอยุธยาตอนต้นประมาณรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ แต่นำมาแต่งเป็นเสภาภายหลังมีการนำมาเล่าเป็นนิทานสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน อีกทั้งมีข้อสันนิษฐานว่าเสภาเริ่มมีในสมัยพระนารายณ์ จึงคาดว่าเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน คงจะแต่งตั้งแต่สมัยอยุธยา แต่ไม่มีต้นฉบับหลงเหลืออยู่ ถึงกระนั้นชาวรัตนโกสินทร์ซึ่งสืบทอดวัฒนธรรมอยุธยา ก็ได้จดจำเนื้อเรื่อง และสำนวนบางตอนของเสภาเรื่องนี้ไว้อย่างฝังใจ ไม่แพ้วรรณคดีเรื่องอื่น ๆ จนกระทั่งมีการแต่งฉบับปัจจุบันนี้ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 (Chitchamnong, 2018, p. 93) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Aksornphong (1972, p. 428) ได้กล่าวไว้ว่า ขุนช้าง-ขุนแผน ได้บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไว้อย่างละเอียด เพราะวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน พรรณนาเกี่ยวกับระบบสถาบันสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ไว้อย่างชัดเจน เช่น การสมรส การศึกษา ศาล และการพิจารณาตี ประเพณี ความเชื่อ อิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อบทบาทและพฤติกรรมของคนในยุคสมัยนั้น จากการศึกษาในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนผู้วิจัยพบว่า กวีได้กล่าวถึงอาหารไทยไว้อย่างละเอียด เช่น สำหรับอาหารคาวหวาน ได้แก่ น้ำแกง พะแนงไก่ ห่อหมก ไข่ต้ม ปลาแห้ง ของหวาน วุ้นชาสาคู ข้าวเหนียว ข้าวเม่ากวน ผลไม้ต่าง ๆ สะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตได้เป็นอย่างดี

วรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียเป็นวรรณคดีที่ได้รับการยอมรับให้เป็นสุดยอดวรรณคดีของกัมพูชาที่มีลักษณะคล้ายคลึงวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนของไทย พบว่ามีความคล้ายคลึงในด้านเนื้อหาที่เป็นรักสามเส้าระหว่าง หญิงหญิงสองชาย และจบเรื่องแบบโศกนาฏกรรม เนื่องจากวรรณคดีทั้งสองเรื่องต่างชาติต่างภาษากัน จึงทำให้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและลักษณะแตกต่างกันในหลายด้าน ทั้งนี้วรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียยังได้สะท้อนให้เห็นภาพของสามัญชนที่มีใช้เรื่องราวของพระมหากษัตริย์หรือคนชั้นสูง ตัวเอกฝ่ายชายคือ ตุม และตัวเอกฝ่ายหญิงคือ เตีย ซึ่งทั้งคู่เป็นสามัญชน การดำเนินเรื่องเหตุการณ์ตามลักษณะ

ของชาวบ้านโดยทั่ว ๆ ไป จากการสันนิษฐานของนักปราชญ์ชาวเขมรเชื่อว่ามิเหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นในสมัยบันทายละแวก (Rueangraklakit, 1997, pp. 29-33) นอกจากเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับรักสามเส้าระหว่าง หญิงหญิงสองชาย และจบเรื่องแบบโคกนาฏกรรม กวีจึงได้พรรณนาถึงความสำคัญของวัตถุดิบในการประกอบอาหาร ได้แก่ หมูป่า กก วัว เป็ด ไก่ ไข่เป็ด หอม พริกไทย มันม่วง เครื่องแกง ผักโขม ผักขีฝรั่ง หน่อไม้ ผลกระสัง มะเขือ พริก ตะไคร้ ชিং ข่า รากบัว กะหล่ำปลี ผักกวางตุ้ง ขุนน มะละกอ และเครื่องเทศต่างๆ สะท้อนถึงวิถีชีวิตและค่านิยมในการบริโภคอาหารของผู้คนในสังคมเขมร

นอกจากอาหารจะมีความสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในสังคมไทยและสังคมเขมร อาหารยังมีบทบาทสำคัญต่อชนบทรณนิยมประเพณี ดังที่ Nyan (2021, p. 24) ได้กล่าวว่า วรรณคดีเรื่องตุมเตียวสอดแทรกได้้วยชนบทรณนิยมประเพณี ประชาชนได้ที่ประพฤติปฏิบัติตามครรลองของประเพณี จะได้รับการยกย่องสรรเสริญ และยังเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับสังคม บุตรสาวจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของมารดาบิดา ตลอดจนการจัดแจงให้ทุกอย่าง ดังสำนวนที่กล่าวว่า **ธัญธิดาประสาธน์** (ขนมย่อมไม่ใหญ่เกินกลาตวงข้าว) ที่หมายถึงลูกไม่สามารถใหญ่เหนือมารดาบิดาเมื่อมารดาบิดาอบรมสั่งสอนเช่นไรก็ให้อุปนิสัยเช่นนั้นโดยไม่มีข้อแม้ และอีกสำนวนคือ **คุ้งยสุรปราณ** (อย่างซึ่งลูกก่อนห้าม) เป็นสำนวนที่มารดาบิดาชาวเขมรใช้ในการอบรมสั่งสอนลูกหลานไม่ให้กระทำความผิด ก้าวล่วงประเพณี ทำให้เสื่อมเสียเกียรติยศ ซึ่งมาจากการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกรอบของประเพณี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว เพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างในสังคมและวัฒนธรรม โดยนำเอาแนวคิดการศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีข้ามชาติข้ามภาษามาประยุกต์ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบอาหารที่ปรากฏในวาระต่าง ๆ 3 วาระ ได้แก่ 1. อาหารสำหรับงานมงคล 2. อาหารสำหรับถวายพระสงฆ์ และ 3. อาหารสำหรับเซ่นไหว้ เพื่อทำให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมอาหารต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยและสังคมเขมรที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบอาหาร ดังที่ Boonkajorn, (2010, p. 51) ได้ให้นิยาม “การศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีข้ามชาติข้ามภาษา” ไว้ว่า เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของวรรณคดีในลักษณะที่สัมพันธ์กันในทุกๆ ด้านโดยมีแหล่งกำเนิดมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน หรือเป็นเพราะวรรณคดีเรื่องหนึ่งได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีเรื่องอื่น หรืออาจได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีเรื่องอื่น หรือนักเขียนคนอื่น ซึ่งต่างวัฒนธรรมหรือต่างชาติ การศึกษาเปรียบเทียบจึงจะช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมด้านอาหารที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวได้อย่างลึกซึ้ง

อาหารที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวยังมีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรม ดังที่ Piriyothinkul & Padamalangula, (2019, p. 51-52) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมอาหารที่ปรากฏในวรรณคดี ไม่ได้เป็นเพียงข้อมูลที่มาประดับเสริมแต่งเรื่อง หากแต่

มีคุณค่าในการบันทึกและฉากภาพความหลากหลายทางวัฒนธรรมและถ่ายทอดมโนทัศน์ที่มีต่อกลุ่มชนต่างวัฒนธรรม โดยมีความประณีตของวัฒนธรรมอาหารเป็นเกณฑ์ในการสร้างคุณค่าให้แก่วัฒนธรรมของตนเองและสร้างความยั่งยืนทั้งในรูปแบบการเลือกผสมผสานทางวัฒนธรรมและเน้นย้ำความแตกต่างทางวัฒนธรรมแก่ชนบางกลุ่ม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเสนอแนวคิดการศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีข้ามชาติข้ามภาษา มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบอาหารต่าง ๆ ที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว ซึ่งจะแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ 1. อาหารสำหรับงานมงคล 2. อาหารสำหรับถวายพระ และ 3. อาหารสำหรับเซ่นไหว้ เพื่อให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมอาหารต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยและสังคมเขมรที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลวรรณคดีไทยและวรรณคดีเขมรเพื่อให้สามารถตอบคำถามของการวิจัยตามที่กำหนดไว้ โดยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ 1. เสภาเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน ฉบับหอสมุดวชิรญาณ พิมพ์เผยแพร่ปี พ.ศ. 2555 2.วรรณคดีเรื่องตุมเตียว ฉบับภาษาเขมรของสถาบันพุทธศาสนบัณฑิตย พิมพ์เผยแพร่ปี พ.ศ. 2514 โดยวิธีการแปลจากภาษาเขมรเป็นภาษาไทยตามความหมายของต้นฉบับ ดังที่ Salee, (2021, p. 238) ได้กล่าวว่า กลวิธีการแปลแบบตรงตัว คือ การแปลด้วยวิธีการนี้แม้จะมีรูปแบบเหมือนกวีนิพนธ์ก็ตามแต่ไม่ได้สัมผัสในสัมผัสนอกตามข้อบังคับของฉันทลักษณ์จะเน้นความหมายของคำที่ปรากฏในกวีนิพนธ์ต้นฉบับ ส่วนการแปลชื่อของตัวละคร สถานที่ ผู้วิจัยแปลแบบทับศัพท์ชื่อเดิมโดยใช้วิธีการถอดเสียงหรือตัวอักษร

2. ขั้นตอนทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีข้ามชาติข้ามภาษาและการศึกษาวัฒนธรรมอาหารที่ปรากฏในวรรณคดี ได้แก่ Boonkajorn, (2010, p. 51) และ Piriyothinkul & Padamalangua, (2019, p. 51-52)

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวโดยเชื่อมโยงกับแนวคิดที่ศึกษาได้แก่ แนวคิดการศึกษาเปรียบเทียบวรรณคดีข้ามชาติข้ามภาษา และวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ประเด็นที่ 1. อาหารสำหรับงานมงคล 2. อาหารสำหรับถวายพระ และ 3. อาหารสำหรับเซ่นไหว้

4. ขั้นนำเสนอผลการวิจัย การสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว ซึ่งจะแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นได้แก่ 1.อาหารสำหรับงานมงคล 2. อาหารสำหรับถวายพระ และ 3. อาหารสำหรับเซ่นไหว้ ดังรายละเอียดที่จะอธิบายการศึกษาเปรียบเทียบอาหารแต่ละประเด็น พร้อมยกตัวอย่างมาอธิบายต่อไปนี้

การศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว

อาหาร คือ สิ่งที่เป็นต่อสิ่งมีชีวิตสำหรับบริโภคเพื่อให้ร่างกายสามารถดำรงอยู่ได้ และอาหาร ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสี่และมีความจำเป็นต่อมนุษย์ ดังที่ Piriyothinkul, (2018, p. 226) กล่าวว่า วัฒนธรรมอาหารและวรรณคดีต่าง ๆ มีคุณค่าต่อกันและกัน กล่าวคือ วรรณคดีช่วยบันทึกและทำให้เข้าใจในวัฒนธรรมอาหารและวัฒนธรรมอาหารก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในการสร้างวรรณคดีอย่างมีวรรณศิลป์ ซึ่งก็เกินไปเพื่อสื่อความคิด ความรู้สึกของกวีในเรื่องวัฒนธรรมอาหารที่สัมพันธ์กับสังคมวัฒนธรรม ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว สะท้อนวิถีชีวิตวัฒนธรรมอาหารของคน ในสังคมไทยและสังคมเขมร ได้แก่

1. อาหารสำหรับงานมงคล
2. อาหารสำหรับถวายพระสงฆ์
3. อาหารสำหรับเซ่นไหว้

1. อาหารสำหรับงานมงคล

อาหารสำหรับงานมงคล คืออาหารที่ใช้ในงานมงคลสมรสที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว จากการศึกษาอาหารงานมงคลในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนพบว่า ปรากฏตอนที่ขุนช้างเข้าสู่ของนางวันทองเป็นภรรยา ครั้นนั้นนางเทพทองผู้เป็นมารดาของขุนช้างก็ได้เตรียมขันหมากขะมักเขม้น ประกอบด้วย สิ้นสอดทองหมั้น หมู ไก่ เหล้า ก๊วย ส้ม และผลไม้ อีกรวมมายเมื่อนางของขันบ้านนางศรีประจันผู้เป็นมารดาของวันทอง เสร็จสรรพแล้วก็ได้เลี้ยงดูข้าวปลาอาหารและของหวานจนอิ่มหน้าสำราญ ดังว่า

ครานั้นท่านยายเทพทอง
สั่งข้าดำทอกเป็นเอ็น

จัดของขันหมากขะมักเขม้น
ช่วยกันวิ่งเต้นบ้างเป็นไร

(Vajirayan National Library Edition, 2012, p. 367)

เถ้าแก่ที่เรือนก็ต้อนรับ
ทั้งหมูไก่เถ้าแ่ต้มต้มชวดกลม
ทุนสินเงินตราผ้าไหว้
เถ้าแ่สองข้างต่างสนทนา
แถมพยกให้ตามทำนอง
เลี้ยงดูอิมหน้าสำราญใจ

จึงนับโต๊ะเตียบใหญ่ใส่ขนม
ก๊วยส้มร้อยสิ่งตามสัญญา
เอาอกรับรับใส่โต๊ะสามขา
ขนของเข้าเคหาด้วยทัตไค
เอาข้าวของหวานมาตั้งให้
เถ้าแ่กลับไปโดยฉบับพลัน

(Vajirayan National Library Edition, 2012, p. 368)

ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว พบว่า อาหารสำหรับงานมงคลสู่ขอเดียว ปรากฏในตอนนี้อกญารุณผู้เป็นบิดาของหมิ่นนางง สู่ขอเดียวหลังจากสู่ขอเสร็จแล้วภรรยาอรุณก็ได้เตรียมขันหมากมากมายได้แก่ หมูป่า กก วัว เป็ด ไก่ ไข่เป็ด หอม พริกไทย มันม่วง เครื่องแกง ผักโขม ผักชีฝรั่ง หน่อไม้ ผลกระสัง มะเขือ พริก ตะไคร้ ชিং ข่า กรากบัว กะหล่ำปลี ผักกวาดดั่ง ขุนน มะละกอ และเครื่องเทศต่าง ๆ เหล้าสุรา เนื้อแกะ เนื้อกระเบน ผลกระสัง หอย สมองั่ว ไข่แดงดั่ง

ค่านิยมของการบริโภคของชนชั้นกลางในสังคมและการให้ความสำคัญในการแต่งงาน ในวัฒนธรรมเขมร ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอาหารงานมงคลในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว

ประเด็น	วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน	วรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว	ลักษณะร่วมกัน
ผู้สู่ขอ	ขุนช้าง	หมื่นจวน	ตัวละครชายเป็นผู้ขอ
อาหารที่ใช้สู่ขอ	หมู ไก่ เหล้า กล้วย ส้ม และผลไม้ต่าง ๆ	หมู ปา วัว เป็ด ไก่ ไข่เป็ด หอม พริกไทย มันม่วง เครื่องแกง ผักต่าง ๆ ผักโขม หน่อไม้ มะเขือ พริก ข่า ตะไคร้ รากบัว กะหล่ำปลี ขนุน มะละกอ เนื้อแกะ เนื้อกระเบน หอย สมอแก้ว ไข่มัดแดง และสุรา	อาหารที่ใช้สู่ขอเป็นวัตถุดิบที่ยังไม่ผ่านการปรุงสุก
จุดเน้นของกวี	เน้นสินสอดทองหมั้นแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ	เน้นรายละเอียดวัตถุดิบ อาหารหลากหลาย แสดงถึงค่านิยมการกินอยู่และความสำคัญในพิธีแต่งงาน	วรรณคดีทั้งสองเรื่องสะท้อนถึงความสำคัญของผู้สู่ขอและการแต่งงาน
สะท้อนค่านิยม	การเน้นสินสอดสะท้อนความสำคัญของฐานะและทรัพย์สินในการแต่งงาน	การพรรณนาวัตถุดิบหลากหลายสะท้อน วิถีบริโภคของชนชั้นกลางและความสำคัญของอาหารในวัฒนธรรมเขมร	วรรณคดีทั้งสองเรื่องใช้ อาหาร เป็นส่วนประกอบสำคัญในพิธีแต่งงาน

การเปรียบเทียบอาหารสำหรับงานมงคลในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว สะท้อนให้เห็นบทบาทของอาหารในฐานะสัญลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญต่อพิธีแต่งงานของทั้งสองสังคมโดยมีลักษณะร่วมกันคือ การนำวัตถุดิบอาหารที่ยังไม่ผ่านการปรุงสุกไปมอบให้ฝ่ายหญิงในพิธีสู่ขอที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์และความพร้อมด้านทรัพยากรของฝ่ายชาย อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างพบในระดับรายละเอียดของการพรรณนา โดยวรรณคดีไทยกล่าวถึงสินสอด เครื่องประกอบพิธี และอาหารเพียงบางชนิด ส่วนวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวได้พรรณานายการวัตถุดิบอย่างหลากหลายครอบคลุมตั้งแต่เนื้อสัตว์ ผัก เครื่องเทศ จนถึงอาหารเฉพาะถิ่น ความแตกต่างดังกล่าวชี้ให้เห็นบริบททางวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกันทั้งในด้านค่านิยมทางสังคมของผู้บริโภค เศรษฐกิจ ตลอดจนค่านิยมต่อพิธีกรรม โดยเฉพาะบทบาทของชนชั้นกลางในสังคมเขมรที่ถูกละเลยผ่านความหลากหลายของอาหาร ดังนั้น อาหารในพิธีกรรมแต่งงานจึงมิได้เป็นเพียงปัจจัยยังชีพแต่เป็นการสะท้อนถึงเรื่องสถานะความอุดมสมบูรณ์ จารีตประเพณี และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวสะท้อนโครงสร้างวัฒนธรรมและสังคมที่แตกต่างกันอย่างเป็นรูปธรรมของทั้งสองชาติ

2. อาหารสำหรับถวายพระสงฆ์

อาหารสำหรับถวายพระสงฆ์ คือ อาหารที่ชาวพุทธศาสนิกชนนำไปถวายแด่พระภิกษุสงฆ์สามเณร เพื่อทำบุญตามความเชื่อของชาวพุทธที่ถวายด้วยความศรัทธา ดังที่ปรากฏในเรื่องวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนว่าในช่วงเวลาวันสงกรานต์ หรือ วันขึ้นปีใหม่ของชาวไทยซึ่งเป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ที่ประชาชนจะพากันไปทำบุญที่วัด ก่อเจดีย์ทราย ฟังเทศน์ สวดมนต์ อีกทั้งทำบุญถวายจตุปัจจัยแด่พระสงฆ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนจะเตรียมอาหารจากบ้านเพื่อไปถวายพระที่วัด บ้างก็เตรียมอาหารประเภทแป้ง น้ำแกง พะแนงไก่ ท่อหมก ไข่ต้ม ปลาแห้ง ของหวาน วุ้นชาสาคู ข้าวเหนียว ข้าวเม่ากวน ผลไม้ต่าง ๆ ดังว่า

ที่นี่จะกล่าวเรื่องเมืองสุพรรณ
จะทำบุญให้ทานการศรัทธา
หญิงชายน้อยใหญ่ไปแออัด
ก่อพระเจดีย์ทรายเรียรายไป
นิมนต์สงฆ์สวดมนต์เวลาบ่าย
แล้วกลับบ้านเตรียมการเลี้ยงเจ้าชี
ทำน้ำยาแกงขนมต้มแกง
บ้างทำท่อมกปอกปิดไว้
บ้างก็ทำวันชาสาคู
หน้าเตียงเรียงเล็ดข้าวเม่ากวน
มะปรางลงสาบลูกหมากหว้า
ทุกบ้านอลหม่านกันทั่วไป

ยามสงกรานต์นั้นกำร้อมหน้า
ต่างมาที่วัดป่าเลไลยก์
ชนทรายเข้าวัดอยู่ชักรั้ว
จะเลี้ยงพระกะไว้โนพรงนี้
ต่างฉลองพระทรายอยู่อิงมี
ปี่จี่สารพัดจัดแจงไว้
ผ้าฟังกักแพงพะแนงไก่
ต้มไข่ผัดปลาแห้งทั้งแกงบวน
ข้าวเหนียวหน้าหมูไว้ถั้วถ้วน
ของสวนส้มสุกทั้งลูกไม้
ส้มโอส้มข่าทั้งกล้วยไข่
จนตึกตื่นหลับไหลไปขับพลัน

(Vajirayan National Library Edition, 2012 p. 146)

ไม่เพียงเท่านั้นยังพบอีกว่า ก่อนที่นางศรีประจันผู้เป็นมารดาของพิมพิลาไลยจะไปฟังเทศน์มหาชาติก็ได้ตระเตรียมอาหารคาวหวานมากมายไปถวายพระ ดังที่ปรากฏว่า นางศรีประจันได้เรียกให้ลูกสาวมาช่วยกันทำอาหาร ขนม ดังว่า

ครานั้นฝ่ายนางศรีประจัน
แม่พิมพ์ช่วยแม่บ้างมาข้างนี้
ป่าวไพร่ทำขนมประสมปั้น
เฮ้ยไพร่ร่อนนักรักพิณรา
วางไว้ตามซมดแลงเกเรียน
ขนมกรุบขนมกรอบเห็นชอบที่
ข้าวเม่ากวนแป้งนวลซอบทอด
มะพร้าวน้ำตาลหวานใส่ใน
บางควักแบ่งปันช่วยกันหว่า
ศรีประจันเร่งของตะโกน

เรียกข้าดำล้นอยู่อิงมี
เข้ามานี้ช่วยกันทันเวลา
ซุบแบ่งทอดน้ำมันอยู่ฉ่ำ
อีกควักต้มมาว่าเกรียมดี
พันเทียนเรียงไว้อย่าให้บี้
คลุกน้ำตาลพรึบปรีใส่ที่ไว้
เอาไม้แยงแทงหลอดใส่ยอดไข่
สุกแทงขึ้นไว้อ้ายลูกโค่น
ฝูงข้าอีกมีตั้งมีโชน
ค่อยส่งมาอย่าโยนยับไป

(Vajirayan National Library Edition, 2012 pp. 149-150)

ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตมเตียวพบว่า หลังจากที่ได้แม่ของเตียวได้มนต์ไปเทศน์ที่บ้านสามเณรตมก็ได้เดินทางไปยังบ้านของเตียวที่ตะโงคมุม เมื่อไปถึงแล้วผู้เป็นแม่เตียวได้มนต์ให้สามเณรสรองน้ำเปลี่ยนองค์ให้สบายตัวก่อนขึ้นไปบนบ้าน เมื่อนั่งบนอาสนะแล้ว ก็ได้ประเคนหมากพลูให้เณรดังว่า

บวงสรวงแด่ล้นเกล้า
เบ็ชฌาบรรบับบักบะ

สรองสรองเปลี่ยนองค์
ยกเท้าพับเทียบเทียบประเคน

ฐึ้นฐึ้นแด่ล้นเกล้า
บักบะเบ็ชฌาบรรบับ

(Cambodia: Buddhist Institute, 1971, p. 11).

ขึ้นบนบ้านวางองค์นั่ง

มอบแด่คุณเณรประเคนสล่า

(Translated by the researcher)

อาหารสำหรับถวายแด่พระสงฆ์นั้น ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตมเตียวพบว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกันและลักษณะแตกต่างกันในด้านลักษณะคล้ายคลึงกันพบว่าการถวายอาหารแด่พระสงฆ์ด้วยความเคารพศรัทธาและไม่หวังผลตอบแทน ในด้านลักษณะแตกต่างกันพบว่า ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนนั้นก็ได้พรรณนาถึงอาหารหลากหลายชนิดทั้งอาหารคาวหวานที่ทำด้วยความประณีต ได้แก่ ประเภทปัง น้ำแกง พะแนงไก่ ห่อหมก ไข่ต้ม ปลาแห้ง ของหวาน รื่นรสชาติ ข้าวเหนียว ข้าวเม่าหวาน ผลไม้ต่าง ๆ ส่วนในวรรณคดีเขมร พบว่าก็ได้พรรณนาถึงการถวายหมากพลูเพียงอย่างเดียวซึ่งก็ไม่ถือว่าจัดเป็นอาหารแต่เป็นตัวแทนของความเคารพในสังคมเขมร ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบอาหารสำหรับถวายแด่พระสงฆ์ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตมเตียว

ประเด็น	วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน	วรรณคดีเขมรเรื่องตมเตียว	ลักษณะร่วมกัน
ลักษณะการถวาย	ถวายอาหารแด่พระสงฆ์ด้วยความเคารพศรัทธา	ถวายหมากพลูด้วยความเคารพ	ถวายด้วยความเคารพและศรัทธาต่อพระสงฆ์
อาหารที่ถวาย	มีทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน ได้แก่ อาหารประเภทปัง น้ำแกง พะแนงไก่ ห่อหมก ไข่ต้ม ปลาแห้ง รื่นรสชาติ ข้าวเม่าหวาน และผลไม้ต่าง ๆ	ถวาย หมากพลู เพียงอย่างเดียว	ต่างกันที่ปริมาณและความหมายหลากหลายของสิ่งที่ถวาย
จุดเน้นของกวี	เน้นความอุดมสมบูรณ์ ความละเอียดประณีตของอาหารสะท้อนวัฒนธรรมการจัดเลี้ยงพระ	เน้นสัญลักษณ์แห่งความเคารพ ผ่านการถวายหมากพลู	สะท้อนคุณค่าของพิธีถวายพระ
สะท้อนค่านิยม	ให้ความสำคัญกับการเลี้ยงพระอย่างเต็มที่ แสดงฐานะและความศรัทธา	ให้ความสำคัญกับการแสดงเชิงสัญลักษณ์ของความเคารพทางวัฒนธรรมเขมร	ทั้งสองสังคมถือว่า การถวายเป็นการสร้างกุศล

การศึกษาการถวายอาหารสำหรับพระสงฆ์ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน และวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว แสดงให้เห็นบทบาทของอาหารในฐานะสัญลักษณ์ของศรัทธาและกุศลเจตนาในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา โดยทั้งสองเรื่องต่างสะท้อนค่านิยมร่วมกันคือ การถวายภัตตาหารด้วยความเคารพโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการทำบุญในพุทธศาสนา อย่างไรก็ตาม ลักษณะความแตกต่างในการบรรยายรูปแบบการถวายอาหารชี้ให้เห็นความหลากหลายเชิงวัฒนธรรมของแต่ละสังคม โดยในวรรณคดีไทยมีการกล่าวถึงอาหารคาวหวานที่จัดเตรียมอย่างประณีตแสดงถึงความสำคัญของพิธีกรรมและความพร้อมด้านทรัพยากร ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวการถวายหมากพลูผลไม้ใช้อาหารแต่มีความหมายเชิงพิธีการและสัญลักษณ์แห่งความเคารพตามคติท้องถิ่น ความแตกต่างนี้สะท้อนรูปแบบวิถีการบริโภค ค่านิยมทางศาสนา และแนวคิดเรื่องการแสดงความเคารพต่อพระสงฆ์ ในแต่ละสังคมจึงอาจกล่าวได้ว่าอาหารและเครื่องบูชาในพิธีกรรมมีใช้เพียงปัจจัยในการดำรงชีพ หากแต่เป็นสื่อทางวัฒนธรรมที่เผยให้เห็นโครงสร้างทางความคิดและบทบาทของศาสนาในชีวิตผู้คนอย่างลึกซึ้ง ทั้งยังเป็นหลักฐานทางวรรณคดีที่ช่วยให้เข้าใจพัฒนาการความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมไทยและสังคมเขมรได้เป็นอย่างดีชัดเจน

3. อาหารสำหรับเซ่นไหว้

อาหารสำหรับเซ่นไหว้ คือ อาหารที่ใช้ในการประกอบพิธีตามความเชื่อตามประเพณีไทย และเขมรที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว ซึ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรมชาวบ้าน เพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ วิญญาณบรรพบุรุษ ผีบ้านผีเรือน ผีป่า ผีพราย หรือผีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสิริมงคล ดังที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ว่าเมื่อครั้งที่ขุนแผนได้ขอลูกจากบัวคลีแล้วก็ได้ทำการโดยใช้กลอุบายอันปราดเปรื่องด้วยเล่ห์เหลี่ยมจนบัวคลียินยอมยกลูกให้ ขุนแผนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ หลังจากนั้นขุนแผนก็ได้นำมิดไปปักที่อกแล้วผ่าถึงท้องเพื่อนำลูกออกมา ทันใดนั้นเมื่อขุนแผนคว้านได้ลูกแล้วนำขึ้นมาเป็นชายก็สมอารมณ์หมาย หลังจากนั้นก็หาเหล็กกล้าต่าง ๆ มาตีดาบตามดาราถึงเจ็ดวัน เมื่อถึงฤกษ์ยามเช้าเสาร์สิบห้าก็ได้สร้างศาลเพียงตาขึ้นพร้อมกับเตรียมเครื่องบตรพลีประกอบด้วยภาชนะที่ทำขึ้นจากใบตองเป็นกระถาง สำหรับใส่อาหารเครื่องคาวหวาน สำหรับเซ่นสรวงบูชา เทพยดา ผี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พร้อมทั้งเทียนสองเล่ม หัวหมู เป็ด ไก่ รวมทั้งบายศรี ดังว่า

ได้สามวันขัดเหล็กนั้นเล็กกล
ขัดเหล็กครบเสร็จถึงเจ็ดครั้ง
ก็ตัดไม้ตั้งศาลขึ้นเพียงตา
เทียนทองติดตั้งเข้าทั้งคู่

ยังคงแต่พองามตามดารา
พอรกระทั่งฤกษ์เช้าเสาร์สิบห้า
แล้วจัดหาสารพัดเครื่องบตรพลี
ศีรษะหมูเปิดไก่ทั้งบายศรี

(Vajirayan National Library Edition, 2012 p. 471)

ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวพบว่า เมื่อออกญาอรุณผู้เป็นบิดาของหมื่นงวนได้ทำการสู่ขอเตียวแล้วก็ได้เตรียมเครื่องขันหมากเพื่อเดินทางไปบ้านของเตียวที่ตะโปงมคม เมื่อไปถึงบ้านแล้วก่อนเริ่มพิธีแต่งงานระหว่างหมื่นงวนกับเตียว ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายก็ได้เตรียมเครื่องเซ่นไหว้ ประกอบไปด้วยขนมข้าวต้ม เหล้า ผลไม้ และอาหารต่าง ๆ เพื่อทำการบอกกล่าวถึงผีบรรพบุรุษให้อภัยเชิญมาเสกพระยาอาหารต่าง ๆ ที่ถวายหลังจากเสพแล้วก็จะได้อวยพรชัยแก่ลูกหลานทุกผู้ทคน ดังว่า

ธำรงเหิรธะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ

ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ
 ฐะฐะฐะฐะฐะฐะฐะ

(Cambodia: Buddhist Institute, 1971, p. 67).

เดียวขึ้นบนบ้านวางกายา
 ญาติพี่น้องทั้งฟองมาประชุม
 มือหยิบจับขนมข้าวต้มเหล้า
 ว่าผีตายแลมารดา
 เสวยแล้ววยพรชัยแก่ลูกหลาน
 ตอนนี้เดียวลูกเพิ่งมาถึง

เข้าใจมารดาน้ำอาชุนม
 เตรียมโภชนาผลเล้าอาหาร
 เช่นถายยายตาควรดองให้
 อัญเชิญมาเสพเสวยผลาผล
 เชื้อสายทั้งมวลอย่าให้เหลือ
 ให้ลูกใคร่ครวญคิดยาวไกล

(Translated by the researcher)

อาหารสำหรับเซ่นไหว้ที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวนั้นพบว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกันและลักษณะแตกต่างกัน ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน พบว่า เป็นอาหารที่ใช้ในการประกอบพิธีตามความเชื่อของชาวไทยและชาวเขมรตามชนบท เพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ วิญญาณ บรรพบุรุษ และผีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล ส่วนในลักษณะแตกต่างกัน พบว่าในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนเป็นการถวายอาหารเพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์มากินเครื่องเซ่นไหว้เพื่อปลุกเสกอาวุธศักดิ์สิทธิ์ให้มีพลังอำนาจยิ่งใหญ่ ประกอบไปด้วย ภาชนะที่ทำขึ้นจากใบตองเป็นกระทง สำหรับใส่อาหารเครื่องคาว พร้อมทั้งเทียนสองเล่ม หัวหมู เป็ด ไก่ รวมทั้งบายศรี ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวนั้น พบว่า เป็นการเซ่นสรวงเพื่อให้บรรพบุรุษในครอบครัวมาอวยพรชัยในงานมงคลของคู่บ่าวสาวและลูกหลานให้มีความสุขความเจริญ ประกอบไปด้วยขนมข้าวต้ม เหล้า ผลไม้ และอาหารต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบอาหารสำหรับเซ่นไหว้ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวนั้น

ประเด็น	วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน	วรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียวนั้น	ลักษณะร่วมกัน
วัตถุประสงค์	เซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อปลุกเสกอาวุธให้มีพลังอำนาจ	เซ่นไหว้บรรพบุรุษเพื่ออวยพรในงานมงคลของบ่าวสาวและลูกหลาน	ใช้ในพิธีกรรมเพื่อความเป็นสิริมงคล
รายละเอียดอาหารที่ใช้	ภาชนะที่ทำจากใบตองเป็นกระทง ใส่เครื่องคาวหวานเทียน 2 เล่ม หัวหมู เป็ด ไก่ บายศรี	ขนมข้าวต้มมัด เหล้า ผลไม้ และอาหารต่างๆ	มีการจัดอาหารเพื่อใช้ในพิธีกรรมเซ่นไหว้

ประเด็น	วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน	วรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว	ลักษณะร่วมกัน
จุดเน้นของกวี	เน้นความศักดิ์สิทธิ์ของ พิธีกรรมปลูกเสกอาวุธ	เน้นความผูกพันในครอบครัว และการขอพรจากบรรพบุรุษ	สะท้อนความเชื่อ เรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และ วิญญาณบรรพบุรุษ
ค่านิยมที่สะท้อน	ความเชื่อในอำนาจเหนือ ธรรมชาติและพิธีกรรม ศักดิ์สิทธิ์	ความเชื่อเรื่องบรรพบุรุษมี อำนาจให้พรและคุ้มครอง ลูกหลาน	ทั้งสองสะท้อน ความศรัทธาต่อ สิ่งเหนือธรรมชาติ

การศึกษาอาหารสำหรับชนชั้นในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว ชี้ให้เห็นบทบาทของอาหารในฐานะสื่อกลางเชิงสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงโลกมนุษย์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และวิญญาณ บรรพบุรุษตามคติชนในสังคมชนบท ทั้งสองวรรณคดีสะท้อนความเชื่อร่วมกันว่า การประกอบพิธีเช่นไหว้ สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบพิธี อย่างไรก็ตามความแตกต่างด้านวัตถุประสงค์และรูปแบบ การเช่นไหว้เผยให้เห็นคุณลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน การถวายอาหารมีจุดมุ่งหมายเพื่อขอพลังอำนาจจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในการปลูกเสกอาวุธ ซึ่งสอดคล้องกับ บริบทสงครามและการปกป้องคุ้มครอง จึงปรากฏเครื่องประกอบพิธีและเครื่องเซ่นจำนวนมากที่สะท้อน ความศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อเรื่องฤทธิ์อำนาจ ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว การเช่นสรวงบรรพบุรุษมุ่ง เน้นการแสดงความกตัญญูและการขอพรเพื่อความสุขของคู่บ่าวสาว เน้นอาหารคาวหวาน เครื่องดื่ม และผลไม้ ตามวิถีชีวิตชาวบ้าน จึงสะท้อนค่านิยมด้านความสัมพันธ์ครอบครัวและชุมชนอย่างชัดเจนความแตกต่าง เชิงพิธีกรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า อาหารในพิธีเช่นไหว้ไม่เพียงเป็นวัตถุบริโภคน หากยังมีมิติทางจิตวิญญาณ สังคมและวัฒนธรรมที่สลับซับซ้อน เป็นหลักฐานทางวรรณคดีที่ช่วยให้เข้าใจโลกทัศน์ คติความเชื่อ ตลอดจน บทบาทของพิธีกรรมในโครงสร้างสังคมไทยและสังคมเขมรได้อย่างเป็นรูปธรรมและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาอาหารสำหรับชนมณฑลในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว พบว่า ทั้งสองเรื่องมีความคล้ายคลึงกันในการเตรียมวัตถุดิบอาหารที่ยังไม่ผ่านการบวนการปรุงสุก เพื่อนำไปมอบให้ฝ่ายหญิงในพิธีสู่ขอ แสดงถึงธรรมเนียมการใช้ของกินเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างปรากฏในรายละเอียดการพรรณนาวัตถุดิบ โดยในวรรณคดีไทย กวีเน้นกล่าวถึง สีสันสดทองมันและเครื่องประกอบพิธีเพียงบางชนิด เช่น หมู ไก่ เหล้า และผลไม้ ขณะที่ในวรรณคดีเขมร กวีระบุนายการวัตถุดิบอาหารอย่างหลากหลายทั้งเนื้อสัตว์ ผัก เครื่องเทศ และอาหารเฉพาะถิ่น นอกจากนี้ ยังสะท้อนค่านิยมการบริโภคของชนชั้นกลางและความสำคัญต่อพิธีแต่งงาน ในสังคมเขมรอย่างชัดเจน ส่งผลให้เห็นความแตกต่างด้านวัฒนธรรมและรูปแบบการให้ความหมายกับอาหาร ในพิธีกรรมของทั้งสอง สังคมอย่างเป็นรูปธรรม

การศึกษาอาหารสำหรับถวายพระสงฆ์ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมร เรื่องตุมเตียว พบว่า ทั้งสองวรรณคดีต่างสะท้อนค่านิยมด้านความศรัทธาต่อศาสนาและการถวายภัตตาหาร ด้วยความเคารพโดยไม่หวังผลตอบแทนเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างปรากฏในรูปแบบการถวาย อาหาร โดยในวรรณคดีไทยกวีได้พรรณนาถึงอาหารคาวและอาหารหวานอย่างหลากหลายที่จัดเตรียม

อย่างประณีตเพื่อถวายพระสงฆ์ ขณะที่ในวรรณคดีเขมรเรื่องเดียว มีการกล่าวถึงเพียงการถวายหมากพลู ซึ่งแม้ไม่ถือเป็นอาหารแต่มีนัยเชิงสัญลักษณ์ของความเคารพในวัฒนธรรมเขมรสะท้อนให้เห็นความแตกต่างด้านวิถีการบริโภค แนวปฏิบัติทางศาสนา และคติความเชื่อของทั้งสองสังคมอย่างเด่นชัด

การศึกษาอาหารสำหรับชนไพร่ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียพบว่า วรรณคดีทั้งสองสะท้อนความเชื่อในการประกอบพิธีเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์และวิญญานบรรพบุรุษตามคติความเชื่อในสังคม เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ผู้ประกอบพิธีเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างปรากฏในวัตถุประสงค์และลักษณะการเซ่นไหว้ โดยในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนมีการถวายอาหารเพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์รับเครื่องเซ่นไหว้และปลุกเสกอาวูให้เกิดพลังอำนาจ ประกอบด้วยเครื่องประกอบพิธี เช่น กระบะใบตอง เทียน หัวหมู เป็ด ไก่ และบายศรี ส่วนในวรรณคดีเขมรเป็นการเซ่นสรวงเพื่อเชิญบรรพบุรุษมาร่วมอวยพรคู่บ่าวสาวให้มีความสุขและความเจริญ ใช้อาหารประเภทขนมข้าวต้ม เหล้า ผลไม้ และอาหารอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นแนวปฏิบัติทางพิธีกรรมและค่านิยมทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของทั้งสองสังคมอย่างเด่นชัด

จากการศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตีย ผลการศึกษาพบว่า อาหารเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนโลกทัศน์ ความเชื่อ ความศรัทธา และแบบแผนทางวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ทั้งในบริบทของงานมงคล การถวายพระสงฆ์ และการเซ่นไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์หลากหลายแง่มุม และการพรรณนาอาหารแสดงให้เห็นว่าอาหารไม่ได้ทำหน้าที่เพียงเป็นของบริโภคเท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าทางสัญลักษณ์ สังคม และจารีตประเพณี

อาหารสำหรับงานมงคล ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตีย สะท้อนความเชื่อเรื่องความอุดมสมบูรณ์และการมอบวัตถุบิให้ฝ่ายหญิงเป็นสัญลักษณ์แห่งความพร้อมและเจตนาดีของฝ่ายชาย ส่วนรายละเอียดของวัตถุบิในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียกลับมีความหลากหลาย สะท้อนค่านิยมของชนชั้นกลางและการให้ความสำคัญต่อพิธีแต่งงานในสังคมเขมรอย่างเห็นได้ชัด

อาหารสำหรับถวายพระสงฆ์ ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียสามารถยืนยันบทบาทของศาสนาที่มีอิทธิพลต่อสังคม การถวายอาหารเป็นการแสดงศรัทธาโดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างไรก็ตาม ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนมีการพรรณนาถึงอาหารทั้งคาวและหวานที่ประณีตหลากหลาย ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียกล่าวถึงเพียงหมากพลูซึ่งมีความสำคัญในเชิงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม สื่อถึงความเคารพตามคติของชุมชนเขมร

อาหารสำหรับชนไพร่ ในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตีย สะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมที่ต่างให้ความสำคัญกับการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์และวิญญานบรรพบุรุษเพื่อความเป็นสิริมงคล อย่างไรก็ตาม จุดมุ่งหมายต่างกันชัดเจนในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน ใช้อาหารในพิธีปลุกเสกอาวูเพื่อเสริมอำนาจเหนือธรรมชาติ ส่วนในวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียเน้นที่การขอพรเพื่อความสุข ความเจริญ และความสงบสุขในครอบครัว ซึ่งเป็นภาพสะท้อนค่านิยมด้านครอบครัวและสังคมเขมร

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตีย สะท้อนให้เห็นว่าอาหารที่ปรากฏในวรรณคดีสองเรื่องสะท้อนโครงสร้างความเชื่อและวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ทั้งด้านศาสนา ความสัมพันธ์ครอบครัว การประกอบพิธี และแนวคิดเรื่องสิริมงคล ขณะเดียวกัน ความแตกต่างด้านรายละเอียดทางพิธีกรรมและวัตถุบิอาหารยังเผยให้เห็นรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างของสังคมไทยและสังคมเขมร

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว และวรรณคดีสำนวนอื่นๆ เช่น เตียวเอก (ទាញក) พระอภัยมณี ในประเด็นอาหารในวาระต่าง ๆ จะทำให้เห็นอิทธิพลและความสัมพันธ์ของวรรณคดีไทยกับวรรณคดีเขมรได้อย่างชัดเจน

2. ศึกษาเปรียบเทียบอาหารในวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผนกับวรรณคดีเขมรเรื่องตุมเตียว เป็นการเลือกศึกษาตัวบทที่ปรากฏเพียงอาหารเท่านั้น ซึ่งควรมีการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น อาหารพื้นบ้าน อาหารชั้นสูง อาหารในพิธีกรรม อาหารบำรุง และอาหารต่างชาติ ที่มาจากวรรณคดีอื่น ๆ ที่หลากหลาย อีกทั้งยังสามารถใช้เพื่อนำไปศึกษาเปรียบเทียบอาหารแนวข้ามชาติข้ามภาษาต่อไป

References

- Aksornphong, W. (1972). **A Study of Thai Society and Culture in the Early Rattanakosin Period** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Boonkajorn, T. (2010). **With the Voice of Comparative Literature** (2nd ed.). Center for Literary Studies, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. (In Thai)
- Salee, B. (2021). **Khmer Translation**. Suan Nangsue Publishing. (In Thai)
- Chitchamnong, D. (2018). **Behind the Curtain of Literary Art**. Sampajanya Publishing. (In Thai)
- Piriyothinkul, T. (2018). **Food Culture in Thai Literature during the Early Rattanakosin Period** [Master's thesis], Chulalongkorn University. (In Thai)
- Piriyothinkul, T., & Padamalangula, N. (2019). "Food Culture": Construction of "Otherness" in Early Rattanakosin Literature. **Journal of Vannavidas**, 19 (2), 28-56. (In Thai)
- Rueangraklikit, C. (1997). Tum Teav: Its relationship with Thai literature. **Journal of Thai Language and Literature**, 14 (1), 29-43. (In Thai)
- Vajirayan National Library Edition. (2012). **Kun Chang Kun Pan**. Thai Quality Books (2006). (In Thai)

Worasaran, U. (2002). **Prachoom Attabot Khmer: Collected Academic Articles of Professor Emeritus Dr. Uraisi Worasaran**. Amarin Printing and Publishing. (In Thai)

Nyan, D. (2021). **Comparison of National Characteristics in Khmer Literature: Thun Chay and Tum Teav**. [Master's thesis]. Royal University of Phnom Penh. (In Khmer)

Cambodia: Buddhist Institute. (1971). **Tum Teav**. (In Khmer)

สั่นไหวในหลากหลาย: มิติตัวตนเกย์รียกในการ์ตูนวาย เรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก*

Fluidity in Diversity: Dimensions of Queer Textuality in the Yaoi
Comic My Stuttering Sweetheart*

กุลปรียา อังมีพิช^{1*} / ปฐม หงษ์สุวรรณ²

Kunpreeya Oungmeepit^{1*} / Pathom Hongsuwan²

^{1,2} สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม 44150, ประเทศไทย

^{1,2} Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University,
Maha Sarakham 44150, Thailand

*Corresponding author. Email: keawnemo@gmail.com

Received: October 30, 2025

Revised: November 17, 2025

Accepted: November 20, 2025

Abstract

This article examines the construction of queer textuality in the LINE WEBTOON Yaoi comic: My Stuttering Sweetheart, employing queer textuality as the principal analytical framework alongside concepts related to identity, embodiment, and gender expression. The study identifies three major analytical dimensions: (1) fluid identity—queer modes of political interaction and affective negotiation; (2) genderless dressing—queerness and corporeal freedom; and (3) queer ambiguity and contradictions within male–male relationships. The findings indicate that the dimensions of queer textuality are articulated through both narrative content and visual representation, producing subversive meanings that challenge established conventions of Thai BL literature. Instead of adhering to fixed sexual norms, the comic foregrounds unrestricted sexual fluidity. Queer subjectivity destabilizes assumed correlations among body, sexuality, identity, and desire, revealing fragmentation and a lack of coherence within male–male relationships. Through this destabilization, the text offers a counter-discourse to normative expectations of gender and sexual identity within Thai popular romance narratives.

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การ์ตูนวายในแพลตฟอร์มไลน์เรีบนวนในฐานะตัวตนเกย์รียก”

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Keywords: Queer, Yaoi comic, Webtoon

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประกอบสร้างความเป็นตัวบทเกย์ จากการ์ตูนวายในแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูน (LINE WEBTOON) เรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดตัวบทเกย์เป็นหลักในการวิเคราะห์ ผ่านการนำเสนอในประเด็นการศึกษา 3 ประเด็น คือ 1) ตัวคนที่ล้นหลาม: การโต้ตอบทางการเมืองแบบเกย์ 2) การแต่งกายไร้เพศ: ภาวะเกย์กับเสรีบนเรือนร่าง และ 3) ภาวะเกย์กับความลึกลับในความสัมพันธ์แบบชายรักชาย ผลการศึกษาพบว่า มิติตัวบทเกย์ได้แสดงตัวผ่านเนื้อหาและภาพการ์ตูน เพื่อสื่อถึงขอบเขตของบรรณกรรมวายของไทย แทนที่ด้วยความล้นหลามทางเพศที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว ภาวะเกย์ที่กล้ำข้อยึดโยงระหว่างสรีระ เพศวิถี อัตลักษณ์ และรสนิยมทางเพศ ผ่านความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายใต้ความสัมพันธ์แบบชายรักชาย

คำสำคัญ: เกย์, การ์ตูนวาย, เว็บตูน

บทนำ

สังคมและวัฒนธรรมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ความนิยมในงานวรรณกรรมของผู้คนก็แปรเปลี่ยนไปด้วย เช่นช่วงเกือบทศวรรษที่ผ่านมา คลื่นความนิยมวรรณกรรมวายไหลทะลักเข้ามาในบทบาทของสื่อกระแสหลักมากยิ่งขึ้น พิจารณาจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่งานเขียนวรรณกรรมแนวยายมีได้มีเพียงนักเขียนมือสมัครเล่นที่เขียนงานประเภทนี้ในลักษณะของแฟนฟิกเท่านั้น แต่นักเขียนมืออาชีพก็ลงมาเขียนงานแนวยายกันมากขึ้นด้วย เช่นผลงานของ Lueangpiersamut ภายใต้นามปากกา Ro Ruea Nai Mahasamut (2017) ที่แต่งเรื่อง ชายใดเล่าจะแซบเท่าแฟนเก่าแม่ หรืองานเขียนของ Prapt (2019) เรื่อง คุณหมิปาฏิหาริย์ ที่ได้รับการดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์เข้าฉายในช่องหลัก ถึงแม้ความนิยมในช่องหลักจะไม่มาก แต่การนำละครเข้าสู่ระบบแพลตฟอร์มออนไลน์ระดับโลกอย่างเน็ตฟลิกซ์ (Netflix) ก็ทำให้มีกระแสการตอบรับที่ดียิ่งขึ้นหลาม รวมถึงเรื่อง SOTUS: พี่ว้ากตัวร้ายกับนายปีหนึ่ง ของ BitterSweet ที่ดัดแปลงจากนวนิยายสู่ซีรีส์

จากสถานการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวรรณกรรมแนวยายนับพบได้ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งหนึ่งในแพลตฟอร์มดิจิทัลที่น่าสนใจที่ได้เข้ามามีบทบาทผ่านการให้เครดิตหรือผู้สร้างผลงานทั่วไป (Creators) เข้ามาสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการ์ตูนเรื่องเกาหลี หรือที่เราเรียกว่า มังฮวา (Manhwa) คือแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูน (LINE WEBTOON) ซึ่งเป็นบริการคอนเทนต์หนึ่งของไลน์ (LINE) กำเนิดขึ้นที่ประเทศเกาหลีใต้ ก่อนจะเข้ามาตีตลาดในต่างประเทศช่วงปี พ.ศ. 2557 และประสบความสำเร็จจากการมีผู้อ่านทั่วโลกมากกว่า 60 ล้านคนต่อเดือน (LadyBee. 2019)

ถูกใจนายติดอ่างที่รัก ของ Phaenthongsidam (แผ่นทองสีดำ) เป็นการ์ตูนที่อยู่ในแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูนหมวด LGBTQ+/Y โดยปรากฏอยู่ในหน้าหลักของแพลตฟอร์ม มีจำนวนยอดผู้อ่านถึง 32.6 ล้านคน เรื่องราวนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชาย ในชนบทที่มีความเหมือนและความต่างจากวรรณกรรมแนวยายทั่วไป ผ่านการประกอบสร้างตัวละครพระเอกให้มีอัตลักษณ์ที่หลากหลาย หนึ่งในอัตลักษณ์เหล่านั้น

แสดงออกซึ่งจิตความเป็นหญิงมากกว่าชาย เช่นการสวมใส่กระโปรง สวมเสื้อผ้าสีฉูดฉาด แต่งหน้า ทาเล็บ ใส่วิกผม หรือการเปิดพื้นที่ให้ตัวละครชายข้ามเพศเลือกที่แสดงความชอบให้กับผู้ชาย รวมถึงการบอกเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์รูปแบบอื่น ๆ ที่สะท้อนถึงกลิ่นอายที่ไม่เป็นกันแค้น ส่งผลให้การวิเคราะห์เพียงอัตลักษณ์ ภาพลักษณ์ เพศวิถี หรือการจัดจำแนกแก่นสารของความเป็นเพศหนึ่งเพศใด ไม่สามารถแสดงศักยภาพในการนำเสนอมุมมองที่ลึกลับล้นพ้นซึ่งที่หลากหลายของความเป็นเพศที่ปรากฏในวรรณกรรมแนววายได้ ประเด็นนี้เองที่ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าด้วยบทการตุนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก มีมิติมากกว่าคำนิยามที่ว่าด้วยเรื่องราวความรักระหว่างผู้ชายเพียงอย่างเดียว หากแต่มีลักษณะของความเป็นเกย์รัสร้อยสะท้อนอยู่ในนั้น เพราะ “ผู้ชาย” ที่อยู่ในความสัมพันธ์แบบชายรักชาย อาจมีเพศวิถีที่ชอบได้ทั้งสองเพศหรือไม่จำเป็นที่จะต้องมีความรักต่อกัน ก็สามารถตั้งอยู่ในความสัมพันธ์ที่เรียกกันอย่างไม่เหมาะสมว่าความสัมพันธ์แบบชายรักชายได้

ทั้งนี้ หากพิจารณาในแง่ของการศึกษาด้วยวรรณกรรมแนววาย Prasannanam (2021) ได้เสนอถึงมุมมองที่นำทฤษฎีเกย์รัสร้อยมาใช้ในการวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีหรือด้วยทฤษฎี โดยชี้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการพยายามวางให้ด้วยทฤษฎีอยู่บนเส้นทางของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ หรือโมเดลการมองเพศแบบเกย์รัสร้อย รวมถึงการเน้นความเป็นกันแค้นสารของเพศวิถีแบบใดแบบหนึ่ง ทำให้ประเด็นเกย์รัสร้อยในนวนิยายวายของไทยไม่สามารถฉายแสงออกมาได้เต็มศักยภาพ Prasannanam (2021) จึงเสนอวิธีการนำทฤษฎีเกย์รัสร้อยมาใช้ในอีกรูปแบบคือ การยึดอำนาจด้วยบท และปฏิบัติต่อด้วยบทแบบเกย์รัสร้อยหรือการนำด้วยบทมาใช้แบบเกย์รัสร้อย เพื่อชี้ให้เห็นว่ากระบวนการสร้างอัตลักษณ์และการแสดงตัวตนนั้นแปรเปลี่ยนตลอดเวลา

‘การยึดอำนาจด้วยบทและมองด้วยบทแบบเกย์รัสร้อย’ ของ Prasannanam เป็นการพิจารณาด้วยบทใหม่ มิติใหม่ ใช้แนวคิดด้วยบทเกย์รัสร้อยของ Hall (2003, pp. 148-168) ที่ระบุ 4 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย ประเด็นทางการเมืองระหว่างอัตลักษณ์และเพศวิถี การปฏิเสธหรือต่อต้านการแบ่งขั้วตามบรรทัดฐานรักต่างเพศหรือรักเพศเดียวกัน ลักษณะที่ผูกพันกับบริบทเฉพาะ และการขัดขืนการสรุปอัตลักษณ์ทางเพศแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งเมื่อพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งการเล่าเรื่องในรูปแบบเฉพาะของแพลตฟอร์มและลักษณะความเป็นเกย์รัสร้อยของด้วยบทดังที่กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาการประกอบสร้างภาวะเกย์รัสร้อยในการตุนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก โดยใช้แนวคิดของ Hall (2003) เพื่อวิเคราะห์ว่าด้วยบทจะสามารถท้าทายการมองภาพชายรักชายให้ต่างจากเดิมได้อย่างไร โดยผู้วิจัยหวังว่าการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้เห็นมุมมองแบบเกย์รัสร้อยที่ปรากฏในการตุนวายได้กว้างขึ้น และไม่จำกัดเฉพาะการนำอัตลักษณ์หรือเพศวิถีมาใช้เพื่อจัดจำแนกโทษของความเป็นเพศเพียงอย่างเดียว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการประกอบสร้างภาวะเกย์รัสร้อยในการตุนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก

ทบทวนวรรณกรรม

ประเด็นในหัวข้อนี้มุ่งเสนอสาระสังเขปของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมแนววายทฤษฎีเกย์รัสร้อย และแนวทางการศึกษาแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

“วรรณกรรมวาย” หรือ “วาย” ในที่นี้ สามารถตีความในความหมายของความสัมพันธ์ของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันในรูปแบบชายรักชาย (Yaoi) หรือหญิงรักหญิง (Yuri) ก็ได้ แต่ในบริบทสังคมไทยเมื่อพูดถึงคำว่า “วาย” มักจะสื่อความเฉพาะความสัมพันธ์ในรูปแบบชายรักชาย ในแง่ของการศึกษา ย้อนไปราว 15 ปี Chiarattanakun (2007) ได้ศึกษาเรื่อง YAOI: การตุนเกียโดยผู้หญิงเพื่อผู้ชาย โดยเสนอผ่านมุมมองของแฟนหรือผู้อ่านที่ชื่นชอบในงานแนวนี หรือการศึกษาเพศสภาพและเพศวิถีชายรักชายในภาพยนตร์ไทยของ Boonyakulsirirung (2010, pp. 127-129) ที่พบประเด็นเพศสภาพของชายรักชายที่ประกอบสร้างให้เป็นตัวตลกมากที่สุด และพบเพศวิถี 4 รูปแบบคือ กะเทย เกย์ ไบเซ็กชวล และเพศที่ไม่ชัดเจน การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ชายรักชายและการรื้อสร้างในนวนิยายวัยรุ่นแนววาย ของ Phimsak (2020) ที่ให้ทฤษฎีเคียร์รี่เป็นหลักในการวิเคราะห์ รวมถึงการศึกษาภาวะเคียร์รี่ในนวนิยายยาโออิของ ร เรือโนมหาสมุทร Prasannanam (2021, p.137) ที่ประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ตัวบท และมุมมองที่มีต่อตัวบทภายในฐานตัวบทเคียร์รี่พบว่า ภาวะเคียร์รี่ได้แสดงตัวในนวนิยายยาโออิของไทยผ่านกระบวนการอ่านที่เน้นเพศสถานะ และเพศวิถีที่ไม่เสถียร

การศึกษาตัวบทวายหรือสื่อแนววาย จะเห็นว่ามิทั้งในรูปแบบการศึกษากลุ่มผู้อ่าน/ผู้เสพงาน การศึกษาสื่อแนววายโดยนำแนวคิด หรือทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ เช่นแนวคิดเกี่ยวกับเพศสถานะ เพศวิถี อัตลักษณ์ และหนึ่งในทฤษฎีที่มักถูกนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ คือ ทฤษฎีเคียร์รี่

สำหรับคำว่า เคียร์รี่ (Queer) Chotiudomphan (2017, pp. 225-226) กล่าวว่า คำนี้เคยเป็นคำพรสาที่ใช้เหยียดหยามกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน ถ้าแปลตรงตัวจะมีความหมายว่า “แปลก” หรือ “แปลกประหลาด” หากแต่ในภายหลัง กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศได้นำคำนี้มาใช้ในเชิงบวก เพื่อแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์และบรรทัดฐานทางเพศที่หลากหลาย และทำให้ เคียร์รี่ กลายเป็นนิยามศัพท์เพื่อการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มคนเหล่านี้ด้วย ซึ่งเป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกันเมื่อพิจารณาในแง่ของทฤษฎีที่ Cholawilai (2013, p. 180) กล่าวว่าไว้ว่า ทฤษฎีเคียร์รี่ (Queer Theory) ช่วยให้เรามองเห็นว่าอัตลักษณ์ทางเพศเป็นสิ่งที่ไม่มีเอกภาพ เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลาย และกระจัดกระจายไม่คงที่แน่นอน เปลี่ยนแปลงไปตามความสัมพันธ์เชิงอำนาจของคนและสังคม

ลักษณะของความลื่นไหลที่ไม่มีการตายตัวแบบเคียร์รี่ เป็นหนึ่งในจุดร่วมที่มีการกล่าวถึง การศึกษาตัวบทเคียร์รี่ของ Prasannanam (2021) ที่ใช้แนวคิดของ Hall (2003, pp. 148-168) ใน 4 ประเด็น คือ ประเด็นทางการเมืองระหว่างอัตลักษณ์และเพศวิถี, การปฏิเสธหรือต่อต้านการแบ่งขั้วตามบรรทัดฐานรักต่างเพศหรือรักเพศเดียวกัน, ลักษณะที่ผูกพันกับบริบทเฉพาะ และการขัดขืนการสรุปอัตลักษณ์ทางเพศแบบเบ็ดเสร็จ ดังนั้น การวิเคราะห์ผ่านความเป็นตัวบทเคียร์รี่ เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ทำให้เห็นช่องว่างในการตีความ และการพยายามที่จะคงอยู่ของเพศในรูปแบบต่าง ๆ ในสังคม

นอกจากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวแล้ว เมื่อหันกลับมามองลักษณะเฉพาะของแพลตฟอร์มไลน์ เว็บตูน ผู้วิจัยพบการศึกษาของ Rueangrong (2021) ที่ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารความกลัวในการตุนแนวระทึกขวัญจากแอปพลิเคชันเว็บตูน ซึ่งเป็นการศึกษาแนวภาษาศาสตร์ และงานของ Rueangsi (2021) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของผู้่านเว็บตูนในประเทศไทย ซึ่งเป็นการศึกษากลุ่มผู้เสพงานที่ไม่ได้จัดจำเพาะว่าเป็นแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูน แต่อาจหมายรวมถึงแพลตฟอร์มเว็บตูนอื่น ๆ ด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการศึกษาตัวบทการ์ตูนในแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูนจำกัดอยู่ในแวดวงภาษาศาสตร์และข้อมูลการบริโภคสื่อของกลุ่มผู้เสพงาน แต่ยังไม่พบการศึกษาโดยใช้แนวคิดตัวบทเคียร์รี่ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาประเด็นดังกล่าวในการตุนวายในแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูนเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของข้อมูลการ์ตูนวายในแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูน หมวด LGBTQ+/Y ที่ปรากฏอยู่ในหน้าหลักของแพลตฟอร์ม โดยทุกเรื่องแต่งขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2562-2566 และแต่งจนจบเรื่องแล้ว รวมถึงมียอดผู้อ่านมากกว่า 1 ล้านคนขึ้นไป ซึ่งถูกใจนายติดอ่างที่รัก แต่งโดย Phaenthongsidam (แผ่นทองสีดำ) มีจำนวน 93 ตอน และมียอดผู้อ่าน 32.6 ล้านคน เป็นหนึ่งในเว็บตูนที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาและเลือกมานำเสนอในบทความ จากเว็บตูนทั้งหมด 5 เรื่อง
2. ขั้นตอนทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเคเวียร์ และแนวคิดตัวบทเคเวียร์ของ Hall (2003) รวมถึงตัวอย่างในการวิเคราะห์ตัวบทเคเวียร์ที่ใช้แนวคิดเดียวกัน โดย Prasannanam (2021) มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ตัวบท
3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเชื่อมโยงแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบสร้างและแนวคิดเรื่องตัวบทเคเวียร์ มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ คือการประกอบสร้างภาวะเคเวียร์ในการ์ตูนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก
4. ขั้นตอนนำเสนอผลการวิจัย การเสนอวิธีการวิเคราะห์ การสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการ์ตูนวายในแพลตฟอร์มไลน์เว็บตูนเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก พบมิติตัวบทเคเวียร์อยู่ 3 ประเด็นด้วยกัน ประกอบด้วย ตัวตอนที่สี่นโหล: การได้ตอบทางการเมืองแบบเคเวียร์, การแต่งกายไร้เพศ: ภาวะเคเวียร์กับสรีระเรียว และภาวะเคเวียร์กับความลึกลับในความสัมพันธ์แบบชายรักชาย

1. ตัวตอนที่สี่นโหล: การได้ตอบทางการเมืองแบบเคเวียร์

การมองตัวบทการ์ตูนวายในมิติการเมืองนั้น มิได้หมายถึงการเมืองในรูปแบบของพรรคการเมืองแต่อย่างใด หากแต่เป็นการเมืองที่มีการช่วงชิงความหมายในเชิงของอัตลักษณ์ ซึ่งจากการศึกษาตัวบทการ์ตูนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก พบประเด็นการได้ตอบทางการเมืองแบบเคเวียร์ด้านตัวตอนที่สี่นโหลในสองประเด็นคือ ตัวตอนที่สี่นโหลตามห้วงอารมณ์และแรงปรารถนา และตัวตอนที่สี่นโหลจากสรีระที่ทับซ้อน

ประเด็นแรก ตัวตอนที่สี่นโหลตามห้วงอารมณ์และแรงปรารถนา ในการ์ตูนวาย เรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก เปิดเรื่องด้วยความกังวลของหนึ่งในตัวละครเอกคือ “กระดาศ” โดยผูกโยงกับเพศวิถี และรสนิยมทางเพศที่เปลี่ยนไปมา

‘ตอนเด็กผมเคยแอบชอบเพื่อนคนหนึ่ง เขานิสัยดีและอึดแอ่ง เขาเป็นผู้ชาย และมันทำให้ผมกังวลมาตลอด’

ภาพฉากการ์ตูนแสดงให้เห็นช่วงวัยเด็กของกระดาศและเพื่อนผู้ชายคนหนึ่งซึ่งช่วยเหลือเขาเมื่อหกล้ม จากนั้นมาได้ติดตามในสถานการณ์ปัจจุบันคือสำนักพิมพ์แผ่นใส ซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของเขา และกุหลาบ (ผู้หญิงที่กระดาศรู้สึกชื่นชอบ) ก่อนจะดำเนินเรื่องผ่านความคิดของกระดาศต่อว่า ‘แต่มานับมันไม่เหมือนเก่า เพราะคนที่ผมชอบอยู่ตอนนี้ เป็นผู้หญิงละ...’

(Phaenthongsidam, 2021, Ep. 1)

จากเนื้อความดังกล่าวจะเห็นว่าตัวตนที่ล้นไหลของกระต่ายปรากฏตั้งแต่ตอนที่เขายังเป็นเด็ก แต่ด้วยมายาคติที่ครอบด้วยบรรทัดฐานรักต่างเพศ ทำให้กระต่ายรู้สึกถึงความเป็นอื่นหากตนเองกลายเป็นคนชอบเพศเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อกระต่ายต้องตัดใจจากกุหลาบ เขากลับมารู้สึกหวั่นไหวและชอบแว่นดำหรือแว่นดินสอซึ่งเป็นเพศชาย

แว่นดินสอ: นายไม่รู้สักอะไรเลยหรือที่จับมือกับผู้ชายแบบนี้ล่ะ?

กระต่ายนึกสงสัย ‘เอ๊ะ? รู้สัก? เราต้องรู้สึกอะไรด้วยหรือ?’ ขณะนั้นเองภาพของเพื่อนสนิทในวัยเยาว์ของเขาได้ฉายขึ้นมา กระต่ายตกใจ

‘ไม่ล่ะ ความรู้สึกนี้หายไปนาน’ แล้วเขาก็หลบหน้าที่แดงก่ำไปอีกทาง

(Phaenthongsidam, 2021, Ep. 5)

กระต่าย: ะ...ผมกลัวครับ บ๊ิกนุ ทุกวันนี้มันก็แย่มากพอแล้ว ละ...ถ้าเกิดผมไป
มีความรักกับผู้ชายอีก ละ...แล้วถ้าเกิดคนอื่นรู้เข้า ผมคงรับไม่ไหว

(Phaenthongsidam, 2021, Ep. 19)

ภาวไมเสถียรทางความรู้สึกนี้เองที่ทำให้เกิดการโต้ตอบภายในตัวเองของกระต่าย ที่พยายามจะนิยามความหมายในตัวตน และพยายามหลีกเลี่ยงการกลับมาของเพศวิถีที่ฝังลึกเมื่อครั้งวัยเยาว์ ซึ่งตัวละครกระต่ายจะมีความล้นไหล ผ่านการข้ามสลับตัวตนที่สัมพันธ์กับเพศวิถี และอารมณ์ความรู้สึกเป็นหลัก ซึ่งจะต่างจากตัวละครแว่นดินสอ ซึ่งเป็นตัวละครเอกอีกตัวหนึ่ง

กระต่าย: ะ...คุณรู้ตัวตนไหนว่าชอบเพศเดียวกันหรือ?

แว่นดำ: ม.ต้นนะ ช่วงนั้นไปชอบรุ่นพี่คนนี่

กระต่าย: อ้อ แสดงว่าเราจะรู้สึกนิยามทางเพศได้ก็ต่อเมื่อเราเริ่มมีความรักสินะครับ?

แว่นดำ: อ่า...ไม่รู้สิ บางคนก็มีอารมณ์ทางเพศกับเพศเดียวกันแต่ก็ไม่ได้รักเพศเดียวกัน

ก็มี

กระต่าย: เอ

แว่นดำ: ความสุขทางเพศกับความรักมันคนละอย่างกันอะนะ

(Phaenthongsidam, 2021, Ep. 23)

จากบทสนทนาจะเห็นว่าความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบทางเพศของกระต่ายและแว่นดินสอนั้นมีความแตกต่างกันอยู่ ซึ่งหากพิจารณาตามขนบวรรณกรรมวายที่ตัวละครเซเมะ (พระเอก) จะต้องมีความเป็นชายที่มากกว่า แว่นดินสอถือเป็นขบถในขนบนี้ เพราะแว่นดินสอเป็นเซเมะที่มีความเป็นหญิงที่สูงมาก อย่างไรก็ตาม ตัวตนของแว่นดินสอไม่ได้มีเพียงตัวตนเดียว แต่มีอยู่ถึงสี่ตัวตนด้วยกัน

ตัวตนแรกของแว่นดินสอ เป็นตัวตนที่เปิดมาตั้งแต่ต้นเรื่อง ตัวละครถูกขบเน้นให้มีจริตแบบ “กะเทย” แม้แต่ตอนที่แว่นดินสอตัดสินใจจีบกระต่าย เขาก็เลือกใช้คำแทนตนเองว่า “เมีย” ในการสารภาพรัก จากประโยค “ขอบนะครับ อยากเป็นเมีย” แทนที่จะเลือกใช้คำอื่นที่ทำให้ตนเองดูเป็นชาย การกระทำดังกล่าวจึงถลกกลับภาพจำของกะเทยในงานวรรณกรรมอยู่พอสมควร นอกจากนี้แว่นดินสอยังเปลี่ยนตัวเองเป็น

แวนต้า ซึ่งเป็นตัวคนที่สอง ลักษณะของตัวตนแวนต้ากล่าวได้ว่ามีลักษณะของความเป็นเซมเมตามาตามชนบ คือ มีความหล่อเหลา เย็นชา ปากร้าย ทว่าแม้แวนดินสอจะถอดรูปเป็นแวนต้าได้สำเร็จ แต่เนื้อแท้ของเขากลับไม่ใช่แวนต้าแต่อย่างใด เพราะตัวตนของแวนดินสอก็ยังคงหลุดแทรกแงตัวตนของแวนต้าเป็นครั้งคราว เมื่อเขามีสภาวะอารมณ์ไม่คงที่

บิกุ: เอนิยาม ‘แวนต้า’ ว่ายังไงเธอ? นิ่งเงียบ? สุขุม? ตั้งใจทำงาน? หลกแหลม? ทำผลลัพธ์ได้ยอดเยี่ยม? ดูเป็นคนในอุดมคติจังเลยนะ

แวนต้า: คุณอยากพูดอะไร?

บิกุ: หลัง ๆ เธออะจะขึ้นรีเปล่า?

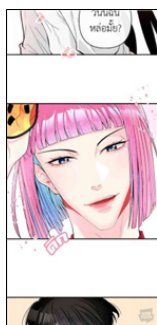
แวนต้า: หา?

บิกุ: เสื้อเชิ้ตที่ใส่ก็มีแต่ลายแปลก ๆ นะ สงสัยนะ ว่าจริง ๆ แล้วเธอเป็นคนยังงั้นแน่ แต่เปลี่ยนชื่อมันคงไม่สามารถเปลี่ยนได้ถึงระดับจิตวิญญาณหรอกจริงมั้ย?

แวนต้า: รู้ว่า ว่าเริ่มคุมตัวเองไม่อยู่แล้ว

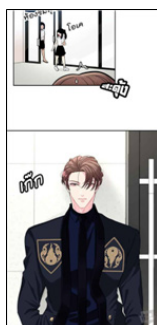
บิกุ: ไม่มีใครเห็นตัวเองพันหอกนะ แวนดินสอ

(Phaenthongsidam, 2021, Ep. 30)

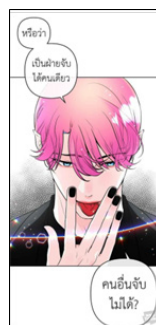
ภาพที่ 1 แวนดินสอ

ที่มา: Phaenthongsidam,
2021, Ep. 3

ภาพที่ 2 แวนต้า

ที่มา: Phaenthongsidam,
2021, Ep. 19

ภาพที่ 3 เปี้ยวแวนดินสอ

ที่มา: Phaenthongsidam,
2021, Ep. 51

นอกจากแวนดินสอและแวนต้า ในภาคสองของเรื่องได้ปรากฏตัวตนอีกหนึ่งชิ้นมาคือ เปี้ยวแวนดินสอ ซึ่งเป็นตัวตนที่มีความเป็นหญิงมากกว่าตัวตนอื่น ๆ เปี้ยวแวนดินสอจะมีความลุ่มหลงในตัวเอง อีโรติก และเต็มไปด้วยแรงหึงหวง ตัวตนนี้ปรากฏขึ้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและสนองความหึงหวงของแวนดินสอที่มีให้กับกระดาศ เป็นตัวตนหนึ่งที่ใช้โต้ตอบ และปกป้องในสิทธิ์ความชอบของตนเอง อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาตามลักษณะของเซมเมที่จะต้องปกป้องอุเคะด้วยความเป็นชาย ตัวตนของเปี้ยวแวนดินสอได้ถลกกลับความคิดชนบนันด้วยการใช้ความเป็นหญิงที่มากกว่าผ่านสรีระชายที่ลุ่มหลง

ตัวตนสุดท้าย คืออเล็กซิส เป็นตัวตนที่ปรากฏในภาคสามและมาในฉากการมีเพศสัมพันธ์ที่ค่อนข้างรุนแรง ตัวตนนี้ไม่ได้ถูกระบุไว้มากนัก แต่ถูกระบุผ่านการเล่าเรื่องโดยภาพของการ์ตูน

ตัวละครแวนด้าถือเป็นหนึ่งในตัวละครที่มีความผันผวนในอัตลักษณ์ที่สูงมาก แม้ลักษณะดังกล่าวจะติดพันมาด้วยตัวตนที่หลากหลายของเขากก็ตาม กล่าวคือ อัตลักษณ์แต่ละแบบที่เขาแสดงออกมาจะส่งผลถึงพฤติกรรมและนิสัยในการแสดงออกกับผู้อื่นที่แตกต่างกันด้วย

ประเด็นที่ส่องด้านความไม่เสถียรจากสรีระที่ทับซ้อนในภาคสองของเรื่องถูกใจนายติดอ่างที่รักของ Phaenthongsidam ได้เปิดพื้นที่ให้ตัวละครที่มีความหลากหลายทางเพศอีกหนึ่งลักษณะให้บทบาทสำคัญ นั่นคือสนิม ซึ่งเป็นตัวละครชายข้ามเพศ สนิมได้เปลี่ยนแปลงร่างกายของตัวเองโดยการผ่าตัดกล่องเสียง ผ่าตัดหน้าอกและมดลูก ลักษณะนี้เองที่ทำให้สนิมมีความแตกต่างจากแวนด้าและกระดาศ ตรงที่สรีระของตัวเองก็มีความสั่นไหวและลึกลับกันระหว่างความเป็นชายและหญิง เพราะหากมองสนิมผ่านมุมมองทางเพศชีววิทยาที่จำแนกเพศจากลักษณะกายภาพ ก็ถือว่าสนิมยังอยู่ในกรอบของความเป็นผู้หญิง เนื่องจากยังไม่ได้แปลงเพศโดยสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีอวัยวะเพศเป็นหญิงแต่การตัดมดลูก ก็เปรียบเสมือนการปฏิเสธตัวตนความเป็นหญิงในทางเพศชีววิทยาที่ผู้หญิงมีหน้าที่ให้กำเนิดทายาทด้วยเช่นกัน

สรีระที่ทับซ้อนยังทำให้สนิมมีความเคียดแค้นขึ้นไปอีกด้วยการทำหายภาพการมองภาพแบบเหมารวมที่ใช้ขนบร่ำกต่างเพศเป็นบรรทัดฐาน

สนิม: ฉันแค่อยากเป็นผู้ชาย คนอื่นได้ม่ายง่าย ๆ ตั้งแต่เกิด แต่ไม่ใช่กับฉัน
ฉากสีขาวตัดไปสมัยที่สนิมยังเป็นเด็กนักเรียน เพื่อนของเขาที่เป็นผู้หญิงได้พูดคุยกับเขาว่า
เพื่อน: หมายความว่าไหนะ? เธอชอบผู้หญิงหรือ?
สนิม: ไม่ใช่...ที่จริง...ก็ยังไม่ได้คิดว่าจะรู้สึกอะไรกับใครนะ
เพื่อน: อะไรเนี่ย? ล้อกันเล่นหรือ? อย่างบอกนะว่าแค่อยากเป็นผู้ชายเพื่อที่จะไปเจอกับ
คนอื่นแบบที่สาวสวยชอบมันกันนะ? เปียววะ

(Phaenthongsidam, 2022, Ep. 62)

เนื่องจากสนิมเป็นตัวละครที่ถูกติดกับสรีระความเป็นชาย จึงอาจสร้างความเข้าใจว่า เมื่อแปลงเป็นชายก็เท่ากับเป็นผู้ชายแล้ว และเมื่อเป็นผู้ชายก็ต้องชอบผู้หญิง แต่สนิมกลับไม่เป็นเช่นนั้น เขาหวั่นไหวให้กับกระดาศที่เป็นเพศชาย ทำให้เกิดภาพอีกตัวตนหนึ่งของสนิมขึ้นมาและเป็นการโต้ตอบภาพเหมารวมผ่านระบบคิดที่แยกเพศสรีระกับเพศวิถีออกจากกันอย่างสมบูรณ์

จากสองประเด็นดังกล่าวทำให้เห็นความสั่นไหวในตัวตนนั้นมีความสลับซับซ้อน และภาวะเคียดแค้นได้ใช้พื้นที่เหล่านี้ในการช่วงชิงนิยามความหมาย รวมถึงสลายพรมแดนทางเพศทั้งรักต่างเพศและรักเพศเดียวกันตามขนบวรรณกรรมวายของไทย โดยแสดงผ่านภาวะภายในจิตใจของตัวละครที่ไม่คงที่ อัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ในลักษณะที่แตกต่างผ่านการยึดโยงกับอารมณ์ แรงปรารถนา และสรีระที่มีความซับซ้อน

2. การแต่งกายไร้เพศ: ภาวะเคียดแค้นกับเสรีบนเรือนร่าง

ถูกใจนายติดอ่างที่รัก เป็นวรรณกรรมประเภทการ์ตูน ความโดดเด่นของงานเขียนประเภทนี้ จะแตกต่างจากงานเขียนบันเทิงคดีโดยทั่วไป คือภาษาที่ใช้ เนื่องจากการ์ตูนเป็นงานเขียนที่มีได้เรียงร้อยผ่านถ้อยภาษา (วจนภาษา) เพียงอย่างเดียว แต่งองค์ประกอบทาง “ภาพ” ก็เป็นหนึ่งในภาษาที่ใช้ในการ์ตูนเช่นกัน “ภาพ” ในการ์ตูนไม่ได้มีไว้เพียงเพื่อประกอบวจนภาษาในเรื่อง แต่เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินเรื่อง จึงสามารถตีความได้ว่า ภาพของการ์ตูน คือวจนภาษาและเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง ซึ่ง Phaenthongsidam ได้เปิดพื้นที่ให้ภาวะเคียดแค้นเข้าไปโลดแล่นในองค์ประกอบของการ์ตูน ผ่านองค์ประกอบด้านรูปแบบของเครื่องแต่งกาย และองค์ประกอบด้านสีกับสลายเสื้อผ้าของตัวละคร

ประเด็นเรื่องรูปแบบเครื่องแต่งกาย พบลักษณะการแต่งกายของตัวละครที่ยึดโยงกับเพศสภาพ และเพศวิถีของตัวละครที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคมอย่างเด่นชัด คือการสวมใส่กระโปรงของแวนดินสอ และไวน์ ซึ่งหากมองในบริบททางท้องถิ่นหรือบางวัฒนธรรม การสวมใส่กระโปรงอาจไม่ใช่เรื่องผิดแปลกแต่อย่างใด เช่นการนุ่งใส่ของผู้ชายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือการสวมคิลต์ (Kilt) ที่มีลักษณะเป็นกระโปรงของผู้ชายชาวสก็อตแลนด์ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในบริบทของวัฒนธรรมสกรีนของไทยจะพบกระบวนการผลิตซ้ำภาพจำให้ผู้หญิงผ่านการสวมใส่เสื้อผ้า โดย Inchan (2017, pp. 160-170) ได้ศึกษาวิเคราะห์เครื่องแต่งกายในละครโทรทัศน์เรื่อง “ปริศนา” ตั้งแต่ พ.ศ. 2530-2558 พบความยึดหยุ่นของการสวมใส่กระโปรงและกางเกงของตัวละครหญิง ผ่านพัฒนาการการสวมใส่กางเกงของตัวละครที่มากขึ้นตามลำดับของยุคสมัย ซึ่งละครยุคเก่าจะเน้นความเป็นหญิงผ่านการสวมใส่กระโปรงเป็นหลัก การพบเห็นตัวละครสวมใส่กางเกงจึงน้อยกว่าในยุคสมัยปัจจุบันที่การแต่งกายเปิดกว้างมากขึ้น

การสวมใส่เสื้อผ้าของแวนดินสอและไวน์ในฐานะที่เป็นตัวละครเซมเซ หรืออัลฟ่ามาด อาจมองได้ว่าการแต่งกายของตัวละครทั้งสองมีความขัดต่อขนบธรรมเนียมมายอยู่พอสมควร มองผิวเผินอาจเห็นว่า Phaenthongsidam ประกอบสร้างให้ตัวละครเป็นที่น่าสนใจผ่านการแต่งกาย ซึ่งเป็นกลวิธีอย่างหนึ่งของวรรณกรรมการ์ตูน แต่เมื่อพิจารณาประโยคที่แวนดินสอกล่าวกับตนเองเพื่อระบายอารมณ์ว่า

แวนดินสอ: นายกระดาดบ้า บ้า บ้า บ้า บ้า บ้า อุตส่าห์คิดว่าจะชอบเราที่เป็นแบบนี้ได้แต่ไม่เลย ทำไมการที่มีเพศชายต้องชอบแต่สีเข้ม ๆ ละ? ทำไมติดขนตาไม่ได้ละ? ทำไมทาเล็บไม่ได้ละ? ทำไมผู้หญิงถึงทำสิ่งสนุก ๆ แบบนั้นได้ แต่ฉันกลับทำไม่ได้! มันไม่ได้ผิดกฎหมายสักหน่อย!

(Phaenthongsidam, 2021, Ep. 13)

จะเห็นได้ว่า Phaenthongsidam มิได้เลือกใช้คำว่า “ฉัน” หรือ “เรา” เพื่อแสดงถึงตัวเองแวนดินสอ แต่กลับให้แวนดินสอเข้าไปตั้งคำถามเกี่ยวกับการแต่งกายเพื่อคัดง้างในประเด็นเรื่องเพศและเพศสถานะ ซึ่งหากมองในฐานะตัวบทเคียวรี่ จะเห็นว่าเครื่องแต่งกายกับเพศสถานะมีความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจซึ่งกันและกัน เช่นเมื่อเด็กผู้ชายคนหนึ่งเกิดมา สังคมย่อมจะคาดหวังให้เขาสวมกางเกง และเมื่อเด็กผู้หญิงอีกคนหนึ่งเกิดมา สังคมย่อมจะคาดหวังให้เธอสวมกระโปรง ตัวเลือกของเสื้อผ้าได้ผสมเข้ากับวิถีคิดที่อนุนาถลวงหน้าว่าเพศภาวะของเด็กจะต้องเชื่อมโยงกับเพศสรีระของเด็กเท่านั้น การเชื่อมโยงเพศภาวะของบุคคลเข้ากับกางเกงหรือกระโปรงจึงเท่ากับการลดทอนความซับซ้อนต่อการทำความเข้าใจสภาวะทางเพศของคนคนหนึ่งให้เหลือตัวเลือกเพียงแค่สอง (Phitsuwan, 2020) ภาวะเคียวรี่จึงทำให้สังคมได้ขบคิดและเกิดข้อกังขาว่า ตั้งแต่เมื่อไรที่เสื้อผ้าถูกใช้เป็นเครื่องมือแบ่งเพศให้กับมนุษย์ ซึ่งคำถามนี้ไม่ได้มุ่งเน้นไปที่วรรณกรรมมายเพียงอย่างเดียว แต่อาจหมายรวมถึงวรรณกรรมรักต่างเพศจากการใช้คำว่า เพศชายและผู้หญิงด้วยเช่นกัน

นอกจากแวนดินสอแล้ว “ไวน์” ก็เป็นหนึ่งในตัวละครที่น่าสนใจในกรณีนี้เช่นกัน โดยในตอนที่ 29 - 31 ของเรื่อง แวนดินสอได้ใส่กระโปรงมาทำงาน ด้วยว่าหากเด็กฝึกงานอย่างไวน์เห็นเข้าจะต้องเลิกชอบเขาแน่ ๆ แต่ผลกลับตรงกันข้าม เพราะไวน์ชอบใส่กระโปรงเป็นประจำอยู่แล้ว และผลจากการสวมใส่กระโปรงครั้งนี้เอง ที่ทำให้แวนดินสอถูกนินทาหลังจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเหตุการณ์นี้มีเพียงกระดาดและไวน์ที่ได้ยิน ทั้งสองจึงถามประเด็นเกี่ยวกับมุมมองการสวมใส่กระโปรงหลังจากที่เพื่อนร่วมงานเหล่านั้นเดินจากไปแล้ว

ไวน์: เอ้อ โลกสวยจัง ที่ผมหัวเสียแบบนี้เพราะผมเองก็ใส่กระโปรง ผมเลย
โกรธมาก ๆ เหมือนเขาก็กดถูกผม ดูถูกรสนิยมผม
กระดาศะ: อะ...ที่ใส่เพราะอะไรเหรอ? อะ...เพราะอยากเหมือนผู้หญิงเหรอ?
อะ...คือที่ไม่ค่อย เข้าใจเรื่องแฟชั่นเท่าไรนะ
ไวน์: แฟชั่นไม่มีเพศนี่นา แล้วก็ไม่ได้มีแค่พวกผมที่ใส่กระโปรง ชายแท้ก็เริ่มใส่
กันแล้วด้วย

(Phaenthongsidam, 2021, Ep. 31)

จากบทสนทนา จะเห็นว่ามุมมองของไวน์และกระดาศะมีความแตกต่างกัน กระดาศะจะสนใจ
ความเป็นไปของสังคม และสายตาของคนรอบข้าง ขณะที่ไวน์มองในมุมของความเป็นปัจเจก และตัวละครก็
ระบุเองด้วยว่า “แฟชั่นไม่มีเพศ ชายแท้ก็เริ่มใส่กันแล้วด้วย” หากพิจารณาคำพูดของไวน์ การดึงเอาชายแท้
มาอ้างอิงนั้นสร้างพลังให้อภัยความนี้พอสมควร เพราะการที่เพศชายสวมใส่กระโปรง มักจะถูกเหมารวมว่ามี
เพศวิถีต่างจากชายปกติในมุมมองสังคม การระบุว่าชายแท้ก็ใส่เหมือนกัน จึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างพลัง
และผลักดันให้เห็นว่า เพศวิถีไม่อาจถูกตัดสินจากรูปแบบของเสื้อผ้าได้เสมอไป และการเคารพในสิทธิ
การแต่งกายควรเป็นเรื่องที่ทุก ๆ เพศควรให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ประเด็นที่สอง สีและลวดลายของเสื้อผ้า จากการศึกษาระบบการออกแบบเครื่องแต่งกายที่
สะท้อนอัตลักษณ์เกย์ ของ Phuttha-at (2008, pp. 92-94) พบอัตลักษณ์ร่วมคือ ที่ตัวของเสื้อผ้าต้องมี
ของตกแต่งที่มีความแวววาว, มีการใช้เทคนิคการปักผ้าให้เกิดลวดลายและผิวสัมผัส และเสื้อผ้ามักมีลวดลาย
ที่ตกแต่งเป็นลายกราฟิกที่มีความโค้งมน พลั้วไหว และลายดอกไม้ ซึ่งกลุ่มเกย์มักจะเลือกแต่งกายให้มี
ความแตกต่างเพื่อให้เกิดความโดดเด่น พร้อม ๆ กับการนำตัวเองเข้ากลุ่มกับเพศชายโดยเลือกแต่งกายให้มี
ลักษณะคล้ายเพศชาย ในทางตรงกันข้าม กลุ่มเกย์กลับมองกลุ่มเกย์ด้วยกันเองถึงลักษณะภายนอกที่บ่งบอก
ความเป็นตัวตนเกย์ว่าบุคคลนั้น ๆ เป็นเกย์หรือไม่ ผ่านทางรูปแบบเสื้อผ้ารูป, พอดี้ตัว, เน้นโชว์รูปร่าง
เห็นส่วนเว้าส่วนโค้งของกล้ามเนื้อ

เมื่อกลับมาพิจารณาการดูนายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก พบความสอดคล้องในประเด็นการแต่ง
กายที่คล้ายคลึงกับงานวิจัยของ Phuttha-at (2008) คือมีการสื่อสารด้วยสีสันทันและภาพที่ค่อนข้างเด่นชัด

ภาพที่ 4 ผ้าคลุมของบิกกุ
ที่มา: Phaenthongsidam,
2021, Ep. 7

ภาพที่ 5 การแต่งตัวของแวนดินสอ
ที่มา: Phaenthongsidam,
2021, Ep. 1

จากภาพจะเห็นว่า ตัวละครในการ์ตูนวายเรื่องถูกใจนายติดอ่างที่รักจะมีการแต่งกายในลักษณะที่เน้นสีสันฉูดฉาด หรือนั้นลวดลายของเสื้อผ้าให้มีความโดดเด่น กรณีของแวนดินสอ Phaentongsidam เลือกที่จะใช้สีโทนร้อนเช่น สีแดง สีชมพู สีเหลือง ขับเน้นให้ตัวละครดูเป็นคนมั่นใจ และเปิดเผย ซึ่งก็ตรงกับลักษณะนิสัยของตัวละครที่โล่งกว้าง และเป็นตัวของตัวเองสูง ต่างจากบิกบูที่จะแต่งตัวค่อนข้างคุมโทน สีเข้ม ให้ความรู้สึกหนักแน่น มีความภูมิฐาน รับกับนิสัยและตำแหน่งหน้าที่การงานของบิกบูที่เป็นหัวหน้าฝ่ายศิลป์ของสำนักพิมพ์แผ่นใส ความน่าสนใจคือการเพิ่มลูกเล่นให้ชุดคลุม บิกบูมักจะใส่เสื้อคลุมสีดำที่มีลายดอกไม้ในรูปแบบต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยในทางวรรณกรรม ดอกไม้นั้นเปรียบเสมือนตัวแทนของผู้หญิง ดังนั้นหากพิจารณาในมุมที่บิกบูเป็นตัวละครอุเคะ จึงเป็นไปได้สูงว่าเสื้อผ้าลายดอกไม้จะเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลกดันให้ผู้อ่านตีความรสนิยมทางเพศของตัวละครได้

ดังนั้น การนำรูปแบบ สีสัน และลวดลายเครื่องแต่งกายมาใช้สื่อสารเพื่อสรุปเพศสภาพและเพศวิถีในการ์ตูนวายเรื่องถูกใจนายติดอ่างที่รัก จึงมีข้อหักล้างกันพอสมควร เพราะรูปแบบการแต่งกายของแวนดินสอ แม้จะสวมใส่กางเกง แต่ก็มีการประดับตกแต่งเครื่องหน้า การสวมใส่วิกผม ติดขนตาปลอม แต่งหน้า ส่งผลให้ภาพโดยรวมของแวนดินสออาจกล่าวได้ว่ามีภาพลักษณ์อย่างกะเทย ต่างจากไวน์ที่ชัดเจนเรื่องการแต่งกายของตนเองผ่านการสวมใส่กระโปรง และไม่ได้เน้นเรื่องการประชันผิวหน้า แต่ตัวละครทั้งสองกลับมีบทบาททางเพศในลักษณะเป็นฝ่ายรุกกันทั้งคู่ จุดนี้เองที่ทำให้เกิดข้อโต้แย้งภาพโดยรวมของกะเทยในงานวรรณกรรมที่ส่วนใหญ่จะพบว่าตัวละครถูกประกอบสร้างให้เป็นฝ่ายรับ มากกว่าการผลักดันให้ตัวละครฝ่ายรุกขึ้นขอการแต่งกายในลักษณะที่สังคมมองว่าแสดงออกถึงความเป็นหญิง หรือกะเทย จึงอนุมานได้ว่า ภาวะเคียวรีได้เข้าไปสั่นคลอนอำนาจทางสังคมที่พยายามจะระบุความเป็นเพศผ่านการแต่งกาย ซึ่งนอกจากรูปแบบเครื่องแต่งกายแล้ว สี และลวดลาย ก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สื่อถึงนัยยะความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับเสื้อผ้า แต่ก็ถลกลกลับภาพผลิตซ้ำความเป็นชายของตัวละครฝ่ายรุกไทย โดยการเปิดเสรีของเครื่องแต่งกายผ่านกระบวนการทัศนเพศไร้กรอบ และสิทธิในการแต่งกายที่ยึดโยงกับความต้องการที่จะสวมใส่ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง มิใช่เพื่อแบ่งแยก หรือกีดกันในความเป็นเพศหนึ่งเพศใดตามบรรทัดฐานของสังคม

3. ภาวะเคียวรีกับความลักลั่นในความสัมพันธ์แบบชายรักชาย

วรรณกรรมวายเป็นงานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวความรักระหว่างผู้ชาย Peecharoen (2013, pp. 8-10) ได้กล่าวถึงลักษณะเนื้อหาและกลุ่มผู้บริโภคการ์ตูนวาย โดยเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างการ์ตูนวาย กับการ์ตูนเกย์ ว่าการ์ตูนทั้งสองนั้นไม่เหมือนกัน เนื่องจากการ์ตูนวายเป็นการดูสำหรับผู้หญิง ขณะที่การ์ตูนเกย์จะเน้นกลุ่มเป้าหมายไปที่กลุ่มผู้ชายที่รักเพศเดียวกัน และมีเนื้อหาที่เน้นไปในเชิงของการมีเพศสัมพันธ์ ขณะที่การ์ตูนวายจะมีเนื้อหาที่เน้นความสัมพันธ์ของตัวละครมากกว่า และการมีเพศสัมพันธ์ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่องเท่านั้น

เมื่อกลับมามองการ์ตูนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก จะพบลักษณะความสัมพันธ์ตรงขนบของวรรณกรรมวายไทยตามที่ Peecharoen (2013) กล่าวไว้เช่นกัน คือผู้แต่งได้กำหนดอย่างชัดเจนว่าตัวละครใดเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับ ไม่มีการพลิกบทบาททางเพศสำหรับตัวละครคู่หลัก แต่ความน่าสนใจคือภายใต้ความสัมพันธ์แบบรักชาย ไม่อาจหาพบว่ามีทั้งสองฝ่ายที่ยืนอยู่บนความสัมพันธ์นั้น มีเพศวิถีที่ขอบแค่ผู้ชายเพียงอย่างเดียว ซึ่งการวิเคราะห์ภาวะเคียวรีกับความลักลั่นในความสัมพันธ์แบบชายรักชายนี้ ผู้วิจัยพบ 2 ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ความสัมพันธ์แบบไม่ผูกมัด และความสัมพันธ์แบบสามคน

ประเด็นความสัมพันธ์แบบไม่ผูกมัด จะกล่าวถึงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างบิกกูกับเทา ซึ่งบิกกูหรือบุรินทร์ เป็นหนึ่งในตัวละครที่มีภูมิฐาน ฐานะดี และมีหน้ามีตาในสังคมการทำงาน ที่สำคัญคือชัดเจนในเพศวิถีของตัวเองว่าเขาเป็นเกย์ ขณะที่เทาที่เขาก็ชัดเจนตั้งแต่แรกว่าเขาเป็นผู้ชาย เทาเข้าหาบิกกูเพราะพ่อของเขาติดพนัน ส่งผลให้เขามีสถานะติดขัดทางการเงิน และอาจจะไม่ได้เรียนมหาวิทยาลัยต่อ เพื่อนของเขาจึงแนะนำให้เขาไปหาบิกกู

บิกกู: เพื่อนเธอเลยช่วยหาทางลัดที่สนุกด้วยแล้วได้เงินเร็วด้วยมั๊ย?

เทา: อ่า... ขอโทษครับขอโทษจริงๆ ผมแค่อยากแสดงความจริงใจ เอ่อ... ถือว่าผมไม่ได้พูดแล้วกันนะ

เทาตอบอย่างลนลาน และคิดในใจว่า ‘แม่xเอ๊ย โดนด่าแน่ พ่อx x พูดเรื่องน่าโมโหอย่างกับคนไม่รู้จักรู้ได้วะ? ไอ้เพื่อนเหี้ย แนะนำแต่เรื่องเหี้ย ๆ’ แล้วก็เตรียมตัวจะวิ่งหนี

บิกกู: เธอเคยนอนกับผู้ชายมั๊ย?

เทา: อ่า... ไม่เคย ผมไม่ใช่เกย์

(Phaenthongsidam, 2022, Ep. 64)

ลักษณะความสัมพันธ์ของคนที่สองดูเหมือนจะเป็นเพียงคู่นอน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อตกลงและต่างฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์ก็จริง แต่เทาที่หนักแน่นเสมอที่จะบอกว่าเขาเป็นผู้ชาย เช่นตอนที่เทาพาแว่นดำเข้าห้องน้ำเพื่อเช็ดคราบเครื่องดื่มที่เขาเผลอทำหกใส่ แต่กลับมีผู้ชายสองคนมารุมจีบ เทาจึงคิดในใจว่า ‘เดี๋ยวก่อน ทำไม่เป็นจ๊ะ? ไม่เอาดิ คือนอนกับผู้ชายก็จริง แต่ไม่ได้ชอบตุ๊ดมั๊ยวะ’ (Phaenthongsidam, 2023, Ep. 90) ถึงอย่างนั้น เทาก็มักจะต้องการเป็นคนโปรดและคนสำคัญของบิกกูเสมอ แม้เขาจะบอกว่าเขาไม่ได้ชอบผู้ชายก็ตาม ความรู้สึกผูกพันในความสัมพันธ์นี้ยังคงติดอยู่กับพวกเขาทั้งสองคน เช่นครั้งที่แว่นดำปลอมใจเทาที่บิกกูมัดไปสนใจใคร่สนใจขณะที่ดูภาพยนตร์ด้วยกัน

แว่นดำ: ถ้าฉันยังไม่มีแฟน ก็คงบอกให้นายมาร้องให้ขับโหล่อยู่หรงอกนะ
แต่โทษที่พอตีแฟนหวงมาก รู้สึกถึงฤดูใบไม้ผลิที่บ้านในหัวใจฉันมั๊ย?
แม้เราจะไม่ได้อยู่ในประเทศที่มีฤดูนี้ก็ตาม

เทา: พูดอะไรของพี่เนี่ย? ผมไม่ได้ชอบผู้ชายสักหน่อย!

แว่นดำ: ครับคุณ Cis man ที่เป็นสเตรทแต่มานอนกับ Cis man ที่เป็นเกย์
แล้วหุบปากซะทีเถอะจะดูหนึ่ง

(Phaenthongsidam, 2023, Ep. 89)

จากข้อความที่ว่า “Cis man ที่เป็นสเตรทแต่มานอนกับ Cis man ที่เป็นเกย์” คำว่า Cis ย่อมาจากคำว่า Cisgender ที่หมายถึงคนที่นิยมเพศตัวเองตรงกับเพศกำเนิด ส่วนคำว่า “สเตรท” ทับศัพท์มาจากคำว่า Straight ซึ่งหมายถึงคนที่รู้สึกดึงดูดจากเพศตรงข้าม ความสัมพันธ์ของคนที่สองจึงมีความสลับไหลและสลับกันในเพศวิถีรวมถึงรสนิยมทางเพศ ที่ไม่อาจถูกจำกัดความว่าเป็นเพียงความสัมพันธ์ระหว่างเกย์

ประเด็นที่สอง ความสัมพันธ์แบบสามคน ในภาคสองของการตุนวายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รักตัวละคร ‘สนิม’ ชายข้ามเพศ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างความขัดแย้งภายในเรื่อง โดยสนิมมี

ความรู้สึกขึ้นขอบกระตาศ แต่กระตาศกับแวนดินสอนั้นรักกัน และอยู่ด้วยกันในฐานะแฟนกันแล้ว ประเด็นนี้มีได้รอดพ้นจากสายตาของแวนดินสอ ซึ่งตอนที่เขารู้ว่าสนิมไม่ใช่ชายแท้อย่างที่เขาคเคยเข้าใจ เขาก็ได้ใช้ตัวตนของแวนดำเข้ามาพูดคุยและท้าทายสนิมว่า

แวนดำ: ถ้าพูดถึงความสัมพันธ์สามคน ก็ต้องมีอันร่วมตัดสินใจด้วยปะ?
 เอาชนะใจฉันไม่ได้ ก็อย่าหวังจะได้มาเจ๊าะและกับนายกระตาศของ
 ฉันเลย เผลอ ๆ คนที่ผลักนายออกไปใช้ฉันด้วยซ้ำ แต่เป็นตัว
 นายกระตาศเอง
 สนิม: เคียวนะ นี่นายเปิดทางให้อันจริงอะ? นายโตมายังไงเนี่ย?
 แวนดำ: อ๊ะ ๆ ถ้าจะเข้ารูปทั้น นายต้องจับอันจนหัวใจ 8 ก่อน
 สนิม: ขนลุกว่ะ

(Phaenthongsidam, 2022, Ep. 62)

จากบทสนทนาจะเห็นภาวะเคียวได้เข้าไปหลายกรอบของความรักระหว่างผู้ชาย ซึ่งเป็นตัวละครเอกผ่านการให้เสรีทางความรู้สึก อย่างไรก็ตาม ประเด็นนี้ยังมีความลักลั่นกันอยู่ กล่าวคือ แม้แวนดำจะพูดกับสนิมเช่นนั้น แต่ตัวเขาก็ทิ้งหวงกระตาศไม่แพ้ตัวตนอื่น ๆ โดยเหตุการณ์หลังจากที่แวนดำพูดคุยกับสนิม เขาได้กลับมาคุยกับกระตาศว่า “ไม่ยากให้ใครมาทำแบบนี้กับนายเลย แต่ทำไม่ได้ ฉันไม่ใช่เจ้าของชีวิตของนายนี้” (Phaenthongsidam, 2022, Ep. 65) ประเด็นนี้เองที่ทำให้เห็นว่า ภายใต้สภาวะที่ไร้กฎเกณฑ์ ภาวะเคียวได้เข้าไปท้าทายอำนาจของรักร่วมเพศชายแต่ก็ได้ทำให้ชนบความเป็นวรรณกรรมวายุสูญสลาย เพราะสุดท้ายเรื่องราวก็ผลิตซ้ำค่านิยมอยู่กันเป็นคู่ โดยให้ตัวละครสนิมเป็นฝ่ายตัดใจและเดินออกจากความสัมพันธ์นี้

ดังนั้น ในประเด็นความลักลั่นในความสัมพันธ์แบบชายรักชาย พบว่าภาวะเคียวได้เข้าไปรบกวนและท้าทายชั่วคราวในวรรณกรรมวายุ ผ่านรูปแบบความสัมพันธ์ที่ไม่ผูกมัด และผ่านรูปแบบความสัมพันธ์ที่อนุญาตให้รักสามารมีร่วมกันสามคนได้ แม้สุดท้ายภาวะเคียวจะไม่สามารถหักล้างชนบคู่ครองเพียงหนึ่งเดียวได้ของตัวละครคู่หลักได้ แต่ก็สร้างแรงกระตุ้นเกี่ยวกับเพศวิถีที่มีความซับซ้อน และขัดแย้งต่อการบรรณาการที่ทาบทับความสัมพันธ์แบบชายรักชายว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเกย์ด้วยกัน เพราะแท้จริงแล้ว ภายใต้คำว่า “ชายรักชาย” อาจรวมถึง ชายที่มีเพศวิถี รสนิยมทางเพศ หรือเพศสรีระแบบต่าง ๆ แต่เลือกที่จะอยู่ในความสัมพันธ์นี้ ก็ได้เช่นกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สั่นไหวในหลากหลาย: มิติตัวบทเคียวในการ์ตูนวายุเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก พบ 3 ประเด็นในการศึกษา คือ 1) ตัวตนที่สั่นไหว: การโต้ตอบทางการเมืองแบบเคียว 2) การแต่งกายไร้เพศ: ภาวะเคียวกับเสืบนเรือนร่าง 3) ภาวะเคียวกับความสัมพันธ์ในความสัมพันธ์แบบชายรักชาย

ในประเด็นแรก ตัวตนที่สั่นไหว: การโต้ตอบทางการเมืองแบบเคียว ทำให้เห็นว่า การยึดโยงเพศวิถีอัตลักษณ์ทางเพศ และสรีระเข้าด้วยกัน อาจไม่สามารถยืนยันลักษณะความเป็นตัวตนของคนคนหนึ่งอย่างครอบคลุมได้ ถูกใจนายติดอ่างที่รักได้แสดงให้เห็นว่าท่ามกลางความคล้ายคลึงและสัมพันธ์กันนั้น คำทั้งสามนี้ ยังสามารถยืนอยู่กันคนละจุด และมีความเป็นปัจเจกที่เต็มไปด้วยความไม่เสถียรและสั่นไหวในตัวเองเช่นกัน

ประเด็นที่สอง การแต่งกายไร้เพศ: ภาวะเคียร์กับเสรีบนเรือนร่าง ทำให้เห็นว่าภาวะเคียร์ได้ใช้พื้นที่ทางองค์ประกอบของการดูในการสื่อสาร เพื่อชี้ให้เห็นว่าการนำเสื้อผ้าและการแต่งกายมากำหนดความเป็นเพศนั้น คือมายาคติทางสังคม ซึ่งเพศวิถี บทบาททางเพศ หรือรสนิยมทางเพศ ไม่จำเป็นต้องไปในทางเดียวกันกับภาพมายาคตินี้ก็ได้

ประเด็นที่สาม ภาวะเคียร์กับความลึกลับในความสัมพันธ์แบบชายรักชาย ทำให้เห็นว่าความสัมพันธ์แบบชายรักชาย ไม่ใช่ความสัมพันธ์ระหว่างเกย์ด้วยกันเสมอไป ประเด็นนี้สะท้อนความต่างระหว่างเพศวิถีกับรสนิยมทางเพศว่าไม่ได้เป็นอันหนึ่งกันเดียวกัน และนั่นส่งผลถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างชายรักชาย ที่ไม่ได้ก่อเกิดจากความรัก แต่ตั้งอยู่บนฐานของความเข้าใจ หรือข้อตกลงที่มีร่วมกัน

การศึกษาการประกอบสร้างภาวะเคียร์ในการดูนวนิยายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก ทำให้ผู้วิจัยพบว่าภายใต้ความสัมพันธ์แบบชายรักชาวนั้นปรากฏรูปแบบเพศวิถีที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบที่ยึดโยงกับความรักหรือในรูปแบบที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะต่างจากงานวิจัยของ Watanatup. (2013) ที่ศึกษาเรื่อง ภาพแทนคนรักเพศเดียวกันในนิยายจากสื่ออินเทอร์เน็ต โดยพบว่าส่วนใหญ่แล้วความสัมพันธ์จะประกอบไปด้วยความรักหรือการทุ่มเทเพื่อกันและกัน นอกจากนี้ ถูกใจนายติดอ่างที่รัก ยังสะท้อนให้เห็นว่าการดูนวนิยายกับการดูเกย์นั้นไม่เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiarattanakul (2007) ที่ได้ศึกษาเรื่อง YAOI: การดูเกย์โดยผู้หญิงเพื่อผู้หญิง จากเดิมที่ญาณารได้มองการดู Yaoi ผนวกเข้ากับ การดูเกย์ แต่หลังจากการศึกษา พบว่าการดูทั้งสองมีความแตกต่างกัน ทั้งกลุ่มผู้เสพ และความรุนแรงทางเพศของเนื้อหา

ในประเด็นเรื่องเพศวิถีและการจัดจำแนกบทบาททางเพศ ผู้วิจัยพบว่า การดูนวนิยายเรื่อง ถูกใจนายติดอ่างที่รัก ยังคงรูปแบบเฉพาะของวรรณกรรมนวนิยายที่กำหนดฝ่ายรุกและฝ่ายรับในความสัมพันธ์ แต่ภายใต้ความสัมพันธ์นั้นไม่สามารถนิยามว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็น “เกย์” ได้เสมอไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongwet (2022) ที่ศึกษาเรื่องกลวิธีการประกอบสร้างและแนวความคิดการครองคู่ของตัวละครในนวนิยายหลากหลายความนิยมทางเพศรส แต่ในประเด็นที่ต่างคือการนิยามและกำหนดตัวละครว่าเป็นเกย์รุก เกย์รับ เกย์ควีน ซึ่งประเด็นการนิยามนี้จะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pimsak (2020) ที่ระบุบทบาทตัวละครในนวนิยายให้เป็น เกย์รุก เกย์รับ หรือการกำหนดลักษณะของเกย์รุกที่มีความแข็งแกร่ง และมีความสมชายมากกว่าเกย์รับ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การเหมารวมตัวละครฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับ ให้เท่ากับ “เกย์รุก หรือ เกย์รับ” นั้น ส่งผลให้ความหลากหลายของเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศแคบลง เพราะตัวละครชายข้ามเพศอย่างสมนิ แม้จะแปลงเพศจนมีสรีระที่เป็นชาย แต่ก็ชอบผู้ชายได้เช่นกัน ประเด็นนี้สะท้อนการมองเพศวิถี สรีระทางเพศ และรสนิยมทางเพศ ที่ไม่เอนไปในทิศทางเดียวกัน จึงไม่อาจมองว่าสมนิเป็นเกย์รุก หรือเกย์รับได้ นอกจากนี้คือตัวละครกระดาศ ที่สุดท้ายตัวละครเลือกที่จะคบกับแวนดินสอซึ่งเป็นชายและตนเองมีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรับ แต่ก็ไม่สามารถนิยามจำกัดความตัวละครว่าเป็น “เกย์รับ” ได้ เพราะแท้จริงแล้วตัวละครมีเพศวิถีที่ชอบได้ทั้งสองเพศ

ดังนั้น การใช้แนวคิดตัวบทเคียร์จึงทำให้การศึกษาตัวบทการดูนวนิยายมีมิติมากขึ้น โดยอาจจะไม่ได้พิจารณาเพียงแค่เพศวิถี หรืออัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครเพียงอย่างเดียว แต่สามารถศึกษาพร้อมกับลักษณะเฉพาะของความเป็นการดูคือการดูผ่านภาพการ์ตูนที่พิจารณาการแต่งกายที่มีความสัมพันธ์กับความลึกลับในตัวตน รวมถึงการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์และเพศวิถีภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายได้อีกด้วย

References

- BitterSweet. (2016). **SOTUS The Series**. Nabu Publishing. (In Thai)
- Boonyakulsirirung, C. (2010). **Gender and Homosexuality in Thai films** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Chiarattanakun, Y. (2007). **YAOI : manga by women for women** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- Cholawilai, S. (2013). Women's Bisexuality: Choices of Desire and the Quest for Identity Definition. In Duangwiset, N. and Jackson, P. (Ed.), **Genders in Shades: Sexual Multiculturalism in Thai Society**. (pp. 29-30). SAC Press. (In Thai)
- Chotiudomphan, S. (2560). **Theories of Western Literary Criticism in the 20th Century**. (2nd ed.). Chulalongkorn University. (In Thai)
- Hall, D. E. (2003). **Queer theories**. Palgrave Macmillan.
- Inchan, N. (2017). An Analysis of costume designs for Thai Drama series: A case of "Prisana" from 1987-2015. **Institute of culture and arts journal Srinakharinwirot University**, 20 (1), 160-170. (In Thai)
- Jiararattanakul, Y. (2007). **YAOI : manga by women for women** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)
- LadyBee. (2019, November 28) **LINE WEBTOON's 5th year: " Young mom " still holds the No. 1 spot, ready to create Thai creators to support cartoon trends**. Thumbsup. https://www.thumbsup.in.th/line-webtoon-in-thailand?fbclid=IwAR0MYOJ9OoEq3-QxEaGTH2C-IZnPEoQvoLOauB__EFeo0mpUhtW2E5k4B2_8. (In Thai)
- Peecharoen, P. (2013). **Legitimacy of Yaoi Manga in law and economic aspect** [Master's thesis]. Thammasat University. (In Thai)
- Phaenthongsidam. (2021-2023). **My Stuttering Sweetheart**. [Webtoon]. LINE Webtoon.
- Phitsuwan, K. (2020, April 26). **Women's skirts? Men's pants? The day men rose up to wear skirts**. a day. <https://adaymagazine.com/man-skirt/?fbclid=IwAR0MYOJ9OoEq3-2rrxzw4qY-E30YXXlwKW-O7xqckV4L7DzsvNDy3T8abmc>. (In Thai)

- Phuttha-at, T. (2008). **A Study of Clothings Design Process to Reflect Gay Indentity** [Master's thesis]. Chiang Mai University. (In Thai)
- Pimsak, A. (2020). **Male Homosexual Identity and Deconstruction in Yaoi Novels** [Doctoral dissertation]. Mahasarakham University. (In Thai)
- Prapt. (2019). **The Miracle of Teddy Bear**. Deep. (In Thai)
- Prasannanam, N. (2021). Queerness in Ro Ruea Nai Mahasamut's Yaoi Novels. **Thammasat Journal**, 41 (1), 137-160. (In Thai)
- Ro Ruea Nai Mahasamut. (2017). **Who Could Possibly Be Hotter Than My Mom's Ex-Boyfriend?**. everY. (In Thai)
- Watanatup, S. (2013). **Representation of homosexuality in Y novels on the internet** [Master's thesis]. Thammasat University. (In Thai)
- Wongwet, S. (2022). **Constructive techniques and love life themes of the characters in Thai Yaoi Novels** [Master's thesis]. University of Phayao. (In Thai)

ประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) :
ลักษณะโบราณศัพท์สมัยอยุธยา
The Archives of Ok-Phra Wisut Sunthon (Kosa Pan):
Archaic Word Form in Ayutthaya Period

บุญเลิศ วีวรรณ / Boonlert Wiwan

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Thai Language Department, Faculty of Humanities, Kasetsart University

Email: boonlert.w@ku.th

Received: October 10, 2025

Revised: November 21, 2025

Accepted: November 25, 2025

Abstract

This article aims to study the archaic word form in Ayutthaya period in the diary writing of Ok-Phra Wisut Sunthon (Kosa Pan) which was written in Thai language with a total of 68 pages. As a result of the study, it is found that the diary writing of Ok-Phra Wisut Sunthon (Kosa Pan) in Ayutthaya period contained the use of the ancient vocabularies in both Thai words and borrowed words. According to Thai words, the researcher found the ancient vocabularies in the diary of Kosa Pan, including nouns, verbs and adverbs as follows: 1) three types of noun vocabularies which were common nouns, proper nouns, and collective nouns, 2) two types of verb vocabularies which were intransitive verbs (a verb that does not need an object), and transitive verbs (a verb that needs an object), and 3) the adverb vocabularies which were found that the adverbs of manner were mostly used. For the borrowed words, the researcher found that there was the use of the ancient vocabularies in the various languages, including French, Portuguese, English, Pali, Sanskrit, and Khmer.

Keywords: Achieve of Ok Phra Wisut Sunthon, Archaic Thai Lexicon, Ayutthaya Period.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะโบราณิศัพท์สมัยอยุธยา ในการเขียนบันทึกรายวันของออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) ซึ่งเป็นบันทึกภาษาไทย จำนวน 68 หน้า ผลการศึกษาพบว่า ในการเขียนบันทึกรายวันของออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) สมัยอยุธยานั้น มีการใช้โบราณิศัพท์ทั้งที่เป็นคำไทยและโบราณิศัพท์ที่เป็นคำยืม ผู้ศึกษาพบคำศัพท์โบราณิศัพท์ในบันทึกของโกษาปาน ทั้งที่เป็นคำนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ ดังนี้ 1) คำศัพท์ที่เป็นคำนามมีทั้งหมด 3 ประเภท คือ สามานยนาม (คำนามทั่วไป) วิสามานยนาม (คำนามชี้เฉพาะ) ลักษณะนาม (คำนามบอกลักษณะ) 2) คำศัพท์ที่เป็นคำกริยามีทั้งหมด 2 ประเภทคือ อกรรมกริยา (กริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมาต่อท้าย) สกรรมกริยา (กริยาที่ต้องมีกรรมมาต่อท้าย) 3) คำศัพท์ที่เป็นคำวิเศษณ์ โดยพบว่ามีการใช้ลักษณวิเศษณ์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนคำยิมนั้น ผู้ศึกษาพบว่ามีการใช้โบราณิศัพท์หลายภาษา ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาโปรตุเกส ภาษาอังกฤษ ภาษาบาลี-สันสกฤต และภาษาเขมร

คำสำคัญ: ประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร, โบราณิศัพท์, สมัยอยุธยา

บทนำ

สมัยอยุธยาตอนกลางเป็นยุคที่มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199-2231) ที่มีการติดต่อค้าขายกับนานาอารยประเทศมากมาย Pramuanwit, (1962, p. 156) กล่าวว่า สมเด็จพระนารายณ์เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์เดียวในประเทศภาคบูรพาที่เป็นมิตรและสนิทกับชาวยุโรปมากกว่าประเทศใด ๆ นั้นเป็นสาเหตุใหม่ที่อารยธรรมยุโรปได้หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยครั้งแรกในประวัติศาสตร์ แม้ในสมัยก่อนหน้าจะมีการติดต่อกับชนชาติตะวันตกมาแล้วก็ตาม แต่การค้าเป็นนโยบายการต่างประเทศของสมเด็จพระนารายณ์นับว่าเป็นสมัยที่กล่าวถึงมากที่สุด (Phitphumwithi, 2012, p. 25) อันเห็นได้จากเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ นั่นคือบันทึกรายวันของออกพระวิสุทสุนทร ซึ่งทำให้ทราบว่า สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงสนพระราชมหุทัยที่จะเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก ทำให้พระองค์ทรงจัดคณะราชทูตเดินทางไปฝรั่งเศส โดยมี “โกษาปาน” หรือผู้ที่มีสมญานามว่า “นักทูตล้นทอง” เป็นหนึ่งในคณะทูตชาวสยามไปปฏิบัติภารกิจดังกล่าวอีกด้วย

เอกสารบันทึกรายวันของออกพระวิสุทสุนทรเป็นเอกสารโบราณที่ประพันธ์ ในปี พ.ศ. 2228 โดยออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) ซึ่งเป็นหนึ่งในนักการทูตรุ่นบุกเบิกที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงจัดส่งคณะราชทูตไทยไปเยือนฝรั่งเศสเพื่อถวายพระราชสาส์นและเครื่องมงคลราชบรรณาการของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแด่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เอกสารฉบับนี้บันทึกด้วยอักษรไทย สมัยอยุธยา มีจำนวนทั้งสิ้น 68 หน้า ต้นฉบับเก็บอยู่ที่หอสมุดสำนักมิชชันต่างประเทศ กรุงปารีส (Mission étrangère de Paris) ประเทศฝรั่งเศส จากนั้นหม่อมหลวงมานิจ ชุมสาย ได้สำเนาต้นฉบับและพิมพ์ในชื่อเอกสารรายงานของโกษาปานในปี พ.ศ. 2529 – 2530 อาจารย์ก้องแก้ว วีระประจักษ์ได้ถ่ายทอดบันทึกเป็นภาษาปัจจุบันลงพิมพ์ในวารสารศิลปการ ปีที่ 28 ฉบับที่ 6 (มกราคม 2528) หน้า 27-145 ในชื่อ “บันทึกรายวันของออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) ราชทูตไทยไปฝรั่งเศสสมัยอยุธยา” ซึ่งเป็นบันทึกประจำวันที่โกษาปานใช้บันทึกเรื่องราวของราชทูตไทย ระยะเวลา 15 วัน ในขณะที่เดินทางไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศฝรั่งเศส โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อถวายเป็นงานแด่สมเด็จพระนารายณ์เมื่อครั้งที่คณะทูตพำนักรอยู่ ณ เมืองแบรสต์ ประเทศฝรั่งเศส นับได้ว่าเป็นเอกสารที่ทรงคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะด้านอักษรศาสตร์ พบคำไทยที่ปรากฏในบันทึกหลายชนิด ได้แก่ คำนาม ทั้งสามัญนาม (นามทั่วไป) เช่น คำว่า ท้ายพระ (ห้องพักท้ายเรือ), ทอดมัน (มันฝรั่งทอด) วิสามานยนาม (นามชี้เฉพาะ) เช่น บัวชม (ลูกบัวสาย), ปลาสะพง (ปลากะพง) ลักษณะนาม เช่น บอก (กระบอก), เส้นหนึ่ง (หนึ่งเส้น ยาว 40 เมตร) คำกริยา เช่น ทักทาน (ปราศรัย), รับรู้ (ต้อนรับ) คำวิเศษณ์ เช่น ชวย (ทำให้สูงขึ้น) ส่วนคำยืมที่ปรากฏในบันทึก พบคำภาษาฝรั่งเศส ภาษาโปรตุเกส ภาษาสเปน ภาษาบาลีสันสกฤต และภาษาเขมร ตัวอย่างคำศัพท์ ภาษาฝรั่งเศส เช่น เมสี (พระสงฆ์), ปลาสมุง (ปลาแซลม่อน), มูสุชาโบร (เมอร์ซิเออร์ฌาโมโร), ภาษาโปรตุเกส เช่น ปีศป (บิชอป), บาทรี (คำนำหน้าบาทหลวง) ภาษาสเปน เช่น กะตีด (เมืองท่าของสเปน) ภาษาบาลีและสันสกฤต เช่น พระทาน (รับประทาน), กะไตร (กรรไกร), อัจลัด (ผ้าแพร), อนุธราย (อันธราย), ภาษาเขมร เช่น เถิง (ไปถึง), ถมอ (สมอเรือ), เชนง (กลักไผ่ดินปืน), ปวง (ทั้งหมด) เป็นต้น

ผู้ศึกษาจึงเขียนบทความนี้เพื่อศึกษาโบราณนิคศัพท์ที่ปรากฏในบันทึกรายวันของออกพระวิสุทธิสุนทร ไว้ 2 ประเด็น คือ การใช้คำและความหมาย โบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำไทยและคำยืมในบันทึกดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ในแวดวงวิชาการด้านการใช้คำไทยและคำยืม (ฝรั่งเศส, โปรตุเกส) ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของการใช้คำศัพท์ในสมัยอยุธยาตอนปลาย คือ รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199-2231) ซึ่งมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติของคำต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะโบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำไทยสมัยอยุธยาในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน)
2. เพื่อศึกษาลักษณะโบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำยืมสมัยอยุธยาในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน)

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษานิดของคำในภาษาไทยตามแนวคิดของ Phraya Uppakitsilapasan (1998, p. 70) ได้กล่าวไว้ว่า คำทั้งปวงในภาษาไทย สามารถจำแนกออกเป็นชนิดต่าง ๆ กัน ดังนี้ 1) คำนาม หมายถึง คำที่บอกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น 2) คำสรรพนาม หมายถึง คำที่ใช้แทนชื่อต่าง ๆ 3) คำกริยา หมายถึง คำที่บอกอาการคน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น 4) คำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ใช้สำหรับประกอบกับคำอื่นให้มีความต่างออกไป 5) คำบุพบท หมายถึง คำสำหรับนำหน้านามและสรรพนาม 6) คำสันธาน หมายถึง คำเชื่อมคำหรือเชื่อมความให้ติดต่อกัน 7) คำอุทาน หมายถึง คำบอกสิ่งต่าง ๆ ซึ่งการพิจารณาชนิดของคำในลักษณะนี้ พิจารณาตามหน้าที่ของคำในประโยคภาษาไทย

การศึกษาลักษณะของภาษาฝรั่งเศสในภาษานั้น Chanjira (2003, p. 155) ได้กล่าวถึง “ภาษาฝรั่งเศส” ไว้ว่า ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่มีวิวัฒนาการ มีการเปลี่ยนแปลงคำตามเพศ พจน์ เพศ ในภาษาฝรั่งเศส จะแบ่งออกเป็นเพศชาย (masculine) และเพศหญิง (Feminin) เช่น un chapeau เป็นเพศชาย หมายถึง “หมวก” une table เป็นเพศหญิง หมายถึง “โต๊ะ” เป็นต้น ส่วนพจน์นั้นแบ่งออกเป็นเอกพจน์ และพหูพจน์ ลักษณะโครงสร้างทางภาษาฝรั่งเศสจะคล้ายคลึงกับภาษาไทย ประโยคจะประกอบด้วย

ภาคประธานและภาคแสดง เรียงประโยคด้วย ประธาน กริยา และกรรม แต่มีลักษณะที่แตกต่างก็คือเรื่อง การวางส่วนขยายนาม คำคุณศัพท์จะวางไว้หน้าหรือหลังคำนามก็ได้

การศึกษาลักษณะของภาษาโปรตุเกสในภาษานั้น Chanjira (2003, p. 154) ได้กล่าวถึง “ภาษาโปรตุเกส” ไว้ว่า ภาษาโปรตุเกสเป็นภาษาที่มีวิภัติปัจจัย (inflectional language) จัดอยู่ในตระกูลภาษาอินโด ยูโรเปียน (Indo-European) ตัวอย่างคำภาษาโปรตุเกสในภาษาไทยเกี่ยวกับคน ขนม ศาสนา สิ่งของ มาตราวัด และคำกริยา เช่น กาละแม บาทหลวง ปันโต หลา สนุ เป็นต้น

การศึกษาลักษณะของภาษาเขมรในภาษานั้น Wilaisak (2013, pp. 73-85) ได้กล่าวถึง “ลักษณะของภาษาเขมรในภาษาไทย” ไว้ว่า ภาษาเขมรเป็นภาษาที่จัดอยู่ในประเภทคำโดด (Isolating language) จัดอยู่ในตระกูลมอญ-เขมร (Mon-Khmer Language) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ ภาษาเขมรในภาษาไทยจะปรับมาจากเสียงและตัวเขียนของภาษาเขมร มีการสร้างคำ มีประโยคและการเรียงลำดับคำแบบเฉพาะตัว และมีลักษณะการนำมาใช้ในภาษาไทย ทั้งนำตัวเขียนภาษาเขมรมาใช้ การใช้ตามเสียงอ่าน ภาษาเขมร การใช้แบบเปลี่ยนตัวเขียนและเสียง พร้อมทั้งการเปลี่ยนตัวสะกด เช่น กังวล เขนย จำนวน โปรต เป็นต้น

การศึกษาลักษณะของภาษาบาลีสันสกฤตในภาษานั้น Institute of Thai Language (2006, pp. 119-139) ได้กล่าวถึง “ลักษณะของภาษาบาลีสันสกฤตในภาษาไทย” ไว้ว่า ภาษาบาลีสันสกฤตเป็นภาษาที่จัดอยู่ในประเภทอินโด-อารยัน (Indo-Aryan) ซึ่งเป็นภาษาหนึ่งของภาษาตระกูลอินโด-ยูโรเปียน (Indo-European) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ 1) ลักษณะทางรูปเขียน คือ มักจะมีการใช้อักษรบางตัวที่ไม่นิยมใช้เขียนคำภาษาไทย มีการใช้ตัวการันต์ท้ายคำ มีการแทรก ร เข้าภายในคำ มีการตัดรูปพยัญชนะที่ซ้อนกันออก การใช้เครื่องหมายไม่ได้คู่ การไม่ใช้รูปวรรณยุกต์ มีการใช้รูปพยัญชนะ รร 2) ลักษณะการออกเสียง คือ มักจะเป็นคำหลายพยางค์ มักจะเป็นคำที่มีพยางค์เบา 2 พยางค์เรียงกัน และ 3) ลักษณะทางรูปคำ คือ เป็นภาษาที่ไม่มีหน่วยคำประกอบอยู่ เป็นภาษาที่คำเดียวกันอาจจะมีหลายรูป และเป็นภาษาที่คำบางคำอาจจะมีรูปเหมือนคำไทยได้

ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้นำเอกสารของโกษาปานที่นักวิชาการได้อ่านและพิมพ์เผยแพร่แล้วมาใช้ในการศึกษา เอกสารลายลักษณ์อักษรนี้เป็นเอกสารที่โกษาปานเขียนขึ้นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเจริญสัมพันธไมตรีระหว่างสยามกับฝรั่งเศส ได้แก่ ประชุมจดหมายเหตุดอกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) ซึ่งเป็นบันทึกภาษาไทย จำนวน 68 หน้า จัดพิมพ์โดยสถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2555

วิธีดำเนินการศึกษา

บทความเรื่อง “ประชุมจดหมายเหตุดอกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) : ลักษณะโบราณคดีศัพท์สมัยอยุธยา” ผู้ศึกษามีวิธีการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลประชุมจดหมายเหตุดอกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) ที่เอกสารโบราณทั้งฉบับที่เป็นลายมือและแปลเป็นภาษาไทย เก็บรวบรวมข้อมูลลงถึงคำศัพท์ที่เป็นโบราณคดีศัพท์แบบแยกประเภทคำไทยและคำยืมภาษาต่างประเทศ

2. ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์เฉพาะที่เป็นโบราณศัพท์แบบสมัยอยุธยาตอนปลาย คือ สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199-2231) โดยวิเคราะห์แยกประเภทเป็นคำไทยและวิเคราะห์ลักษณะคำยืมภาษาต่างประเทศ

3. ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาโบราณศัพท์สมัยอยุธยาแยกประเภทและลักษณะทั้งคำภาษาไทยและคำยืมภาษาต่างประเทศที่เป็นโบราณศัพท์

4. ผู้ศึกษาสรุปผลและอภิปรายผลการวิเคราะห์โบราณศัพท์ โดยอภิปรายผลจุดเด่นและเชื่อมโยงงานวิจัยอื่น ๆ ว่าสอดคล้องหรือแตกต่างกันแบบพรรณานาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

บทความเรื่อง “ประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) : ลักษณะโบราณศัพท์สมัยอยุธยา” ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาใน 2 ประเด็น คือ โบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำไทยและคำยืมในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) ดังรายละเอียดที่จะได้กล่าว ต่อไปนี้

1. โบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำไทยในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน)

ผู้ศึกษาพบว่า มีการใช้คำโบราณศัพท์สมัยอยุธยา รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199-2231) ที่เป็นคำไทย ในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) โดยจัดจำแนกคำศัพท์ได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ โบราณศัพท์ที่เป็นคำนาม, โบราณศัพท์ที่เป็นคำกริยา, โบราณศัพท์ที่เป็นคำวิเศษณ์ ดังนี้

1.1 โบราณศัพท์ที่เป็นคำนาม

การศึกษาโบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำนามในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) พบว่า มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำนาม โดยแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1.1 คำนามทั่วไป (सामान्यนาม)

Royal Institute (2013, p. 1218) ได้นิยามความหมายของคำ “ सामान्यนาม ” ไว้ว่า เป็นคำนามที่เป็นชื่อทั่วไปของคน สัตว์ และสิ่งของ เช่น เด็ก นก หนังสือ ลม ใจ ฯลฯ โดยในสมัยอยุธยาได้มีการนำคำนามในลักษณะนี้มาใช้เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงโบราณศัพท์ที่เป็นคำนามทั่วไป

ที่	โบราณศัพท์	ความหมาย
1	ท่ายพระ “แลข้าพเจ้าให้มา ณ ท่ายพระ”	ห้องพักท่ายเรือ (Phitphumwithi, 2012, p. 31)
2	ต้นหน “แลชั้นบนท่ายพระนั้นต้นหนอยู่”	คนดูแลทางเดินเรือ (Phitphumwithi, 2012, p. 91)
3	น้ำมันลูกไม้ “ใส่น้ำมันลูกไม้”	น้ำมันสลัด, น้ำมันมะกอก (Phitphumwithi, 2012, p. 75)
4	กระเบื้องเกล็ดลิ้น “ดูหนึ่งกระเบื้องเกล็ดลิ้น”	กระเบื้องเล็กที่มีลวดลายเชื่อมระหว่างแผ่น (Phitphumwithi, 2012, p. 101)

ที่	โบราณศัพท์	ความหมาย
5	สามคด “แลสืบขึ้นไปสามคดถึงที่ไว้เสา”	คั่งน้ำ, โค้งน้ำ (Phitphumwithi, 2012, p. 91)
6	ไผ่ยัดขัดดิน “แลชั้นล่างนั้นไผ่ยัดขัดดิน”	ไม่สำหรับกระทุ้งดินป็นอัดเข้าไปในลำกล้อง (Phitphumwithi, 2012, p. 101)
7	กรง “ตั้งยืนไว้เป็นกรงตามกวางตึก”	รางปืน (Phitphumwithi, 2012, p.103)
8	ตึก “ถัดนั้นไปเป็นตึกก็ผู้ชายทอดผ้า”	โรงทอดผ้าใบ (Phitphumwithi, 2012, p. 107)
9	วงกุด “ประตุนั้นก่อด้วยศิลาเป็นวงกุด”	ประตูปลายตัด ไม่ไขปลายโค้งแหลม (Phitphumwithi, 2012, p. 111)
10	เหล็กโคน “ห้องหนึ่ง ๆ นั้นไว้เหล็กโคน”	เหล็กแท่ง (Phitphumwithi, 2012, p. 103)

จากตัวอย่างโบราณศัพท์ที่เป็นคำสาบานยามข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่าโบราณศัพท์ลักษณะนี้ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตุดอกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำเรียกชื่อ “ส่วนประกอบเรือ คน สัตว์ เครื่องประกอบอาหารผลไม้ สถานที่ อาวุธ วัสดุเครื่องใช้ วัน” โดยลักษณะการใช้คำ บางคำที่เป็นคำที่เป็นโบราณศัพท์อย่างชัดเจนซึ่งปัจจุบันไม่ใช่แล้ว เช่น “วงกุด กรง ดันหนท้ายพระ สามคด” บางคำเป็นโบราณศัพท์ที่มีเค้าโครงเดิมมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะการตัดคำ เช่น “เด็กใช้ ต่าย หลัง ปืนทอง ออก” เป็นต้น

1.1.2 คำนามชี้เฉพาะ (วิสามานยนาม)

Phraya Uppakitsilapasan (2541, p. 71) ได้นิยามความหมายของคำ “วิสามานยนาม” ไว้ว่า เป็นคำนามที่เป็นชื่อเฉพาะที่สมมติตั้งขึ้นสำหรับเรียกคน สัตว์และสิ่งของบางอย่างเพื่อให้รู้ชัดว่าคนนั้น สัตว์ตัวนี้ เช่น ชื่อเมืองนนทบุรี วันอาทิตย์ จันทร์ ชื่อสกุล-มาลากุล ณ สงขลา ฯลฯ โดยในสมัยอยุธยาได้มีการนำคำนามในลักษณะนี้มาใช้เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงโบราณศัพท์ที่เป็นคำนามชี้เฉพาะ

ที่	โบราณศัพท์	ความหมาย
1	ลายปรุสูกทอง “ทองแดงฉลุลายปรุสูกทอง”	ลายฉลุโปร่งลงทองที่บ (Phitphumwithi, 2012, p. 65)
2	ดอกพุ่มนา “แลดอกนั้นเหมือนดอกพุ่มนา”	ดอกกระพุ่มนา (Phitphumwithi, 2012, p. 77)
3	บัวขม “โตนดบัวขมด้มถาดหนึ่ง”	ลูกบัวสาย (Phitphumwithi, 2012, p. 75)
4	ถั่วคิ้วนาง “ถั่วคิ้วนางถั่วคิ้วหนึ่ง”	ถั่วที่มีลักษณะโค้งเหมือนคิ้ว เช่น ถั่วแขก (Phitphumwithi, 2012, p. 75)

ที่	โบราณิถคัพท	ความหมาย
5	ป็นตึนนกยง “แลป็นนกยงแ่งน้อย ะ”	ป็นขานกรยงค้ (Phitphumwithi, 2012, p. 103)
6	นกสับ “ทงนัณพลเมืงถือป็นนกสับ”	ป็นชนิดหนึ่ง (Phitphumwithi, 2012, p. 53)
7	ปลาสมุง “ฝรังเรียกปลาสมุง”	ปลาเซลมอน (Phitphumwithi, 2012, p. 133)
8	สามป้าน “แลบตรัวเสดลงสามป้าน”	เรือเล็กปัจุบันเรียกเรือสำปัน (Phitphumwithi, 2012, p. 117)
9	ตะพานทก “กอดัวยศึลาเป็นตะพานทก”	สะพานที่ยกชันได้ เพื่อใหเรือสำจรไปมา (Phitphumwithi, 2012, p. 111)

จากตัวอย่างโบราณิถคัพทที่เป็นคำวิสามานยนามข้างต้น ผู้ศึษาพบว่า โบราณิถคัพทลักษณะนี้ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตอกพระวิสุทสนท (โกษาปาน) นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำเรียกชื่อเฉพาะของ “สถานที่ (ชื่อประเทศ ชื่อเมือง) เรือ อาหาร พืช ดอกไม้ สัตว์ (ชื่อปลา) ลวดลาย อาวุธ (ชื่อปืน)” โดยลักษณะการใช้คำบางคำก็เป็นคำที่เป็นโบราณิถคัพทอย่างชัดเจนซึ่งปัจุบันไม่ใช่แล้ว เช่น “ถั่วคึวนาง ตะพานทก ป็นตึนนกยง ปลาสมุง” บางคำเป็นโบราณิถคัพทที่มีเค้าโครงเดิมมาจนถึงปัจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะการเพิ่มเสียง เช่น “ดอกทึมนา เป็นดอกกระทึมนา” การกลายเสียงพยัญชนะต้น เช่น “ปลาสะพง เป็น ปลากระพง ตะพาน เป็น สะพาน” รวมถึงการเปลี่ยนเสียง เช่น “สามป้าน เป็น สำปัน” เป็นต้น

1.1.3 คำนามบอกลักษณะ (ลักษณะนาม)

Phraya Uppakitsilapan (1998, p. 72) ได้นิยามความหมายของคำ “ลักษณะนาม” ไว้ว่าเป็นคำนามที่ใช้บอกลักษณะของวิสามานยนามอีกทีหนึ่ง เช่น คำเรียกพระว่า “รูป” เรียกสัตว์ว่า “ตัว” เรียกเรือว่า “ลำ” ฯลฯ โดยในสมัยอยุธยาได้มีการนำคำนามในลักษณะนี้มาใช้เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงโบราณิถคัพทที่เป็นคำบอกลักษณะ

ที่	โบราณิถคัพท	ความหมาย
1	เส้นหนึ่ง “ปากน้ำเข้าไปประมาณหนึ่งเส้น”	1 เส้น ยาวประมาณ 40 เมตร (Phitphumwithi, 2012, p. 51)
2	บอก “แลบรรทุกป็นใหญ่ได้ 134 บอก”	กระบอก (Phitphumwithi, 2012, p. 89)

จากตัวอย่างโบราณิถคัพทที่เป็นคำลักษณะนามข้างต้น ผู้ศึษาพบว่า โบราณิถคัพทลักษณะนี้ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตอกพระวิสุทสนท (โกษาปาน) นั้น มีลักษณะการใช้คำเพื่อบอกลักษณะนามของคำโดยสังเกตว่ามีเค้าโครงเดิมมาจนถึงปัจุบัน โดยมีการเพิ่มเสียงของคำ เช่น บอก เป็น กระบอก (ลักษณะนามของปืน ปล้องไม้ไผ่) เป็นต้น

1.2 โบราณศัพท์ที่เป็นคำกริยา

Phraya Uppakitsilapasan (1998, p. 83) ได้นิยามความหมายคำว่า “คำกริยา” ไว้ว่า “คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม เพื่อให้รู้ว่ำนาม หรือสรรพนามนั้น ๆ ทำอะไร หรือเป็นอย่างไร เช่นตัวอย่าง นกบิน คนนั่ง ไฟดัง ดังนี้ คำว่า บิน นั่ง ดัง เป็นคำกริยาแสดงอาการของนาม นก คน และ ไฟ ปรากฏอาการคือดับ ดังนี้ เป็นต้น” ซึ่งจากการศึกษาโบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำกริยาในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน) พบว่ามีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำกริยา ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงโบราณศัพท์ที่เป็นคำกริยา

ที่	โบราณศัพท์	ความหมาย
1	ทักทาน “ผีดาว 8 คน จะมาทักทานแลข้าพเจ้าให้”	ทักทายปราศรัย (Phitphumwithi, 2012, p. 31)
2	ทำทาง “อัดโนมานี้ทำทางเป็นอันไกลก็มาเป็นสุข”	มาเจริญพระราชไมตรี (Phitphumwithi, 2012, p.33)
3	ยิน “และซึ่งท่านมีน้ำใจยินบำรุงพระราชไมตรี”	ยินดี (Phitphumwithi, 2012, p.47)
4	คลาย “แลครั้นเรือพระราชสารคลายออกไป”	เคลื่อนที่ (Phitphumwithi, 2012, p. 51)
5	ยีนราย “พลเมืองถือปืนนกสับยีนรายตามริมฝั่ง”	เรียงราย (Phitphumwithi, 2012, p. 53)
6	สะเทิน “ใส่ถาดใหญ่ใบหนึ่งใส่ถาดสะเทินสองถาด”	เรียงซ้อนกัน (Phitphumwithi, 2012, p. 79)
7	เนียง “ชาวเมืองอยู่นั้นเป็นสองแถวติดเนียงกัน”	เรียง (Phitphumwithi, 2012, p. 93)
8	ปั่นป่วน “แลถัดตึกนั้นไปเป็นตึกหญิงปั่นป่วน”	ปั่นฝ้ายหรือปั่นด้ายเพื่อให้ทอดผ้า (Phitphumwithi, 2012, p. 107)
9	ตีพวน “แลตีพวนพั่นเชือกสำหรับกำบ้านแลที่ไว้”	ทำเกลียว หรือพั่นเกลียวเชือก (Phitphumwithi, 2012, p.113)
10	สบใจ “แลคิดจะทำสิ่งใดแต่จะให้ท่านสบใจ”	พึงพอใจ (Phitphumwithi, 2012, p 135)
11	เชือน “แลตั้งเสาใหญ่เชือนออกไปสามเสา”	เบนออกไป (Phitphumwithi, 2012, p. 161)

จากตัวอย่างโบราณศัพท์ที่เป็นคำกริยาข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่าโบราณศัพท์ลักษณะนี้ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน) นั้นสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อกรรมกริยา และกรรมกริยา โดยจะพบลักษณะการใช้คำกริยาประเภทกรรมกริยาเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างคำเช่น “ทักทาน ทำทาง รับรู้ ยิน คลาย เวียนลงมา ยีนราย สะเทิน เยียน ทุก” ส่วนคำกริยา

ประเภทสกรมกรียาก็พอมีการนำมาใช้บ้าง ตัวอย่างคำเช่น “ปิ่น (ฝ่าย) สบ (ใจ)” เป็นต้น โดยลักษณะการใช้คำ บางคำก็เป็นคำที่เป็นโบราณศัพท์อย่างชัดเจนซึ่งปัจจุบันไม่ใช่แล้ว เช่น “ทำทาง เนียง ตีพวน” บางคำเป็นโบราณศัพท์ที่มีเค้าโครงเดิมมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะการตัดคำ เช่น “อิน ทัก สะเทิน” เป็นต้น

1.3 คำวิเศษณ์

Phraya Uppakitsilapasan (1998, p. 87) ได้นิยามความหมายคำว่า “คำวิเศษณ์” ไว้ว่า “คำจำพวกหนึ่งที่ใช้ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป ได้แก่คำว่า ดี ชั่ว ขาว ดำ สูง เร็ว ช้า สำหรับประกอบคำอื่น คือ ประกอบนาม เช่น ม้าเร็ว ฯลฯ ประกอบสรรพนาม เช่น ใครบ้าง ฯลฯ ประกอบกริยา เช่น เดินช้า ฯลฯ ประกอบวิเศษณ์ด้วยกัน เช่น เร็วมาก ฯลฯ ” ซึ่งจากการศึกษาโบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำวิเศษณ์ในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) พบว่า มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำวิเศษณ์ ดังคำศัพท์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงโบราณศัพท์ที่เป็นคำวิเศษณ์

ที่	โบราณศัพท์	ความหมาย
1	ชุย	ทำให้สูงขึ้น
	“แลมีระบายใส่ชุยใหม่แลมีฉากรูปคน”	(Phitphumwithi, 2012, p. 69)
2	รี	ยาว
	“มีตึกใหญ่อยู่ตามริริมน้ำไป”	(Phitphumwithi, 2012, p. 93)

จากตัวอย่างโบราณศัพท์ที่เป็นคำวิเศษณ์ ผู้ศึกษาพบว่า โบราณศัพท์ลักษณะนี้ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) นั้น มีลักษณะการใช้คำเพื่อบอกลักษณะพิเศษของคำ โดยสังเกตว่ามีเค้าโครงเดิมและนำมาใช้จนถึงปัจจุบัน เช่นคำว่า ชุย (บอกสัมผัส) รี (บอกสันฐาน) เป็นต้น

2. โบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำยืมในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน)

ผู้ศึกษาพบว่า มีการใช้คำโบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำยืมในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) โดยจัดจำแนกคำศัพท์ได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ โบราณศัพท์ที่เป็นภาษาฝรั่งเศส / โปรตุเกส / สเปน, โบราณศัพท์ที่เป็นภาษาบาลีและสันสกฤต, โบราณศัพท์ที่เป็นภาษาเขมร ดังต่อไปนี้

2.1 โบราณศัพท์ที่เป็นภาษาโปรตุเกส / ฝรั่งเศส

การศึกษาโบราณศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำยืมในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) พบว่า มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาฝรั่งเศส ภาษาโปรตุเกส และภาษาสเปน ดังตารางตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงโบรานิกศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาโปรตุเกส / ฝรั่งเศส

ที่	โบรานิกศัพท์	ที่มาของภาษา	ความหมาย
1	ฟีดาอู (Fidalgo) “นายคุมทหารคนหนึ่งฟีดาอูคนหนึ่ง”	โปรตุเกส	เจ้าหน้าที่, นายทหาร, พนักงาน, ขนชั้น (Phitphumwithi, 2012, p. 31)
2	กะบิตัน (ship captain) “กะบิตันนายกำปั่นแลเมศรีหมอผู้ใหญ่”	โปรตุเกส	กัปตัน (Phitphumwithi, 2012, p. 41)
3	ปะตุกัน (Portugal) “แลไปต้อแดนปะตุกันแลแดนอิสปาญะ”	โปรตุเกส	โปรตุเกส (Phitphumwithi, 2012, p. 95)
4	บาดรี (Padre) “แลบาดรีผู้ใหญ่นะคนะการเมสิดา”	โปรตุเกส	คำนำหน้าชื่อของบาทหลวง (Phitphumwithi, 2012, p. 33)
5	มูสุ (Monsieur...) “มูสุระวีตงและมูสุขาบโรปลัดนายกำปั่น”	ฝรั่งเศส	เมอซิเออร์ (Phitphumwithi, 2012, p. 31)
6	เมศรี (Messier) “กะบิตันนายกำปั่นแลเมศรีหมอผู้ใหญ่”	ฝรั่งเศส	ผู้ใหญ่ที่ควรยกย่องให้เกียรติ (Phitphumwithi, 2012, p. 41)
7	อิสปาญะ (Espagne) “แลไปต้อแดนปะตุกันแลแดนอิสปาญะ”	ฝรั่งเศส	สเปน (Phitphumwithi, 2012, p. 95)
8	กุดเตีย (Cabine) “มีท้ายกุดเตียและหลังคานั้นหุ้มแพร”	ฝรั่งเศส	ห้องท้ายเรือ (Phitphumwithi, 2012, p. 43)
9	อิกบาโคโร (Ambassadeur) “แลอ๊ตโนซึ่งเป็นอิกบาโคโรให้สมควร”	ฝรั่งเศส	เอกอัครราชทูต (Phitphumwithi, 2012, p. 47)
10	เดเสียม (De Siam) “วันสามให้คำว่ามีเลรวเดเสียม”	ฝรั่งเศส	พระเจ้ากรุงสยาม (พระมหากษัตริย์ไทย) (Phitphumwithi, 2012, p. 63)
11	ปัสตู (Tissu, Laine) “แลแก้อีแพรแต่นั้นเอาปัสตูขาวทำ”	ฝรั่งเศส	ผ้าขนสัตว์ (Phitphumwithi, 2012, p. 67)
12	ปัง (Pain) “ไก่อแลเปิดสอถากินกับปัง”	ฝรั่งเศส	ขนมปัง (Phitphumwithi, 2012, p. 73)
13	แฝว (Févre) “ถ้าสิ่งหนึ่งชื่อแฝวประดุจหนึ่งถ้า”	ฝรั่งเศส	ไข้ชนิดหนึ่ง มีดกลมเขียว (Phitphumwithi, 2012, p. 75)
14	ประบวย (Framboise) “เหมือนดอกพุ่มนารสเปรี้ยวชื่อประบวย”	ฝรั่งเศส	ผลไม้ตระกูลราสเบอร์รี่ (Phitphumwithi, 2012, p. 77)
15	ปารอน (Prune) “ผลไม้สิ่งหนึ่งชื่อปารอนเหมือนลูกพุ่ม...”	ฝรั่งเศส	ลูกพรุน (Phitphumwithi, 2012, p. 77)
16	อันตน (Antoine Pinto) “อนึ่งให้ขุนหมื่นแลสามแลอันตนแล”	ฝรั่งเศส	สามเณรในคริสต์ศาสนาผู้มีนามว่า อันตน ปินโต (Phitphumwithi, 2012, p. 81)
17	เฟรสะ (Fraise) “ผลไม้สิ่งหนึ่งชื่อเฟรสะแดง”	ฝรั่งเศส	สตรอเบอรี่ (Phitphumwithi, 2012, p. 73)
18	ทะเลควน (La mer) “แลปากน้ำในทะเลควนนั่นสองแห่ง”	ฝรั่งเศส	อาจจะหมายถึง ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (Phitphumwithi, 2012, p. 95)

จากตัวอย่างโบราณคดีศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาโปรตุเกส ฝรั่งเศส และภาษาสเปนข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่า โบราณคดีศัพท์ลักษณะนี้ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่ใช้เรียกชื่อเฉพาะของคน กษัตริย์ ตำแหน่ง ยศ เมือง จังหวัด ประเทศ เรือ พืช ผลไม้ อาหาร ฯลฯ โดยลักษณะการใช้คำบางคำก็เป็นคำที่เป็นโบราณคดีศัพท์อย่างชัดเจนซึ่งปัจจุบันไม่ใช้แล้ว เช่นคำว่า กะปิตัน (กัปตัน), ปะตุกิน (โปรตุเกส) บางลักษณะมีเค้าโครงเดิมและนำมาใช้จนถึงปัจจุบัน เช่นคำว่า ลำปาโล (เซาเปาโล São Paulo) เป็นต้น

2.2 โบราณคดีศัพท์ที่เป็นภาษาบาลีและสันสกฤต

การศึกษาโบราณคดีศัพท์สมัยอยุธยาที่เป็นคำยืมในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) พบว่ามีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาบาลี-สันสกฤต ดังตารางคำศัพท์ตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ตารางแสดงโบราณคดีศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาบาลีและสันสกฤต

ที่	โบราณคดีศัพท์	ที่มาของภาษา	ความหมาย
1	ตรีทูต	สันสกฤต (ส. ตรี./ป., ส. ทูต)	ทูตลำดับที่ 3 ในคณะทูต รองจากราชทูต และอุปทูต
	“มาทักข้าพเจ้า แลทูต อุปทูต และตรีทูต”		(Phitphumwithi, 2012, p. 35)
2	ออตโน	บาลี (ป. อตต, ส. อาตมน)	ข้าพเจ้า, ตน, ตนเอง
	“แต่ซึ่งท่านปรารถนาจะใคร่เห็นออตโน”		(Phitphumwithi, 2012, p. 31)
3	พระทาน	บาลี (ป., ส. วร, /ป., ส. ทาน)	รับประทาน
	“น่ายก่าป็นชวนไว้ให้รับพระทานอาหาร”		(Phitphumwithi, 2012, p. 31)
4	อันตราย	บาลี (ป., ส. อนตราย)	อันตราย
	“ก็มาเป็นสุขหายภัยอันตรายมิได้ด้วย”		(Phitphumwithi, 2012, p. 33)
5	อุปทูต	บาลี (ป., ส. อุป /ป., ส. ทูต)	ตำแหน่งรองจากราชทูต
	“มาทักข้าพเจ้า แลทูต อุปทูตและตรีทูต”		(Phitphumwithi, 2012, p. 35)
6	โยชน์	บาลี (ป., ส. โยชน)	มาตราวัด 400 เส้น เป็น 1 โยชน์
	“ไกลเมืองแบริศออกไปทาง 4 โยชน์”		(Phitphumwithi, 2012, p. 37)
7	ชุมภา	บาลี (ป., ส. อูรพ)	สัตว์สี่เท้า คล้ายแกะ (ชุมพา)
	“เนื้อสุกรถาหนึ่ง เนื้อชุมภาถาหนึ่ง”		(Phitphumwithi, 2012, p. 73)
8	กะลาการ	บาลี (ตุลาการ) (ป., ส. ตูล, ป., ส. การ)	ตุลาการ, ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี
	“กะลาการซึ่งได้เป็นพนักงานบังคับ”		(Phitphumwithi, 2012, p. 85)

จากตัวอย่างโบราณศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาบาลี - สันสกฤตข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่า โบราณศัพท์ลักษณะนี้ที่ปรากฏ ในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำเรียกสิ่งต่าง ๆ ทั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยลักษณะการใช้คำบางคำ จะเป็นคำโบราณศัพท์ชัดเจนซึ่งปัจจุบันไม่ใช้แล้ว เช่น “อติโน กาละการชฌมา” บางคำเป็นโบราณศัพท์ที่มีเค้าโครงเดิมมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลงด้านเสียง ได้แก่ การเติมเสียง เช่นคำว่า “พระทาน เป็น รับประทาน” การสับเสียง เช่นคำว่า “กะไตร เป็น กรรไกร, ตะบะ เป็น กระบะ” นอกจากนี้ ยังมีคำโบราณศัพท์ที่ใช้มาจนถึงปัจจุบัน เช่นคำว่า “โยชนี พระมณฑป พระราชสาร” เป็นต้น ซึ่งบางครั้งอาจมีการเปลี่ยนแปลงด้านพยัญชนะตัวสะกดไปบ้าง

2.3 โบราณศัพท์ที่เป็นภาษาเขมร

การศึกษาโบราณศัพท์ที่สมัยอยุธยาที่เป็นคำยืมในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) พบว่า มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาเขมร ดังตารางตัวอย่างคำศัพท์ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ตารางแสดงโบราณศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาเขมร

ที่	โบราณศัพท์	ที่มาของภาษา	ความหมาย
1	ถมอ	เขมร	สมอเรือ (ภาษาเขมรโบราณใช้คำว่า “ถมอ” หมายถึง “หิน” “แลถัดนั้นไปเป็นตีกติเหล็กท่าถมอ” (Phitphumwathi, 2012, p. 109)
2	พนมพกวอด	เขมร (ช.พนมพกวอด)	ชื่อลายไทยประเภทหนึ่ง “แลเอาพรมลายพนมพกวอดดัดเป็นเพดาน” (Phitphumwathi, 2012, p. 147)

จากตัวอย่างโบราณศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาเขมรข้างต้น ผู้ศึกษาพบว่า โบราณศัพท์ลักษณะนี้ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นคำเรียกสิ่งต่าง ๆ ทั่วไป เช่น “ส่วนประกอบของเรือ ลวดลายไทยต่าง ๆ” โดยลักษณะการใช้คำบางคำเป็นโบราณศัพท์ที่มีเค้าโครงเดิมมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังมีคำโบราณศัพท์ที่ใช้ถึงปัจจุบัน เช่นคำว่า “เพลิง (ไฟ)” เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

โบราณศัพท์ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) สมัยอยุธยา ซึ่งบันทึกขึ้นโดยออกพระวิสุทสุนทร (โกษาปาน) หนึ่งในราชทูตไทยเพื่อถวายพระราชสาสน์และเครื่องมงคลราชบรรณาการของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแด่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เอกสารฉบับนี้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไทย สมัยอยุธยาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้นได้ 68 หน้า (Kongkaew, 1985, pp. 27-144) ผู้ศึกษาพบว่า ในเอกสารบันทึกถวายเป็นของพระวิสุทสุนทรนี้ มีโบราณศัพท์ซึ่งเกิดจากอิทธิพลทางด้านการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์เป็นอย่างดี โดยผู้ศึกษาพบการใช้โบราณศัพท์ ในเอกสารบันทึก ซึ่งจำแนกเป็น 2 ลักษณะคือ การใช้ภาษาโบราณศัพท์ที่เป็นคำไทย ซึ่งจำแนกคำศัพท์ได้เป็น 3 รูปแบบ คือ คำนาม คำกริยา และ

คำวิเศษณ์ โดยโบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำนามจำแนกคำศัพท์ได้ 3 ประเภท คือ **นามทั่วไป (सामान्यนาม)** เช่น ตะตก (ตะวันตก), ตะออก (ตะวันออก), เชือก (เชือก), สามศด (คั้งน้ำ), แวน (กระจกเงา), ต้นหน (คนดูแลทาง) **นามชี้เฉพาะ (วิสามานยนาม)** เช่น กรุงไทย (ประเทศไทย), บัวชม (ลูกบัวสาย), สับนก (เป็นชนิดหนึ่ง), ปลาสะพง (ปลากะพง), ปลาสมอง (ปลาช่อน), ถั่วพระบาด (ถั่วชนิดหนึ่ง) **นามบอกลักษณะ (ลักษณะนาม)** เช่น เส้นหนึ่ง (1 เส้น ยาวประมาณ 40 เมตร), บอก (กระบอก) **คำกริยา** เช่น ทักทาย (ทักทายปราศรัย), ทำทาง (เจริญสัมพันธไมตรี), สะเทิน (เรียงซ้อนกัน), สบใจ (พึงพอใจ), เชือน (เบนออกไป), เนียง (เรียง), ตีพวน (ทำเกลียวเชือก) **คำวิเศษณ์** เช่น รี (ยาว), โดยพลัน (โดยเร็ว), ชุย (ทำให้ฟูขึ้น) ภาพรวมของการใช้โบราณนิคศัพท์ที่ปรากฏในประชุมจดหมายเหตุออกพระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน) นั้น มักจะเป็นคำ सामान्यนาม วิสามานยนาม ลักษณะนาม และคำวิเศษณ์ เนื่องจากโบราณนิคศัพท์เหล่านี้ได้มีการใช้ในสมัยอยุธยาตอนปลาย รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พ.ศ. 2199-2231 และเมื่อมีการเดินทางไปฝรั่งเศสในฐานะเอกอัครราชทูต คำศัพท์เหล่านี้จึงได้ถูกนำมาใช้และเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบของบันทึกประจำวัน ซึ่งบางคำไม่ได้ใช้แล้วในสมัยปัจจุบัน แต่แสดงให้เห็นถึงคลังคำบางอย่างที่เป็นรูปแบบเฉพาะของอยุธยาตอนปลาย

การใช้โบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำยืม พบว่ามีการใช้ถ้อยคำในลักษณะนี้หลายภาษา ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาโปรตุเกส ภาษาสเปน ภาษาบาสิ-สันสกฤต และภาษาเขมร ดังนี้ **ภาษาฝรั่งเศส** เช่น เมืองแบรศ (เมืองแบรสต์ : Brest), ลันดอระนอน (เมืองล็องแตร์โน : Landermeau), เมศรี (ผู้มีเกียรติ : Messier), เดเสียม (พระเจ้ากรุงสยาม : De Siam), ปารอน (ลูกพ룬 : Prune), สเป (ซุป : soup), เฟรส (สตรอเบอรี่ : Fraise), เป็ง (ขนมปัง : Pain), มูสุรวีตง (เมอริซีเออร์โกริตง : Monsieurcoriton) **ภาษาโปรตุเกส** เช่น กะปิตัน (กัปตัน), บาตริ(บาทหลวง), ปะตุกิน (โปรตุเกส), บีศป (บิชอป) ภาษาสเปน เช่น เมืองกะดิด (Cadix) **ภาษาบาสิ-สันสกฤต** เช่น อัถโน (ข้าพเจ้า), อุปทูต (หัวหน้าราชทูต), กาละการ (ตุลาการ), ตะไกร (กรรไกร), ตะบะ (กระบะ), สัปหน (ร่ม), อนณราย (อันตราয়) **ภาษาเขมร** เช่น ฅมอ (สมอเรือ), เตาเพลิง (ปล่องไฟ), พนมพกวต (ลายไทยประเภทหนึ่ง) ผลของการศึกษาโบราณนิคศัพท์ ซึ่งปรากฏในบันทึกรายวันของออกพระวิสุทธิสุนทร โดยปรากฏชัดในเรื่องงานองการเขียนที่ใช้ภาษาร้อยแก้วสมัยอยุธยาตอนปลาย คือ สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พ.ศ. 2199-2231 แลการทูต ซึ่ง Preecha (1972) ได้กล่าวไว้ว่า มีการใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่นำศัพท์พหุสัทมาใช้ในสำนวนแบบสูง เช่น อันวิเศษ, บุญสมภาร และคำว่า อัถโน เป็นต้น การใช้โบราณนิคศัพท์ประเภทคำยิมนั้นพบว่า พระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน) นิยมใช้โบราณนิคศัพท์ประเภทคำยืมที่เป็นภาษาฝรั่งเศส / โปรตุเกส ค่อนข้างมาก เนื่องจากท่านพยายามจะสื่อสารถ้อยคำที่ใช้ในภาษาดังกล่าวออกจะเพื่อการเรียนรู้หรือเพื่อสื่อสารต่อ จึงได้มีการใช้คำศัพท์ดังกล่าว ค่อนข้างมาก และส่วนใหญ่จะเป็นคำนาม ดังที่ Benjamat (1986) ให้ความเห็นว่า สิ่งที่ปรากฏอีกอย่างหนึ่งในบันทึกรายวันของออกพระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน) คือ **คำสรรพนาม** ซึ่งตรงกับ Jatubhorn (1986) ได้กล่าวไว้ว่า คำสรรพนามที่พบมี 2 รูปแบบ คือ **บุรุษสรรพนาม** เช่น ข้าพเจ้า อัถโน เรา ท่าน และคำนามที่ใช้เป็นสรรพนามหลายคำที่ใช้เรียกอาชีพรพะมหากษัตริย์ หรือนักบวช ทั้งโบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำไทยและโบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำยืมต่างสะท้อนภาพของการใช้ภาษาในสมัยอยุธยา รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พ.ศ. 2199-2231 การใช้โบราณนิคศัพท์ที่เป็นคำยืมเหล่านี้ของออกพระวิสุทธิสุนทร (โกษาปาน) แสดงให้เห็นถึงอัจฉริยภาพ ในการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ของภาษานั้น ๆ ให้ถูกถ่ายทอดผ่านภาษาไทยสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยอาศัยการออกเสียงให้ใกล้เคียง แล้วเขียนในบันทึกประจำวัน

References

- Benjamat, B. (1986). **The creation of the Thai words during Ayutthaya period** [Master's thesis]. Silpakorn University. (In Thai)
- Chanjira, J. (2003). **The influence of foreign languages on Thai**. Patthana Sueksa Publishing.
- Institute of Thai Language. (2006). **Norms of Thai language, Vol. 2: Words, word formation, and loanwords**. Institute of Thai Language, Office of the Basic Education Commission. (In Thai)
- Jatubhorn, S. (1986). **The pronouns in the records and letters of Kosa Pan: The sociolinguistic study**. Silpakorn University. (In Thai)
- Kongkaew, W. (1985). **The daily records of Phra Wisut Soonthorn (Kosa Pan): Thai ambassador in France during Ayutthaya period**. Silpakorn. (In Thai)
- Phraya Uppakit Silpasarn. (1998). **Thai grammars: Orthography, morphology, syntax, prosody**. Thai Wattanapanich. (In Thai)
- Phitphumwithi, P. (2012). **Archives of Ok Phrawisutsunthon (Kosapan)**. The National Discovery Museum Institute. (In Thai)
- Preecha, C. (1972). **The users of the Thai prose during Ayutthaya period** [Master's thesis]. Chulalongkorn University). (In Thai)
- Royal Institute. (2013). **Royal Institute dictionary, 2012**. Nanmee Books. (In Thai)
- Wilaisak, K. (2013). **Foreign languages in Thai language**. Kasetsart University Press. (In Thai)

ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์กูยบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ : รูปแบบประเพณีตามพุทธบัญญัติ อัตลักษณ์ชุมชน และการอนุรักษ์สืบสาน*

The Kathin Tradition of the Kui Ethnic Group in Ban Khu Khat, Satuek District, Buri Ram Province:
Traditional Forms According to Buddhist Disciplines, Community Identity, and Conservation*

สำราญ จุระตา¹ / ทิพวัลย์ เหมรา² / ยุพาวดี อาจหาญ³ / ปนิดา ทองบุญชม⁴
Samran Dhurata¹ / Thippawan Hemmara² / Yupawadee Athan³ /
Panida Thongbunchom⁴

¹⁻⁴สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ บุรีรัมย์ 31000, ประเทศไทย

¹⁻⁴Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University
Buri Ram 31000, Thailand

Email: samran.tt@bru.ac.th/ thippawan.hm@bru.ac.th/ yupawadee.ar@bru.ac.th/ panida.th@bru.ac.th

Received: October 30, 2025

Revised: December 1, 2025

Accepted: December 5, 2025

Abstract

The objectives of this research were: 1. To investigate the body of knowledge regarding the Kathin tradition of the Kui ethnic group: The findings revealed that the Kathin tradition of the Kui ethnic group takes the form of Kathin Rat (Private Kathin), wherein the laity presents robes to non-royal temples. This constitutes a Sanghakamma (ecclesiastical act) that is strictly time-bound, occurring only between the first waning moon of the 11th lunar month and the full moon of the 12th lunar month. Notably, the Kathin tradition of the Kui community in Ban Khu Khat possesses a distinctive ritual, unique to this locality and not found in other communities, known as the “Human Bridge Ritual,” which was first established in 1981 2. To conserve and revitalize the Kathin tradition of the Kui ethnic group: The study found that conservation efforts involved collecting historical data on the Kathin tradition and its supplementary rituals through interviews. Furthermore, activities were organized to foster youth participation, and public relations were conducted through online media, community media, and personal communication to disseminate information to a wider audience. 3. To determine a model for developing activities to conserve and

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์กูย
ชุมชนบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

revitalize the Kathin tradition of the Kui ethnic group: The results indicated three models for conservation: 1. Documentation: Compiling the history of the Kathin tradition from academic documents, monks, and local scholars into written records. 2. Youth Participation: Organizing participatory activities involving students from Ban Khu Khat School and Buriram Rajabhat University. 3. Public Relations: Promoting the tradition to support and sustain the Kathin ceremony of the Kui ethnic group.

Keywords: Activity Development, Conservation and Revitalization, Kathin Tradition, Kui Ethnic Group.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ : รูปแบบประเพณีตามพุทธบัญญัติ อัตลักษณ์ชุมชน และการอนุรักษ์สืบสาน มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด ผลการศึกษาพบว่า ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด เป็นรูปแบบกฐินราษฎร์ คือ ประชาชนนำผ้ากฐินไปถวายตามวัดต่าง ๆ ที่มีใช้วัดหลวง เป็นสังฆกรรมที่กำหนดเวลา คือ ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 เท่านั้น และประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด มีพิธีกรรมโดดเด่นที่ร่วมกันจัดเพิ่มเติมขึ้นมาและไม่ปรากฏในชุมชนอื่น ได้แก่ พิธีกรรมสะพานบุญ ซึ่งจัดขึ้นครั้งแรก ในพ.ศ. 2524 วัดอุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด ผลการศึกษาพบว่า อนุรักษ์ประเพณีบุญกฐิน โดยวิธีสัมภาษณ์เก็บข้อมูลประวัติประเพณีบุญกฐิน และพิธีกรรมที่จัดเพิ่มเติม จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของเยาวชน และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ สื่อชุมชน สื่อส่วนบุคคลเผยแพร่ข้อมูลให้เกิดการรับรู้ในวงกว้าง วัดอุประสงค์ข้อที่ 3 คือ เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนากิจกรรมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการอนุรักษ์ มี 3 รูปแบบ คือ 1.รวบรวมประวัติประเพณีบุญกฐินจากเอกสารวิชาการ พระสงฆ์ ปราชญ์ผู้รู้ บันทึกในรูปแบบเอกสาร 2.จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมแก่เยาวชน โดยมีนักเรียนโรงเรียนบ้านคูชาด และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เข้าร่วม 3.ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด

คำสำคัญ: การพัฒนากิจกรรม, อนุรักษ์ฟื้นฟู, ประเพณีบุญกฐิน, กลุ่มชาติพันธุ์ภูบ้านคูชาด

บทนำ

ประเพณีในสังคมไทย เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการแสดงออกถึงความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินกิจกรรมของประชาชนในชุมชนสังคมนั้น ๆ นอกจากนั้นยังแสดงออกถึงอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์อันโดดเด่นผ่านพิธีกรรม ความเชื่อ การแต่งกาย เป็นต้น ดังที่ Dundes & Bronner (2007, p. 2) กล่าวไว้ว่า สังคมประเพณี (traditional society) ในอดีต อาจกล่าวได้ว่า “กลุ่มชาติพันธุ์นิยมตัวตนผ่านคติชน” ซึ่งเห็นได้ชัดจากชุดแต่งกายของแต่ละชาติพันธุ์ ทั้งผ้าซิ่น สีเสื้อ ผ้าโพก ทุ่งย่าม ประเพณีพิธีกรรม การแสดง การร้องเพลง อาหาร จนอาจกล่าวได้ว่า “เห็นคติชนก็

พอจะบอกชาติพันธุ์ได้” แต่ในขณะเดียวกัน วิถีชีวิตสมัยใหม่ได้เข้ามาทดแทนวิถีชีวิตแบบเก่า เช่น เสื้อยืดกางเกงยีนส์ได้เข้ามาแทนที่ชุดชาติพันธุ์ จึงอาจไม่ยากนักที่จะบอกความเป็น “ชาติพันธุ์” ผ่าน “คติชน” เช่นในอดีตที่ผ่านมา ดังนั้น ในโลกปัจจุบัน การแสดงตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์อาจไม่ได้แสดงออกผ่านคติชนของตนตลอดเวลา เนื่องจากบริบททางสังคมซับซ้อนและเปลี่ยนไป กลุ่มชาติพันธุ์อาจเลือกแสดงตัวตนผ่านคติชนเป็นบางเวลา บางสถานการณ์ และบางบริบททางสังคม (Na Thalang, 2016, p. 15)

ประเพณีบุญกฐิน ตามศัพท์แปลว่า ไผ่สะตือ คือ ไผ่แบบสำหรับซึ่งเพื่อตัดเย็บจีวร เป็นบุญถวายผ้าไตรจีวรแด่พระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษาครบ 3 เดือน เป็นประเพณีหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในพระพุทธศาสนาทั้งในด้านเป็นพุทธาณญาติ อันเป็นวินัยข้อกำหนดสำหรับพระสงฆ์ ซึ่งในระยะเวลา 1 ปีจะมีการดำเนินกิจกรรมตามประเพณีเพียง 1 ครั้ง นอกจากนั้น ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมต้องทำให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเพียง 1 เดือน เรียกว่า เขตกฐิน คือเริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 (Somdet Phra Buddhaghosacariya (P.A. Payutto), 2018, p. 1)

ชุมชนบ้านคูขาด ตั้งอยู่ที่ ตำบลศรีสัตก อำเภอสัตก จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ทั้งหมด 2,000 ไร่ หรือ 3.34 ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ จำนวน 118 ครัวเรือน (Thahom, et al., 2018, p.17) ประชาชนในพื้นที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กวย และนับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ มีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน คือ ประเพณีบุญกฐินซึ่งแสดงออกผ่านพิธีกรรมการทอดกฐิน คือระหว่างที่พระสงฆ์รูปที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะสงฆ์ให้เป็นผู้ครองผ้ากฐิน และเปลี่ยนผ้าจีวรแล้ว อุบาสกที่มาร่วมประเพณีบุญกฐินจะอนุราธกว่านำลงกับพื้นเรียงกันเป็นแถวยาวจนถึงศาลาการเปรียญเพื่อเป็นสะพานให้พระสงฆ์รูปดังกล่าวเดินกลับเข้าไปสู่ศาลาการเปรียญเพื่อประกอบพิธีกรรมต่อไป

จากพิธีกรรมต่าง ๆ ในประเพณีบุญกฐินที่กลุ่มชาติพันธุ์กวยชุมชนบ้านคูขาด ปฏิบัติสืบทอดกันมานั้น นับว่าเป็นข้อพระพจน์ปฏิบัติสืบตอดมา ครั้นที่จะร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูให้อยู่คู่กับชุมชนและพระพุทธศาสนาสืบไป ในขณะเดียวกัน หน่วยงานต่าง ๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสริมสร้างคุณค่าและจิตสำนึกรักท้องถิ่น ดังปรากฏเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาต่าง ๆ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยบูรณาการเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา สร้างความเข้มแข็งในสถาบันศาสนา เพื่อเผยแผ่หลักคำสอนที่ต้งามให้แก่ประชาชน รวมถึงปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Office of The National Economic and Social Development Council, 2018, p. 88) ยุทธศาสตร์ราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความโดดเด่น เข้มแข็ง ในการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เสริมสร้างคุณค่าและจิตสำนึกรักท้องถิ่น บูรณาการให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นโดยการสร้างองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัย ส่งเสริม พัฒนาต่อยอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น จนเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญของชุมชนท้องถิ่น หรือประเทศชาติ (Council of Rajabhat University Presidents of Thailand, 2019, p. 23) แผนพัฒนาจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2566-2570 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เมืองน่าอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป้าประสงค์ที่ 6 ส่งเสริมและสนับสนุนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 3 สร้างค่านิยม จิตสำนึกและพัฒนาศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ของเด็ก เยาวชน และประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชน (Provincial Strategy and Information for Development Group, 2023, p. 48)

ดังนั้น การเข้าไปพัฒนากิจกรรมร่วมกับชุมชน นอกจากเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาผ่านประเพณีบุญกฐินซึ่งเป็นสังฆกรรมตามพุทธบัญญัติ และเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์พิธีกรรมอันโดดเด่นที่แตกต่างจากหมู่บ้านอื่น คือ สะพานมนุษย์ ซึ่งแสดงถึงความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกันของกลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนบ้านคูขาด ให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง อีกประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชนบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชนบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนากิจกรรมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชนบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยมุ่งเน้นการพัฒนากิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชนบ้านคูขาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ผลการศึกษาคอบคลุมมิติเชิงลึกและกว้าง โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **ข้อมูลการวิจัย** คณะผู้วิจัยได้กำหนดประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร สถิติ รายงาน และบันทึกการประชุมของภาคราชการและชุมชน เพื่อรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์บริบทชุมชน ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ และประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านคูขาด

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) เป็นข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่จริง ประกอบด้วย ข้อมูลบริบทชุมชน ประชากร อาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (อาหาร, ดนตรี, การละเล่น) โบราณสถาน โบราณวัตถุ รวมถึงข้อมูลด้านกระบวนการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผลการดำเนินงานกิจกรรมฟื้นฟูประเพณีบุญกฐิน

2. เครื่องมือการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง คณะผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือโดยแบ่งออกเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับเก็บรายละเอียดข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับเก็บข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง การสนทนากลุ่ม ชุดคำถามเพื่อระดมความคิดเห็นผ่านกระบวนการ AIC และ Brainstorming แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ตารางตรวจสอบรายการพฤติกรรม และปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน

2.2 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบการวิเคราะห์ SWOT Analysis สำหรับวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เทคนิค AIC (Appreciation-Influence-Control) สำหรับวิเคราะห์และสร้างแผนภูมิโน้ตสกิน (Mind Mapping) เพื่อหาฉันทามติร่วมกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ออกแบบไว้มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในพื้นที่ชุมชนบ้านคูขาด ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 การศึกษาเอกสาร

เริ่มต้นด้วย 1. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐาน 2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และผู้อาวุโส โดยใช้แนวคำถามที่เตรียมไว้เพื่อเจาะลึกประวัติความเป็นมาและภูมิปัญญา 3. การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ดำเนินการกับปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำทางศาสนา และเจ้าหน้าที่เทศบาล โดยมีนักวิจัยชุมชนและนักศึกษาช่วยอำนวยความสะดวกในการกรอกข้อมูลสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดด้านการอ่านเขียน 4. การจัดเวทีสนทนากลุ่ม ใช้เทคนิค AIC ร่วมกันรับรู้ ร่วมกันหาวิธีพัฒนาแก้ไข ร่วมกันดำเนินการพัฒนา และ Brainstorming ระดมสมองจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างแผนที่ความรู้ (Mind Mapping) และวิเคราะห์สถานการณ์ชุมชน 5. การสังเกตการณ์ ผู้วิจัยเฝ้าสังเกตพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของชาวบ้านในขณะทำกิจกรรมร่วมกัน โดยใช้แบบตรวจรายการ (Checklist) บันทึกเหตุการณ์โดยไม่เข้าไปแทรกแซง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การจัดระบบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต มาตรวจสอบความถูกต้องแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ

การจำแนกหมวดหมู่ แยกแยะข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นศึกษา เช่น ประวัติศาสตร์, พิธีกรรม, การมีส่วนร่วม, และปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน (เชิงบวก/เชิงลบ/เป็นกลาง)

4.2 การตีความข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูลที่จัดระบบแล้วมาตีความโดยเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีที่ได้ทบทวนไว้ (เช่น ทฤษฎีการมีส่วนร่วม, แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน) เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์เชิงสังเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ SWOT เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีบุญกฐิน และอธิบายพลวัตของความร่วมมือในชุมชนผ่านผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปในการตอบโจทย์การวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมยบ้านคุดาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ : รูปแบบประเพณีตามพุทธบัญญัติ อัตลักษณ์ชุมชน และการอนุรักษ์สืบสาน” ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มุ่งศึกษาการพัฒนากิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมย บ้านคุดาดแบบมีส่วนร่วม คณะผู้วิจัยร่วมกับนักวิจัยชุมชนเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับชุมชนบ้านคุดาด เพื่อให้เกิดความเข้าใจสภาพปัญหาของชุมชนในการพัฒนากิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมยบ้านคุดาด พร้อมทั้งค้นหารูปแบบการพัฒนากิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมย บ้านคุดาด อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจัดเวทีร่วมกับชุมชนระดมสมองเพื่อแก้ปัญหา พร้อมทั้งค้นหาองค์ความรู้ ศักยภาพ และอัตลักษณ์ชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เจาะลึกการสนทนากลุ่ม (Focus group) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม เดินสำรวจพื้นที่ชุมชน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับพระสงฆ์ นักวิจัยชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ราชครูชุมชน และประชาชนชุมชนบ้านคุดาด โดยมีรายละเอียด 3 ประเด็น คือ

1. สถานการณ์ปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขของชุมชนบ้านคุดาด
2. องค์ความรู้ประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมยบ้านคุดาด
3. การอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมยบ้านคุดาด

1. สถานการณ์ปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขของชุมชนบ้านคุดาด

ชุมชนบ้านคุดาด ตำบลศรีสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีประเพณีอันเป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่น คือ ประเพณีบุญกิน เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่การก่อตั้งหมู่บ้าน แต่จากการสำรวจข้อมูลร่วมกับชุมชน พบว่า การจัดประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมยบ้านคุดาด แม้เป็นการปฏิบัติตามประเพณีที่ดั้งเดิม และปฏิบัติสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น แต่ยังมีประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 เยาวชนในฐานะผู้สืบทอดองค์ความรู้และการปฏิบัติยังขาดการให้ความสนใจเนื่องจากขาดกิจกรรมที่สร้างความตระหนัก เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในความเป็นชาติพันธุ์ภูมย และขาดการเรียนรู้จากกลุ่มเยาวชนซึ่งจะเป็นผู้ปฏิบัติสืบทอดไปในอนาคต

1.2 ขาดการนำเสนอความโดดเด่นประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมย บ้านคุดาด ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า ยังขาดการรวบรวม และนำเสนอองค์ความรู้ที่สำคัญ รวมถึงความโดดเด่นทางด้านพิธีกรรม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิต เพื่อให้ประชาชนนอกพื้นที่ได้รับทราบ และมองเห็นความสำคัญ ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

1.3 ขาดการบริหารจัดการร่วมกับภาครัฐและเอกชน พบว่า ยังขาดการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่างนักวิชาการ หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และประชาชนในพื้นที่ ขาดการวางแผนการทำงานที่สามารถส่งเสริมเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประเพณีวัฒนธรรมในจังหวัดบุรีรัมย์

2. องค์ความรู้ประเพณีบุญกินของกลุ่มชาติพันธุ์ภูมยบ้านคุดาด

ชุมชนบ้านคุดาดก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2443 และได้ตั้งชื่อหมู่บ้านอย่างเป็นทางการใน พ.ศ.2460 ปัจจุบันก่อตั้งมานานถึง 124 ปี ชุมชนบ้านคุดาดมีพื้นที่ทั้งหมด 2,000 ไร่ มีนายบุญ เหยียดรัมย์ เป็นผู้นำเบิกและก่อตั้งหมู่บ้าน อพยพครอบครัวมาจากบ้านโนนตะกาศ จังหวัดสุรินทร์ สาเหตุเพราะต้องการย้ายเข้ามา

ใกล้ตัวอำเภอสตึก และเนื่องจากในอดีต บริเวณชุมชนนี้เป็นพื้นที่ลุ่ม มีหนองน้ำ และป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่หลายชนิด ซึ่งง่ายต่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต ในอดีต บริเวณทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านมีหนองน้ำและคันดินกั้นน้ำขนาดใหญ่ เมื่อฝนตกหนักทำให้น้ำในหนองมีปริมาณมาก คันดินกั้นน้ำขนาดใหญ่จึงขาดเพราะไม่สามารถรองรับมวลน้ำได้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “คูขาด” ซึ่งเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน (Thahom, et al., 2018, p. 15)

นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์กูยชุมชนบ้านคูขาด ได้ประกอบประเพณีบุญกฐิน ซึ่งเป็นที่มีความโดดเด่น จากการสังเกตในขณะประกอบพิธีกรรม พบว่า ภิกษุผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม และได้รับฉันทามติคัดเลือกจากคณะสงฆ์ให้เป็นผู้ครองผ้ากฐิน เมื่อถึงวันทอดกฐิน หลังจากภิกษุรูปดังกล่าวเปลี่ยนมานุ่งห่มผ้ากฐินที่ชาวบ้านนำมาถวายแล้ว เมื่อจะกลับเข้าไปสู่ศาลาการเปรียญ จะเดินเหยียบบนแผ่นหลังของผู้ชาย ซึ่งนอนคว่ำหน้าเรียงเป็นสะพานมนุษย์ ส่วนผู้หญิงเมื่อไม่สามารถนอนคว่ำเพื่อเป็นสะพานมนุษย์ให้พระสงฆ์เดินข้ามได้ จะปูผ้าเช็ดหน้า ผ้าคลุมไหล่ หรือบางคนอาจวางกระเป๋าน้ำใบไม้ให้พระสงฆ์เหยียบเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว จากการสังเกต การสืบค้นข้อมูลทางวิชาการ และสัมภาษณ์ Sathansuk (personal communication, July 24, 2025) พบว่า พิธีกรรมดังกล่าวมีคติความเชื่อแบ่งเป็น 6 ประเด็นคือ

1. เพื่อป้องกันภิกษุผู้ครองผ้ากฐินไม่ให้ทำเปื้อน และมีศีลบริสุทธิ์โดยไม่เหยียบมด แมลงหรือสัตว์ขนาดเล็กตายโดยไม่เจตนา
2. เพื่อให้พุทธศาสนิกชนที่มาร่วมบุญกฐินและรอใส่บาตรในศาลาการเปรียญได้ร่วมทำบุญถวายทานกับภิกษุผู้มีศีลบริสุทธิ์ ซึ่งเชื่อกันว่าจะได้อานิสงส์ผลบุญมาก
3. มีความเชื่อว่า เมื่อภิกษุผู้มีศีลบริสุทธิ์เดินเหยียบผ่านไปแล้ว ผู้ที่มีอาการเจ็บป่วย ปวดหลัง ปวดเอว เป็นต้น อาการเหล่านั้นจะทุเลา และหายไปที่สุด
4. เพื่อเป็นอุบายในการข่มขู่ภิกษุมาความถือตัวของตนเอง โดยการให้พระภิกษุเดินเหยียบร่างกายของตนเอง
5. เพื่อเป็นการปฏิบัติตามการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ในอดีตกาล
6. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีพิธีกรรมอันดีงามที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีต

ในขณะที่ พ่อหนู สถานสุข ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า “พระสงฆ์รูปใดที่ได้ถือครองผ้ากฐิน พระสงฆ์รูปนั้นนอกจากได้รับฉันทามติในท่ามกลางสงฆ์แล้ว ชาวบ้านมีความเชื่อว่า ยังเป็นผู้มีบุญวาสนาด้วย ดังนั้นการทอดตัวนอนคว่ำเป็นสะพานให้พระสงฆ์เดินเหยียบแผ่นหลังนั้นเป็นบุญแก่ตน และระหว่างที่พระสงฆ์เดินเหยียบผ่านไปแล้ว ให้ตั้งจิตอธิษฐานในสิ่งที่ตนเองปรารถนา และให้มีความสุขกายสบายใจ” (Thahom, et al., 2018, p. 19) จากการสืบค้นข้อมูลจากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ปรากฏข้อมูลดังนี้ “ย้อนกลับไปในอดีตชาติของพระสมณะโคดม (เจ้าชายสิทธัตถะ) ก่อนที่จะมาอุบัติเป็นพระพุทธเจ้านั้น ได้ทรงบำเพ็ญบารมีอยู่ในอดีตชาติ เรียกว่า “พระโพธิสัตว์” (แปลว่า ท่านผู้ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า) ซึ่งอดีตชาติของพระพุทธเจ้านั้นมีมากมาย ซึ่งหนึ่งในอดีตชาตินั้น พระโพธิสัตว์เกิดเป็น “สุเมธดาบส” และได้พบพระพุทธเจ้าพระนามว่า “พระพุทธเจ้าปิงกร” (พระพุทธเจ้าองค์ที่ 4) สุเมธดาบส ได้ตั้งความปรารถนาไว้ว่า ขอให้ได้เป็นพระพุทธเจ้าเช่นพระองค์ท่าน มีอยู่ครั้งหนึ่ง พระพุทธเจ้า ที่ปิงกรเสด็จผ่านทางที่เป็นโคลนตม สุเมธดาบสได้ทอดตัวลงนอนถวายแผ่นหลังให้เป็นทางเสด็จ เมื่อพระพุทธเจ้าที่ปิงกรเสด็จข้ามโคลนตมโดยเหยียบแผ่นหลังของสุเมธดาบสนั้นแล้ว พระพุทธองค์ได้ตรัสพยากรณ์ว่า “ดาบสนี้ทำอกนิหาร ปรารถนาเพื่อเป็นพระพุทธเจ้า ความปรารถนาของดาบสนี้จักสำเร็จในอนาคตเบื้องหน้า” ซึ่งเมื่อสุเมธดาบสได้รับพุทธพยากรณ์แล้ว จึงได้ชื่อว่าเป็น “โพธิสัตว์” นับแต่นั้นมา (Manipathmaket, 2006)

ดังนั้น ประเพณีทอดกฐินของชุมชนบ้านคูขาด จึงเป็นการสะท้อนเอกลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา นอกจากเป็นการสืบทอดประเพณีให้อนุชนรุ่นหลังแล้ว ยังทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธา ตระหนัก และเข้าใจในการทำบุญมากขึ้น จากการสัมภาษณ์ข้อมูลในการเสวนากลุ่มย่อย คณะผู้วิจัยพบข้อมูลสำคัญในการนำคติความเชื่อเรื่องการบำเพ็ญทานบารมีโดยการสละร่างกายของสมุณดาบสทอดตัวลงนอนถวายแผ่นหลังให้เป็นทางเสด็จแด่พระพุทธเจ้าที่ปึงกร โดยบุคคลผู้เริ่มพิธีกรรมให้อุบาสกนอนทอดตัวเป็นสะพานเพื่อให้พระภิกษุผู้ถือครองผ้ากฐินเดินเหยียบแผ่นหลังเข้าสู่ศาลาการเปรียญ คือ พ่อสา สถานสุข อายุ 87 ปี ซึ่งจากการสัมภาษณ์ Sathansuk (personal communication, July 24, 2025) ให้ข้อมูลว่า พิธีกรรมดังกล่าวถูกจัดให้มีขึ้นครั้งแรก ในปีพุทธศักราช 2524 จากความคิดริเริ่มของตน ซึ่งในขณะนั้นตนเองอายุ 43 ปี โดยมีความคิดว่า ต้องการให้ชุมชนบ้านคูขาด ซึ่งประชาชนส่วนมากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ญ้อมีพิธีกรรมในประเพณีบุญกฐินที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชน นอกจากนั้นยังเป็นการรักษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยนำข้อมูลประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ให้เชื่อมโยงกับคติความเชื่อของประชาชนในชุมชน และเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินอีกทางหนึ่งด้วย พิธีกรรมดังกล่าวมีเพียงกลุ่มชาติพันธุ์ญ้อชุมชนบ้านคูขาดเพียงชุมชนเดียวเท่านั้นที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนชุมชนอื่น ๆ โดยรอบ ไม่ปรากฏพิธีกรรมดังกล่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มชาติพันธุ์ญ้อชุมชนบ้านคูขาด ได้อนุรักษ์พิธีกรรมดังกล่าวไว้ และจะยังคงฟื้นฟูถือปฏิบัติต่อไปในอนาคต

เมื่อกล่าวถึงพิธีกรรมการเดินบนสะพานมนุษย์ของพระสงฆ์ พบว่าพิธีกรรมดังกล่าวถูกนำมาปฏิบัติในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทยเช่นกัน หากแต่พิธีกรรมดังกล่าวไม่ได้ถูกนำมาปฏิบัติในประเพณีบุญกฐินดังเช่นกลุ่มชาติพันธุ์ญ้อชุมชนบ้านคูขาด แต่พิธีกรรมดังกล่าวถูกนำมาปฏิบัติในประเพณีสงกรานต์ ณ วัดศรีสุวรรณ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นวัดที่เป็นต้นกำเนิดของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่อาศัยในพื้นที่ อำเภอสังขละบุรี ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงซึ่งเดินทางไปทำงานและอาศัยต่างถิ่น ต่างเดินทางกลับมาร่วมกิจกรรมงานสงกรานต์ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญในเทศกาลสงกรานต์ ท่ามกลางนักท่องเที่ยว ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน รวมกว่า 1,000 คนร่วมกิจกรรม โดยพิธีจะเริ่มด้วยการสรงน้ำพระพุทธรูปสำคัญประจำวัด ก่อนนิมนต์เจ้าอาวาส ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือในหมู่ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงด้วยวิธีอุ้มจากภูิลมาয়สถานทั้ง ๆ เตรียมไว้สำหรับสรงน้ำ จากนั้นประชาชนเทน้ำขมิ้นส้มป่อย น้ำอบน้ำปรุงที่โรยด้วยดอกไม้ลงในรางไม้ไผ่ ก่อนปล่อยน้ำจากรางไม้ไผ่ลงมารวมกันยังจุดที่พระสงฆ์นั่งอยู่ จากนั้นนำพระสงฆ์กลับขึ้นภูฏิโดยชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงนอนคว่ำหน้าเรียงกันเป็นสะพานมนุษย์ ระยะทางยาวกว่า 100 เมตร เพื่อให้พระสงฆ์เดินเหยียบบนหลังไปยังภูฏิ โดยชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง อำเภอสังขละบุรีมีความเชื่อสืบต่อกันมาว่า อาณิสสของการร่วมเป็นสะพานมนุษย์จะทำให้หายจากโรคภัยที่เป็นอยู่ รวมทั้งช่วยให้ผู้ตกอยู่ในช่วงมีเคราะห์ได้ผ่านพ้นเคราะห์ (Matichon Online, 2018)

จากพิธีกรรมพระสงฆ์เดินบนสะพานมนุษย์เพื่อกลับเข้าภูฏิ ในประเพณีสงกรานต์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง แสดงให้เห็นถึงศรัทธาอันแรงกล้าในพระพุทธศาสนา และคติความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงที่สืบทอดหลักธรรมคำสอน และประวัติศาสตร์ทางพระพุทธศาสนา ผ่านการประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม เห็นได้ว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยเฉพาะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อพิธีกรรมและประเพณีไทยส่วนใหญ่มีจุดกำเนิดมาจากพระพุทธศาสนา โดยส่วนใหญ่ชาวอีสานมีความเชื่อต่อหลักบุญกรรมของพุทธศาสนามาก มีความเชื่อในเรื่องบุญ เมื่อใครผู้ทำบุญไว้มาก ทำกุศลไว้มาก เกิดมาแล้วก็จะได้เป็นมนุษย์ เป็นคนมีมีศรีสุขร่ำรวยด้วยแก้วแหวนเงินทอง มีคนนับหน้าถือตา มีความเจริญ เมื่อล้มตายจากโลกนี้ไปก็จะได้เสวยผลบุญผลกุศลอยู่เมืองฟ้าเมืองสวรรค์ แต่ถ้าหากทำความชั่วไว้มากเมื่อตายจากโลกนี้ไปก็จะได้ไปเกิดเมือง

นรก อบายภูมิ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการทำบุญทางพุทธศาสนาจึงมีการปฏิบัติกันสืบมา เรียกว่า ฮีตสิบสอง อันเป็นประเพณีของชาวอีสานที่ปฏิบัติมาแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ฮีตสิบสองนั้นนับว่ามีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชนอีสานเป็นอย่างมาก เป็นประเพณีที่มีงหมายให้คนทำบุญและมีการพบปะกันในสังคัม ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักและคุ้นเคยกัน (Som-In, 1991)

จากพิธีกรรมพระสงฆ์เดินบิณฑบาตมานุชย์ ในประเพณีบุญทอดกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และในประเพณีสงกรานต์วัดศรีสุวรรณ ตำบลหนองลู อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี แสดงให้เห็นถึงแนวคิดของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องการปฏิบัติตามสิ่งที่บรรพบุรุษเคยถือปฏิบัติกันมา แม้ว่าพิธีกรรมดังกล่าวจะถูกปฏิบัติในประเพณีที่แตกต่างกัน แต่จุดมุ่งหมายหรือคติความเชื่อยังคงอยู่บนฐานความเชื่อเดิม ดังที่ Distapan (2015, p. 115) กล่าวว่า การดำรงรักษาและสืบต่อความเชื่อและวิถีปฏิบัติต่าง ๆ ที่กระทำกันมาแต่ดั้งเดิมในวัฒนธรรมของตน โดยการสืบทอดอาจรักษา รูปแบบดั้งเดิมไว้อย่างครบถ้วน หรือมีการสืบทอดพร้อมทั้งดัดแปลงรูปแบบบางอย่าง หากต้องประกอบหลัก และสาระสำคัญยังคงดำรงอยู่ตามฐานความเชื่อเดิม ส่วน “การผลิตซ้ำวัฒนธรรม” การหยิบยกเอาวัฒนธรรมบางอย่างขึ้นมาให้ความหมาย และให้คุณค่าผ่านวิถีปฏิบัติใหม่ ๆ หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมแบบใหม่ อันทำให้วัฒนธรรมนั้นได้รับการเน้นย้ำให้โดดเด่น หรือ มีชีวิตขึ้นมาในพื้นที่ใหม่ หรือบริบทที่ไม่เคยมีมาก่อน การผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม จึงก่อให้เกิดการนำวัฒนธรรมมาผลิตใหม่ในวัตถุประสงค์ใหม่ เพื่อให้สอดคล้อง ตอบสนองสถานการณ์ในปัจจุบัน

3. รูปแบบการพัฒนากิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด

จากการระดมสมองร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยและชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริในการรักษาและต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรม ได้เกิดเป็น 3 แผนปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและสร้างความยั่งยืน ดังนี้

3.1 แผนอนุรักษ์และฟื้นฟูองค์ความรู้ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด

แผนปฏิบัติการดังกล่าวเกิดจากปัญหาเดิม คือ องค์ความรู้และภูมิปัญญาอยู่กับตัวบุคคล เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ ไม่มีการบันทึก หากบุคคลเหล่านี้เสียชีวิต ข้อมูลจะสูญหาย เพื่อเป็นการรักษาและต่อยอดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามให้คงอยู่ สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปได้ในอนาคต ดังที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชดำริว่า “ชนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีต จึงควรอนุรักษ์และฟื้นฟูให้คงอยู่สืบไป”

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัย และนักวิจัยชุมชน ได้ร่วมกันดำเนินการสืบค้นข้อมูล ค้นคว้าเอกสารตำราวิชาการ สัมภาษณ์พระสงฆ์ และปราชญ์ชาวบ้านผู้รู้ประวัติความเป็นมาของประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด พร้อมทั้งบันทึก จัดเก็บไว้ในรูปแบบเอกสาร และเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการหลงลืม และสูญหายไปพร้อมกับตัวบุคคล ดังการให้สัมภาษณ์ของ Sathansuk (personal communication, July 24, 2025) ที่กล่าวว่า “ประวัติประเพณีบุญกฐิน หรือพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในวันทอดกฐิน หากไม่มีคนมาถาม ก็ไม่ได้พูดให้ใครฟัง ถ้าหากคนรุ่นผมล้มหายตายจากไป คนรุ่นใหม่ ๆ ก็จะไม่รู้ประวัติความเป็นมาของประเพณี พิธีกรรมที่พวกเราได้คิดริเริ่ม นำพาชาวบ้านลูกหลานปฏิบัติสืบกันมาเลย” จากถ้อยถาถาดังกล่าว แสดงให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ โดยการรวบรวม และการเผยแพร่องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างความรู้ภาคภูมิแล้ว ยังเป็นการรักษาให้ข้อมูลต่าง ๆ ยังคงอยู่ และสามารถปฏิบัติต่อกันไปได้

อย่างถูกต้องในอนาคตอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด ย่อมนำไปสู่การปฏิบัติสืบต่อไปได้ง่ายกว่าองค์ความรู้ที่ไม่ได้รับการถ่ายทอด ดังแนวคิดเรื่อง การสืบทอดวัฒนธรรม และการผลิตซ้ำวัฒนธรรม การสืบทอดและการผลิตซ้ำวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของพลวัตทางวัฒนธรรม เมื่อวัฒนธรรมบางอย่างมีการสืบทอดส่งต่อภายในกลุ่มสังคมหนึ่ง ๆ จากรุ่นสู่รุ่น ทำให้วัฒนธรรมนั้นยังมีชีวิตอยู่หรือมีบทบาทในกลุ่มสังคม หรือวัฒนธรรมบางอย่างที่เคยมีอยู่ในอดีต ถูกรื้อฟื้นเลือกสรรขึ้นมาผลิตซ้ำหรือนำมาปฏิบัติใหม่ โดยอาจปรับเปลี่ยนรูปแบบบ้างเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในปัจจุบัน หรืออาจมีการริเริ่มวิถีปฏิบัติใหม่ โดยนำสิ่งที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมหลักมาตีความใหม่ ทำให้เกิดการผลิตซ้ำวัฒนธรรมบางอย่างในพื้นที่ใหม่ ที่ไม่เคยมีวิถีปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อน (Distapan, 2015, p. 113)

3.2 แผนพัฒนากิจกรรมแบบมีส่วนร่วม

จากสถานการณ์ปัญหา คือ เยาวชนขาดความสนใจ หน่วยงานต่าง ๆ เช่น วัด หน่วยงานภาครัฐ โรงเรียน และชุมชน ขาดการทำงานเชิงบูรณาการ เยาวชนในฐานะผู้สืบทอดองค์ความรู้ และการปฏิบัติ ยังมีความสนใจเข้าร่วมน้อยเนื่องจากขาดกิจกรรมที่สร้างความตระหนัก เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในความเป็นชาติพันธุ์อยู่ ดังนั้นในเวทีพัฒนากิจกรรมแบบมีส่วนร่วม คณะผู้วิจัย และผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนในเวที ได้ข้อสรุปร่วมกัน คือ ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ทำงานกันระหว่างปราชญ์ชุมชน ผู้อาวุโส ผู้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรม และเยาวชนในชุมชน หรือนักศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ตระหนักถึงความสำคัญ เห็นคุณค่า และมีความภาคภูมิใจในประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ โดยการออกแบบกิจกรรม ทดลองปฏิบัติเป็นไปในลักษณะที่เยาวชนสามารถทำได้ง่าย ไม่มีความซับซ้อน แต่สามารถซึมซับในวิถี ประเพณีวัฒนธรรมชุมชนของตนเองได้ โดยกิจกรรมการทดลองปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนที่มีต่อ ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนบ้านคูขาด คณะผู้วิจัยได้ประสานความร่วมมือกับโรงเรียนบ้าน คูขาด เพื่อนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนแห่งผ้ากฐิน จำนวน 20 คน ผู้นำชุมชน และประชาชนชุมชน บ้านคูขาด จำนวน 30 คน เข้าร่วมกิจกรรม

นอกจากโครงการวิจัยและนักวิจัยชุมชนได้ร่วมกันพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของเยาวชนแล้ว เพื่อแก้ไขปัญหาด้านขาดการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชนบ้านคูขาด ยังขาดการทำงานเชิงบูรณาการระหว่างนักวิชาการ หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และประชาชนในพื้นที่ ขาดการวางแผนการทำงานที่สามารถส่งเสริม เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประเพณีวัฒนธรรมในจังหวัดบุรีรัมย์ จากประเด็นปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยได้จัดเวที เสวนากลุ่มย่อยร่วมกับประธานสงฆ์วัดบ้านคูขาด พร้อมด้วยตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสัตก ผู้นำ ชุมชนทั้ง 4 หมู่ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจปกครองของชุมชนบ้านคูขาด ประกอบด้วย

1. สุนทร วงศ์ทอง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4
2. นายบุญเหลือ ศาลางาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
3. นายเสา สุขรัตนะ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9
4. นางศิริพร ชุมรัมย์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 15
5. นางพรศรี ศรีสง่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสัตก
6. ผู้ช่วยผู้ใหญบ้านทั้ง 4 ชุมชน

จากแลกเปลี่ยนข้อมูลในเวทีเสวนากลุ่มย่อย Phra Rewat Khemadharo (personal communication, July 25, 2025) ประธานสงฆ์วัดบ้านคูขาด ให้ข้อมูลว่า “เมื่อถึงเทศกาลออกพรรษา และเข้าสู่ฤดูทอดกฐินตามวัดต่าง ๆ วัดบ้านคูขาดก็ถือปฏิบัติเช่นเดียวกัน ซึ่งแต่ละปีการทอดกฐินจะมีความแตกต่างกันไป เช่น บางปีมีพุทธศาสนิกชนผู้ศรัทธาอาจเป็นเจ้าภาพกฐิน ส่วนบางปีไม่มีผู้จองเป็น

เจ้าภาพกลืน ดังนั้น ประชาชนในชุมชนบ้านคูขาดจะร่วมกันเป็นเจ้าภาพนำผ้ากลืนมาทอดถวายที่วัด ซึ่งลักษณะการทำบุญทอดกลืนดังกล่าว เรียกว่า “กลืนสามัคคี” คือ ไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นเจ้าภาพหลัก ในการทอดกลืน แต่ทุกคนสามารถเป็นเจ้าภาพในการนำผ้ากลืนมาทอดถวายแต่พระสงฆ์ผู้จำพรรษาครบ 3 เดือน ในวัดนั้น ๆ ได้ แต่ปัจจุบัน การทอดกลืนในสังคมไทยเรา เริ่มเป็นการกลืนเงิน ไม่ใช่ทอดกลืนผ้าแล้ว คือให้ความสำคัญกับเงินที่ชาวบ้านถวายทำบุญเป็นบริวารกลืนมากกว่าให้ความสำคัญกับผ้ากลืนตาม พุทธาณุญาต สำหรับฤดูกาลกลืนปีพุทธศักราช 2567 ไม่มีผู้จองเป็นเจ้าภาพกลืน ดังนั้น ในเวทีเสวนากลุ่มย่อย ได้ร่วมกันวางแผนทำบุญกลืน และได้ข้อสรุปร่วมกัน คือ จะดำเนินการในรูปแบบกลืนสามัคคี โดยปีนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีตึก ผู้นำชุมชน และประชาชนทั้ง 4 ชุมชน คือ ชุมชนหมู่ที่ 4, 6, 9, 15 จะร่วมกัน เป็นเจ้าภาพทำบุญกลืนสามัคคี ส่วนการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญหลัก ชุมชนบ้านคูขาด หมู่ที่ 6 จะเป็นผู้ดำเนินการหลัก เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ขณะเดียวกัน สถาบัน การศึกษา ได้แก่ โรงเรียนบ้านคูขาด มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จะนำนักเรียน นักศึกษามาร่วมทำกิจกรรม ในช่วงเตรียมความพร้อม จนถึงวันถวายผ้ากลืน ซึ่งในเวทีเสวนากลุ่มย่อยได้ตกลงร่วมกันว่า กำหนดให้ วันที่ 27 ตุลาคม 2567 เป็นวันถวายผ้ากลืนของชุมชนบ้านคูขาด จากเวทีเสวนากลุ่มย่อย แสดงให้เห็นถึง การเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในประเพณีบุญกลืนของกลุ่มชาติพันธุ์กูย ชุมชนบ้านคูขาด ได้แก่ วัดบ้านคูขาด ชุมชนบ้านคูขาด ผู้นำชุมชนและตัวแทนประชาชนทั้ง 4 หมู่ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจปกครองของ ชุมชนบ้านคูขาด องค์การบริหารส่วนตำบลศรีตึก โรงเรียนบ้านคูขาด และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3.3 แผนประชาสัมพันธ์

จากสถานการณ์ปัญหาเดิม คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ในการนำเสนอความโดดเด่นประเพณี บุญกลืนของกลุ่มชาติพันธุ์กูยชุมชนบ้านคูขาดผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนนอกพื้นที่ ได้รับทราบ และเห็นความสำคัญ ซึ่งในอดีตพบว่า การประชาสัมพันธ์ประเพณีบุญกลืนไม่มี การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ที่เป็นทางการต่าง ๆ เป็นเพียงการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว ของหมู่บ้าน และการประชาสัมพันธ์โดยการบอกปากต่อปาก ในการจัดเวทีสัมมนาในกลุ่มย่อย พบว่า วิธีการ ดังกล่าว แม้จะสามารถกระจายข้อมูลข่าวสารได้ แต่ยังไม่สามารถขยายขอบเขตพื้นที่การรับรู้ข้อมูล ได้กว้างขวางมากนัก คณะผู้วิจัยจึงพูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกับประธานสงฆ์วัดบ้านคูขาด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีตึก ผู้นำชุมชน และประชาชนบ้านคูขาด เสนอแนะแนวทางการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อออนไลน์อื่น ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อขยายขอบเขตการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้บุคคลภายนอกชุมชนได้รับรู้ เพิ่มมากขึ้น โดยใช้การประชาสัมพันธ์ผ่าน “หนังสือพิมพ์ อปท.นิวล หนังสือพิมพ์รายปักษ์ เพื่อการปกครอง ส่วนท้องถิ่น” ทั้งนี้ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกิดการรับรู้ประเพณีบุญกลืนอันเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ กูย ชุมชนบ้านคูขาด ในขอบเขตพื้นที่และจำนวนผู้รับรู้ข่าวสารที่กว้างขวางยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันการสื่อสาร ผ่านสื่อสังคมออนไลน์สมัยใหม่ของชุมชน เช่น การกระจายเสียงตามสาย และสื่อออนไลน์ส่วนบุคคล เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูบ เป็นต้น เป็นอีกช่องทางของการประชาสัมพันธ์ประเพณีบุญกลืนของกลุ่มชาติพันธุ์กูย ชุมชน บ้านคูขาดให้เกิดการรับรู้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้นด้วยอีกวิธีหนึ่ง

ความสำเร็จของการปฏิบัติตามรูปแบบการพัฒนากิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกลืนของ กลุ่มชาติพันธุ์กูยบ้านคูขาด เกิดจากการเปลี่ยนวิธีการทำงานจากต่างคนต่างทำ มาเป็นการจัดการความรู้ ที่เป็นระบบการสร้าง การมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเยาวชน และการใช้สื่อสมัยใหม่ เข้ามาช่วยขยายผล ทำให้ประเพณีนี้ไม่ได้เป็นเพียงพิธีกรรมทางศาสนา แต่เป็นพื้นที่ที่เชื่อมความสัมพันธ์และ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการดำเนินงานวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาดเป็นรูปแบบ กฐินราษฎร์ คือ กฐินที่ราษฎรหรือประชาชนผู้มีจิตศรัทธานำผ้ากฐินของตัวเองไปถวายตามวัดต่าง ๆ ที่มีใช้วัดหลวง เป็นสังฆกรรมตามพระวินัยบัญญัติเถรวาทที่มีกำหนดเวลา คือ พระสงฆ์สามารถกระทำสังฆกรรมนี้ได้นับแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ไปจนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 เท่านั้น กลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาดได้ปฏิบัติถูกต้องตามพุทธบัญญัติทุกประการในขณะเดียวกัน ในประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด มีพิธีกรรมโดดเด่นที่ประชาชนในชุมชนร่วมกันจัดเพิ่มเติมเข้ามาและไม่มีในชุมชนอื่นโดยรอบ ได้แก่ พิธีกรรม สะพานมนุษย์ มีลักษณะ คือ พระสงฆ์รูปที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะสงฆ์ให้เป็นผู้ครองผ้ากฐิน เมื่อเปลี่ยนผ้าจีวรใหม่แล้ว ผู้ชายที่มาร่วมประเพณีบุญกฐินจะนอนราบคว่ำหน้าลงกับพื้นเรียงกันเป็นแถวยาวจนไปถึงศาลาการเปรียญเพื่อเป็นสะพานให้พระสงฆ์รูปดังกล่าวเดินกลับเข้าไปสู่ศาลาการเปรียญ ซึ่งพิธีกรรมดังกล่าวจัดให้มีขึ้นครั้งแรก ในปีพุทธศักราช 2524

พิธีกรรมการเดินบนสะพานมนุษย์ของพระสงฆ์ พบว่า พิธีกรรมดังกล่าวถูกนำมาปฏิบัติในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทยเช่นกัน หากแต่พิธีกรรมดังกล่าวไม่ได้ถูกนำมาปฏิบัติในประเพณีบุญกฐินดังเช่นกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด แต่ถูกนำมาปฏิบัติในประเพณีสงกรานต์ ณ วัดศรีสุวรรณ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นวัดที่เป็นดังตัวแทนของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่อาศัยในพื้นที่ อำเภอสังขละบุรี ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงซึ่งเดินทางไปทำงานและอาศัยต่างถิ่น ต่างเดินทางกลับมาทำรวมกิจกรรมงานสงกรานต์ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญในเทศกาลสงกรานต์

การอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อมีการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Na Thalang (2016) ที่กล่าวว่า การแสดงตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ในปัจจุบันจะเกิดขึ้นได้ในบริบทที่มีความเหมาะสมทางสังคม ซึ่งกิจกรรมบุญกฐินได้กลายเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนสามารถแสดงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนได้อย่างชัดเจนการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นถึง ปัญหาหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. เยาวชนขาดความสนใจในประเพณีบุญกฐินซึ่งเป็นวัฒนธรรมในชุมชนของตน
2. ขาดสื่อประชาสัมพันธ์ที่นำเสนอความโดดเด่นของประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชน
3. ขาดการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน

เมื่อมีการจัดกิจกรรมฟื้นฟูที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่ให้เยาวชนมีบทบาท และเข้ามามีส่วนร่วม จึงพบว่าช่วยปลูกจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Phrakhru Palat Siwaphat Bhadrachano (2020) ที่เสนอว่าการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นควรปลูกจิตสำนึกเยาวชนผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี โดยกิจกรรมเหล่านี้ควรสร้างความสุข ความภาคภูมิใจ และความรู้สึกเป็นเจ้าของทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ การดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟูโดยใช้ “สะพานมนุษย์” ในพิธีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุขชนบ้านคูขาด ยังเชื่อมโยงกับคตินิยมทางพุทธศาสนาเรื่องการบำเพ็ญบริวารมีของพระสุเมธดาบส โพธิสัตว์ในอดีตชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการอยู่ของความเชื่อและความศรัทธาที่ฝังลึกในชุมชน และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมที่ยั่งยืนได้อีกทางหนึ่ง

ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยรูปแบบการอนุรักษ์ประกอบไปด้วยแผนปฏิบัติการ 3 แผน คือ 1. แผนอนุรักษ์ฟื้นฟูองค์ความรู้ด้านประเพณีวัฒนธรรม 2. แผนพัฒนากิจกรรมแบบมีส่วนร่วม

3. แผนประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ยวมชนบ้านคูขาด ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ Chanasophidanon (2018) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการทอดกฐินสำหรับชาวพุทธไทย” และเสนอแนวคิดที่ว่า ชาวพุทธไทยควรมีรูปแบบการทอดกฐินทั้งประสงค์ ประกอบด้วย รักษาพระวินัย ยึดรูปแบบศาสนพิธี ส่งเสริมความพอเพียง ประสานความสามัคคี และมีปัญญา

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรดำเนินการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ยวมชนบ้านคูขาด ในประเด็น “การพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชนในประเพณีบุญกฐินของกลุ่มชาติพันธุ์ยวม”

References

- Chanasopidanon, S. (2018). The Kathin offering model for Thai Buddhists. **Rajabhat Thonburi Research Journal Social Studies**, 4 (1), 101-114. (In Thai)
- Distapan, W. (2013). The Belief in Phra Upagutta defeating the devil: Its Inheritance and Reproduction in Present-Day Thai Society. **Journal of Arts**, 42 (2), 221-258. (In Thai)
- Dundes, A., & Bronner, S. J. (2007). **The meaning of folklore: The analytical essays of Alan Dundes**. Utah State University Press.
- Manipathmaket, W. (2006). **Mahayana Buddhism**. Muenkunthamsathan. (In Thai)
- Matichon Online. (2018). **Bamboo Watering Ceremony and Human Bridge: A Unique Tradition of the Thai-Karen People of Sangkhla Buri**. https://www.matichon.co.th/region/news_919259. (In Thai)
- Na Thalang, S. (2016). **Creative folklore: dynamics and application of folklore in contemporary Thai society**. Chulalongkorn University. (In Thai)
- National Economic and Social Development Board. (2018). **Report of the 1st/2018 Meeting of the National Economic and Social Development Board (NESDB)**. National Economic and Social Development Board. (In Thai)

- Office of the Council of Rajabhat University Presidents. (2019). **Rajabhat University Strategy for Local Development (20-Year Plan, 2017-2036) (Revised, 2018)**. Office of the Council of Rajabhat University Presidents. (In Thai)
- Provincial Development Strategy and Information Group. (2023). **Five Year Provincial Development Plan 2023-2027, Buriram Province**. Buriram Provincial Office. (In Thai)
- Sivaphat Bhadrakāno, Phrakhu Palat. (2020). **The Preservation of Lanna Cultural Traditions by Youth in Dong Pa Ngiew Village, Makhun Wan Subdistrict, San Pa Tong District, Chiang Mai Province** [Master's thesis]. Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (In Thai)
- Somdet Phra Buddhaghosacariya (Prayut Payutto).(2018). **Buddhist Dictionary: Glossary Edition** (31st ed.). Sahathammik. (In Thai)
- Som-in, A. (1991). **Worldview of Isan**. Prasan Printing. (In Thai)
- Thahom, U., Thuratha, S. & Wongsā, K. (2018). **Agriculture changing direction, life changing direction: the case of Ban Khu Khat community, Satuek District, Buriram Province**. Siritham Offset. (In Thai)

การศึกษาความคล้ายคลึงของคำศัพท์ภาษาเกาหลีและไทย ผ่านภาษาตัวกลาง

The Study of Lexical Similarities between Korean and Thai Through Intermediary Languages

ธัญทิพ อบเชย¹/ ณองค์ ฮวัน จีง²

Thanyatip Obchoei¹/ Jung Hwanseung²

^{1,2} สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเกาหลี วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี 12000, ประเทศไทย

^{1,2} Korean Language and Culture, College of Liberal Arts, Rangsit University, Pathumthani 12000, Thailand.

Corresponding author Email: Thanyatip.o@rsu.ac.th

Received: July 26, 2025

Revised: November 23, 2025

Accepted: November 27, 2025

Abstract

This study aims to explore the lexical similarities through intermediary languages between Korean and Thai, which are unrelated by language family. First, Study of Sino-Korean word in Korean and Chinese loanwords in Thai through of Historical Contact Linguistics. Second, Study of Pali and Sanskrit loanwords in Korean and Thai through of Buddhism context. In Korean language was influenced by Sanskrit language due to Mahayana Buddhism and translations of Sino-Korean word. And Thai language was influenced by Pali-Sanskrit language due to Theravada Buddhism, Therefore Pali and Sanskrit were adopted in terms of religious and philosophical vocabulary. The results showed that Korean and Thai numerous words are found to be similar. For example, the words “ส่ง” and “송 [Song]” are both originated from the Chinese character “送 [Sòng]”. Similarly, the words “แขก” and “꺄 [Gaek]” have Chinese character “客 [Kè].” Pali and Sanskrit act as intermediary languages such as “불타 [Bulta]” derived from Sino-Korean word “佛陀 (Buddha)” and “열반 [Yeolban]” derived from Sino-Korean word “涅槃 (Nirvana).” These examples reflect the shared cultural influence in East and Southeast Asia and Cultural Translation. As such, it will helpful

encourage comprehensive understanding of the nature of language exchange between East and Southeast Asia. And this study serves as the guideline for research on the relationship among Asian languages by proposing frameworks of linguistics and historical contact linguistics. The focus of this study is on the role of the intermediary languages playing on similar words that emerged.

Keywords: Lexical Similarities, Korean and Thai, Intermediary Language

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาความคล้ายคลึงของคำศัพท์ภาษาเกาหลีและภาษาไทยที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางตระกูลภาษาผ่านภาษาตัวกลาง โดยศึกษาคำศัพท์อักษรจีน ในภาษาเกาหลีและคำยืมจีนในภาษาไทย ผ่านบริบททางประวัติศาสตร์ สอง ศึกษาคำศัพท์ภาษาบาลีและสันสกฤตในบริบททางพุทธศาสนา ซึ่งประเทศเกาหลีรับอิทธิพลศาสนาพุทธนิกายมหายาน จึงได้รับภาษาสันสกฤตผ่านการแปลเป็นอักษรจีน ส่วนประเทศไทยรับอิทธิพลพุทธศาสนาเถรวาท จึงได้รับภาษาบาลีและสันสกฤตทั้งในด้านคำศัพท์เชิงศาสนาและปรัชญา จากการศึกษาพบว่า ภาษาเกาหลีและภาษาไทยมีคำศัพท์ที่คล้ายคลึงกันจำนวนมาก เช่น คำว่า “ส่ง” กับ “송 [Song]” มีรากศัพท์จีน “送 [Sòng]” หรือคำว่า “แขก” กับ “꺄 [Gaek]” มีรากศัพท์จีน “客 [Kè]” หรือคำศัพท์ในบริบททางพุทธศาสนา เช่นคำว่า “불타 [Bulta]” มาจากอักษรจีน “佛陀 (พุทธะ)”, “열반 [Yeolban]” มาจากอักษรจีน “涅槃 (นิพพาน)” ซึ่งเป็นผลของกระบวนการถ่ายทอดทางอารยธรรมและ “การแปลวัฒนธรรม” ที่ซับซ้อน จะช่วยให้เข้าใจลักษณะการแลกเปลี่ยนทางภาษาระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างรอบด้าน อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับงานวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างภาษาเอเชียโดยวงกรอบแนวคิดทางภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์เชิงประวัติ โดยมุ่งเน้นไปยังบทบาทของภาษาตัวกลางในการเกิดคำศัพท์คล้ายคลึงกัน

คำสำคัญ: ความคล้ายคลึงของคำศัพท์, ภาษาเกาหลีและไทย, ภาษาตัวกลาง

บทนำ

ภาษาเกาหลีและภาษาไทยที่มีความแตกต่างกันทั้งตระกูลภาษาและในเชิงภาษาศาสตร์ แต่กลับพบว่ามีคำศัพท์ที่คล้ายคลึงกันจำนวนมาก ซึ่งความคล้ายคลึงกันเหล่านี้ได้เกิดขึ้นจากความบังเอิญ แต่มีภาษาที่สามทำหน้าที่เป็นตัวกลางรับและถ่ายทอดอิทธิพลบางอย่างให้แก่ภาษาหนึ่งกับภาษาหนึ่งที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางตระกูลภาษา หรือที่เรียกว่า “ภาษาตัวกลาง (Intermediary Language)” (Ramsey, 1987) ภาษาตัวกลางมักเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญทางการเมือง วัฒนธรรม หรือศาสนาในภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง เช่น ภาษาจีนเป็นภาษาหลักด้านระบบอักษรและการปกครองในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตมีบทบาทสำคัญทางพุทธศาสนา ทำให้ภาษาเกาหลีและไทยต่างได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน ภาษาบาลี และสันสกฤตเข้ามายังประเทศเหมือนกัน

ภาษาเกาหลีได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสต์ศักราช เริ่มใช้อักษรจีนตั้งแต่สมัยสามอาณาจักรแพรหลายเข้าสู่สมัยซิลลา จนกระทั่งถึงสมัย

โครยอ ตามการขยายตัวของพุทธศาสนาหลังขงจื้อ ทำให้อักษรจีนส่งอิทธิพลหลายด้าน ดังนั้น ตัวอักษรจีน (한자: ฮันจา) จึงฝังรากลึกในภาษาเกาหลีมาจนถึงปัจจุบัน และได้รับอิทธิพลจากภาษาสันสกฤตเป็นหลัก ผ่านคัมภีร์พุทธศาสนานิกายมหายาน ทำให้ภาษาเกาหลีสืบทอดคำยืมภาษาสันสกฤตในเชิงแนวคิด ปรัชญาทางพุทธศาสนา ส่วนภาษาไทยได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน จากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการการค้า เช่นเดียวกับเกาหลี ขณะเดียวกันก็มีกลุ่มชาวจีนแต่จิวอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย จนกลายเป็นผู้นำทางการค้าของไทย ทำให้อิทธิพลของภาษาจีนออกมาในรูปแบบคำยืมเสียงหรือยืมความหมาย ซึ่งจะพบคำศัพท์ในชีวิตประจำวัน เช่น คำเรียกชื่อในครอบครัวเชื้อสายจีน ชื่ออาหาร หรือชื่อร้านค้า เป็นต้น และรับอิทธิพลภาษาบาลีจากพระไตรปิฎกสืบเนื่องจากการรับพุทธศาสนานิกายเถรวาท และภาษาสันสกฤตจากการเผยแพร่วัฒนธรรมทางฝั่งศาสนาพราหมณ์ฮินดู ทำให้ภาษาไทยปรากฏคำยืมจากทั้งสองภาษานี้และนำมาใช้ในรูปแบบคำราชาศัพท์ แนวทางการปกครอง การศึกษา เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้จึงสนใจศึกษาความคล้ายคลึงกันของคำศัพท์ระหว่างภาษาเกาหลีและภาษาไทยผ่านภาษาตัวกลางในบริบททางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยจะนำเสนอ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความแตกต่างของตระกูลภาษาเกาหลีและภาษาไทย 2) การแพร่กระจายคำศัพท์ผ่านภาษาตัวกลาง 3) กระบวนการรับภาษาตัวกลางของภาษาเกาหลีและภาษาไทย 4) ความคล้ายคลึงกันของคำศัพท์ระหว่างภาษาเกาหลีและภาษาไทยผ่านภาษาตัวกลาง ตามลำดับ เพื่อเข้าใจลักษณะการแลกเปลี่ยนทางภาษาระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเป็นแนวทางในการวิจัยภาษาตัวกลางต่อไปในอนาคต

ความแตกต่างของตระกูลภาษาเกาหลีและภาษาไทย

ภาษาเกาหลีและภาษาไทยมีตระกูลภาษาและลักษณะทางภาษาศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ภาษาเกาหลีจัดอยู่ในตระกูลภาษาเกาหลี (Korean Language Family) แม้ว่าในอดีตจัดอยู่ในตระกูลภาษาอัลไต (Altaic Family) ก็ตาม แต่ลักษณะเด่นของภาษาเกาหลีคือ เป็นภาษาคำติดต่อ (Agglutinative Language) และผันคำด้วยวิภัติปัจจัย (Inflectional Language) อันเป็นลักษณะเด่นของภาษาเกาหลี มีโครงสร้างประโยค ประธาน-กรรม-กริยา (SOV) และประกอบด้วยตัวชี้ของแต่ละคำ เพื่อบอกหน้าที่คำในประโยค ลำดับคำในประโยคจึงไม่สำคัญต่อความหมายมากนัก อีกทั้ง โครงสร้างพยางค์ภาษาเกาหลีจะเน้นไปที่สระและเสียงหนักเบาของพยางค์ ขณะที่ภาษาไทยจัดอยู่ในตระกูลภาษาไท-กะได (Kra-Dai Language Family) โดยมีลักษณะของภาษาเชิงวิเคราะห์ (Analytic Language)¹ กล่าวคือ เป็นลักษณะคำโดด ไม่มีการเปลี่ยนรูปคำหรือผันประโยค โครงสร้างประโยคพื้นฐานคือ ประธาน-กริยา-กรรม (SVO) และลำดับคำในประโยคมีความสำคัญในการสื่อความหมาย และความหมายของคำศัพท์จะแตกต่างกันตามโทนเสียงวรรณยุกต์

แม้ว่าทั้งสองภาษาจะมีความแตกต่างกันในด้านโครงสร้างไวยากรณ์ ระบบเสียง และรูปแบบการแสดงความหมาย แต่ก็มีมีความคล้ายคลึงกันในด้านคำศัพท์สืบเนื่องจากการรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมผ่านภาษาตัวกลาง เป็นผลจากการถ่ายทอดคำศัพท์ผ่านภาษาที่สามและเป็นกระบวนการแปลภาษาทางวัฒนธรรม (Cultural Translation) มากกว่าความเกี่ยวข้องกันโดยตรงทางตระกูลภาษา (Song K. H., 2002)

¹ ภาษาเชิงวิเคราะห์ (Analytic language) หมายถึง ภาษาประเภทหนึ่งที่มีความหมายด้านไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค ลำดับประโยค เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม จะอาศัยลำดับคำ คำบุพบท คำกริยาช่วย เป็นต้น ในการสร้างประโยคแทนการผันคำหรือเปลี่ยนรูปคำ

การแพร่กระจายของคำศัพท์ผ่านภาษาตัวกลาง

การแพร่กระจายทางคำศัพท์ไม่ใช่เพียงการยืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้เท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการอันซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม โดยการแปลภาษาทางวัฒนธรรม (Cultural Translation) และการปรับแนวคิดใหม่ (Conceptual Reconfiguration) ที่รวบรวมทั้งความรู้ ศาสนา แนวคิด และระบบต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน กล่าวได้ว่าผลลัพธ์จากการแพร่กระจายทางคำศัพท์เหล่านี้ทำให้เกิดความคล้ายคลึงกันทางคำศัพท์ภาษาเกาหลีกับภาษาไทย พบว่าการแพร่กระจายคำศัพท์ผ่านภาษาตัวกลางมี 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การแพร่กระจายระดับภาษาโดยมีอำนาจทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน

อารยธรรมจีนและอินเดียในยุคโบราณต่างมีบทบาททางภูมิปัญญา (Intellectual Authority) และแบบจำลองทางอารยธรรม (Civilizational Model) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามลำดับ โดยเฉพาะอักษรจีนดั้งเดิม (漢文) ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการสื่อสารเท่านั้น แต่นับว่าเป็นทุนทางสัญลักษณ์ (Symbolic Capital) ที่ครอบคลุมทั้งระบบศาสนา ปรัชญา และจริยธรรมไว้

Pollock (2006) อธิบายถึง “ระบบภาษาแห่งสากลนิยม” (Cosmopolitan Language Order) ว่าเป็นระบบภาษาหนึ่งที่ส่งผลต่อระบบภาษาเชิงวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม เช่น ภาษาเกาหลี นับถือลัทธิขงจื๊อเป็นหลักและได้รับการถ่ายทอดอักษรจีนดั้งเดิมผ่านคัมภีร์ศาสนา ส่วนประเทศไทยนับถือพุทธศาสนาเป็นหลักจึงได้รับการถ่ายทอดภาษาบาลีผ่านหลักคำสอนพระธรรมวินัย

2. การแพร่กระจายคำศัพท์เชิงแนวคิดผ่านคัมภีร์ศาสนา

คัมภีร์ทางศาสนาในพุทธศาสนาและลัทธิขงจื๊อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดคำศัพท์เชิงนามธรรมระดับสูง (High-level Abstract Vocabulary) ในประเทศเกาหลีพบคัมภีร์ทางลัทธิขงจื๊อ เช่น 『論語』 (คำภีร์หลุนอวี่), 『孟子』 (เม้งจื่อ), 『大學』 (ต้าซวี) ที่ใช้ในระบบการศึกษาและการอบรมเหล่าขุนนางเพื่อสร้างกรอบแนวคิดและคลังคำศัพท์อย่างเป็นระบบ ส่วนประเทศไทยพบคัมภีร์ทางศาสนา เช่น 『พระธรรมบท』 และ 『พระอภิธรรม』 ในระบบการสอนศาสนาในสถาบันพุทธศาสนาศึกษาเป็นหลัก

เอกสารเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงการแปลภาษา แต่ยังมียุทธศาสตร์ “การจัดรูปแบบในบริบทใหม่” (Recontextualization) โดยพยายามรักษานวนคิดดั้งเดิม ขณะเดียวกันก็มีการปรับเปลี่ยนบริบทใหม่ให้เหมาะสมกับโครงสร้างและความหมายของภาษาท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ‘仁 [Rén]’ เป็นแนวคิดคำสอนสำคัญในลัทธิขงจื๊อ ขณะที่ “ธรรมะ” เป็นแนวคิดหลักที่รวมคำสอนพระธรรมวินัยและสังฆธรรมมนุษย์ในทางพุทธศาสนา

3. การคงรูปความหมายและเสียงตามต้นฉบับ

เมื่อแนวคิดทางศาสนาจากต่างประเทศถ่ายทอดเข้ามาเป็นภาษาใหม่ โดยทั่วไปจะใช้กระบวนการถอดเสียง (Transcription) และการแปลความหมาย (Semantic Translation) ควบคู่กัน โดยเฉพาะคำศัพท์ทางพุทธศาสนา สอดคล้องกับแนวคิดของเกาหลีมักปรากฏเป็นรูปแบบอักษรจีน (한자: ฮันจา) ขณะที่ภาษาไทยมักถ่ายทอดภาษาใหม่โดยการถอดเสียงจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ซึ่งในกระบวนการนี้มีวิธีการตีความหมายและการถ่ายทอดแนวคิดแตกต่างกันไป เช่น

คำว่า “業 [Ye]” แผลงจากภาษาสันสกฤตคำว่า “กรรม” ภาษาเกาหลีใช้คำว่า “업 [Eop]” เป็นรากศัพท์อักษรจีน ส่วนภาษาไทยใช้คำว่า กรรม โดยถอดเสียงและความหมายจากภาษาบาลีคำว่า “กัมม”

คำว่า “解脫 [Jiëttö]” แผลงจากภาษาสันสกฤตคำว่า “โมกษ” โดยภาษาเกาหลีใช้คำว่า “해탈 [Haetal]” ถอดเสียงจากอักษรจีน ส่วนภาษาไทยใช้คำว่า “วิมุตติ” โดยถอดเสียงจากภาษาบาลีคำว่า “วิมุตต” โดยตรง

คำว่า “布施 [Büşi]” แผลงจากภาษาสันสกฤตคำว่า “ทาน” โดยภาษาเกาหลีใช้คำว่า “보시 [Bosi]” ถอดเสียงและความหมายจากอักษรจีน ส่วนภาษาไทยใช้คำว่า “ทาน” โดยถอดความจากคำดั้งเดิม

Yoon (2005) กล่าวว่ากระบวนการรับแนวคิดของแต่ละวัฒนธรรมมีวิธีการตีความความหมายและนำภาษาไปใช้แตกต่างกัน แม้ว่าจะเป็นคำที่มาจากรากศัพท์ตัวเดียวกัน กลับมีโครงสร้างทางความหมายหลายมิติขึ้นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

4. การแพร่กระจายในกระบวนการด้านวัฒนธรรมทางอ้อมและวิธีการรับคำศัพท์

แม้ว่าประเทศเกาหลีและประเทศไทยจะรับคำศัพท์ชุดเดียวกัน แต่เนื่องจากความแตกต่างของกระบวนการรับอิทธิพลทางภาษา นโยบายทางภาษา และระบบตัวอักษร จึงเกิดผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน ประเทศเกาหลีรับวัฒนธรรมภาษาจีนโดยตรงและจัดอยู่ในระบบคำอักษรจีน (한자: ฮันจา) อย่างเป็นระเบียบ ส่วนประเทศไทยรับภาษาจีนและภาษาสันสกฤตทางอ้อมผ่านกระบวนการติดต่อกับชาย การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศเวียดนาม เขมร และมลายู

Kim (2018) อธิบายแนวคิด “ระดับการแทรกแซงทางภาษา (Language Interference)” ตามลักษณะการสื่อสารว่า กรณีที่มีการสื่อสารทางตรง (Direct Contact) มักจะรักษารูปแบบคำไว้คงเดิม และถอดความหมายให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ขณะที่การสื่อสารทางอ้อม (Indirect Contact) จะเกิดกระบวนการถอดความหมายใหม่และเปลี่ยนแปลงรูปคำดั้งเดิมในระดับภาษาที่สูงขึ้น

จากกระบวนการแพร่กระจายทางคำศัพท์ดังกล่าว เห็นได้ชัดเลยว่าความคล้ายคลึงกันทางคำศัพท์ระหว่างภาษาเกาหลีและภาษาไทย ไม่ใช่เพียงความคล้ายคลึงกันทางรูปแบบเท่านั้น แต่เป็นผลลัพธ์จากโครงสร้างการถ่ายทอดภาษาทั้งทางตรงและทางอ้อม กระบวนการทำให้แนวคิดทางวัฒนธรรม (Cultural Institutionalization) กลายเป็นรูปแบบทางการระหว่างอารยธรรมต่าง ๆ ดังนั้น การเปรียบเทียบคำศัพท์ระหว่างสองภาษาควรพิจารณาจากมุมมองของ “ความเกี่ยวข้องกันทางภาษาศาสตร์เชิงประวัติ” (Historical Contact Linguistics) มากกว่าการวิเคราะห์เฉพาะโครงสร้างคำภายนอกเพียงอย่างเดียว

กระบวนการรับภาษาตัวกลางของภาษาเกาหลีและภาษาไทย

ภาษาเกาหลีและภาษาไทยมีความแตกต่างกันในเชิงภาษาศาสตร์ จึงจำเป็นต้องศึกษากระบวนการรับภาษาตัวกลางอย่าง ภาษาจีน ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤตของภาษาเกาหลีและภาษาไทย ในเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ดังนี้

1. กระบวนการรับอักษรจีนของภาษาเกาหลี

คาบสมุทรเกาหลีมีความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและการเมืองกับประเทศจีนมาอย่างยาวนาน ส่งผลให้ระบบอักษรจีน (한자: ฮันจา) นำมาใช้ในภาษาเกาหลี การรับอักษรจีนไม่ได้อยู่แค่ระบบการเขียน

เท่านั้น แต่ยังส่งอิทธิพลถึงรากฐานทางคำศัพท์ รูปแบบภาษา รวมถึงระบบภาษาเกาหลีด้วย บทความฉบับนี้จะสำรวจกระบวนการนำอักษรจีนเข้าสู่ประเทศเกาหลีตามยุคสมัย และพิจารณาผลลัพธ์จากมุมมองทางภาษาศาสตร์และประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม

ตั้งแต่สมัยสามอาณาจักร (โคกูรยอ แพ็กเจ และซิลลา) เริ่มรับอิทธิพลอักษรจีนอย่างจริงจัง ช่วงราวคริสต์ศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสต์ศักราช และเริ่มมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างจีนมากขึ้น อักษรจีนจึงขยายวงกว้างเข้าสู่คาบสมุทรเกาหลี (Kim, 2011) ทั้งสามอาณาจักรเริ่มใช้อักษรจีนในการเขียน คัมภีร์พุทธศาสนา จดหมายเหตุทางราชการ จดหมายทางการทูตต่าง ๆ อักษรจีนจึงเกิดการแพร่หลาย ทั้งด้านการศึกษา ระบบขุนนาง ตลอดจนพิธีกรรมทางศาสนา

หลังจากรวมทั้งสามอาณาจักรเข้าสู่สมัยซิลลาจนถึงสมัยโครยอ การใช้อักษรจีนยิ่งแพร่หลายขึ้น ตามการขยายตัวของพุทธศาสนาและลัทธิขงจื้อ โดยเฉพาะในสมัยโครยอ อักษรจีนกลายเป็นภาษามาตรฐานทางวิชาการและวรรณกรรม โรงเรียนภาครัฐคุกกจากัม (국자감) จัดการเรียนการสอนอักษรจีนอย่างเป็นระบบ แม้กระทั่งการสอบราชการตำแหน่งขุนนางก็ใช้อักษรจีนเป็นหลักเช่นกัน (Lee, 2010) บุคคลในยุคนั้นจึงต้องมีทักษะการอ่านอักษรจีน ขณะที่ภาษาพูดท้องถิ่นยังอยู่ในรูปแบบวรรณกรรมมุขปาฐะ

เมื่อเข้าสู่สมัยโชซอน อักษรจีนกลายมาเป็นศูนย์กลางที่แข็งแกร่งขึ้น เพราะอุดมการณ์ใหม่ของรัฐบาลสมัยโชซอนนับถือลัทธิขงจื้อใหม่และให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนอักษรจีนเป็นอย่างมาก ในคัมภีร์สำคัญ 『Four Books and Five Classics (사서삼경)』 และ 『Zhu Xi's Family Rituals (주자 가례)』 ตลอดจนระบบการศึกษา กฎหมาย การเมือง การสอบราชการ วรรณกรรม และหน่วยงานราชการล้วนเรียบเรียงด้วยอักษรจีนทั้งหมด ระบบนี้คงอยู่ไปจนถึงปลายราชวงศ์โชซอน ทำให้ภาษาเกาหลีพัฒนาภายใต้ความเกี่ยวเนื่องกับอักษรจีนอย่างแนบแน่น ซึ่งอักษรจีนส่งอิทธิพลต่อภาษาเกาหลีในหลายด้าน ดังนี้

หนึ่ง เกิดคำศัพท์อักษรจีนในหลายหมวดหมู่ เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับครอบครัว ในคำว่า “부모 (พ่อแม่)” มาจากรากศัพท์จีน 父母, คำว่า “형제 (พี่น้อง)” มาจากรากศัพท์จีน 兄弟, คำว่า “자녀 (ลูกชายและลูกสาว)” มาจากรากศัพท์จีน 子女, เป็นต้น ถัดมาคำศัพท์เกี่ยวกับแนวคิด เช่น คำว่า “자유 (เสรีภาพ)” มาจากรากศัพท์จีน 自由, คำว่า “문화 (วัฒนธรรม)” มาจากรากศัพท์ภาษาจีน 文化, คำว่า “사회 (สังคม)” มาจากรากศัพท์จีน 社會, คำว่า “교육 (การศึกษา)” มาจากรากศัพท์จีน 教育 และคำศัพท์เชิงนามธรรม เช่น คำว่า “희망 (ความหวัง)” มาจากรากศัพท์จีน 希望, คำว่า “인내 (ความอดทน)” มาจากรากศัพท์จีน 忍耐, คำว่า “감정 (ความรู้สึก)” มาจากรากศัพท์จีน 感情 เป็นไปได้สูงว่าคำศัพท์ภาษาเกาหลีที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน อาจมีสัดส่วนสูงกว่า 60% ของคำศัพท์ทั้งหมด²

สอง เกิดรูปแบบสำนวนการแสดงออกและสำนวนการเขียน วรรณกรรมของเกาหลีได้รับอิทธิพลจากโครงสร้างลัทธิรูปแบบอักษรจีน เช่น สำนวนสี่ตัวอักษร (사자성어), สำนวนโบราณ และ สำนวนสุภาษิต เช่น 일석이조 (一石二鳥: ยิ่งปืนนัดเดียวได้นกสองตัว), 자승자박 (自繩自縛: พันธนาการตนเอง), 작심삼일 (作心三日: ตั้งใจไว้แค่สามวัน) ล้วนมาจากรากศัพท์อักษรจีน นอกจากนี้ยังมีบทกวีอักษรจีน นวนิยายจีน จดหมายอักษรจีนที่เป็นวรรณกรรมสำคัญช่วงสมัยโชซอนให้หลัง (Lee, 2004).

สาม ส่งผลต่อวิถีคิดและระบบวิชาการ กระบวนการแปลภาษาและการอธิบายคัมภีร์ขงจื้อเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาความคิดเชิงตรรกะและทฤษฎีนามธรรมในหมู่ชาวเกาหลี เช่น คำศัพท์

²ที่มา: “Encyclopedia of Korean Culture (The Academy of Korean Studies)”, <https://encykorea.aks.ac.kr>

ทางวิชาการอย่าง 논리 (ตรรกะ), 철학 (ปรัชญา), 윤리 (จริยธรรม), 경제 (เศรษฐศาสตร์) ล้วนมาจาก รากศัพท์อักษรจีน (Jung, 2005)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การรับอักษรจีนเข้าสู่คาบสมุทรเกาหลีผ่านการติดต่อกับประเทศจีน ตั้งแต่สมัยโบราณ ส่งอิทธิพลต่อระบบการเขียน คำศัพท์ รูปแบบภาษา และแฝงแนวคิดในภาษาเกาหลี อย่างลึกซึ้ง ตั้งแต่สมัยสามอาณาจักรจนถึงสมัยโชซอน อักษรจีนดั้งเดิมนับว่าเป็นภาษาหลักทางวิชาการและการปกครอง ที่นำมาใช้ในหลายภาคส่วน ส่งผลให้ภาษาเกาหลีซึมซับคำศัพท์โดยมีรากฐานมาจากอักษรจีน เป็นจำนวนมาก กลายเป็นรากฐานหลักของคำศัพท์ภาษาเกาหลี อีกทั้ง ยังฝังรากลึกทั้งในส่วนวรรณกรรม และส่วนต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้ ระบบความคิดเชิงวิชาการที่พัฒนาจากคัมภีร์จีนก็ถือเป็นผลลัพธ์ ของความเกี่ยวเนื่องกันทางอักษรจีนอันเป็นกุญแจสำคัญในการเข้าใจอัตลักษณ์ทางภาษาเชิงประวัติศาสตร์ เกาหลี

2. กระบวนการรับคำจีนของภาษาไทย

ประเทศไทยและประเทศจีนได้รักษาสัมพันธไมตรีในด้านการค้าขาย การเมืองเศรษฐกิจ และ วัฒนธรรมมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยโบราณ ความเกี่ยวข้องกันทางประวัติศาสตร์ส่งผลต่อภาษาไทย เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำยืมที่มาจากภาษาจีนแต่จิวที่แทรกซึมเข้ามาในภาษาไทยอย่างแพร่หลาย (Song, 2002)

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับจีนเริ่มต้นขึ้นอย่างจริงจังตั้งแต่สมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1781–1981) และสมัยอยุธยา (พ.ศ. 1893–2310) ประเทศไทยได้ค้าขายกับราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง อย่างคึกคัก ขณะเดียวกันชาวจีนก็เริ่มอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในไทย โดยเฉพาะในช่วงปลายสมัยธนบุรี ถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2310–ปัจจุบัน) ชาวจีนแต่จิวได้อพยพครั้งใหญ่เดินทางเข้ามายังประเทศไทย จนกลายเป็นผู้นำด้านการพาณิชย์ในสังคมไทย และภาษาจีนแต่จิวก็ค่อย ๆ แทรกซึมเข้ามาในสังคมไทย อย่างเป็นธรรมชาติ

แม้ว่าชาวจีนเชื้อสายแต่จิวจะอพยพเข้ามาในประเทศไทยหลังชาวจีนกลาง จีนฮกเกี้ยน และจีน กวางตุ้ง แต่ด้วยผู้อพยพหม่มากเป็นชาวจีนเชื้อสายจีนแต่จิว ทำให้ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน แต่จิวเป็นหลัก คำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยส่วนใหญ่จึงมีต้นกำเนิดจากภาษาจีนแต่จิว (Thantakron, 2021)

อิทธิพลของภาษาจีนที่มีต่อภาษาไทยมักปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดในภาษาพูด โดยเฉพาะคำยืม ภาษาจีนแต่จิวที่ถูกใช้อย่างแพร่หลายในบริบทของการเรียกสมมุติในครอบครัวหรือในการสนทนาในชีวิต ประจำวัน คำเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกบัญญัติอย่างเป็นทางการ แต่ได้รับการยอมรับและใช้อย่างแพร่หลาย ในหมู่คนไทยเชื้อสายจีน ก่อนที่จะแพร่กระจายเข้าสู่ภาษาพูดของคนไทยทั่วไป (Smalley, 1994) ซึ่งคำ ส่วนใหญ่มักใช้ในบริบทของความสัมพันธ์ในครอบครัวและครอบครัวเชื้อสายจีนในชีวิตประจำวัน (Suraphon, 2002)

หรือคำศัพท์จีนที่เกี่ยวข้องกับอาหารก็ถูกยืมมาใช้เป็นจำนวนมากเช่นกัน อาทิ คำว่า “เกี้ยว” “บะหมี่” “ชาลาเปา” “หมั่นโถว” “โจ๊ก” “ขนมจีบ” หรือคำว่า “เต้าหู้” ก็เป็นอีกคำหนึ่งที่ยืมมาจาก ภาษาจีน คำเหล่านี้สามารถได้ยินได้ทั่วไปในตลาดหรือร้านอาหารไทย และได้ผสมผสานเข้ากับวิถีการบริโภค ของชาวไทยอย่างเป็นธรรมชาติ (Anan, 1997)

นอกจากนี้ อิทธิพลของภาษาจีนยังพบเด่นชัดในด้านวัฒนธรรมและพาณิชย์ ในลักษณะการตั้งชื่อร้านค้าหรือชื่อบริษัทมักปรากฏชื่อจีนอยู่บ่อยครั้ง เช่น คำว่า “ห้าง” มาจากภาษาจีนคำว่า “行 (ร้านค้าหรือบริษัท)” ส่วนใหญ่ใช้เรียกชื่อร้านทองหรือชื่อร้านค้าขนาดใหญ่ อาทิ “ห้างทองอ้วนเฮงเฮง” ก็เป็นหนึ่งในชื่อร้านทองของชาวไทยเชื้อสายจีน นอกจากนี้ ชื่อทางการของกลุ่มบริษัท CP หรือ เจริญโภคภัณฑ์ ก็มาจากตระกูลเชื้อสายจีนแต่จิวเช่นกัน รวมถึงคำศัพท์และสำนวนที่มีความหมายมงคลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในด้านธุรกิจและชีวิตประจำวัน เช่น “เฮง” หมายถึง โชคดี “ซิ่ว” หมายถึงอายุยืน “ฟาไฉ” หมายถึง ร่ำรวย มักใช้ในช่วงเทศกาล วันเปิดกิจการ หรือการโฆษณา เพื่อแสดงความยินดีและความเป็นสิริมงคล (Amyot, 2004) สรุปเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คำยืมภาษาจีนที่ใช้ชีวิตประจำวัน

ภาษาจีน	การออกเสียงจีน	คำยืมจีน	ความหมาย
姐	[Jiě]	เจี	พี่สาว
兄	[Xiōng]	เฮีย	พี่ชาย
公	[Gōng]	ก่ง	คุณปู่ คุณตา
伯	[Bó]	แปะ	ลุง (พี่ชายของพ่อ)
嬸	[Shěn]	ซั่ม	ป้า (ภรรยาของแปะ)
爹	[Diē]	เตี้ย	พ่อ
妹	[Mèimei]	หมวย	ใช้เรียกเด็กผู้หญิง
忠臣	[Zhōngchén]	ตงฉิน	ข้าราชการที่ซื่อสัตย์, ผู้ที่มีความซื่อตรง
餃子	[Jiǎozi]	เกี้ยว	เกี้ยวสำหรับใส่ประกอบอาหาร
麵	[Miàn]	บะหมี่	วัตถุดิบอาหารประเภทเส้น
包子	[Bāozi]	ซาลาเปา	อาหารว่าง
饅頭	[Mántou]	หมั่นโถว	อาหารสำหรับทางคู่กับเมนูอื่น
粥	[Zhōu]	โจ๊ก	อาหารเช้า
點心	[Diǎnxīn]	ขนมจีบ	อาหารว่าง เครื่องเคียง
豆腐	[Dòufu]	เต้าหู้	วัตถุดิบอาหาร เครื่องเคียง
行	[Hang]	ห้าง	ร้านค้า บริษัท
昌榮財貨品	[Chāng Róng Cǎi Huòpǐn]	เจริญโภคภัณฑ์	ชื่อบริษัทหนึ่ง
幸	[Xìng]	เฮง	โชคดี
壽	[Shòu]	ซิ่ว	อายุยืน
發財	[Fācái]	ฟาไฉ	ร่ำรวย

สรุปได้ว่า กระบวนการรับคำจีนในภาษาไทย เริ่มต้นจากชาวจีนเข้ามาแลกเปลี่ยนทางการค้ากับประเทศไทย ตลอดจนการอพยพตั้งถิ่นฐานของชาวไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยเป็นเวลานาน จึงปรากฏคำยืมจีน โดยเฉพาะภาษาจีนแต้จิ๋ว ฝักรากลึกทั้งในด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัว อาหาร การพาณิชย์ และวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนอันยาวนาน

3. กระบวนการรับภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตของภาษาเกาหลี

เมื่อพระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้าสู่คาบสมุทรเกาหลี ทำให้ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ใช้จารึกพระคัมภีร์ ส่งอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมแทรกซึมเข้าสู่ภาษาเกาหลี โดยเฉพาะภาษาสันสกฤตเข้าสู่เกาหลีผ่านกระบวนการแปลเป็นอักษรจีนในพระคัมภีร์ ส่งผลโดยตรงต่อการหล่อหลอมแนวคิดทางศาสนาปรัชญา วรรณกรรม และจริยธรรมของเกาหลีเป็นอย่างมาก บทความฉบับนี้จึงวิเคราะห์กระบวนการรับอิทธิพลทางคำศัพท์ที่สำคัญ ลักษณะการรับอิทธิพลในเชิงวัฒนธรรม และมุมมองภาษาศาสตร์เชิงประวัติภาษาเกาหลีมีระบบคำศัพท์อันเป็นเอกลักษณ์ แต่เนื่องจากการรับอิทธิพลทางศาสนาและแนวคิดจากต่างประเทศ ทำให้ภาษาเกาหลีขยายขอบเขตของคำศัพท์ออกไปอย่างกว้างขวาง การเข้ามาของพระพุทธศาสนาไม่ได้เป็นเพียงการรับศาสนาเท่านั้น แต่ยังนำแนวคิดทางปรัชญาและคำศัพท์ทางศาสนาเข้าสู่เกาหลี ภาษาบาลีและสันสกฤตจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะภาษาตัวกลาง

พุทธศาสนาเริ่มจากอินเดียขยายไปยังภูมิภาคเอเชียกลางและเอเชียตะวันออก ตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 3 ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช โดยเข้าสู่คาบสมุทรเกาหลีครั้งแรกในช่วงกลางศตวรรษที่ 4 ผ่านอาณาจักรโคกูรยอและรับอิทธิพลของพุทธศาสนานิกายมหายานเข้ามา ส่วนใหญ่จะผ่านกระบวนการแปลคัมภีร์จากภาษาสันสกฤตเป็นอักษรจีน คำศัพท์จากภาษาสันสกฤตจึงเข้าสู่เกาหลีในรูปแบบอักษรจีน ภายหลังอักษรจีนจึงฝังลงรากลึกของภาษาเกาหลีผ่านการศึกษา การปกครอง ระบบกฎหมาย และวรรณกรรม ซึ่งขั้นตอนการรับคำสันสกฤตมีดังนี้ 1. รับภาษาสันสกฤตต้นฉบับ → 2. แปลภาษาจีน → 3. ภาษาเกาหลีใช้รากศัพท์อักษรจีนตามลำดับ เช่น จากคำว่า Nirvāṇa (นิพพาน) แปลอักษรจีน 涅槃 [Niépán] ภาษาเกาหลีคือ 열반 [Yeolban], จากคำว่า Karma (กรรม) แปลอักษรจีน 業 [Yè] ภาษาเกาหลีคือ 업 [Eop], จากคำว่า Dukkha (ทุกข์) แปลอักษรจีน 苦 [Kǔ] ภาษาเกาหลีคือ 고 [Go]

คำเหล่านี้ไม่ใช่เพียงคำยืมเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดแนวคิดและค่านิยมพุทธศาสนา (Muller, 2012) และยังใช้ในภาษาเกาหลีอย่างกว้างขวางทั้งในภาษาพูด สำนวน และแวดวงวิชาการปรัชญา ทว่าภาษาบาลีที่ปรากฏในพุทธศาสนาเถรวาทมีอิทธิพลในภาษาเกาหลีไม่มากนัก

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพุทธศาสนานิกายเถรวาทกำลังเป็นที่สนใจในกลุ่มวิชาการ รวมถึงการวิจัยด้านพุทธศาสนานานาชาติ ทำให้ภาษาบาลี เช่น คำว่า 법 (ธรรม), 승가 (สังฆ)³, 계율 (ศีล) ถูกใช้เป็นศัพท์วิชาการและกลายเป็นคำแปลมาตรฐานในบางบริบท แสดงให้เห็นว่าภาษาบาลีก็มีอิทธิพลบางส่วนต่อระบบคำศัพท์ทางพุทธศาสนาในภาษาเกาหลีสมัยใหม่เช่นกัน (Piyadassi, 1991)

คำศัพท์ทางพุทธศาสนาเหล่านี้นอกจากจะใช้ในบริบทศาสนาแล้ว ยังแพร่เข้าสู่สังคมเกาหลีในหลากหลายรูปแบบ เช่น คำว่า 업 (業: กรรม), 윤회 (輪廻: เวียนว่ายตายเกิด), 해탈 (解脫: หลุดพ้น), 열반 (涅槃: นิพพาน) มักพบในงานวรรณกรรม ภาษาพูด และสุภาชิต ขณะที่แนวคิดอย่าง 공 (空: สูญตา), 무아 (無我: อนัตตา), 인과응보 (因果應報: กฎแห่งกรรม) รวมเข้ากับลัทธิขงจื๊อและความเชื่อพื้นบ้านในสังคมเกาหลี

การรับพุทธศาสนาเข้าสู่เกาหลีนับว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญที่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางภาษาและวัฒนธรรมของเกาหลีอย่างลึกซึ้ง กล่าวได้ว่า ภาษาสันสกฤตเข้าสู่เกาหลีผ่านกระบวนการแปลจากคัมภีร์อักษรจีน ส่วนภาษาบาลีมีอิทธิพลผ่านกลุ่มวิชาการในยุคหลัง ทำให้ทั้งสองภาษานี้ได้แทรกซึมอยู่ในคำศัพท์ทางศาสนา ปรัชญา วรรณกรรม และภาษาพูดของชาวเกาหลีจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การเข้าใจประวัติศาสตร์ของตัวคำศัพท์และบริบททางวัฒนธรรมภาษาเกาหลี จึงจำเป็นต้องพิจารณาการรับและการแปลสารจากภาษาโบราณอินเดียผ่านพระคัมภีร์พุทธศาสนาอย่างรอบด้าน

³ สังฆาวาส

4. กระบวนการรับภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตของภาษาไทย

ปัจจุบันภาษาไทยมีโครงสร้างภาษาและคำศัพท์ที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านศาสนา วรรณกรรม วิชาการ และการปกครอง อีกทั้ง คำศัพท์จำนวนมากมีรากฐานมาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ซึ่งเป็นภาษาดั้งเดิมของอินเดียโบราณ (Diller, 1991) ในหัวข้อนี้จะพิจารณาด้านกำเนิดภาษาบาลีและสันสกฤต โดยพิจารณาจากลักษณะทางภาษาศาสตร์ และอิทธิพลที่มีต่อภาษาไทยโดยมุมมองภาษาศาสตร์เชิงประวัติ

ภาษาบาลีเป็นภาษาของพระไตรปิฎกในพุทธศาสนาเถรวาท มีต้นกำเนิดมาจากภาษามุขปาฐะของแคว้นมคธทางตะวันตกเฉียงเหนือ ประเทศอินเดียราวพุทธศตวรรษที่ 3 ในพระไตรปิฎกมีการบันทึกพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นภาษาบาลี และเผยแผ่พุทธศาสนาไปยังศรีลังกา พม่า ลาว รวมถึงประเทศไทย (Norman, 1983) ภาษาบาลีจึงมีบทบาทสำคัญของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ส่วนภาษาสันสกฤตเป็นภาษาทางศาสนาพราหมณ์และฮินดู อีกทั้ง เป็นภาษาวรรณกรรมชั้นสูง ถูกยกย่องว่าเป็น “ภาษาแห่งเทพเจ้า (Devabhāṣā)” วรรณกรรมสำคัญของอินเดียโบราณ เช่น พระเวท รามายณะ และมหาภารตะ ล้วนแต่เป็นภาษาสันสกฤตด้วยระบบไวยากรณ์ที่มีความซับซ้อน ภาษาสันสกฤตจึงมีอิทธิพลต่อภาษาในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จนถึงปัจจุบัน (MacDonell, 2004)

ทั้งสองภาษานี้เข้าสู่ประเทศไทยผ่านเส้นทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมฮินดู ในช่วงอาณาจักรทวารวดีและลพบุรี (ราวพุทธศตวรรษที่ 10–16) ความสัมพันธ์ทางศาสนาและการค้าระหว่างไทยกับอินเดียแน่นแฟ้นขึ้น ส่งผลให้ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเข้าสู่คาบสมุทรมลายู โดยพระภิกษุ นิทายเถรวาทนำพระไตรปิฎกภาษาบาลีเข้าสู่ไทย ขณะที่นักบวชพราหมณ์นำแนวคิดและภาษาสันสกฤตเข้ามาทางพระราชพิธี ต่อมาสมัยสุโขทัยและอยุธยา ภาษาบาลีกลายเป็นภาษาหลักด้านคัมภีร์พุทธศาสนา ส่วนภาษาสันสกฤตนำมาใช้ในงานวรรณคดีและงานพระราชพิธี (Prapod, 2010)

อิทธิพลของสองภาษานี้ปรากฏเด่นชัดในลักษณะคำยืม เช่น คำยืมที่มาจากภาษาบาลี ได้แก่ ธรรมะ (ธมม), พระภิกษุสงฆ์ (สงฆ), ศีลธรรม (ศีล), สติ (สมถติ), อภัย (อภย) ซึ่งเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับคำสอนและพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ส่วนคำยืมที่มาจากภาษาสันสกฤต ได้แก่ กษัตริย์ (กษัตริย), วิทยา (วิทยา), อุตสาหกรรม (อุตสาห), จักรพรรดิ (จักรวรรดิน), ปรัชญา (ปรชญา) ถูกนำมาใช้ในแวดวงการปกครอง การศึกษา และปรัชญาอย่างกว้างขวาง

ในระบบคำราชาศัพท์ของไทยเองก็ยังคงปรากฏร่องรอยของภาษาบาลีและสันสกฤตอย่างชัดเจน เช่น ประทับ (การประทับอยู่), ทรงพระเจริญ (ขอให้ทรงพระชนม์ยืนยาว), พระเนตร (ดวงตา), พระกรรณ (หู) ล้วนเป็นคำที่มาจากรากศัพท์ภาษาบาลีและสันสกฤตทั้งสิ้น

คำศัพท์ในคัมภีร์พุทธศาสนาและภาษาทางพิธีกรรมส่วนใหญ่มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี ได้แก่ อริยมรรค (อริยมคค), นิพพาน (นิพพาน), วิปัสสนา (วิปัสสนา) คำเหล่านี้มีการใช้อย่างแพร่หลายทั้งในเชิงศาสนาและคำทั่วไป ส่วนภาษาสันสกฤตมีอิทธิพลในทางวรรณกรรม เช่น วรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ มีต้นฉบับจากมหากาพย์รามายณะของอินเดีย และคัมภีร์พระพุทธศาสนาอภิธรรมัตถสังคหะก็เป็นคัมภีร์สำคัญที่เขียนด้วยภาษาบาลี

คำเหล่านี้เมื่อเข้าสู่ภาษาไทยมักมีการปรับปรุงแบบให้เข้ากับโครงสร้างระบบเสียงและระบบอักษภาษาไทย เช่น การกำหนดวรรณยุกต์ตามเสียงไทยหรือการประสมคำใหม่ ในคำว่า จริยธรรม (จริยา + ธรรม), วิทยาศาสตร์ (วิทยา + ศาสตร์) หรือกรณีการเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น ปัญญา (ความเฉลียวฉลาด) – ความรู้ (ความเข้าใจ), อภัย (ให้อภัย) – อโหสิ (การยกโทษ) เป็นต้น (Rajadhon, 1961) สามารถสรุปคำศัพท์เหล่านี้ในรูปแบบตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 คำศัพท์ในภาษาไทยที่มีที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต

ประเภท	ภาษาไทย	ความหมาย ⁴	รากศัพท์
ด้านศาสนา	ธรรมะ	หลักคำสอน ในพุทธศาสนา	บาลี-สันสกฤต
	สงฆ์	พระสงฆ์	บาลี-สันสกฤต
	ศีล	ข้อบัญญัติทาง พระพุทธศาสนา	บาลี
	สติ	ความรู้สึกรู้ตัว	บาลี
	อภัย	การยกโทษ	บาลี
	อริยมรรค	หนทางอันประเสริฐ	บาลี
	นิพพาน	ดับกิเลสและกองทุกข์, ตาย (ใช้แก่พระอรหันต์)	บาลี
	วิปัสสนา	การเจริญปัญญา	บาลี
	ประทับ	การอยู่กับที่	บาลี-สันสกฤต
	ทรงพระเจริญ	ขอให้ทรงพระชนม์ยืนยาว	บาลี-สันสกฤต
คำราชาศัพท์	พระเนตร	ดวงตา	บาลี-สันสกฤต
	พระกรรม	หู	บาลี-สันสกฤต
ด้านวรรณกรรม	รามเกียรติ์	วรรณกรรมอินเดีย	สันสกฤต
	อภิมมัตถ	คัมภีร์หลักคำสอน	บาลี
	สังคหะ	พระพุทธศาสนา	
ด้านการปกครอง และด้านการศึกษา	กษัตริย์	พระเจ้าแผ่นดิน	สันสกฤต
	วิทยาศาสตร์	วิชาที่ค้นคว้าได้หลักฐาน และเหตุผลแล้วจัดเข้า เป็นระเบียบ.	สันสกฤต
	อุตสาหกรรม	กิจกรรมที่ใช้ทุนและ แรงงานเพื่อผลิตสิ่งของ หรือจัดให้มีบริการ	สันสกฤต
	จักรพรรดิ	ประมุขของจักรวรรดิ	สันสกฤต
	ปรัชญา ⁵	วิชาว่าด้วยหลักแห่ง ความรู้และความจริง	สันสกฤต

⁴ อ้างอิงความหมายจากพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

⁵ คำว่า “ปรัชญา” มาจากรากศัพท์ภาษาสันสกฤตคำว่า “ปรชญา” และมาจากภาษาบาลีคำว่า “ปญญา” แต่ปัจจุบันภาษาไทยคำว่า “ปรัชญา” หมายถึงวิชาหลักความรู้และความจริง (Philosophy) ส่วนคำว่า “ปัญญา” หมายถึงความเฉลียวฉลาด

กล่าวได้ว่าภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเริ่มต้นเผยแพร่เข้าสู่ภาษาไทยผ่านบริบททางพุทธศาสนา และทางศาสนาพราหมณ์ฮินดู ทำให้ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตแทรกซึมอยู่ในรากลึกของระบบคำศัพท์ของภาษาไทย ทั้งสองภาษานี้มีบทบาทสำคัญในหลายด้านของสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นระบบศาสนา วรรณกรรม พระราชพิธี หรือกรอบแนวคิดทางปรัชญา เป็นต้น ส่งอิทธิพลอย่างมากในการเกิดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของสังคมไทย

ความคล้ายคลึงกันของคำศัพท์ระหว่างภาษาเกาหลีและไทยผ่านภาษาตัวกลาง

จากกระบวนการรับภาษาตัวกลางของภาษาเกาหลีและภาษาไทย จะเห็นได้ว่าทั้งสองภาษาต่างมีกระบวนการรับภาษาตัวกลางในเชิงประวัติศาสตร์ที่สอดคล้องกัน จึงศึกษาความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาเกาหลีและไทยผ่านภาษาตัวกลางภาษาจีน ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต ดังนี้

1. ความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาเกาหลีและไทยผ่านภาษาตัวกลางภาษาจีน

การศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันทางคำศัพท์ภาษาเกาหลีและภาษาไทยอย่างเป็นระบบ เริ่มครั้งแรกในงานวิจัยของ Puttachart (2006) ได้นำเสนอคำศัพท์จำนวน 34 คำที่มีความคล้ายคลึงกันทั้งด้านเสียงและความหมายของทั้งสองภาษา อย่างไรก็ตาม ในบรรดาคำศัพท์ทั้งหมดมีความคล้ายคลึงกันทางเสียงแต่ไม่มีความเชื่อมโยงทางด้านความหมายในบางส่วน ทำให้ไม่สามารถยอมรับได้ว่าเป็นคำที่เกี่ยวข้องกันโดยตรง ทว่าคำศัพท์ภาษาไทยที่รับอิทธิพลมาจากภาษาจีน กลับพบว่ามีเสียงสอดคล้องกับคำศัพท์อักษรจีนในภาษาเกาหลีจำนวนมาก จึงเปรียบเทียบคำศัพท์ได้ง่ายขึ้น เช่น คำว่า “ส่ง” ตรงกับภาษาเกาหลีคำว่า 送 [song] มาจากคำจีน 送 [Sòng] หรือคำว่า “แขก” หมายถึงผู้มาเยือน ตรงกับคำว่า 客 [Gaek] มาจากคำจีน 客 [Kè] อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ยังมีคำอีกกลุ่มหนึ่งที่สามารถเทียบเคียงความคล้ายคลึงทั้งเสียงและความหมาย เช่น คำว่า “เต้าหู้” กับ 豆腐 [Dubu] มาจากคำจีน 豆腐 [Dòufu] คำว่า “ชินแซ” กับ 선생 [Seonsaeng] มาจากคำจีน 先生 [Xiānshēng] หรือคำว่า “เยี่ยว” กับ 뇨 [Nyo] มาจากคำจีน 尿 [Niào] คำเหล่านี้เป็นตัวอย่างของคำที่มีทั้งเสียงและความหมายใกล้เคียงกันอย่างชัดเจน ในทางกลับกันบางคำศัพท์ เช่น คำว่า “ตุ๋น” กับ 炖 [Ttun] หรือ “สาลี” กับ 살리 [Ssalli] แม้จะมีเสียงภาษาไทยและเกาหลีจะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่สามารถหาคำที่มีความหมายตรงกับภาษาเกาหลีได้ จึงไม่จัดอยู่ในกลุ่มคำคล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ยังมีคำศัพท์ที่ไม่พบคำคล้ายคลึงกันในภาษาเกาหลีเป็นจำนวนมาก เช่น คำว่า “ห้าง” แม้ว่าจะมีรากศัพท์จากภาษาจีนคำว่า 行 [Hang] แต่ไม่พบในคำศัพท์ในภาษาเกาหลี

ต่อมา Jung (2012) ได้สานต่อจากงานวิจัย Puttachart (2006) โดยรวบรวมคำศัพท์พื้นฐานจากพจนานุกรมเกาหลี-ไทย และได้จัดกลุ่มคำศัพท์ที่มีความคล้ายคลึงกันทั้งด้านเสียงและความหมายจำนวน 117 คำ แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ ได้แก่ คำนามทั่วไป คำนามบอกจำนวน คำนามบอกร่างกาย คำนามบอกสิ่งธรรมชาติ คำนามบอกสิ่งของในชีวิตประจำวัน คำนามบอกชนิดสัตว์ คำกริยาแสดงสภาพ และคำกริยาแสดงท่าทาง สรุปในตารางดังนี้

ตารางที่ 3 คำศัพท์ภาษาเกาหลี-ไทยที่มีเสียงและความหมายคล้ายคลึงกัน

หมวดหมู่	ภาษาไทย	ภาษาเกาหลี	เสียงเกาหลี	ภาษาจีน	เสียงจีน
คำนามทั่วไป	ก้าน, เงิน, ถ่าน	줄기, 돈, 숯	[Julgi], [Don], [Such]	杆, 银, 炭	[Gǎn], [Yín], [Tàn]
ชื่อคน	กังฉิน, แกก, จินแซ, หญิง	간신, 손님, 선생, 여자	[Gansin], [Sonnim], [Seonsaeng], [Yeoja]	奸臣, 客, 先生, 女	[Jiānchén], [Kè], [Xiānshēng], [Nǚ]
จำนวน	เก้า, แปด, สาม	구, 팔, 삼	[Gu], [Pal], [Sam]	九, 八, 三	[Jiǔ], [Bā], [Sān]
ร่างกาย	ขา, เยี่ยว	다리, 뇨	[Dali], [Nyo]	脚, 尿	[Jiǎo], [Niào]
สิ่งธรรมชาติ	ทราย, ไฟ, ถั่ว	모래, 불, 콩	[Molae], [Bul], [Kong]	沙, 火, 豆	[Shā], [Huǒ], [Dòu]
สิ่งของ	เก้าอี้, เข็ม, เต้าหู้	의자, 바늘, 두부	[Uija], [Baneul], [Dubu]	椅, 针, 豆腐	[Yǐ], [Zhēn], [Dòufu]
ชนิดสัตว์	ไก่, ม้า, แมว	닭, 말, 고양이	[Dalg], [Mal], [Goyang-i]	鸡, 马, 猫	[Jī], [Mǎ], [Māo]
กริยา	กลาย, กว่า, แสดงสภาพ	변하다, 보다, 바라다, 차다	[Byeonhada], [Neomda], [Balada], [Chada]	改, 过, 望, 冷	[Gǎi], [Guò], [Wàng], [Lěng]
กริยาแสดง ท่าทาง	กล่าว, ขุด, จับ, ส่ง	말하다, 파다, 잡다, 보내다	[Malhada], [Pada], [Jabda], [Bonaeda]	说, 掘, 执, 送	[Shuō], [Jué], [Zhí], [Sòng]

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าระหว่างภาษาเกาหลีกับภาษาไทยมีคำศัพท์จำนวนมากที่มีความคล้ายคลึงกันทั้งในด้านเสียงและความหมาย โดยมีรากศัพท์จากภาษาจีนถ่ายทอดเป็นอักษรจีน (한자: ฮันจา) ความคล้ายคลึงทางคำศัพท์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการสื่อสารระหว่างสองภาษาศาสตร์เชิงประวัติ และสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานกรณีศึกษาภาษาศาสตร์เชิงเปรียบเทียบระหว่างสองภาษารวมถึงในการจัดการเรียนการสอนคำศัพท์อีกด้วย

2. ความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาเกาหลีและไทยผ่านภาษาตัวกลางภาษาบาลีและสันสกฤต

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในประเทศอินเดีย และเผยแพร่ออกไปยังประเทศจีนเข้าสู่ประเทศเกาหลี ส่วนประเทศไทยรับพุทธศาสนาจากประเทศศรีลังกาและพม่า ในกระบวนการนี้ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตถูกบันทึกไว้ในพระไตรปิฎก ได้แพร่กระจายพร้อมกับการขยายตัวของพระพุทธศาสนานิกายมหายาน (เกาหลี) และนิกายเถรวาท (ไทย) จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของภาษาในแต่ละประเทศ

ในประเทศเกาหลีรับคำยืมศาสนาภาษาสันสกฤตฉบับแปลภาษาจีนและคำศัพท์ทางพุทธศาสนา กลายมาเป็นคำศัพท์ที่ใช้ในรูปแบบอักษรจีน ส่วนประเทศไทยรับพระไตรปิฎกภาษาบาลีโดยตรง และมีคำศัพท์จำนวนมากเข้าสู่ภาษาไทยในรูปแบบการถอดเสียงหรือดัดแปลงคำ

คำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตสะท้อนแนวคิดทางศาสนาร่วมกัน ส่งผลให้คำศัพท์ภาษาเกาหลี (รูปแบบอักษรจีน) และภาษาไทย (รูปแบบคำยืม) มีความหมายและเสียงใกล้เคียงกันหลายคำ เมื่อพระพุทธศาสนาเผยแผ่จากอินเดียไปยังเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แนวคิดหลักและ

หลักธรรมสำคัญถูกถ่ายทอดโดยการถอดเสียงหรือแปลความหมายจากภาษาสันสกฤตไปยังภาษาปลายทาง รวมถึงภาษาเกาหลีกับภาษาไทยก็ได้รับอิทธิพลนี้เช่นกัน แม้ว่าโครงสร้างคำและหน้าที่คำศัพท์ทางพุทธศาสนาของทั้งสองประเทศจะแตกต่างกัน แต่ก็มาจากรากภาษาร่วมกัน แสดงถึงความคล้ายคลึงที่สำคัญในทางภาษา

ตัวอย่างเช่น คำว่า “พุทธ (Buddha)” แปลอักษรจีนว่า 佛陀 (Fótuó) ภาษาเกาหลีใช้ทั้งคำว่า 불타 [Busda] และ 불타 [Bulta] ส่วนภาษาไทยเขียนว่า “พุทธะ” หรือ “พุทธ” ได้เช่นกัน

คำว่า “นิรวาณ (Nirvana)” หมายถึงการหลุดพ้น แปลอักษรจีนว่า “涅槃 (Nièpán)” ภาษาเกาหลีใช้คำว่า 열반 [Yeolban]” หรือบางครั้งก็ถอดเสียงเป็นคำว่า 니르바나 [Nileubana] ขณะที่ภาษาไทยถอดเสียงจากภาษาบาลีคำว่า “นิพพาน” เป็นคำว่า “นิพพาน”

คำว่า “ปญญา (Prajñā)” หมายถึง “ปัญญา” แปลเป็นอักษรจีนว่า “般若 [Bōrě]” ภาษาเกาหลีใช้คำว่า 반야 [Ban-ya]” อย่างแพร่หลายในพุทธศาสนาเกาหลี ส่วนภาษาไทยใช้คำว่า “ปรัชญา” ซึ่งมีอีกความหมายหนึ่งว่า หลักแห่งความรู้และความจริง

คำว่า “สรี (Śarīra)” หมายถึง พระโกฐของพระพุทธเจ้า แปลอักษรจีนว่า “舍利 [Shèlì]” ภาษาเกาหลีปรากฏในคำว่า 사리탑 [Salitab]” หมายถึง เจดีย์บรรจุพระธาตุ ส่วนภาษาไทยเรียกว่า “สารีริกธาตุ” หมายถึง พระอัฐิธาตุของพระพุทธเจ้า

คำว่า “โพธิสัตว์ (Bodhisattva)” หมายถึงผู้ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแต่ยังคงช่วยเหลือสัตว์โลก แปลอักษรจีนว่า “菩薩 [Púsà]” ภาษาเกาหลีในคำว่า 보살 [Bosaj]” มักปรากฏในคำศัพท์ เช่น 관세음보살 [Gwanseumbosaj] หมายถึงพระโพธิสัตว์กวนอิม และคำว่า 문수보살 [Munsubosaj] หมายถึงพระมัญชุศรี ส่วนในภาษาไทยใช้คำว่า “โพธิสัตว์” ซึ่งใกล้เคียงกับต้นฉบับภาษาสันสกฤต

คำว่า “ธม (Dharma)” แปลอักษรจีนว่า “達摩 [Dámó]” หรือ “法 [Fǎ]” พบภาษาเกาหลีในคำว่า 법 [Beop]” และ 달마 [Dalma]” มักปรากฏในคำศัพท์ เช่น 달마대사 [Dalmadaesa] หมายถึงพระดาร์มะ หรือคำว่า 달마사상 [Dalmasasang] หมายถึงแนวคิดพระดาร์มะ ส่วนภาษาไทยใช้คำว่า “ธรรม” อย่างกว้างขวางทั้งในชีวิตประจำวันและพิธีกรรม สามารถสรุปตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคำศัพท์หลักทางพระพุทธศาสนา

สันสกฤต	ภาษาจีน	ภาษาไทย	ภาษาเกาหลี	ความหมาย
พุทธ	佛陀	พุทธะ, พุทธ	불타	พระพุทธเจ้า
นิรวาณ	涅槃	นิพพาน	열반	การหลุดพ้น
ปญญา	般若	ปรัชญา	반야	ปัญญา, หลักแห่งความรู้และความจริง
สรี	舍利	สารีริกธาตุ	사리	พระโกฐของพระพุทธเจ้า
โพธิสัตว์	菩薩	โพธิสัตว์	보살	ผู้ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
ธม	法 / 達摩	ธรรมะ	법, 달마	กฎหมาย, ความถูกต้อง คุณความดี

สรุปได้ว่า ภาษาเกาหลีและภาษาไทยต่างได้รับอิทธิพลคำศัพท์จากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตผ่านการถ่ายทอดของพระพุทธศาสนาจากต้นกำเนิดเดียวกัน แม้ว่าทั้งสองภาษาจะผ่านกระบวนการสร้างคำศัพท์ในระบอบตัวอักษรและระบบเสียงที่แตกต่างกัน แต่ความคล้ายคลึงกันทางความหมายและรูปแบบการใช้คำศัพท์ทางพุทธศาสนานำมาเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงเปรียบเทียบทางภาษา และสร้างความเข้าใจทางวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศได้

บทสรุป

การศึกษาในครั้งนี้พบว่าภาษาเกาหลีและภาษาไทยที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางภาษากลับมีความคล้ายคลึงทางคำศัพท์ผ่านการกระบวนการทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยบทบาทของภาษาตัวกลาง (Intermediary Language) อย่างภาษาจีน ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต ทำให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันทางคำศัพท์ระหว่างสองภาษานี้เป็นผลจากโครงสร้างการถ่ายทอดเชิงอารยธรรมและกลไกการเป็นสื่อกลางทางภาษา โดยสามารถอธิบายได้ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงประจักษ์

กรณีความคล้ายคลึงกันทางคำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาจีน พบว่าภาษาเกาหลีและไทยรับคำศัพท์ภาษาจีนผ่านกระบวนการที่แตกต่างกัน แต่กลับมีคำคล้ายคลึงกันจำนวนมาก ภาษาเกาหลีรับวัฒนธรรมอักษรจีนอย่างเป็นระบบตั้งแต่สมัยโบราณ และสร้างระบบคำศัพท์จากอักษรจีนในกลุ่มนักปราชญ์กลุ่มขุนนาง รวมถึงด้านการเมืองและวรรณกรรม ส่วนภาษาไทยรับคำศัพท์จากภาษาจีนแต่จึงเป็นหลักผ่านการอพยพของชาวจีนเข้ามาทำการค้าขายในประเทศไทย โดยอยู่ในรูปแบบภาษามุขปาฐะหรือภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แม้จะมีความแตกต่างกันในกระบวนการรับภาษาเช่นนี้ แต่ก็ปรากฏคำศัพท์ที่คล้ายคลึงกัน อาทิ คำว่า “ส่ง” กับ “송 [song]” มีรากศัพท์มาจากภาษาจีน “送 [Sòng]” หรือคำว่า “แกก” กับ “꺽 [Gaek]” มีรากศัพท์มาจากภาษาจีน “客 [Kè]” แสดงถึงความคล้ายคลึงทางเสียงและความหมายอธิบายได้ว่าเป็นผลจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ถัดมากรณีคำศัพท์ทางพุทธศาสนาพบว่าภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตทำหน้าที่เป็นภาษาตัวกลางผ่านการเผยแผ่ศาสนาและปรัชญาเป็นหลัก ประเทศเกาหลีรับคัมภีร์ฉบับแปลภาษาสันสกฤตในรูปแบบอักษรจีนตามนิกายมหายาน เช่น คำว่า “불타 [Bulta]” มาจากอักษรจีนคำว่า “佛陀 (พุทธะ)”, “열반 [Yeolban]” มาจากอักษรจีนคำว่า “涅槃 (นิพพาน)”, “반야 [Ban-ya]” มาจากอักษรจีนคำว่า “般若 (ปัญญา)” จึงปรากฏเป็นคำศัพท์ในทางพุทธศาสนา ขณะที่ประเทศไทยรับนิกายเถรวาทจึงรับพระไตรปิฎกภาษาบาลีโดยตรง เช่น คำว่า “พุทธ” “นิพพาน” “ปรัชญา” โดยการถอดเสียงหรือดัดแปลงคำบางส่วน แม้ว่าแนวทางการรับคำศัพท์จะต่างกัน แต่ทั้งสองภาษากลับถ่ายทอดแนวคิดทางพุทธศาสนาเหมือนกัน ซึ่งให้เห็นความคล้ายคลึงทั้งในแง่ความหมายและโครงสร้างของคำศัพท์ในอีกแง่มุมหนึ่ง

การศึกษานี้จึงก้าวข้ามการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์เชิงลักษณะทั่วไป (Linguistic Typology) มาสู่มุมมองทางวัฒนธรรมและอารยธรรม เพื่ออธิบายโครงสร้างการใช้คำศัพท์ร่วมกันของภาษาเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเน้นว่าภาษาตัวกลางมิได้เป็นเพียงตัวกลางในการสื่อสารเท่านั้น แต่เป็นช่องทางของการแปลภาษาทางวัฒนธรรม รวมถึงการถ่ายทอดแนวคิดบางอย่าง ซึ่งมีประโยชน์ต่อการศึกษาศาสตร์การสื่อสารทางภาษาของเอเชีย และสามารถเป็นรากฐานทางทฤษฎีที่สำคัญสำหรับการขยายองค์ความรู้ในสาขาภาษาศาสตร์แห่งภาษาตัวกลาง

จากบทความฉบับนี้ ผู้เรียนภาษาเกาหลีและภาษาไทยสามารถนำประโยชน์จากความคล้ายคลึงกันทางคำศัพท์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบได้ ช่วยให้ผู้เรียนรับรู้คำศัพท์ได้รวดเร็วขึ้น และช่วยให้เข้าใจมิติหลังทางวัฒนธรรมร่วมกันของสองภาษาได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาวิเคราะห์ระดับคำศัพท์เพียงบางส่วนเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาถึงโครงสร้างไวยากรณ์ หน้าที่ทางวาทศิลป์ บริบทประโยค และไม่ได้ศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้คลังข้อมูลภาษา (Corpus) ดังนั้น จึงควรศึกษาต่อในอนาคตเพื่อเติมเต็มข้อจำกัดต่อไป

References

- Amyot, J. (2004). Chinese Symbolic Vocabulary in Thai Business Culture. **Asian Folklore Studies**, 63 (1), 33–58.
- Anan, K. (1997). **Chinese culture in Thailand**. Thammasat University. (In Thai)
- Campbell, L. (2013). **Historical Linguistics: An Introduction**. MIT Press.
- Chittapa, S. C. (2023). The pali and Sanskrit Languages: A Synthesis of Loan Words in the Thai Language: Conceptual Frameworks, **Burapha University** 31 (2), 1-16. (In Thai)
- Diller, A. (1991). Pali and Sanskrit in the History of Thai. **Journal of the Siam Society**, 79 (1).
- Jung, H. S. (2012). **A comparative study of Korean and Thai vocabulary: Focusing on Chinese influence**. Southeast Asian Studies, Southeast Asian Studies Institute, Hankuk University of Foreign Studies.
- Jung, I. S. (2005). Translation of Confucian classics and the transformation of Korea thought patterns. **Journal of East-West Philosophy**, 33.
- Kim, S. B. (2011). The establishment of the Han Commanderies and the transmission process of Chinese characters. **Journal of Ancient Korean History**, 65.
- Kim, S. H. (2018). A comparative study of Korean and Thai vocabulary – Focusing on Sino-Korean and Sino-Thai words. **Comparative Linguistics**, 14 (2).
- Lee, J. M (2010). **Understanding Korean Classical Chinese Literature**. Seoul National University Press.
- Lee, J. W. (2004). Classical Chinese style and expressions in Korean literature. **Korean Language and Literature**, 139.
- MacDonell, A. A. (2004). **A Sanskrit Grammar for Students**. Oxford University Press.
- Muller, C. (2012). **The Sūtra Translation Movement in Early Medieval China**. University of California Press.

Norman, K. R. (1983). **Pali Literature**. Otto Harrassowitz.

Phramaha, S. T. T. (2017), To Apply Pali & Sanskrit in Thai, **Mahamakut Buddhist University 5** (2), 1-22. (In Thai)

Piyadassi, T. (1991). **The Buddha's Ancient Path**. Buddhist Publication Society.

Pollock, S. (2006). **The Language of the Gods in the World of Men: Sanskrit, Culture, and Power in Premodern India**. University of California Press.

Potibal, P. (2006). The Comparative Study of Some Korean and Thai Lexical Items. **Proceedings of the 2006 World Korean Studies Conference, Vol. 2**, 15–164.

Prapod, A. (2010). **The Ascendancy of Theravāda Buddhism in Southeast Asia**. Silkworm Books. (In Thai)

Rajadhon, P. A. (1961). Some Observations on the Thai Language and Culture. **Journal of the Siam Society, 49** (1).

Ramsey, S. R. (1987). **The Languages of China**. Princeton University Press.

Smalley, W. A. (1994). **Linguistic Diversity and National Unity: Language Ecology in Thailand**. University of Chicago Press.

Song, K. H. (2002). A study on Chinese loanwords in the Thai language. **Linguistics, 37**.

Suraphon, N. (2002), **Chinese language Influence in Thai language**. Chulalongkorn. (In Thai)

Thantakron, S. (2021), “Teochew Chinese Cultures” Representations of Chinese Cultures in Thai Society. College of Chinese Studies, **Huachiew Chalermprakiet University 8** (1), 87- 102. (In Thai)

Yoon, P. H. (2005). A study on the acceptance patterns of Buddhist terms from Sanskrit and Pali in the Korean language. **Studies in Eastern Philosophy, 23**.

Academy of Korean Studies. (2025, June 18). **The proportion of Sino-Korean words**. Encyclopedia of Korean Culture. <https://encykorea.aks.ac.kr>

ผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

Effect of Integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL Learning Management Focusing on Communicative Speech with the Community on the Communicative Speaking Ability of Grade 11 students

วรโชติ ดีะนา* / Worachot Tana

โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก, บุรีรัมย์ 31170, ประเทศไทย
Lahansai Ratchadapisek School, Buri Ram, 31170, Thailand

*Email: Worachot@lrp.ac.th

Received: October 30, 2025

Revised: November 30, 2025

Accepted: December 5, 2025

Abstract

This research aimed to achieve two objectives 1) to develop integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL learning management plans on Communicative Speaking with the Community for the grade 11 students and to determine their efficiency according to the established criterion of 75/75, and 2) to compare the grade 11 students' communicative speaking ability after implementing the integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL learning activities with the evaluation criterion of 75 percent. The research sample consisted of 37 the grade 11 students (Grade 11, 5/8) studying in the first semester of the 2025 academic year at Lahan Sai Ratchadaphisek School in Lahan Sai District, Buriram Province. The research instruments included 1) five integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL learning management plans on Communicative Speaking with the Community, and 2) a communicative speaking ability assessment form structured as an authentic assessment (Rubric Scoring), with a total score of 20 points. The statistics used for data analysis were the mean, standard deviation, percentage, efficiency index (E1/E2), and the t-test. The research results revealed the following: The integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL learning management plans on Communicative Speaking with the Community for eleventh-grade students had an efficiency of 77.14/78.91, which met the established criterion. The eleventh-grade students'

communicative speaking ability after the implementation of the integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL learning activities had a mean score of 15.78, which was statistically significant at the .05 level.

Key words: Learning Management Plan, Integrated Learning Management, Communicative Speaking with the Community, Communicative Speaking Ability

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL กับเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 จำนวน 37 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน จำนวน 5 แผน 2) แบบประเมินความสามารถด้านการพูดสื่อสาร มีลักษณะเป็นแบบประเมินผลตามสภาพจริง (Rubric Scoring) คะแนนเต็ม 20 คะแนน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 การทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 77.14/78.91 2) ความสามารถในการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL มีคะแนนเฉลี่ย 15.78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : แผนการจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ, การพูดสื่อสารกับชุมชน, ความสามารถในการพูดสื่อสาร

บทนำ

ความสามารถด้านการสื่อสารเป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม ตลอดจนการเลือกใช่วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม (Ministry of Education, 2008, p.6) นอกจากนี้ยังมีสมรรถนะอื่น ๆ ได้แก่ ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมในศตวรรษที่ 21 ที่มีวัฒนธรรมการรับและส่งข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ผู้คนสนใจสิ่งที่ทันสมัยและเป็นกระแสในโลกรออนไลน์ ความเป็นอยู่ของคนในสังคมและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนก็ย่อมเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 จึงไม่ควรดำเนินไปมิติเดียว แต่ควรจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน ประกอบกับ Department of Academic Affairs (1999, p.2) ได้กำหนดให้มีการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจท้องถิ่น เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และมุ่งให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม จนสามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการศึกษาอย่างแท้จริง

จากการสอบถามผู้เรียนเกี่ยวกับองค์ความรู้ในท้องถิ่นนั้นพบว่าผู้เรียนยังไม่ทราบและไม่เคยสงสัยตั้งประเด็นคำถามต่อประวัติความเป็นมาหรือที่มาของชื่อท้องถิ่นของตนเอง สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังไม่รู้จักหรือเข้าใจท้องถิ่น ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายสำคัญที่ไม่อาจจะพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนได้ ประกอบกับในการเรียนการสอนที่ผ่านมาทักษะการพูดของนักเรียนส่วนมากยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะเรื่องของการนำเสนอเนื้อหา การใช้ภาษา และบุคลิกภาพ จึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะดังกล่าวเช่นเดียวกัน โดยการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องสอดคล้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยผู้เรียนต้องมียุทธศาสตร์ ทักษะ และเจตคติที่ดี เพื่อให้ถึงเป้าประสงค์ดังกล่าว การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเหมาะกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ การบูรณาการเป็นการผสมผสานองค์ความรู้ตั้งแต่ 2 องค์ความรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกันอย่างลงตัวและเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามแนวคิดที่เชื่อมโยงกันภายใต้โครงการหรือกิจกรรมเดียวกันเพื่อแก้ปัญหาหรือแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Wongyai & Phatphorn, 2019) ดังนั้นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ

แนวคิดที่ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาบูรณาการพัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ได้ นั่นคือ TPACK CLIL CBL และ PBL จะเห็นได้จาก 1) แนวคิดความรู้ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาเฉพาะ (TPACK) เป็นการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการสอน มีการนำเสนอ อธิบาย ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือสาธิตเนื้อหาให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายและหลากหลายซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของเนื้อหา (Faculty of Education, 2018, p.1) 2) แนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (Content and Language Integrated Learning : CLIL) เป็นการสอนที่ผสมผสานการสอนภาษาและเนื้อหาเข้าด้วยกัน โดยเนื้อหาของรายวิชาจะเป็นตัวขับเคลื่อนที่กำหนดทักษะและความรู้ (Faculty of Education, 2018, pp.9-10) 3) การจัดการเรียนรู้โดยชุมชนเป็นฐาน (CBL) เน้นให้เกิดการเรียนรู้จากการได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริงของชุมชน เช่น การไปศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม นอกเหนือจากห้องเรียน (Faculty of Education, 2018, p.25) และ 4) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) เป็นการนำปัญหาหรือสถานการณ์มาเป็นจุดเริ่มต้นของการแสวงหาความรู้ และให้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา โดยสามารถกำกับตนเอง และร่วมทำงานกันเป็นทีม (Educational System Research Institute Foundation, 2018, p.5)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว จึงต้องพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเพื่อไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ประกอบกับสภาพของผู้เรียนที่จำเป็นต้องได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้เกิดความเชี่ยวชาญ และเข้าถึงท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงเลือก “พัฒนาแผนการจัดการจัดการแบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5” ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาความสามารถด้านการพูดสื่อสารของผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

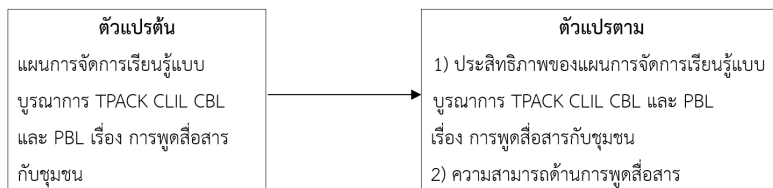
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL กับเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75

สมมติฐานของวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. ความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL สูงกว่าเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน

2) ความสามารถด้านการพูดสื่อสาร

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 3 การฟัง การพูด และการดู มาตรฐาน ท3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ตัวชี้วัด ม.4-6/5 พูดในโอกาสต่าง ๆ พูดแสดงทรรศนะ ได้อย่าง โน้มน้ำหนัก และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม

2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นสรุป โดยแนวคิดที่นำมาบูรณาการในแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

TPACK เป็นการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ในการวิจัยนี้ใช้เป็นสื่อนำเสนออธิบาย ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือสาธิตเนื้อหาให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถสอดแทรกตามขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กล่าวคือ ได้ให้ผู้เรียนรู้เทคโนโลยีสืบค้น เก็บข้อมูล และการนำเสนอผลงาน

CLIL เป็นการสอนภาษาที่สองที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ในการวิจัยนี้มุ่งเน้นความรู้ทางภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร รวมถึงให้ผู้เรียนได้สอดแทรกการใช้ภาษาที่สองประกอบการพูดนำเสนอ

CBL เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการวิจัยนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจและปฏิบัติการเก็บข้อมูลในพื้นที่จริงตามหมู่บ้านหรือชุมชนของกลุ่มผู้เรียนเอง ผ่านการใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ และมีผู้ให้สัมภาษณ์เป็นชาวบ้านในพื้นที่ โดยมีประเด็นหลัก คือ ประวัติความเป็นมา ที่มาของชื่อหมู่บ้าน เรื่องเล่าต่าง ๆ ที่สืบทอดมาของหมู่บ้าน และประเพณีประจำท้องถิ่น

PBL เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในการวิจัยนี้อาศัยแนวคิดการสร้างประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเอง คือ ผู้เรียนไม่รู้จักท้องถิ่นของตนเองเป็นหลักสำคัญและเป็นจุดเริ่มต้นของการแสวงหาความรู้ และให้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา โดยสามารถกำกับตนเอง และร่วมทำงานกันเป็นทีม

3) การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้การหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2

E1 เป็นค่าร้อยละที่ได้จากคะแนนการทำกิจกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

E2 เป็นค่าร้อยละที่ได้จากคะแนนจากการประเมินผลสัมฤทธิ์หลังเรียน หลังจากผ่านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

4) ผลสัมฤทธิ์หรือความสามารถในการพูดสื่อสาร สามารถแสดงระดับคุณภาพและการแปลผลคะแนนการประเมินความสามารถด้านการพูด (Bureau of Educational Testing, 2022, p.19) ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงระดับคุณภาพและการแปลผลคะแนนการประเมินความสามารถด้านการพูด

คะแนนร้อยละ	คุณภาพ	คำอธิบาย
90-100	ดีเยี่ยม	พูดเกี่ยวกับสถานการณ์ที่หลากหลายรูปแบบและมีความซับซ้อนหรือมีนัยมากขึ้น แสดงถึงความเข้าใจสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ใช้กลยุทธ์ในการพูดได้อย่างมีสติและมีวิจารณญาณเพื่อสร้างความเข้าใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างในทุกมิติเพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคมอย่างยั่งยืน

คะแนนร้อยละ	คุณภาพ	คำอธิบาย
70-89	ดี	พูดเกี่ยวกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและมีนัยแฝงผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ สามารถตีความสถานการณ์วิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่นจุดด้อย และประเมินค่าได้ลึกซึ้ง โดยแสดงออกทางกายวาจาและใจอย่างเหมาะสม มีกลยุทธ์ในการพูดที่หลากหลายได้อย่างมีศิลปะ และมีพลังด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม
50-69	พอใช้	พูดเกี่ยวกับสถานการณ์ในชุมชน สังคมที่มีความซับซ้อนผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ สามารถตีความสถานการณ์วิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่นจุดด้อยและประเมินค่าอย่างมีศิลปะ และสร้างสรรค์ คำนึงถึงสิทธิ ประโยชน์ส่วนรวมและสังคม
0-49	ปรับปรุง	พูดเกี่ยวกับสถานการณ์ในชุมชน สังคม ซับซ้อนผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ ตามจุดมุ่งหมาย ตรงประเด็น และวิเคราะห์คุณค่าในมิติต่าง ๆ อย่างมีศิลปะ คำนึงถึงกฎหมาย ผลกระทบและประโยชน์ต่อตนเอง กลุ่ม และสังคมของตนเอง

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน จำนวน 5 แผน
2. แบบประเมินความสามารถด้านการพูดสื่อสาร มีลักษณะเป็นแบบประเมินผลตามสภาพจริง (Rubric Scoring) คะแนนเต็ม 20 คะแนน

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK+ CLIL+ CBL+PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามหัวข้อและลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 11 ห้อง มีจำนวนทั้งหมด 420 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 มีนักเรียน 37 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นห้องเรียนแผนการเรียน ศิลป์-ภาษาที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอน และมีความจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านการพูดให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสามารถพัฒนาการใช้เทคโนโลยี การใช้ภาษาที่สอง การเข้าถึงชุมชน ซึ่งตรงจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับแผนการเรียน

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK +CLIL +CBL+PBL ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แนวคิดที่ใช้ในการบูรณาการ ได้แก่ 1) แนวคิดความรู้ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาเฉพาะ (TPACK) 2) แนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) 3) การจัดการเรียนรู้โดยชุมชนเป็นฐาน (CBL) และ 4) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

2.3 ศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ตามองค์ประกอบดังนี้ 1) หัวเรื่อง กำหนดเวลาเรียน 2) มาตรฐานการเรียนรู้ 3) ตัวชี้วัดชั้นปี 4) สาระสำคัญ 5) จุดประสงค์การเรียนรู้ 6) สาระการเรียนรู้ 7) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 10) บันทึกผลหลังการสอน

2.4 วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และเวลาเรียน ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.5 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่องการพูดสื่อสารกับชุมชน เป็นหน่วยการเรียนรู้ จาก “ไกลบ้าน” สู่ “ในบ้าน” จำนวน 5 แผน โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนละ 1 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง มีอะไรใน “ไกลบ้าน” เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการ TPACK CLIL และ PBL ในกระบวนการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้ดูสื่อตัวอย่างจาก YouTube รายการ “ไกลบ้าน” จากช่อง @FAROSECHANNEL เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสาร องค์ประกอบของการสื่อสาร และการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ จากการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ระหว่างทางกลับบ้าน เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการ CBL PBL และ CLIL ในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการตั้งประเด็นปัญหาเกี่ยวกับที่มาของข้อมูลบ้าน ประวัติความเป็นมา ความเชื่อต่าง ๆ ที่ปรากฏในท้องถิ่น ผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม รู้จักการสร้างเครื่องมือเพื่อเข้าถึงข้อมูลในท้องถิ่น แล้วนำไปลงพื้นที่จริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง หาเรื่องในบ้าน เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล และสามารถวางแผนสร้างสื่อประกอบการนำเสนอการพูดสื่อสารกับชุมชนได้ ผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม แล้วสร้างคลิปวิดีโอเพื่อนำเสนอข้อมูลจากการลงพื้นที่จริงของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เรื่อง “ในบ้าน” เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL ผู้เรียนจะได้นำเสนอเรื่องราวในห้องเรียนของกลุ่มตนเอง ผ่านการใช้เทคโนโลยี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สะท้อนเรื่องราวระหว่างบ้าน เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการ CBL PBL และ CLIL ในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้สะท้อนผลซึ่งกันและกันในแต่ละกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการพูดสื่อสารกับชุมชน และต่อยอดพัฒนาทักษะการพูดต่อหน้าทีประชุมชนต่อไป

2.6 เสนอแผนจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญผ่านกระบวนการ PLC ในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เครื่องขยายอากาศวันออกเสียงเหนือตอนล่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ประเด็น ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สอดคล้องกัน โดยบูรณาการ TPACK +CBL+PBL มีความชัดเจน ควรเพิ่มการบูรณาการ CLIL ในกระบวนการเรียนรู้ให้เด่นชัดมากขึ้น ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้ อาจให้ผู้เรียนนำเสนอการพูดสื่อสารโดยใช้ภาษาที่สองเพื่อเป็นการเรียนรู้เป็นอีกแนวทางหนึ่ง และควรพิจารณาระยะเวลาการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม

ด้านเนื้อหาสาระ มีความเหมาะสมกับมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ด้านการวัดการประเมินผล ตรวจสอบการวัดและประเมินผลในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องและครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละแผน

2.7 นำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข

2.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. การเลือกใช้แบบประเมินความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ความสามารถด้านการสื่อสารด้านการพูดในประเด็นการพูดสื่อสารกับชุมชน จากคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบประเมินผลตามสภาพจริง (Rubric Scoring) มีรายการประเมินดังนี้ 1) การนำเสนอเนื้อหา ประกอบด้วย ใจความเหมาะสม มีความต่อเนื่อง มีความสอดคล้องกับหัวข้อ และบอกผลดีและผลเสียของเรื่องที่นำเสนอ 2) การใช้ภาษา ประกอบด้วย การออกเสียงถูกต้องตามอักขรวิธี พูดเป็นธรรมชาติ และใช้ภาษาเหมาะสม 3) รูปแบบการนำเสนอ ประกอบด้วย ใช้สื่อประกอบการนำเสนอ มีการยกตัวอย่างประกอบ และมีรูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ 4) บุคลิกภาพ ประกอบด้วย น้ำเสียง ความมั่นใจ และท่าทางประกอบ และ 5) เวลาในการพูดเหมาะสม (Bureau of Educational Testing, 2022, p.17)

4. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัย แบบศึกษากลุ่มเดียว วัดเฉพาะหลังการทดลอง (One-group posttest only design)

E

X

O2

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน ในหน่วยการเรียนรู้ จาก “ไกลบ้าน” สู่ “ในบ้าน” จำนวน 5 แผน โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนละ 1 ชั่วโมง จัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

5. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการประเมินการพูดสื่อสารกับชุมชนของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้และหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 5 แผน (Posttest)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดจากการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการทดลอง โดยใช้สถิติ ดังนี้

6.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีสูตรการคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 โดย E1 แสดงประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งอยู่ในรูปค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากการประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด และ E2 แสดงประสิทธิภาพของผลโดยรวมซึ่งอยู่ในรูปค่าเฉลี่ยร้อยละของการประเมินหลังจากการใช้นวัตกรรม โดยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ 75/75

6.4 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดสื่อสารหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) กับเกณฑ์การประเมินร้อยละ 75 โดยการทดสอบค่า t-test one group

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถแสดงการหาค่าประสิทธิภาพได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนน			ค่าประสิทธิภาพ
	เต็ม	ได้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	1,850	1,427	38.57	77.14
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)	740	584	15.78	78.91
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	77.14 / 78.91			

(n=37)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนทำกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 38.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.14 และคะแนนจากการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 15.78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.93 จึงสรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 75/75 ที่ 77.14/78.91

2. ความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ร้อยละ
1. การนำเสนอเนื้อหา พิจารณา ใจความเหมาะสม มีความต่อเนื่อง มีความสอดคล้องกับหัวข้อ และ บอกผลดีและผลเสียของเรื่องที่นำเสนอ	8	6.08	76.00
2. การใช้ภาษา พิจารณาการออกเสียงถูกต้องตาม อักษรวิธีพูดเป็นธรรมชาติ และใช้ภาษาเหมาะสม	6	4.08	68.00
3. รูปแบบการนำเสนอ พิจารณา ใช้สื่อประกอบการนำเสนอ มีการยกตัวอย่างประกอบ และรูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ	3	2.70	90.00
4. บุคลิกภาพ พิจารณา น้ำเสียง ความมั่นใจ ท่าทางประกอบ	2	1.97	98.50
5. เวลา พิจารณาความเหมาะสม	1	0.95	95.00
รวม	20	15.78	78.91

จากตารางที่ 3 เห็นได้ว่าผลการประเมินความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 37 คน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 15.78 คิดเป็นร้อยละ 78.91 โดยรายประเมินที่มีค่าร้อยละมากที่สุดคือด้านบุคลิกภาพ พิจารณา น้ำเสียง ความมั่นใจ ท่าทางประกอบ อยู่ที่ร้อยละ 98.50 และรายการประเมินที่มีค่าร้อยละน้อยที่สุดคือด้านการใช้ภาษา พิจารณา การออกเสียงถูกต้องตามอักษรวิธีพูดเป็นธรรมชาติ และใช้ภาษาเหมาะสม อยู่ที่ร้อยละ 68.00

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดสื่อสารหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL

การวัดและ ประเมินผล	จำนวน (n)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75	คะแนน เฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	df	t
ความสามารถด้าน การพูดสื่อสาร (Posttest)	37	20	15	15.78	1.75	35	2.6297*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถด้านการพูดสื่อสาร (Posttest) ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK +CLIL+CBL+PBL นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 15.78 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์พบว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การพูดสื่อสารกับชุมชน ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่ามีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ที่ 77.14/78.91 โดยคะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละครั้งมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 77.14 และคะแนนจากการประเมินความสามารถการพูดหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.91 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75/75 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่องการพูดสื่อสารกับชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ผ่านกระบวนการและขั้นตอนอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้เริ่มศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนภาษาไทย รวมถึงผู้วิจัยเป็นผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย จึงนำปัญหาที่พบมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ควรพัฒนาอย่างมาก คือ ความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการพูด ประกอบกับแนวทางที่ Department of Academic Affairs (1999, p.2) ได้กำหนดให้มีการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รู้จัก เข้าใจท้องถิ่น เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ ในท้องถิ่นของตน ถือเป็นประเด็นท้าทายอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน เพราะจากการสอบถามผู้เรียน ผู้เรียนยังไม่รู้จักหรือเข้าใจในท้องถิ่นของตนมากนัก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) มีขั้นตอนคือ 1) กำหนดผลการเรียนรู้

2) กำหนดหลักฐานผลการเรียนรู้ และ 3) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ฝังลึก (deep knowledge) (Wongyai, 2009, p.141) อีกทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ผ่านกระบวนการ PLC ในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งได้นำเสนอประเด็นและข้อเสนอแนะในหัวข้อวิธีดำเนินการวิจัย หัวข้อการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL แล้วจึงได้นำมาใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL อาจช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายพร้อมกับการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานและปัญหาเป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ลงพื้นที่จริง เข้าใจและเข้าถึงชุมชนอย่างเป็นกระบวนการ เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้อย่างชัดเจน สามารถวัดและประเมินผลได้เหมาะสมครอบคลุมตัวชี้วัด จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phakham (2025) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะผู้เรียนด้วยกระบวนการจัดการสอนแบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL เรื่อง การหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมราช 2 (ภูคำ) โดยมีหนึ่งในวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ CLIL+PBL+CBL+TPACK เรื่อง การหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนี้ ผู้เรียนได้เรียนรู้และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพของผู้เรียนแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือกันจนบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kamsai & Pariput (2024) ที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโรงเรียนสร้างสุข: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลจันทรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สังเคราะห์ และประเมินคุณภาพของแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโรงเรียนสร้างสุข ซึ่งประกอบด้วยฐานคิดการบูรณาการ TPACK+CLIL+ CBL+PBL ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการนี้สามารถส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงสู่โลกยุคดิจิทัล เน้นการจัดกระบวนการทำงานให้เกิดการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interactive Learning) จากผลการวิจัยที่กล่าวไปข้างต้นเผยให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL นี้สามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

2. ความสามารถด้านการพูดสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL มีคะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$ 15.78 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน โดยได้ออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) กล่าวคือ จัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเห็นผลที่จะเกิดขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วจึงนำเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้เรียนยังมีส่วนร่วมในการนำเสนอความสนใจที่ต้องการเรียนรู้ของตนเอง มีการฝึกการวางแผนการออกแบบการค้นคว้าด้วยตนเองจากการลงพื้นที่สอบถามข้อมูลในท้องถิ่นของตน รวบรวมข้อมูล และจัดกระทำกับข้อมูล โดยเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นคือการพูดสื่อสารกับชุมชน ซึ่งเป็นการนำเสนอเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเองในรูปแบบของคลิปวิดีโอ คำว่าชุมชนในที่นี้

จึงไม่ได้หมายถึงเพียงการติดต่อสื่อสารกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในชุมชนเท่านั้น ยังหมายรวมถึงการนำเสนอต่อสาธารณชนด้วย นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดของตนเองและสมาชิกวงชั้นเรียนต่อไป

จากการอภิปรายข้างต้น กระบวนการจัดการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS 5 Step) ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาจัดกระทำ แล้วนำไปลงมือปฏิบัติเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ (Srihawong, 2019, p.6) โดยมีขั้นตอนคือ 1) ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering) เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกตเกิดความสนใจ ตั้งประเด็นปัญหา เพื่อนำไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) นำข้อมูลมาจัดกระทำ สร้างทางเลือกในการตัดสินใจวางแผนการปฏิบัติงาน 3) ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge) วางแผนการปฏิบัติ และลงมือปฏิบัติ มีการตรวจสอบเพื่อพัฒนา 4) ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the communication Skill) ผู้เรียนสามารถนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างด้วยตนเอง และนำเสนอด้วยวาจาหรือผลงานเผยแพร่ก็ได้ 5) ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating) รวมถึงสอดคล้องกับวงจรสอนการพูดของโกห์และเบิร์นส์ (Goh and Burn's Teaching Speaking Cycle) พัฒนาโดย Christian C. M. Goh และ Anne Burns นักภาษาศาสตร์การศึกษา ได้เสนอแนวทางการสอนพูด (Suksomboon, 2023, pp.6-7) ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจในการพูด 2) ขั้นเตรียมข้อมูลและ/หรือออกแบบการพูด ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้เตรียมข้อมูลจากการลงพื้นที่ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้เข้าใจในเรื่องที่จะพูดอย่างแท้จริง 3) ขั้นสร้างผลงานการพูด เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคล่องแคล่วในการพูด 4) ขั้นพิจารณาภาษา ทักษะ และกลยุทธ์ในการพูด เน้นให้ผู้เรียนได้สะท้อนการพูดสื่อสารกับชุมชนภายในกลุ่มตนเองและภายในชั้นเรียน 5) ขั้นสร้างผลงานการพูดอีกครั้ง อาจเป็นการพูดใหม่ในบางส่วน หรือพูดใหม่ทั้งหมดก็ได้ 6) ขั้นสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง และ 7) ขั้นให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการเรียนรู้ โดยให้ข้อเสนอแนะอาจเป็นข้อคิดเห็นหรือระดับคะแนนก็ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่ากระบวนการที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความความสามารถด้านการพูดสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อยู่ที่ร้อยละ 78.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อนึ่ง ความสามารถในการพูดของผู้เรียนที่อยู่ในระดับ 78.91 อยู่ในระดับคะแนน 70-89 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดี ตามคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระบุระดับความสามารถด้านการพูดในระดับนี้ไว้ว่า สามารถพูดเกี่ยวกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและมีนัยแฝงผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ สามารถตีความสถานการณ์ วิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่นจุดด้อย และประเมินค่าได้ลึกซึ้ง โดยแสดงออกทางกายาวาจาและใจอย่างเหมาะสม มีกลยุทธ์ในการพูดที่หลากหลายได้อย่างมีศิลปะและมีพลัง ด้วยความรับผิดชอบต่องสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย สามารถอภิปรายเพิ่มเติมตามประเด็นการประเมินได้ดังนี้

ด้านการนำเสนอเนื้อหา คะแนนร้อยละ 76.00 ผู้เรียนสามารถบอกเล่าประวัติความเป็นมาที่มาของชื่อหมู่บ้าน รวมถึงเรื่องเล่าที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเอง โดยสามารถพูดสื่อสารและนำเสนอออกมาตามหัวข้ออย่างชัดเจน สามารถนำเสนอได้ต่อเนื่องมีบทนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ทั้งสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ จุดเด่นและจุดด้อยจากการนำเสนอของเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ หากแต่ยังตื่นเขินในรายละเอียดของการวิพากษ์ผลงาน

ด้านการใช้ภาษา คะแนนร้อยละ 68.00 พบว่าผู้เรียนส่วนมากยังต้องพัฒนาเรื่องการออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะคำควบกล้ำ แต่ส่วนมากสามารถพูดได้อย่างเป็นธรรมชาติ และใช้ภาษาในระดับทั้งทางกรซึ่งมีความเหมาะสมต่อผลงานที่ได้รับมอบหมาย

ด้านรูปแบบการนำเสนอ คะแนนร้อยละ 90.00 ผู้เรียนได้ใช้สื่อประกอบการนำเสนอ มีการยกตัวอย่างประกอบ และรูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ ผ่านการใช้เทคโนโลยีติดต่อเป็นคลิปวิดีโอที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับรูปแบบการนำเสนอชุมชนของตนเอง รวมถึงให้ความสำคัญเรื่องลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

ด้านบุคลิกภาพ คะแนนร้อยละ 98.50 พบว่าผู้เรียนมีความมั่นใจในการนำเสนอ มีน้ำเสียงที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีท่าทางประกอบที่เหมาะสม เมื่อใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการนำเสนอผลงาน ซึ่งแตกต่างจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียนที่อาจลดทอนความมั่นใจลงไป ส่งผลถึงน้ำเสียงและท่าทางประกอบด้วยเช่นกัน จึงน่าสนใจว่าเทคโนโลยีเป็นช่องทางหนึ่งซึ่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดสื่อสารให้ดียิ่งขึ้น

และด้านเวลา คะแนนร้อยละ 95.00 พบว่าผู้เรียนใช้เวลาได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอเรื่องราวในห้องเรียนของตนเอง และมีส่วนน้อยที่ใช้เวลาน้อยเกินไปในการนำเสนอทำให้เกิดการสื่อสารในประเด็นที่ได้รับมอบหมายไม่ครบถ้วน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารแสดงออกทางกายวาจา และใจอย่างเหมาะสม มีการวางแผนในการพูดที่หลากหลายได้อย่างมีศิลปะ และรับผิดชอบต่อสังคมอย่างใดก็ตามในทุกประเด็นการประเมินยังจำเป็นต้องพัฒนาต่อไปเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพราะทักษะการพูดถือเป็นทักษะที่ต้องถ่ายทอด สะท้อนถึงความคิด ความรู้ ความเข้าใจต่าง ๆ ครูผู้จัดการเรียนรู้จึงต้องให้ความสำคัญตั้งแต่กระบวนการรับข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และส่งออกข้อมูล เพื่อให้เกิดผลฤทธิ์ตามที่ได้กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ TPACK CLIL CBL และ PBL ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยอาจใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBL) หรือปัญหาเป็นฐาน (PBL) เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ เป็นผู้ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล จัดกระทำข้อมูลด้วยตนเอง และสอดแทรกการบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาเฉพาะ (TPACK) รวมถึงการสอนภาษา (CLIL) ได้ตลอดทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษามลการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการอ่าน ความสามารถด้านการเขียน ความสามารถด้านการฟังและดู หรือพัฒนาสมรรถนะด้านอื่น ๆ

References

- Bureau of Educational Testing. (2022). **Manual for the Assessment Tool of Key Competencies for Learners Based on the Basic Education Core Curriculum 2008 (Revised Edition, 2017) for Grades 10-12**. Aksornthai Printing. (In Thai)
- Department of Academic Affairs. (1999). **National Education Act, 1999**. Bangkok: Kurusapha Ladphrao Printing. (In Thai)
- Educational System Research Institute Foundation. (2018). **Healthy School: Modern Innovative Education**. <https://dol.thaihealth.or.th/Media/Pdfview/591e0f31-e19d-e711-80e3-00155d65ec2e> (In Thai)
- Faculty of Education. (2018). **Training Content for Teacher Development Curriculum in the Teacher Production Project for Local Development: Induction Period (2016-2017 Cohorts) of the Lower Northeastern Network**. Faculty of Education, Mahasarakham University. (In Thai)
- Kamsai, T., & Pariput, P. (2024). Guideline of Learning Activities Based on Happiness School Concepts: A Case Study of Anuban Chantararat School. **Journal of Educational Administration and Supervision**, 10(1), 28–39. <https://so20.tci-thaijo.org/index.php/JAD/article/view/286> (In Thai)
- Ministry of Education. (2008). **The Basic Education Core Curriculum, B.E. 2551 (2008)**. Kurusapha Ladphrao Printing. (In Thai)
- Phakham, A. (2025). Developing learners' skills through integrated teaching and learning management CLIL + PBL + CBL + TPACK, finding the Area of a Rectangle in Primary 4 at Maharaj 2 (Phukham) School. **Journal of Education and Human Development Sisaket Rajabhat University**, 4(2), 60 – 67. <https://so18.tci-thaijo.org/index.php/edusskru/article/view/983> (In Thai)
- Srihawong, P. (2019). **The Development of Critical Thinking Abilities of Eighth Grade Students Taught The GPAS**. [Master's thesis]. Silpakorn University. (In Thai)
- Suksomboon, D. (2023). **The Development of Speaking Abilities and Assertiveness of Matthayomsuksa 3 Students by Using Goh and Burns's Teaching Speaking Cycle**. [Master's thesis]. Silpakorn University. (In Thai)

- Wongyai, V. (2009). Backwards design. In **Teacher Profession Encyclopedia Commemorating His Majesty the King on the Auspicious Occasion of His 80th Birthday Anniversary** (pp. 141-148). Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (In Thai)
- Wongyai, V., & Phatphorn, M. (2019). **Creative Integration**. Center for Curriculum and Learning Innovation Leaders. (In Thai)

การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน
สำหรับดำเนินการสอบ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
The Development of a Computer-based Diagnostic Test for
Identifying Spelling Deficiencies in Basic Thai Writing among
Prathomsueksa 3 Students under Buriram Primary
Educational Service Area Office 1

มยุรี คำแก้ว^{1/} อรุณ ชรีคำ^{2/}วนิดา หอมจันทร์³

Mayuree Khamkaew^{1/} Oranut Srikham^{2/} Wanida Homjan³

¹⁻³ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์, 31000, ประเทศไทย

¹⁻³ Educational Research and Evaluation Program, Faculty of Education,
Buriram Rajabhat University, Buri Ram, 31000, Thailand

Corresponding author Email: mayuree.wawa16@gmail.com

Received: October 7, 2025

Revised: November 12, 2025

Accepted: November 19, 2025

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the spelling of deficiencies in basic Thai writing. 2) to create and validate the quality of the computer-based diagnostic test for identifying spelling deficiencies in basic Thai writing and 3) to evaluate the application of computer programs in conducting of the test. The samples consisted of 430 among Prathomsueksa 3 students in the academic year 2024, selected by multi-stage random sampling. The research instrument was the diagnostic test for basic Thai spelling. The statistics used for the analysis were mean and percentage. The statistical methods used for data analysis consisted of mean and percentage. The instrument quality was examined using content validity, reliability, discrimination index, and difficulty index. The results were as follows 1) The diagnostic test for basic word spelling comprised three sets with a total of 45 item: Set 1 consisted of 15 items on cluster consonants; Set 2 included 15 items on leading consonants, and Set 3 contained 15 items on words with silent letters. The most common writing deficiencies identified were as follows: in Set 1, a lack of understanding of word meanings; in Set 2, mispronunciation of word; and in Set 3, an inability to recall the use of silent letters. 2) The quality of the developed diagnostic test revealed that the content

validity index ranged from 0.80 to 1.00. The diagnostic test also the difficulty levels from 0.23 to 0.80, the discrimination indices from 0.20 to 0.84, and the reliability coefficient of 0.94. 3) The results of using the computer program in conducting spelling tests revealed that it was at a high level ($\bar{x} = 4.28$). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average score was accuracy ($\bar{x} = 4.52$).

Keyword: writing skills, deficiencies diagnostic test, computer program

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน และ 3) ประเมินผลการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการดำเนินการสอบเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 430 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยาก ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน มีจำนวน 3 ฉบับ 45 ข้อ ได้แก่ ฉบับที่ 1 การเขียนสะกดคำควบกล้ำ จำนวน 15 ข้อ ฉบับที่ 2 การเขียนสะกดคำอักษรนำ จำนวน 15 ข้อ และฉบับที่ 3 การเขียนสะกดคำที่มีตัวกำรันต์ จำนวน 15 ข้อ เมื่อพิจารณาข้อบกพร่องที่พบมากที่สุด พบว่า ฉบับที่ 1 การไม่เข้าใจความหมายของคำ ฉบับที่ 2 ออกเสียงคำผิด และฉบับที่ 3 จำตัวกำรันต์ไม่ได้ 2) คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 3) ผลการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไปใช้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$)

คำสำคัญ: การเขียนสะกดคำ, แบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่อง, โปรแกรมคอมพิวเตอร์

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Ministry of Education, 2008, p. 37)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้กำหนดสาระภาษาไทยไว้ 5 สาระ โดยกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสาระที่ 2 การเขียนไว้ว่า ผู้เรียนมีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย เขียนบันทึกประจำวัน เขียนจดหมาย ลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีการยาทาในการเขียน (Ministry of Education, 2008, p. 3) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะเน้นความสำคัญของการเขียนไว้ อย่างชัดเจน แต่จากสภาพจริงที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั้น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กล่าวคือ เขียนคำไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ วางพยางค์ชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ผิดที่ หรืออาจจะมีการใช้แนวเทียบผิด ไม่เข้าใจความหมายของคำ เนื่องจากประสบการณ์การเขียนยังน้อย เป็นต้น การเขียนคำพื้นฐานไม่ถูกต้อง ย่อมทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป หากเรียบเรียงเป็นประโยคก็จะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจเจตจำนงของผู้ส่งสาร ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการสื่อสารที่ผิดพลาดในอนาคตได้ และนำไปสู่ปัญหาการเขียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นแน่นอน สอดคล้องกับรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านภาษาไทย ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ประจำปี 2565 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่เท่ากับ 50.11 คะแนน ต่ำกว่าระดับประเทศที่ได้ 55.56 คะแนน ถึง 5.45 คะแนน และในปีการศึกษา 2566 ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่เท่ากับ 57.65 คะแนน ต่ำกว่าระดับประเทศที่ได้ 62.58 คะแนน ถึง 4.9 คะแนน จะเห็นได้ว่าในปีการศึกษา 2565 และปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้คะแนนเฉลี่ย ด้านภาษาไทยต่ำกว่าระดับประเทศทั้งสองปีการศึกษา (Buriram Primary Education Service Area Office 1, 2024, p. 1)

การเขียนนับว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ค่อนข้างยาก ซึ่งปัญหาที่พบได้ทั่วไป คือ การเขียนหนังสือไม่เป็นตัวและไม่ได้อัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง ผิดหลักไวยากรณ์ และเมื่อเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง ความหมายก็จะเปลี่ยนไป นำไปสู่การสื่อสารที่ผิดพลาด การเขียนคือหนึ่งในวิธีการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและประสบการณ์ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การเขียนมีความสำคัญต่อมนุษย์เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่ช่วยให้มนุษย์สามารถเก็บรักษา และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้นานกว่าทักษะการส่งสารประเภทอื่น และเป็นทักษะที่ต้องฝึกอยู่เป็นประจำ เพื่อให้เกิดความชำนาญ ผู้ที่เขียนได้ดีต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ หลักภาษา การใช้คำ สำนวน ประโยค โวหาร ระดับภาษาและความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน นอกจากนี้ผู้ที่เขียนจะเขียนได้ดีต้องเป็นผู้ที่อ่านมาก ช่างสังเกต เพื่อเรียนรู้จากงานเขียนของผู้อื่นและเพื่อให้ได้รูปแบบการเขียน หรือคำศัพท์และสำนวนภาษาที่น่าสนใจ สามารถนำมาพัฒนางานเขียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องรีบแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำของนักเรียน เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเขียนสะกดคำผิดต่อไป โดยเฉพาะคำพื้นฐานของแต่ละระดับชั้นที่นักเรียนควรรู้ก่อนที่จะศึกษาในระดับชั้นที่สูงขึ้น (Thai Language for Communication Committee, Integrated Academic Center, General Studies Department, 2013, p. 204)

ในการวัดและประเมินผลทางการศึกษานั้น จะใช้เครื่องมือใดขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดหนึ่งในเครื่องมือที่จะทำให้อาจารย์นักเรียนมีความบกพร่องในด้านใดคือ แบบทดสอบวินิจฉัย เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ทดสอบความรู้ของนักเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนได้ทราบว่านักเรียนมีจุดบกพร่อง จุดอ่อนในเรื่องใด และแบบทดสอบวินิจฉัยที่ครูสร้างขึ้นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย เป็นต้น เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่ดี และเป็นประโยชน์ต่อ

ครูผู้สอนที่จะใช้ในการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน (Rueangphet, 2018, p. 15) ซึ่งแบบทดสอบวินิจัยจะมีลักษณะที่มุ่งวัดเป็นเรื่อง ๆ หรือด้าน ๆ ไป ถ้าต้องอาศัยทักษะย่อย ๆ หลายทักษะก็อาจแบ่งเป็นแบบทดสอบย่อย ๆ (Sub test) วัดตามทักษะย่อย ๆ นั้น มีคะแนนของแต่ละด้าน แต่ละตอน เพราะมุ่งค้นหาจุดบกพร่องในแต่ละด้าน ดังนั้นคะแนนรวมของแต่ละคนจะไม่เป็นประโยชน์สำหรับกรณีนี้ ทั้งนี้มีจำนวนข้อสอบหลาย ๆ ข้อที่วัดมโนภาพหรือทักษะเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เพิ่มโอกาสการทำผิดพลาดให้มากขึ้น จะช่วยวัดนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งยังเป็นแบบทดสอบที่ให้เวลาเต็มที่ (Power test) ในการทำข้อสอบ โดยจะเริ่มจากข้อที่ง่าย ๆ แล้วค่อยเพิ่มความยากขึ้น การสร้างแบบทดสอบชนิดนี้จะสร้างจากรากฐานการวิเคราะห์ทักษะเฉพาะที่ส่งผลให้เรียนได้สำเร็จ จากการศึกษาข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องที่มักเกิดขึ้นกับนักเรียนและความเป็นมาตรฐานของแบบทดสอบวินิจัยอยู่ที่ว่าเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการสอบภายใต้สถานการณ์เดียวกัน และการให้คะแนนมีความเป็นปรนัย (Srisa-ard, 2015, p.12)

ทั้งนี้ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทอย่างมากในการจัดการศึกษาทั้งด้านการจัดการ ด้านการพัฒนา ด้านทรัพยากร และด้านผู้เรียน เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและไร้ขีดจำกัด ตอบสนองความแตกต่างและความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี รวมถึงเปิดโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์แทนการทำแบบทดสอบในกระดาษ เนื่องจากการวินิจัยจะต้องใช้เวลานานในการเก็บรวบรวมข้อมูลและหาสาเหตุของข้อบกพร่อง อีกทั้งเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วด้านเวลาและความคุ้มค่าด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ ทรัพยากร การตรวจแบบทดสอบ การประมวลผล และความพึงพอใจของผู้ทำแบบทดสอบให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวินิจัย สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปวิเคราะห์หาข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเขียนสะกดคำในภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวินิจัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
3. เพื่อประเมินผลการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการดำเนินการสอบเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ทบทวนวรรณกรรม

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น ความต้องการและความรู้สึก คำในภาษาไทยย่อมประกอบด้วยเสียง รูป พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และความหมาย ส่วนประโยคเป็นการเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษา และประโยคหลายประโยคเรียงกันเป็นข้อความ นอกนั้นคำในภาษาไทยยังมีเสียงหนักเบา มีระดับของภาษา ซึ่งต้องใช้ให้เหมาะสมแก่ กาลเทศะของบุคคล ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ตามสภาพ วัฒนธรรมของกลุ่มคน ตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ การใช้ภาษาเป็นทักษะที่ผู้ต้องใช้ฝึกฝนให้เกิด ความชำนาญไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด การฟัง และการดูสื่อต่าง ๆ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพและใช้อย่างคล่องแคล่ว มีวิจารณญาณ และมีคุณธรรม (Ministry of Education, 2010, p. 37)

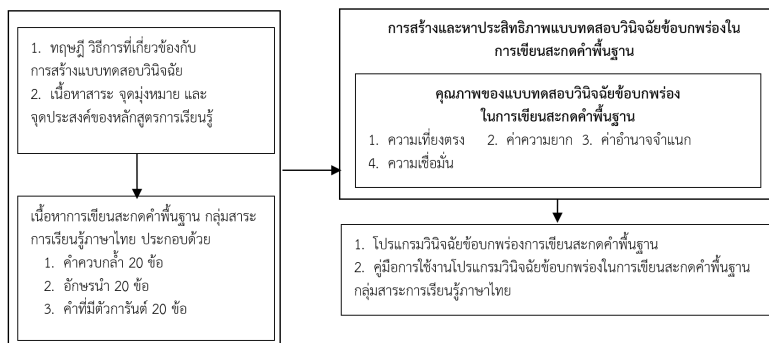
การเขียนสะกดคำ นับว่าเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เนื่องจากเป็นทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ที่ทุกคนต้องพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การเขียนคำที่มีตัวสะกด และไม่มีตัวสะกด โดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และสะกดการันต์ได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้สามารถออกเสียงได้ชัดเจนและสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง (Phoungbanharn, 2010, p. 27)

แบบทดสอบวินิจัย เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ทดสอบความรู้ของนักเรียน เพื่อให้ครูผู้สอน ได้ทราบว่านักเรียนมีจุดบกพร่อง จุดอ่อนในเรื่องใด และแบบทดสอบวินิจัยที่ครูสร้างขึ้นต้องมีการตรวจสอบ คุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย เป็นต้น เพื่อให้ได้ แบบทดสอบที่ดี และเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่จะใช้ในการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนต่อไป (Rueangphet, 2018, p.15) โดยลักษณะของแบบทดสอบวินิจัยเป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดข้อบกพร่องในเรื่องใด เรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ สามารถวัดได้ทั้งแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์ ข้อสอบง่ายและมีจำนวนข้อมากพอที่จะวัด ความสามารถด้านนั้น ๆ ได้ ใช้ทดสอบระหว่างการเรียนการสอน ใช้ในการประเมินผลได้ทั้งพฤติกรรม ทางด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ข้อสอบควรเรียงลำดับจากง่ายไปยาก และเน้นความตรงเชิงเนื้อหาเป็นสำคัญ

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมาย ของ “คอมพิวเตอร์” ไว้ว่า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่เสมือนสมองกล ใช้สำหรับแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่ง่ายและซับซ้อนโดยวิธีทางคณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์จึงเป็นเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้น เพื่อใช้งานแทนมนุษย์ในด้านการคำนวณและสามารถจำข้อมูลทั้งตัวเลขและตัวอักษรได้ เพื่อการเรียกใช้งาน ครั้งต่อไป รวมทั้งสามารถจัดการกับสัญลักษณ์ (Symbol) ได้ด้วยความเร็วสูง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนของ โปรแกรม นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการด้านต่าง ๆ เช่น การรับส่งข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลไว้ในตัวเครื่อง และสามารถประมวลผลจากข้อมูลต่าง ๆ ได้ (Na-Nakhon, 1999, p. 77)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวินิจัย เนื้อหาสาระ จุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย คำควบกล้ำ อักษรนำ และคำที่มีตัวการันต์ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพแบบทดสอบวินิจัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าความเที่ยง ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น นำไปสู่การสร้างโปรแกรมวินิจัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ 1 รวมทั้งสิ้น 3,163 คน จาก 200 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 430 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบเพื่อสำรวจหาข้อบกพร่อง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 80 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบทดสอบ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 150 คน
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นหาสาเหตุข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 200 คน

ขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Stratified Random Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนออกเป็น 4 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดขนาดโรงเรียน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 4)

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป
โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 601-500 คน
โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน

ปรากฏว่าได้โรงเรียนแต่ละขนาด ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวน	1	โรง
โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวน	1	โรง
โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวน	84	โรง
โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวน	114	โรง
รวมโรงเรียนทั้งหมด	จำนวน	200	โรง

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาด ร้อยละ 15 ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก ได้โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรง โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 โรง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 10 โรง และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 17 โรง รวมทั้งสิ้น 29 โรง

ขั้นที่ 3 สุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยในโรงเรียนที่มีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มากกว่า 1 ห้อง จะสุ่มห้องเรียนมาโรงเรียนละ 1 ห้อง ผู้วิจัยสุ่มห้องเรียนได้ทั้งหมด 29 ห้อง รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 430 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำพื้นฐาน เป็น 2 ชุด ได้แก่

1. แบบทดสอบเพื่อสำรวจ เป็นแบบทดสอบชนิดเติมคำ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 การเขียนสะกดคำควบกล้ำ จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 2 การเขียนสะกดคำอักษรนำ จำนวน 20 ข้อ

ฉบับที่ 3 การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ จำนวน 20 ข้อ

2. แบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนคำพื้นฐาน เป็นแบบทดสอบปรนัย

ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยปรับปรุงมาจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 การเขียนสะกดคำควบกล้ำ จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 2 การเขียนสะกดคำอักษรนำ จำนวน 15 ข้อ

ฉบับที่ 3 การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ จำนวน 15 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสำรวจและสร้างแบบทดสอบ

2. ศึกษาทฤษฎี วิธีการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัย

3. วิเคราะห์เนื้อหา สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ

จุดประสงค์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. สร้างแบบทดสอบเพื่อสำรวจการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเติมคำ จำนวน 3 ฉบับ รวมทั้งหมด 60 ข้อ

5. นำแบบทดสอบเพื่อสำรวจไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

6. นำตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

7. นำคะแนนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 นับว่าทุกข้อมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

8. นำแบบทดสอบเพื่อสำรวจไปใช้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 80 คน เพื่อหาสาเหตุของข้อบกพร่อง และรวบรวมคำตอบที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบผิด มาเป็นตัวอย่างในการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัย

9. สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ฉบับ โดยสร้างแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

10. นำแบบทดสอบวินิจฉัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และนำคะแนนมาหาค่าความสอดคล้อง พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1 นับว่าทุกข้อมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

11. นำแบบทดสอบวินิจฉัยไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 จำนวน 150 คน

12. วิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ หาค่าความยาก อำนาจจำแนก และคัดเลือกข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพ

13. นำแบบทดสอบวินิจฉัยไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 2 จำนวน 200 คน

14. หาคุณภาพของแบบทดสอบรายข้อและทั้งฉบับ คัดเลือกข้อสอบ และวิเคราะห์หาสาเหตุข้อบกพร่อง

15. ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาการวินิจฉัยข้อบกพร่อง

16. จัดทำแบบทดสอบวินิจฉัยฉบับสมบูรณ์ลงในระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์และจัดทำคู่มือการใช้งานแบบทดสอบ

17. ออกแบบและสร้างโปรแกรมวินิจฉัยข้อบกพร่องการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

18. จัดทำคู่มือการใช้งานโปรแกรมวินิจฉัยข้อบกพร่องการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยชี้แจงครูผู้สอนและนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่างให้ทราบถึงจุดประสงค์ และประโยชน์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้

3.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเพื่อสำรวจ จำนวน 60 ข้อ ไปดำเนินการสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 80 คน เพื่อนำคำตอบที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบผิดมาสร้างเป็นตัวलग

3.4 นำแบบทดสอบวินิจฉัยไปทดลองครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ หาค่าความยาก อำนาจจำแนก และปรับปรุงข้อสอบ

3.5 นำแบบทดสอบวินิจฉัยไปทดลองครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบรายข้อและทั้งฉบับ คัดเลือกข้อสอบ และวิเคราะห์หาสาเหตุข้อบกพร่อง

3.6 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาการวินิจฉัยข้อบกพร่อง ได้แก่

3.6.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนิททรัพย์ ยืนยาว อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

3.6.2 ดร. ศรีสุตา พัฒจันทร์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล

3.6.3 นางนวลอนงค์ ชูใส ศึกษาานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.6.4 นางลำไพร ศรีคุณ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคูเมืองวิทยาคม อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

3.6.5 นางสาวสุสญา กระซังรัมย์ ครูครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยราชพิทยาคม อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

4.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวินิจฉัย โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ เทียบเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

4.2 การหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัย โดยพิจารณาจาก

1. ความยาก (Difficulty) ข้อสอบที่มีความยากพอเหมาะมีค่า 0.50 การคัดเลือกข้อสอบไว้ควรมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80

2. อำนาจจำแนก (Discriminant) โดยใช้สูตรของเบรนนัน มีค่า 0.20 ถึง 1.00

3. ความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของ Lovett การพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบถ้าเป็นการสอบวินิจฉัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความเชื่อมั่นควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

4. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัย

1. แบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีทั้งหมด 2 ฉบับ ดังนี้

1.1 แบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเติมคำ มีทั้งหมด 3 ฉบับ จำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 การเขียนสะกดคำควบกล้ำ	จำนวน 20 ข้อ
ฉบับที่ 2 การเขียนสะกดคำอักษรนำ	จำนวน 20 ข้อ
ฉบับที่ 3 การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์	จำนวน 20 ข้อ

1.2 แบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีทั้งหมด 3 ฉบับ จำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 การเขียนสะกดคำควบกล้ำ	จำนวน 15 ข้อ
ฉบับที่ 2 การเขียนสะกดคำอักษรนำ	จำนวน 15 ข้อ
ฉบับที่ 3 การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์	จำนวน 15 ข้อ

2. ผลการวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนที่เลือกตอบผิดในการทำแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ทั้ง 3 ฉบับ โดยวิเคราะห์จากการทดสอบครั้งที่ 2 และใช้ผลจากการทดสอบเพื่อสำรวจประกอบการพิจารณา ผลปรากฏว่านักเรียนมีข้อบกพร่องดังนี้

แบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ฉบับที่ 1 เรื่อง การเขียนสะกดคำควบกล้ำ พบว่า นักเรียนมีข้อบกพร่องมากที่สุดคือ ไม่เข้าใจความหมายของคำ ร้อยละ 80 รองลงมาก็คือ ออกเสียงคำผิด ร้อยละ 60 ไม่เข้าใจหลักการผันเสียงวรรณยุกต์ ร้อยละ 26.66 ไม่เข้าใจเสียงของพยัญชนะต้น ร้อยละ 26.66 ไม่เข้าใจหลักการเขียนสะกดคำควบกล้ำไม่แท้ ร้อยละ 13.33 ไม่เข้าใจเสียงของสระ ร้อยละ 6.66 และไม่เข้าใจหลักการวางวรรณยุกต์ของคำควบกล้ำ ร้อยละ 6.66 ตามลำดับ

แบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ฉบับที่ 2 เรื่อง การเขียนสะกดคำอักษรนำ พบว่า นักเรียนมีข้อบกพร่องมากที่สุดคือ ออกเสียงคำผิด ร้อยละ 80 รองลงมาก็คือ ไม่เข้าใจหลักการเขียนสะกดคำอักษรนำ ร้อยละ 66.66 ไม่เข้าใจความหมายของคำ ร้อยละ 20 ไม่เข้าใจเสียงของตัวสะกด ร้อยละ 13.33 ไม่เข้าใจหลักการผันเสียงวรรณยุกต์ ร้อยละ 6.66 และไม่เข้าใจเสียงของสระ ร้อยละ 6.66 ตามลำดับ

แบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ฉบับที่ 3 เรื่อง การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ พบว่า นักเรียนมีข้อบกพร่องมากที่สุดคือ จำตัวการันต์ไม่ได้ ร้อยละ 80 รองลงมาก็คือ ไม่เข้าใจความหมายของคำ ร้อยละ 46.66 ใช้แนวเทียบผิด ร้อยละ 26.66 จำตัวสะกดของคำและตัวการันต์ไม่ได้ ร้อยละ 26.66 จำสระร่วมกับตัวการันต์ไม่ได้ ร้อยละ 20 ออกเสียงผิด ร้อยละ 13.33 จำตำแหน่งการวางตัวการันต์ไม่ได้ ร้อยละ 6.66 และจำตัวสะกดของคำไม่ได้ ร้อยละ 6.66 ตามลำดับ

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

3.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ข้อสอบจำนวน 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 พิจารณาตามเกณฑ์ พบว่า มีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องทักษะการอ่านสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจริง

3.2 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวินิจัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากการทดสอบครั้งที่ 2 พบว่า แบบทดสอบทั้ง 3 ฉบับ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.80 โดยค่าความยากอยู่ในระดับค่อนข้างง่าย และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.84 โดยค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับที่ใช้ได้ ดังนั้นจึงมีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 45 ข้อ โดยมีรายละเอียดเป็นรายฉบับดังนี้

แบบทดสอบฉบับที่ 1 เรื่อง การเขียนสะกดคำควบกล้ำ พบว่ามีค่าความยากของข้อสอบอยู่ระหว่าง 0.54 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.57

แบบทดสอบฉบับที่ 2 เรื่อง การเขียนสะกดคำอักษรนำ พบว่ามีค่าความยากของข้อสอบอยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.78 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.60

แบบทดสอบฉบับที่ 3 เรื่อง การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ พบว่ามีค่าความยากของข้อสอบอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.46 ถึง 0.84

3.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้สูตรของโลเวทท์ (Lovett)

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ย และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจัยจากการทดสอบ ครั้งที่ 2

แบบทดสอบฉบับที่	จำนวนข้อสอบ	คะแนนเฉลี่ย	rcc
1. การเขียนสะกดคำควบกล้ำ	15	10.70	0.85
2. การเขียนสะกดคำอักษรนำ	15	9.82	0.85
3. การเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์	15	9.39	0.82
รวมทั้งฉบับ	45	29.92	0.94

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวินิจัยทั้ง 3 ฉบับ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มทั้ง 3 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 10.70 ฉบับที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 9.82 และฉบับที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 9.39 เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจัย พบว่า ฉบับที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.85 ฉบับที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.85 ฉบับที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.82 และรวมทั้ง 3 ฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.94

4. ผลการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการดำเนินการสอบเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) รองลงมาได้แก่ ด้านการแสดงผล ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อศึกษาเนื้อหาและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นสร้างแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องของนักเรียน นำแบบทดสอบไปทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเพื่อนำคำตอบที่นักเรียนตอบผิดมาเป็นตัวลงในแบบทดสอบวินิจฉัย ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดตัวเลือก 4 ตัวเลือก และตัวเลือกที่เป็นตัวลงสามารถนำมาวิเคราะห์ได้นักเรียนมีข้อบกพร่องในเรื่องใด และทำให้ทราบถึงสาเหตุของข้อบกพร่องนั้น ทำให้ได้แบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน จำนวน 3 ฉบับ รวมทั้งหมดจำนวน 45 ข้อ ได้แก่ ฉบับที่ 1 เรื่อง การเขียนสะกดคำควบกล้ำ 15 ข้อ ฉบับที่ 2 เรื่อง การเขียนสะกดคำอักษรนำ 15 ข้อ และฉบับที่ 3 เรื่อง การเขียนสะกดคำที่มีตัวกรันต์ 15 ข้อ

2. การวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์ผลการทำแบบทดสอบของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนมีข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน ดังนี้ ฉบับที่ 1 เรื่อง คำควบกล้ำ ข้อบกพร่องที่พบมากที่สุด คือ นักเรียนไม่เข้าใจความหมายของคำ ตัวอย่างของข้อบกพร่องที่พบ เช่น โจทย์ให้คำถามมาว่า “นักเรียนทุกคนในห้องต่าง..... จากประโยค ควรเติมคำในข้อใด” นักเรียนบางส่วนตอบ กิบทหรือ กระบี่ แสดงให้เห็นว่านักเรียนไม่เข้าใจความหมายของคำ หรืออาจจะไม่คุ้นเคยคำนั้น ๆ มาก่อน จึงทำให้ไม่สามารถเลือกคำตอบที่ถูกต้องสอดคล้องกับบริบทของประโยคได้ ฉบับที่ 2 เรื่อง อักษรนำ ข้อบกพร่องที่พบมากที่สุด คือ ออกเสียงคำผิด ตัวอย่างของข้อบกพร่องที่พบ เช่น โจทย์ให้คำถามมาว่า “เขาเป็นคน.....ง่าย จากประโยค ควรเติมคำในข้อใด” นักเรียนบางส่วนตอบ จตหด หรือ หงตจิต แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีข้อบกพร่องที่เกิดจากการออกเสียงผิดในการสะกดคำ เห็นได้จากคำที่ยกตัวอย่างดังกล่าว ซึ่งเป็นคำที่มี 2 พยางค์ แต่นักเรียนตอบถูกเพียงพยางค์เดียว จึงทำให้เขียนสะกดคำผิดและเกิดข้อบกพร่องดังกล่าว ฉบับที่ 3 เรื่อง คำที่มีตัวกรันต์ ข้อบกพร่องที่พบมากที่สุดคือ จำตัวกรันต์ไม่ได้ ตัวอย่างของข้อบกพร่องที่พบ เช่น โจทย์ให้คำถามมาว่า “สะ-หวัน จากคำอ่าน เขียนเป็นคำที่ถูกต้องตามข้อใด” นักเรียนบางส่วนเลือกตอบคำว่า สวรรค์ หรือ สวรรณ แสดงให้เห็นว่านักเรียนไม่สามารถจำตัวกรันต์ได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากในภาษาไทยมีการยืมคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้อย่างหลากหลายภาษา จึงอาจจะทำให้เกิดความสับสนกับผู้เรียนได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤตดังตัวอย่างคำข้างต้น จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถวิเคราะห์ข้อบกพร่องได้สอดคล้องกับ Meeluan (2015, pp. 90-92) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 623 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบทดสอบวินิจัยทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) แบบทดสอบวินิจัยทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย ประกอบด้วย การอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีอักษรควบกล้ำ รร (ร หัน) อักษรนำ ประวิสรรชนีย์และ ไม่ประวิสรรชนีย์ ตัวก้านต์ ตัวสะกดตรงและไม่ตรงตามมาตรา คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง และผันวรรณยุกต์อักษรกลาง สูง ต่ำ และ (2) แบบทดสอบวินิจัยมีคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ค่าความยากระหว่าง 0.51-0.79 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.29-0.86 ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88 ซึ่งมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

3.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวินิจัย

จากการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวินิจัยทั้ง 3 ฉบับ โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและข้อสอบ พบว่าแบบทดสอบวินิจัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน มีดัชนีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 จึงนับได้ว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูง สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัดจริง เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดคือ 0.50 ถ้าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าเป็นข้อที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Pattiyathanee, 2024, p. 217)

3.2 ค่าความยากของแบบทดสอบวินิจัย

ค่าความยากของแบบทดสอบวินิจัยทั้ง 3 ฉบับ จากการทดสอบครั้งที่ 2 ผลปรากฏ ดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.54 ถึง 0.80 ฉบับที่ 2 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.43 ถึง 0.78 และฉบับที่ 3 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.80 เมื่อพิจารณาค่าความยากทั้ง 3 ฉบับ พบว่า แบบทดสอบค่อนข้างง่าย สอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาค่าความยากของ Pattiyathanee (2024, p. 207) แบบทดสอบที่ดี มีคุณภาพต้องมีค่าความยากง่าย 0.20-0.80 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Meeluan (2015, pp. 90-92) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวินิจัยทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่ามีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.51 ถึง 0.79 และ Neamket (2021, pp. 105-106) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบทดสอบวินิจัย สำหรับดำเนินการสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ เรื่องหลักการใช้องค์ความรู้ในการเรียนรู้อักษรไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่ามีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.74

3.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวินิจัย

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวินิจัยทั้ง 3 ฉบับ จากการทดสอบครั้งที่ 2 ผลปรากฏ ดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.57 ฉบับที่ 2 มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.60 และ ฉบับที่ 3 มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.84 เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกทั้ง 3 ฉบับ พบว่า ข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนกค่อนข้างสูง ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปทุกข้อ ดังนั้นจึงนับได้ว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเหมาะสำหรับใช้เป็นข้อสอบวินิจัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ข้อสอบสามารถจำแนกคนเก่งกับคนอ่อน หรือนักเรียน

กลุ่มรอบรู้กับกลุ่มไม่รอบรู้ออกจากกันได้อย่างชัดเจน หรือกล่าวได้ว่า คนเก่ง (ได้คะแนนรวมมาก) ตอบข้อนั้นถูก ส่วนคนอ่อน (ได้คะแนนรวมน้อย) ตอบข้อนั้นผิด (Pattiyathanee, 2024, p. 207) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thasila (2011, pp. 107-109) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบทดสอบวินิจัยทักษะการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่ามีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.79

3.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจัย

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจัยทั้ง 3 ฉบับ จากการทดสอบครั้งที่ 2 ผลปรากฏ ดังนี้ ฉบับที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85 ฉบับที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และฉบับที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นพบว่า มีค่าใกล้เคียงกันและไม่สูงมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากข้อสอบในแต่ละฉบับค่อนข้างง่าย ทำให้แบบทดสอบมีการกระจายของคะแนนน้อย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นใกล้เคียงกับ Meeluan (2015, pp. 90-92) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบวินิจัยทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 และ Phanudomsak (2022, p. 80) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวินิจัยข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ผ่านเว็บแอปพลิเคชัน เรื่อง รูปเรขาคณิตสามมิติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

4. ผลการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการดำเนินการสอบเขียนสะกดคำพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่าอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความถูกต้องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) รองลงมาได้แก่ ด้านการแสดงผล ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ จึงนับได้ว่าเนื้อหาข้อสอบมีความถูกต้องตามจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการวัด ข้อสอบแต่ละฉบับจะมีเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมและความต้องการของครูผู้สอน ประกอบด้วยเรื่อง การเขียนสะกดคำควบกล้ำ การเขียนสะกดคำอักษรนำ และการเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ ครูผู้สอนสามารถหาสาเหตุข้อบกพร่องของนักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบในโปรแกรม โดยระบบจะตรวจคำตอบและวินิจัยข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ได้ทันทีหลังจากทำแบบทดสอบ สอดคล้องกับ Srisa-ard, (2013, p. 12) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบวินิจัยเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อให้เห็นจุดบกพร่อง จุดที่เป็นปัญหา หรืออุปสรรคในการเรียนเรื่องหนึ่ง ๆ ของนักเรียนแต่ละคน อีกทั้ง Na-Nakhon (1999, p. 77) ได้กล่าวไว้ว่า คอมพิวเตอร์จึงเป็นเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้งานแทนมนุษย์ในด้านการคำนวณและสามารถจำข้อมูลทั้งตัวเลขและตัวอักษรได้ เพื่อการเรียกใช้งานครั้งต่อไป รวมทั้งสามารถจัดการกับสัญลักษณ์ (Symbol) ได้ด้วยความเร็วสูงโดยปฏิบัติตามขั้นตอนของโปรแกรม นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการด้านต่าง ๆ เช่น การรับส่งข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลไว้ในตัวเครื่อง และสามารถประมวลผลจากข้อมูลต่าง ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำพื้นฐานในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้ทดสอบควรศึกษาคู่มือการใช้งานโปรแกรมอย่างละเอียดและควรทดลองใช้งานโปรแกรมก่อน เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้งานโปรแกรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 - 1.2 ในการทดสอบทุกครั้ง ผู้ทดสอบจะต้องดำเนินการทดสอบอย่างเต็มความสามารถ และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เพื่อให้ผลการวินิจฉัยข้อบกพร่องมีความถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขข้อบกพร่องนั้นของแต่ละบุคคลได้อย่างตรงประเด็น
 - 1.3 โปรแกรมวินิจฉัยข้อบกพร่องสร้างขึ้นเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำของนักเรียน นักเรียนควรดำเนินการสอบด้วยความสมัครใจของตนเองโดยไม่มีผู้ควบคุมขณะทำการทดสอบ
 - 1.4 ครูควรชี้แจงการใช้งานโปรแกรมวินิจฉัยข้อบกพร่องให้นักเรียนเข้าใจทีละขั้นตอนอย่างชัดเจน
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องการเขียนสะกดคำในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา เพื่อให้แก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ตรงประเด็น ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
 - 2.2 ควรมีการศึกษาข้อบกพร่องทางการเรียนภาษาไทยในหลาย ๆ ด้านที่นอกเหนือไปจากด้านการเขียนสะกดคำ เช่น ด้านการอ่าน หลักการใช้หลักภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม
 - 2.3 การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีความหลากหลาย ใช้งานง่าย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในรูปแบบของแอปพลิเคชัน สื่อช่วยสอนออนไลน์ เป็นต้น

References

- Meeluan, N. (2015). **Development of a Diagnostic Test of Reading and Spelling Skills in Thai Language for Grade 3 Students in Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area 1** [Master's thesis]. Sukhothai Thammathirat Open University. (In Thai)
- Ministry of Education. (2008a). **Thai language learning area**. Cooperative Assembly of Thailand Press. (In Thai)
- Ministry of Education. (2008b). **Basic education core curriculum 2008**. Cooperative Assembly of Thailand Press. (In Thai)
- Na-Nakhon, T (1999). **Utilization of Instructional Media**. Ramkhamhaeng University Press. (In Thai)

- Neamket, S. (2021). **Creating a Diagnostic Test for Conducting Exams by Using Computer Entitled, “Language Expression” Thai Language Department, Grade 6 Level, Buriram Primary Educational Service Area Office 4** [Master’s thesis]. Buriram Rajabhat University. (In Thai)
- Pattiyathanee, S. (2024). **Educational measurement** (14th ed.). Prasan Printing House. (In Thai)
- Phoungbanharn, S. (2010). **Development of Thai Language Spelling Skills Exercises in the Learning Strand of Thai for Grad 3 Students, Anubandongmuangnoi School** [Master’s thesis]. Rajabhat Maha Sarakham University. (In Thai)
- Phanudomsak, P. (2022). **Diagnosis of Mathematical Deficiencies in Three-Dimensional for student in Grade 6 through web application** [Master’s thesis]. Naresuan University. (In Thai)
- Rueangphet, P. (2018). **Development of a diagnostic test for misconceptions in graphs and linear relation of Grade 7 students in Phichit Province** [Master’s thesis]. Naresuan University. (In Thai)
- Srisa-ard, B. (2013). **Introduction to research** (9th ed.). Suweeriyasarn. (In Thai)
- Thai Language for Communication Committee, Center for Integrated Studies, General Education Division. (2013). **Thai language for Communication**. Kasetsart University. (In Thai)
- Thasila, K. (2011). **Development of a diagnostic test for writing skills in the Thai language learning area for Grade 6 students under the Office of Roi Et Primary Educational Service Area 3** [Master’s thesis]. Mahasarakham University. (In Thai)

**การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1**
Developing Listening and Speaking English Skills by
Using Task-Based Learning Activity for 1st Year of
Vocational Certificate Students

เพ็ญพร จันทร์ละมุนมา^{*1} / สุรัชย์ ปิยานุกูล² / เบนชญพร วรณูปถัมภ์³
Penpon Janlamunmar^{*1} / Surachai Piyanukool² / Benchaporn Wannupatam³

¹สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์ 31000, ประเทศไทย

¹Curriculum and Learning Management, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University,
Buri Ram 31000, Thailand

**Corresponding author Email: 670426024007@bru.ac.th*

Received: October 7, 2025

Revised: November 6, 2025

Accepted: November 11, 2025

Abstract

The objectives of this study were to 1) develop the lesson plans to meet the 70/70 criterion by applying Task-Based Learning Activity; 2) compare English listening skills after learning by Task-Based Learning Activity with a 70% criterion; 3) compare English speaking skills after learning by Task-Based Learning Activity with a 70% criterion; and 4) assess student satisfaction with the Task-Based Learning Activity. The samples of this research consisted of 28 first-year Vocational Certificate students in the Accounting program at Buriram Technical College who enrolled the English for Communication course in the first semester of the 2025 academic year. The research instruments consisted of 1) seven lesson plans; 2) a 30-item multiple-choice English listening skill test; and 3) an English speaking skill test. Students were asked to pair up and discuss one randomly selected topic from three topics. Scores were obtained from an oral test and a scoring criterion. This assessment examined five components: pronunciation, grammar, vocabulary, fluency, and comprehension. 4) A 10-item student satisfaction questionnaire was administered. Statistics used for data analysis included percentages, means, and standard deviations, and hypothesis testing using a one-sample

t-test. The findings revealed that: 1) the learning process efficiency (E_1) and the learning outcome efficiency (E_2) of the lesson plans were 76.17/75.89, exceeding the 70/70 threshold. 2) The result of comparison between English listening skill and the 70% criterion was the listening mean score was significantly higher than 70% threshold at the .05 level. 3) The result of comparison between English speaking skill and the 70% criterion was the speaking mean score was significantly higher than 70% at the .05 level. 4) The analysis of students' satisfaction revealed that students were highly satisfied. The average of the satisfaction was 4.85.

Keywords: Listening skill, Speaking skill, Task-based learning activity

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 2) เปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ สาขาวิชาการบัญชี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผน 2) แบบทดสอบวัดทักษะการฟังเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการพูด เป็นการทดสอบปากเปล่า โดยจับคู่สนทนาเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการค่า t แบบ One sample t-test ผลวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพด้านกระบวนการของการเรียนรู้ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ (E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 76.17/75.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85

คำสำคัญ: ทักษะการฟัง, ทักษะการพูด, กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่ตอบสนองต่อบริบทของสังคมโลก และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน (Buasuwan, 2024, p. 12) การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกนั้น

สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) กำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนา 5 ประการ หนึ่งในเป้าหมายหลักกล่าวถึง การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะ ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิต และบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต (National Economic and Social Development Council, 2022, p. 20)

ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศที่ประชากร ทั่วโลกใช้ในการสื่อสารมากที่สุด และเป็นที่ยอมรับในฐานะภาษาที่เป็นสากล ทักษะพื้นฐานในการสื่อสารทางภาษา มี 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการฟังจัดเป็นทักษะการรับสารที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคนทั่วไปเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับสารในงานอาชีพ หากจับประเด็นไม่ได้ ฟังคำอธิบายไม่เข้าใจย่อมส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพการงาน ผู้รับสารจึงต้องพัฒนาทักษะด้านนี้ให้สูงขึ้นอยู่เสมอ (Chaisri, 2020, p. 4) และในขณะเดียวกันเมื่อรับสารมาแล้ว ต้องอาศัยการพูดซึ่งเป็นทักษะการส่งสารเพื่อสื่อความหมายโดยการใช้อย่างเสียงและกิริยาท่าทางเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เป็นวิธีการสื่อสารที่มีบทบาทสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการพูดระหว่างบุคคลหรือการพูดต่อหน้าสาธารณชน ผู้ที่ใช้ภาษาพูดได้ดี มีประสิทธิภาพในการพูดย่อมจะประสบความสำเร็จทั้งในส่วนตนและในงานวิชาชีพด้วยเช่นกัน (Inthaprasert, 2015, p. 3)

จากรายงานผลการประเมินตนเองของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ พบว่าสถานประกอบการมีความต้องการให้ครูผู้สอนพัฒนาผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษ อีกทั้ง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (Vocational National Education Test: V-NET) ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สมรรถนะภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.27 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (Buriram Technical College, 2023, pp. 45-60) และรายงานผลการทดสอบสมรรถนะภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และปีการศึกษา 2567 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.74 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (National Institute of Educational Testing Service (Public Organization), 2025, p. 1) ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวยังต่ำกว่าระดับจังหวัด ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศ นอกจากนี้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รหัสวิชา 20000-1201 พบว่าผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพในระดับผลการเรียน 2.00 ขึ้นไป ตามที่หลักสูตรกำหนดมีเพียง ร้อยละ 59.92 เท่านั้น และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ให้ข้อเสนอแนะจากการประกันคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ 2568 ไว้ว่า ครูผู้สอนควรหาแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง และคะแนนการทดสอบทางการศึกษา

ระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น (Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization), 2025, p. 8)

จากความเป็นมาและสภาพของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยในการพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูด ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ พบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน (Task-based learning) เป็นกระบวนการฝึกผู้เรียนให้ได้ใช้ภาษาเพื่อแก้ปัญหา หรือสถานการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Willis, 1996, pp. 116-130) มุ่งเน้น การใช้ภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมายและให้ความสำคัญเกี่ยวกับประสบการณ์ ความเชื่อมโยงและการใช้ ความพยายามของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ภาษาสามารถปรับปรุงและพัฒนา ได้โดยการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมผ่านการทำกิจกรรมตามภารกิจหรืองาน (Ellis, 2009, p. 222) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน เป็นฐานสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์ ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์ ร้อยละ 70
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ในการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยการมีปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลทางภาษา ซึ่งเน้นกระบวนการ เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ร่วมกันของผู้เรียนผ่านการทำภาระงานหรือการปฏิบัติงาน ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ Willis (1996, pp. 116-130) ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Pre-task) 2) ขั้นตอนปฏิบัติงาน (Task cycle) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนลงมือปฏิบัติ (Task) ขั้นตอนเตรียมนำเสนอ (Planning) ขั้นตอนนำเสนอ (Report) 3) ขั้นตอนรูปแบบทางภาษา (Language focus) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนวิเคราะห์ภาษา (Analysis) และขั้นตอนฝึกภาษา (Practice)

2. **แผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง แผนการหรือแนวทางที่ครูผู้สอนออกแบบไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรม วิธีดำเนินการ เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 7 แผน

3. **ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง คุณภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน โดยกำหนดประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

เกณฑ์ 70 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของนักเรียนทุกคน ที่ได้จากการวัดทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยการทำแบบทดสอบย่อยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกแผนรวมกัน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

เกณฑ์ 70 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน ได้จากการทดสอบวัดทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

4. ทักษะการฟัง หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงถึงความสามารถในการเข้าใจ จับใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องหรือบทสนทนาภาษาอังกฤษที่ฟังจากเทปหรือวิดีโอเกี่ยวกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ

5. ทักษะการพูด หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่แสดงออกถึงความสามารถในด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์ การถามและให้ข้อมูล หรือการสนทนาโต้ตอบตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดทักษะ การพูดภาษาอังกฤษ และเกณฑ์การประเมินทักษะการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาและความเข้าใจ

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert rating scale)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รหัสวิชา 20000-1201 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 96 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รหัสวิชา 20000-1201 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 กลุ่ม พบ. 11 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนซึ่งมีนักเรียนคละความสามารถเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การแนะนำ ตนเอง (Personal information) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การแนะนำตนเอง

(Personal information) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การประกอบกิจวัตรประจำวัน (Daily routines) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การประกอบกิจวัตรประจำวัน (Daily routines) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การบอกทิศทาง (Asking and giving directions) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การบอกทิศทาง (Asking and giving directions) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การบอกทิศทาง (Asking and giving directions) ซึ่งแต่ละแผนประกอบไปด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Pre-task) 2) ขั้นตอนปฏิบัติงาน (Task cycle) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นลงมือปฏิบัติ (Task) ขั้นเตรียมนำเสนอ (Planning) ขั้นนำเสนอ (Report) 3) ขั้นเน้นรูปแบบทางภาษา (Language focus) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Analysis) และขั้นฝึกภาษา (Practice) และหาคุณภาพโดยการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 4.72 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และนำแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการบัญชี กลุ่ม พณบ. 13 จำนวน 24 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งปรับปรุงข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และใบงานให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.1.2 แบบทดสอบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และหาคุณภาพโดยการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และนำแบบทดสอบ ดังกล่าวไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการบัญชีที่เคยเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (20000-1201) มาแล้ว จำนวน 32 คน พบว่า ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.25 - 0.53 และค่าอำนาจจำแนก (B) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.50 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบ สามารถจำแนกผู้สอบได้เหมาะสม จากนั้นนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett) พบว่าแบบทดสอบมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบมีความน่าเชื่อถือ

2.1.3 แบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษ หลังการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนจับคู่สนทนาถามตอบเกี่ยวกับสถานการณ์ที่สุ่มมา 1 หัวข้อจากทั้งหมด 3 หัวข้อ ใช้คะแนนจากการทดสอบปากเปล่า (Oral test) และใช้เกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกเสียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาและความเข้าใจ และหาคุณภาพโดยการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

2.1.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ และหาคุณภาพโดยการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและแนวปฏิบัติในการเรียนกับนักเรียนกลุ่มทดลอง

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน พร้อมทั้งเก็บคะแนนระหว่างเรียน ได้แก่ การทดสอบย่อยเพื่อประเมินความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดสนทนาภาษาอังกฤษ โดยเก็บบันทึกคะแนนครบทุกแผนจำนวน 7 แผน รวม 14 ชั่วโมง

3.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ใช้เวลาในการทดสอบ จำนวน 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนนและเก็บบันทึกข้อมูลไว้

3.4 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ใช้เวลาในการทดสอบ จำนวน 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนนและเก็บบันทึกข้อมูลไว้

3.5 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้วด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ

3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามจุดประสงค์ของการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 70/70 โดยการหาเกณฑ์ 70 ตัวแรกดำเนินการหาค่าร้อยละโดยรวมคะแนนการทดสอบย่อย ซึ่งได้มาจากคะแนนการประเมินความสามารถด้านทักษะการฟังและทักษะการพูดทุกหน่วยการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานของนักเรียนกลุ่มทดลอง การหาเกณฑ์ 70 ตัวหลัง ดำเนินการหาค่าร้อยละโดยรวมคะแนนของการทดสอบวัดทักษะการฟังและคะแนนของการทดสอบวัดทักษะการพูดหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติ One sample t-test

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติ One sample t-test

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ประเมินผลโดยใช้ค่าประสิทธิภาพด้านกระบวนการของการเรียนรู้ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ (E_2) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 70/70

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	S.D.
ด้านกระบวนการของการเรียนรู้ (E_1)	70	53.32	76.17	5.33
ด้านผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ (E_2)	40	30.35	75.89	3.84

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการของการเรียนรู้ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ (E_2) เท่ากับ 76.17/75.89 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	ร้อยละ	S.D.	70%	t	df	p-value
หลังเรียน	28	30	22.71	75.71	3.33	21	2.723*	27	.006

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.71 คิดเป็นร้อยละ 75.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.33

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	ร้อยละ	S.D.	70%	t	df	p-value
หลังเรียน	28	10	7.64	76.43	1.25	7	2.714*	27	.006

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.64 คิดเป็นร้อยละ 76.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.25

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	$\bar{x}$	S.D.	
1. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.89	0.32	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูด	4.79	0.50	มากที่สุด
3. หลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน นักเรียนมีทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยสามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่ฟังได้ดียิ่งขึ้น	4.89	0.32	มากที่สุด
4. หลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานนักเรียนมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยสามารถสนทนาโต้ตอบได้ดียิ่งขึ้น	4.86	0.36	มากที่สุด
5. นักเรียนมีความมั่นใจในการสนทนาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.68	0.48	มากที่สุด
6. นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้สำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	4.89	0.32	มากที่สุด
7. การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนเพิ่มขึ้น	4.89	0.32	มากที่สุด
8. ภาระงานและชิ้นงานของกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานมีความเหมาะสม	4.82	0.39	มากที่สุด
9. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการฝึกปฏิบัติทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษ	4.86	0.36	มากที่สุด
10. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานช่วยให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนภาษาอังกฤษ	4.93	0.26	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.85	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 10 กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานช่วยให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.93 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ข้อ 3 หลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐาน นักเรียนมีทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยสามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่ฟังได้ดียิ่งขึ้น ข้อ 6 นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้สำหรับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ข้อ 7 การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 หลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานนักเรียนมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยสามารถสนทนาได้ตอบโต้ได้ดียิ่งขึ้น ข้อ 9 นักเรียนได้รับประโยชน์จากการฝึกปฏิบัติทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 และข้อ 5 นักเรียนมีความมั่นใจในการสนทนาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพด้านกระบวนการของการเรียนรู้ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้ (E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เท่ากับ 76.17/75.89 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการศึกษาหลักสูตร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 วิเคราะห์บริบทของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ด้านการจัด การเรียนการสอนอาชีวศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์เนื้อหา ตลอดจนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หลังจากนั้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาโดยทำการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วจึงนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 สอดคล้องกับ Srisaet (2010, pp. 113-115) ที่สรุปไว้ว่า นักวิจัยที่ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการวิจัย เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดสื่อผสม เป็นต้น ต้องหาคุณภาพของสื่อดังกล่าวด้วยโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของสื่อหรือนวัตกรรม นำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาและกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพควรคำนึงถึงประเภทของสื่อนวัตกรรม สดปัญญาของกลุ่มผู้เรียน วุฒิภาวะของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการเรียน และสอดคล้องกับ Phromwong (2013, p. 7) ที่สรุปไว้ว่า การนำสื่อหรือชุดการสอนไปทดสอบด้วยกระบวนการสองขั้นตอน คือ การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น (Try out) และทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง (Trial run) เพื่อหาคุณภาพตามขั้นตอนที่กำหนดใน 3 ประเด็น คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น การช่วยให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียน และทำแบบประเมินสุดท้ายได้ดี และทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกและลงมือปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Pre-task) 2) ขั้นตอนปฏิบัติงาน (Task cycle) 3) ขั้นตอนรูปแบบทางภาษา (Language focus) และผู้วิจัยเป็นผู้คอยชี้แนะและกระตุ้นให้เกิดทักษะทางด้านภาษาและสามารถสื่อสารได้ สอดคล้องกับ Willis (1996, pp. 116-130) ที่สรุปไว้ว่า ผู้เรียนจะต้องฝึกการใช้ภาษาให้ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง และมีความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Singhapahan (2019, pp. 102-103) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานร่วมกับเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกวิทยาคม จังหวัดอุดรธานี พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานร่วมกับเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.56/82.81

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.71 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟัง ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยคำนึงถึงบริบทและเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ สื่อที่ใช้มีความหลากหลายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน กิจกรรมที่ใช้ มุ่งเน้นทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ ฟังแล้วตอบคำถาม จับคู่รูปภาพกับสถานการณ์ การเติมคำหรือข้อความที่ขาดหายไป เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจ สอดคล้องกับ Kwangsawat (2018, pp. 37-40) ที่สรุปไว้ว่า การจัดกิจกรรมการฟัง ผู้สอนควรคำนึงถึงผลลัพธ์ที่หลากหลาย ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกำหนดจุดประสงค์การฟัง ได้แก่ ฟังแล้วแสดงท่าทางหรือปฏิบัติตาม ฟังแล้วถ่ายทอดข้อมูล ฟังแล้วแก้ปัญหา ฟังแล้วประเมินค่าและจัดการทำข้อมูล ฟังแบบมีปฏิสัมพันธ์ด้วยการใช้กลวิธีเจรจา และฟังเพื่อความสุขสนทนาและบันเทิง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phunawanil (2023, pp. 119-122) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานร่วมกับการใช้สื่อวิดีโอบน YouTube เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานร่วมกับการใช้สื่อวิดีโอบน YouTube กับเกณฑ์ร้อยละ 75 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 89.74 คะแนนเฉลี่ยของทักษะการฟัง มีค่าเท่ากับ 17.97 S.D. มีค่าเท่ากับ 1.94

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.64 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลและคอยให้คำแนะนำระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดยใช้บทสนทนาจากสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ สำนวนโครงสร้างภาษา หลักการทางภาษาและประยุกต์ใช้ผ่านการฝึกพูดจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ สอดคล้องกับ Ellis (2003, p. 16) ที่สรุปไว้ว่า การฝึกทักษะการพูดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนต้องมีความรู้ด้านภาษาและความรู้พื้นฐานอื่น ๆ ที่เพียงพอ และสามารถประมวลผลข้อมูลที่ได้รับจากการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ

ซึ่งครูจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลและคอยให้คำแนะนำในระหว่างการทำกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุ ผลลัพธ์ที่ต้องการ และสอดคล้องกับUenthaiong (2017, pp. 67-68) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างทักษะการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติสูงกว่า ก่อนได้รับการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ

4. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้มีความรู้สึกพอใจต่อการเรียนรู้ของตนเอง สอดคล้องกับ Hornby (2000, p. 180) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น เป็นความรู้สึกที่พอใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nguyen (2022, pp.17-18) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการสอนด้วยรูปแบบภาระงานที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาที่ไม่ใช่สาขาวิชาภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองประกอบด้วยนักศึกษาที่ไม่ใช่สาขาวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า รูปแบบการสอนภาระงานมีผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษานอกจากนี้ นักศึกษายังมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้รูปแบบการสอนภาระงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานให้เข้าใจเป็นอย่างดีก่อนนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ควรกำกับการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด และคอยแนะนำให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาระหว่างการปฏิบัติ กิจกรรมในแต่ละขั้น

1.3 ครูควรแบ่งกลุ่มโดยคละความสามารถของนักเรียนให้มีนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอยู่ด้วยกันเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน

2.2 เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน

2.3 เปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานเป็นฐานกับวิธีสอนรูปแบบ

อื่น ๆ

References

- Buasawan, P. (2024). **Essential Life Skills for Learners in the Modern World: Joining Forces to Create Skills Frameworks, Learning Ecosystems, and Driving Directions** (1st ed.). Wich Group (Thailand). (In Thai)
- Buriram Technical College. (2023). **Self-Assessment Report (SAR) for Academic Year 2023**. Educational Quality Assurance and Standards Office. Planning and Cooperation Division, Buriram Technical College. (In Thai)
- Chaisri, A. (2020). **Occupational Thai Language Skills** (1st ed.). Muang Thai Book Center. (In Thai)
- Ellis, R. (2003). **Task-based Language Learning and Teaching**. Oxford University Press.
- Hornby, A.S. (2000). **Oxford Advanced Learner's Dictionary**. Oxford University Press.
- Inthaprasert, R., Poolprasert, S., & Ackrarabandit, A. (2015). **Speaking for Career**. Academic Promotion Center. (In Thai)
- Kwangsawat, T. (2018). **200 English Teaching Activities** (3rd ed.). Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- National Economic and Social Development Council, Office of the Prime Minister. (2022). **Thirteenth National Economic and Social Development Plan, 2023-2027**. Office of the Prime Minister. (In Thai)
- National Institute of Educational Testing Service (Public Organization). (2025). **National Test Results Report Vocational Education (V-NET) Vocational Certificate Level, Year 3 (Vocational Certificate 3) Academic Year 2024, Buriram Technical College**. National Institute of Educational Testing Service (Public Organization). (In Thai)
- Nguyen, T. T. N. (2022). The effects of task-based instruction on reading comprehension of non-English major students at a university in the Mekong Delta. **International Journal of TESOL & Education**, 2 (4), 1-20.

- Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). (2025). **Report on the results of External quality assurance in vocational education (2024-2028). Buriram Technical College.** Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). (In Thai)
- Phromwong, C. (2013). Testing the effectiveness of teaching media or kits. **Silpakorn Journal Educational Research**, 5 (1), 7-20. (In Thai)
- Phunawanil, R. (2023). **Task-based learning combined with video media on YouTube to promote English listening and speaking skills of Grade 11 students** [Master's thesis]. Maha Sarakham University. (In Thai)
- Singhaphan, P. (2019). **Development of a task-based exercise to develop English language proficiency for sixth-grade students** [Master's thesis]. Kanchanaburi Rajabhat University. (In Thai)
- Srisa-at, B. (2010). **Basics of Educational Research** (6th ed.). Prasan Printing. (In Thai)
- Uenthaisong, S. (2017). **Task-Based Learning to Enhance Speaking Skills in English for First-Year Students at Silpakorn University** [Master's thesis]. Silpakorn University. (In Thai)
- Willis, J. (1996). **A framework for task-based learning**. Longman.

การพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์
ภาษาอังกฤษ ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
Development of Plosive Sounds Pronunciation in
English Vocabulary
By Phonics Teaching for 2nd Grade Students

รุฬิยา อามิง¹ / ภัทรา ปินทะแบทย์^{2*}
Rufiaya Arming² / Pattra Pindabaedya^{2*}

^{1,2} สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปทุมธานี 13180, ประเทศไทย

^{1,2} Program in English, Faculty of Education, Walaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage,
Pathum Thani 13180, Thailand.

*Corresponding Author Email: pattra.pin@vru.ac.th

Received: July 19, 2025

Revised: October 23, 2025

Accepted: November 5, 2025

Abstract

This research aimed to 1) compare the ability to pronounce plosive sounds in English vocabulary among students before and after learning through phonics instruction, 2) study the development of plosive sounds pronunciation in English vocabulary among students who underwent phonics instruction, and 3) investigate students' satisfaction with phonics instruction. The population consisted of 102 grade 2 students from Sang-am School, Khlong Luang District, Pathum Thani Province. The sample group comprised 34 students from class 2/1, selected through cluster random sampling. The research instruments included: 1) 16 phonics instruction lesson plans, 2) a 24-item true-false test measuring plosive consonant pronunciation in English vocabulary with a reliability coefficient of 0.74, and 3) a satisfaction questionnaire regarding phonics instruction for students. Data analysis employed descriptive statistics (mean and standard deviation), t-test, and relative development scores. Research findings revealed that: 1. Students' ability to pronounce plosive sounds in English vocabulary after phonics instruction was

significantly higher than before instruction at the .05 level.²The assessment of student development in pronouncing plosive sounds in English vocabulary after phonics instruction, measured by relative development scores, showed an overall average at a very high level. 3. Students demonstrated high levels of satisfaction with phonics instruction.

Keywords: English vocabulary, Phonics instruction, Plosive sounds Pronunciation

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถการออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ 2) ศึกษาพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสังข์อ่ำ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 102 คน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 34 คน ได้มาด้วยวิธีการแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ จำนวน 16 แผน 2) แบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แบบทดสอบปรนัย แบบถูก-ผิด จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.74 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียน หลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลการประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียน หลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ด้วยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมาก
3. นักเรียนความพึงพอใจต่อการสอนแบบโฟนิกส์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: คำศัพท์ภาษาอังกฤษ การสอนแบบโฟนิกส์ การออกเสียงพยัญชนะต้นกัก

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงบรรจุภาษาอังกฤษไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ มีเจตคติที่ดีต่อภาษา มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษต้องอาศัยการฝึกฝน เพื่อให้เกิดทักษะทั้งสี่ด้าน คือ ด้านการ ฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งการออกเสียงที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานอันนำไปสู่การพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ เนื่องจากการออกเสียงที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจบทสนทนาได้ง่าย ลดความสับสนและความเข้าใจผิดในการสื่อสาร เช่น เสียงพยัญชนะต้นกัก /p/ และ /b/ ในคำว่า “pat” และ “bat” มีความใกล้เคียงกันมาก หากออกเสียงไม่ถูกต้องอาจทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงและทำให้การสื่อสารคลาดเคลื่อนได้ ด้วยเหตุนี้การออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ 3 ให้สามารถอ่านออกเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่าย ๆ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน รวมถึงสามารถตอบคำถามจากการฟังหรืออ่านประโยค บทสนทนาหรือเนื้อหาง่าย ๆ (Ministry of Education, 2008) การสร้างพื้นฐานในการออกเสียงอย่างถูกต้องนี้ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการสื่อสาร และเป็นปัจจัยในการสร้างความมั่นใจและทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย พบว่าผู้เรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษไม่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Methawong (2020) และ Busaba & Duangkhamnoi (2022) พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาไม่สามารถอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้เนื่องจากไม่ทราบเสียงของอักษร เกิดความสับสน ขาดความเชื่อมโยงระหว่างอักษรและเสียง จึงออกเสียงผิดและไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ และส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถนำคำศัพท์ไปใช้ได้ จากการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ Wanniporn Wiyanan (personal communication, 2 July, 2024) เกี่ยวกับสภาพปัญหาของนักเรียนโรงเรียนสังข้อ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า “นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มีผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากขาดทักษะการออกเสียงและการสะกดคำที่ถูกต้อง นักเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการจำคำศัพท์เป็นคำ ๆ แล้วเขียนคำอ่านเป็นภาษาไทยกำกับไว้ ทำให้ไม่สามารถออกเสียงคำศัพท์ที่แตกต่างจากบทเรียนได้” ซึ่งคณะผู้วิจัยเห็นตรงกันว่า ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษต่ำ ดังนั้นการสอนให้นักเรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง สร้างองค์ความรู้ให้เกิดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์นั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

วิธีการสอนที่จะสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงได้อย่างถูกต้องคือ วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ (Phonics Method) เป็นวิธีการสอนการออกเสียงที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียง โดยใช้การออกเสียงเป็นตัวกำหนดและให้ความสำคัญกับเสียงของตัวอักษร และการสะกดคำ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในกระบวนการสอนอ่านเบื้องต้น (Webster, 1908) ในปี ค.ศ.1890 Rebecca Pollard ได้นำวิธีการสอนแบบโฟนิกส์มาอธิบายเพิ่มเติมจนเป็นที่ยอมรับ และได้ได้รับความนิยม วิธีการเรียนอ่านและเขียนภาษาอังกฤษด้วยการเชื่อมหน่วยเสียง (Phonics) และสัทศาสตร์ (Phonetics) ถูกนำมาใช้ร่วมกับการสอนอ่านออกเสียงแสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์ทางเสียง ที่เริ่มจากเสียงของตัวอักษร และเป็นการอธิบายการออกเสียงตามหลักภาษาศาสตร์ (Rojanarattanadamrong, 2018)

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษเริ่มจากการออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากพยัญชนะต้นกัก มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการพัฒนาการทางภาษาของเด็กหลายประการ ประการแรก เสียงพยัญชนะต้นกักเป็นหนึ่งในกลุ่มเสียงแรกในภาษาที่เด็กสามารถออกได้ตามธรรมชาติ โดยงานวิจัยข้ามภาษาของ McLeod & Crowe (2018) ที่ศึกษาเด็กใน 27 ภาษาพบว่า เด็กสามารถรับรู้เสียงพยัญชนะกัก (Plosive sounds) และนาสิก (Nasals sounds) ได้ก่อนเสียงประเภทอื่น ๆ

ที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ประการที่สอง เสียง Bilabial plosives (/p/, /b/) เป็นเสียงพื้นฐานที่เด็กควรพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ภายในอายุ 2 ปี เนื่องจากการออกเสียงเหล่านี้ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวของลิ้นทั้งสองข้างเข้าหากันแล้วเปิดออกอย่างรวดเร็วเพื่อปล่อยลมหายใจ ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวที่ง่ายและเป็นธรรมชาติสำหรับเด็ก และเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาไปสู่การพูดคำที่มีความหมายในภายหลัง (Oller, 2000 & Lee et al., 2018) และประการที่สาม จากมุมมองทางสัทศาสตร์ การพัฒนาการทางเสียงเริ่มต้นตั้งแต่ในครรภ์มารดาและไม่สมบูรณ์จนย่างเข้าสู่วัยร่น ความสามารถในการรับรู้เสียงมักเกิดขึ้นก่อนการผลิตเสียง ซึ่งช่วยสนับสนุนการพัฒนาการพูด (McLeod & Crowe, 2018) ดังนั้นการสอนเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในช่วงแรกของการเรียนภาษาอังกฤษจึงเป็นการวางรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาทักษะการออกเสียงในระดับที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น การพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะต้นกักภาษาอังกฤษ ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาการออกเสียงของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนมีพื้นฐานการออกเสียงที่ถูกต้อง เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ และสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในด้านอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการวิจัยในครั้งนีจึงมุ่งศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงพยัญชนะต้นกักของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ ศึกษาระดับพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน รวมถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์

ทบทวนวรรณกรรม

บทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. การออกเสียงภาษาอังกฤษพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

การอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียงพยัญชนะให้ถูกต้อง เพื่อให้สามารถออกเสียงให้ได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุดและสื่อความหมายตรงตามต้องการ ซึ่งการพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษให้ชัดเจนจำเป็นต้องเข้าใจหลักการออกเสียงภาษาอังกฤษตามอวัยวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการออกเสียง (Place of Articulation) และลักษณะการออกเสียง (Manner of Articulation)

Yiamkhanthithaworn (2011) กล่าวว่า การศึกษาที่เกี่ยวกับการออกเสียง การเปล่งเสียงพูด และการทำงานของอวัยวะต่างๆที่ใช้ในการออกเสียง เรียกว่า สรีรศาสตร์ (Articulatory Phonetics) สำหรับ การออกเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษจะต้องใช้อวัยวะคู่หนึ่งเสมอจะเรียกอวัยวะคู่นี้ว่า ฐานและกรณ์ ในการออกเสียง ซึ่งพยัญชนะในภาษาอังกฤษ มี 24 หน่วยเสียง ลักษณะสำคัญของ การออกเสียงพยัญชนะ มี 3 ประการดังนี้

1. ฐานกรณ์ในการออกเสียง (Place of Articulation) คือ ฐานหรือตำแหน่งที่เกิดเสียง แบ่งเป็น
 - 1) Bilabials /Labials ฐานริมฝีปากทั้งสอง เสียงที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /p/ /b/ /m/
 - 2) Labiodentals ฐานริมฝีปากล่างและฟันบน เสียงที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /f/ /v/
 - 3) Dentals ฐานฟันบนและฟันล่าง เสียงที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /θ/ /ð/
 - 4) Alveolars ฐานปุ่มเหงือก เสียงที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /t/ /d/ /s/ /z/ /n/ /r/ /l/
 - 5) Palatal-alveolars ฐานเพดาน ปากและปุ่มเหงือก เสียงที่ออกคือ /ʃ/ /tʃ/ /dʒ/
 - 6) Palatals ฐานเพดานปาก เสียงที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /j/
 - 7) Velars ฐานลิ้นไก่ เสียงที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ /k/ /g/ /ŋ/ /w/
 - 8) Glottals ฐานช่องคอ เสียงที่ออกโดยอวัยวะส่วนนี้ คือ h
2. ลักษณะการออกเสียง (Manner of Articulation) เป็นการระบุลักษณะหรือวิธีการออกเสียงพยัญชนะตัวนั้นๆ สามารถแบ่งลักษณะของเสียงที่ออกได้ดังนี้
 - 1) เสียงกัก (Stops) หรือเสียงระเบิด (Plosives) ออกเสียงโดยปิดปากอย่างสนิท เพดานอ่อนจะถูกยกขึ้นไปเพื่อกันลมส่วนใหญ่ให้ออกมากทางปาก ลมจะถูกอัดในบริเวณที่ปิดสนิทแล้วปล่อยออกมาอย่างรวดเร็ว เสียงที่เกิดลักษณะนี้ ได้แก่ /p/ /b/ /t/ /d/ /k/ /g/
 - 2) เสียงกักเสียดแทรก (Affricates) ออกเสียงโดยการปิดปากอย่างสนิทกักลมไว้ชั่วครู่แล้ว ปล่อยลมออกทางปากอย่างช้าๆ เสียงที่เกิดลักษณะนี้ ได้แก่ /tʃ/ /dʒ/
 - 3) เสียงเสียดแทรก (Fricatives) ออกเสียงโดยเพดานอ่อนจะถูกยกขึ้นไปเพื่อกันลมให้ออกจากปากผ่านช่องแคบๆในปาก เสียงที่เกิดลักษณะนี้ ได้แก่ /f/ /v/ /θ/ /ð/ /s/ /z/ /ʃ/ /ʒ/ /h/
 - 4) เสียงนาสิก (Nasals) ออกเสียงเหมือนเสียงระเบิดทุกประการ ยกเว้นเพดานอ่อนจะตกลงมาเพื่อปล่อยให้ลมส่วนใหญ่ขึ้นไปผ่านโพรงจมูก เสียงที่เกิดลักษณะนี้ ได้แก่ /m/ /n/ /ŋ/
 - 5) เสียงข้างลิ้น (Lateral) ออกเสียงโดยให้ปลายลิ้นจรดบริเวณปุ่มเหงือก เพดานอ่อนถูกยกขึ้นเพื่อกันลมให้ออกมาทางด้านข้างของลิ้น เสียงที่เกิดลักษณะนี้ ได้แก่ เสียง /l/
 - 6) เสียงร้ว (Trill) ออกเสียงโดยการกระดกปลายลิ้นร้วหลายครั้ง เสียงที่เกิดคือ /r/
 - 7) เสียงกึ่งสระ (Semi-vowels) เสียงสระที่การเคลื่อนที่ของลิ้นจากจุดที่เริ่มต้นออกเสียงไปในระหว่างที่ออกเสียง เสียงที่เกิดลักษณะนี้ ได้แก่ /w/ /j/
3. กลุ่มเสียงโฆษะ หรือเสียงก้อง (Voiced) และกลุ่มเสียงอโฆษะหรือเสียงไม่ก้อง (Voiceless)
 การออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น พยัญชนะเสียงก้องหรือพยัญชนะเสียงโฆษะ (Voiced) คือ การออกเสียงพยัญชนะที่ออกมากจะเป็นเสียงที่มีลมผ่านออกมากและเส้นเสียงสั่นสะเทือน พยัญชนะเสียงก้อง ภาษาอังกฤษ ได้แก่ /b/ /d/ /g/ /ŋ/ /v/ /z/ /ʒ/ /ð/ /l/ /r/ /j/ /w/ กับพยัญชนะเสียงไม่ก้องหรือพยัญชนะเสียงอโฆษะ (voiceless) คือ เส้นเสียงที่กลองเสียงจะไม่สั่นสะเทือน ลมจากปอดจะผ่านกลองเสียงออกมาโดยที่เอ็นเสียงที่กลองเสียงเปิดให้ลมออกโดยไม่มีการสั่นสะเทือน ลมจะออกมาจากปากด้วยเสียงเสียดสีกับส่วนต่าง ๆ ของปาก

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนใจเฉพาะลักษณะการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ เสียงกัก (Stop sounds) หรือเสียงระเบิด (Plosive sounds) เพราะเป็นกลุ่มเสียงแรกในภาษาที่เด็กสามารถออกได้ตามธรรมชาติ เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ซับซ้อนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. การสอนแบบโฟนิกส์

เป็นวิธีการสอนการอ่านและเขียนที่เน้นการเชื่อมโยงระหว่างตัวอักษรกับเสียง (Phonemes) ในภาษา โดยมุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจว่าตัวอักษรแต่ละตัวและกลุ่มตัวอักษรเป็นตัวแทนของเสียงในคำ Eldrege (2005) กล่าวว่า โฟนิกส์ เป็นยุทธวิธีหนึ่งที-เด็กใช้ในการสังเกตแยกแยะคำ (Word Identification) ด้วยการอาศัยวิธีการออกเสียง ซึ่งเด็กต้องมีความรู้ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ความสามารถในการแบ่งแยกหน่วยเสียงและ ความสามารถในการประสมหน่วยเสียง เพื่อออกเสียงเป็นคำ การสอนแบบโฟนิกส์มีด้วยกันหลายประเภท ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงการอ่านออกเสียง เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตัวอักษรและเสียงตัวอักษร จนสามารถอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

Fox (2008) ได้จัดประเภทของการสอนแบบโฟนิกส์ไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. การสอนโฟนิกส์ แบบสังเคราะห์เสียง (Synthetic Phonics) เป็นวิธีที่เริ่มจากการเรียนรู้หน่วยเสียงของตัวอักษรแต่ละตัวไปจนถึงการเรียนรู้คำทั้งหมด นักเรียนออกเสียงคำใหม่ โดยเริ่มจากการผสมเสียงของตัวอักษร เช่น นักเรียนต้องเรียนรู้เสียงตัวอักษร s เป็นตัวแทน /s/, i สัญลักษณ์ /I/ และ t สัญลักษณ์ /t/ หลังจากนั้น นักเรียนจะผสม 3 เสียงนี้ด้วยกันเพื่อจะออกเสียง /sit/ และในการฟังคำอ่านเป็นคำว่า sit

2. การสอนโฟนิกส์ แบบวิเคราะห์เสียง (Analytic Phonics หรือ Implicit Phonics) เป็นวิธีโฟนิกส์ที่เริ่มสอนจากคำทั้งหมดแล้วนำมาวิเคราะห์แต่ละส่วนแล้วจึงนำกลับมาอ่านเป็นคำอีกครั้ง วิธีนี้นักเรียนจะเรียนรู้คำก่อน แล้วครูจึงสอนการวิเคราะห์เสียงในภายหลัง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบเสียงจากตัวอักษรด้วยตัวเองและหลีกเลี่ยงการสอนให้นักเรียนออกเสียงหน่วยเสียงแยก ๆ โดยตรง ตัวอย่างเช่น นักเรียนจะเรียนคำที่มีสระเสียงสั้นของ /æ/ คำว่า bat หลังจากนั้นครูจะเขียน bat บนกระดาน และบอกให้นักเรียนใส่ใจสระ /æ/ หลังจากนั้นครู จะเขียนคำที่นักเรียนรู้แล้วว่าจะอ่านอย่างไร เช่น fan, man, Sam, bad, ham และ map ทุกคน จะพิจารณารายการคำและสรุปว่า a ตัวเดียวในคำสระเสียงสั้นใช้สัญลักษณ์แทนด้วย /æ/

3. การสอนโฟนิกส์แบบการอ่านจากสิ่งที่มีในเนื้อหาที่กำลังอ่าน (Embedded Phonics) เป็นการสอนที่ไม่ได้ระบุในวิธีโฟนิกส์จะสอนตามที่ต้องการ คือ ครูสอนแค่เสียงของตัวอักษร ที่นักเรียนกำลังอ่าน เพราะหนังสือแต่ละเล่มมีชุดคำที่แตกต่างกันและไม่ได้ที่หลายคำนี้น่าจะมีรูปแบบของเสียงแต่ละตัวอักษร การสอนด้วยวิธีนี้ไม่สอนความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียง ตามลำดับ

4. การสอนโฟนิกส์แบบเปรียบเทียบ (Analogy Phonics) เป็นรูปแบบการเรียนที่นักเรียนสามารถทำนายคำได้และรู้วิธีในการใช้ส่วนคำต่าง ๆ หรือหน่วยคำที่เขาจำแล้ว เพื่อที่จะสามารถอ่านคำใหม่ที่มีรูปแบบเดียวกันเป็นคำในกลุ่มเดียวกัน (Word Family) เช่น กลุ่มคำ it มี sit, fit and lit ครูสอนนักเรียนออกเสียงและสะกดคำในกลุ่มคำเดียวกันและเน้นการอ่านและการเขียน เช่น คำที่มี /It/ มาจากสมาชิกกลุ่มคำ it

5. การสอนโฟนิกส์แบบการวิเคราะห์โครงสร้าง (Structural Analysis) เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบวิเคราะห์โดยนักเรียน เพื่อวิเคราะห์คำยาว ๆ เป็นกลุ่มคำ สามารถดูคำออก Prefixes, Suffixes และรากคำในภาษากรีกและภาษาละติน และกลุ่มคำเหล่านี้จะมีอิทธิพลในความหมายของคำ นักเรียนเรียนพยางค์หลักต่าง ๆ พยางค์จะแทนเสียงอย่างไรในคำที่มีหลายพยางค์ เช่น dem-on-state

สำหรับการสอนแบบโฟนิกส์ประกอบไปด้วยขั้นตอนพื้นฐานสำคัญ 3 ขั้นตอนคือ (Harris & Hodges, 1995)

1. ขั้นการสอนความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียงของตัวอักษร (Letter-Sound Correspondence) เป็นขั้นการถอดเสียงพยัญชนะและฝึกเขียนพยัญชนะ
2. ขั้นการสอนการผสมเสียงเพื่อให้เกิดการอ่าน (Blending) เป็นการผสมเสียงพยัญชนะและเรียนรู้เสียงที่มีลักษณะพิเศษ
3. ขั้นการเรียนรู้ การสร้างคำ (Word Building) การแยกแยะเสียงของพยัญชนะต่าง ๆ ในคำพยางค์ การสะกดคำและการเรียนรู้ความหมายของคำ

การสอนแบบโฟนิกส์ เป็นวิธีการสอนการอ่านและเขียนภาษาโดยเน้นความสัมพันธ์ของเสียงของตัวอักษร (Phonemes) กับสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ใช้แทนเสียงนั้น (Graphemes) ในการสอนการสอนโฟนิกส์ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าตัวอักษรหรือกลุ่มของตัวอักษรมีเสียงอย่างไร และเรียนรู้วิธีการรวมเสียงเหล่านั้นเพื่อสร้างคำ เมื่อนักเรียนเรียนสามารถจับคู่เสียงได้อย่างถูกต้องก็จะสามารถอ่านออกเสียงคำใหม่ ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษสูงขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมองเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาการออกเสียงพยัญชนะต้นกักด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยนำไปแก้ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน (One-Group Pretest - Posttest Design) (Fitz-Gibbon & Carol, 1987, p.113) ซึ่งมีรูปแบบวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย One-Group Pretest-Posttest Design

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบการวิจัย

- T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน
 X แทน การสอนแบบโฟนิกส์
 T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสังข์อ่ำ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้อง จำนวนนักเรียน 102 คน และกลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนแบบคละความรู้ ความสามารถจนได้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 34 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนแบบโฟนิกส์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษและความพึงพอใจต่อการสอนแบบโฟนิกส์

3. ขอบเขตเนื้อหา และเวลา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น และสระเสียงสั้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐานการเรียนรู้ ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัวชี้วัด ต 1.1 ป.2/1 ปฏิบัติตามคำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ ที่ฟัง และ ต 1.1 ป.2/2 ระบุตัวอักษรและเสียง อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ และอ่านประโยคง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ประกอบด้วยหัวข้อย่อยเรื่อง (1) การออกเสียงพยัญชนะ A – Z (2) เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/ กับ สระเสียงสั้น ได้แก่ a e i o u โดยมีระยะเวลาในการวิจัย ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 รวมเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

4.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และหลักสูตรสถานศึกษา และเนื้อหาคำศัพท์ในบทเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ศึกษาแนวคิด หลักการของการออกเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์ การสอนแบบโฟนิกส์ เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโฟนิกส์

4.1.2 ศึกษาและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 แผน 16 คาบเรียน ประกอบด้วย ดังนี้ แผนที่ 1 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะ A – Z แผนที่ 2 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /p/, /b/ และสระ /æ/ เสียงสั้น แผนที่ 3 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /t/, /d/ และสระ /æ/ เสียงสั้น แผนที่ 4 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /k/, /g/ และสระ /æ/ เสียงสั้น แผนที่ 5 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /p/, /b/ และสระ /e/ เสียงสั้น แผนที่ 6 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /t/, /d/ และสระ /e/ เสียงสั้น แผนที่ 7 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /k/, /g/ และสระ /e/ เสียงสั้น แผนที่ 8 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /p/, /b/ และสระ /I/ เสียงสั้น แผนที่ 9 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /t/, /d/ และสระ /I/ เสียงสั้น แผนที่ 10 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /k/, /g/ และ สระ /I/ เสียงสั้น แผนที่ 11 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /p/, /b/ และสระ /o/ เสียงสั้น แผนที่ 12 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /t/, /d/ และสระ /o/ เสียงสั้น แผนที่ 13 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /k/, /g/ และสระ /o/ เสียงสั้น แผนที่ 14

เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /p/, /b/ และ สระ /u/ เสียงสั้น แผนที่ 15 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /t/, /d/ และ สระ /u/ เสียงสั้น และ แผนที่ 16 เรื่องการออกเสียงพยัญชนะต้น /k/, /g/ และ สระ /u/ เสียงสั้น รวม 16 คาบเรียน

4.1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ การระบุตัวชี้วัดสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ ความตรงของเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมไปถึงความถูกต้องด้านภาษา และข้อเสนอแนะต่างๆ และนำผลจากการประเมินมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67 -1.00 ซึ่งถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ สามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้และแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.2 แบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

4.2.1 ศึกษาทฤษฎี เทคนิคและวิธีการสร้างแบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระที่จะนำไปใช้สร้างแบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

4.2.3 สร้างแบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบถูก-ผิดจำนวน 24 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่ประยุกต์จากระบบภาษาศาสตร์ คือ สกกดตัวอักษรแบบโฟนิกส์และอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นถูกต้องได้ 1 คะแนน สกกดตัวอักษรแบบโฟนิกส์และอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน

4.2.4 นำแบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 และได้มีนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำผลการทดสอบที่ได้มาหาความยากง่าย (P) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.43-0.80 ถือว่าทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.24-0.60 ซึ่งผ่านเกณฑ์คุณภาพขั้นต้นคือ 0.20 ดังนั้นสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ (Srisa-at, 2010, p. 81) แล้วนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR - 20 ของ Kuder-Richardson ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74

4.2.5 นำแบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อกำหนดกรอบของเนื้อหา

4.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ (Phonics) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ 5 4 3 2 1 ความหมายว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

ตามลำดับ จำนวน 10 ข้อ (Thaweerat, 2000, p. 107)

4.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ (Phonics) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ 0.67- 1.00 อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.70 ถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

4.3.4 ผลการให้คะแนนที่ได้จากการประเมิน นำมาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (Srisa-at, 2013, p. 103) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.1 ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับข้อตกลงในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษด้วยการสอนแบบโฟนิกส์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยางค์ต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Pre-test) ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขแล้ว

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการออกเสียงพยางค์ต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์จำนวน 16 แผน 16 คาบเรียน ตามโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

5.3 ดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการออกเสียงพยางค์ต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยแบบวัดผลการอ่านออกเสียงพยางค์ต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Post-test) อีกครั้งหลังจากจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้น เพื่อทดสอบว่านักเรียนมีพัฒนาการในการการอ่านออกเสียงพยางค์ต้นภาษาอังกฤษมากขึ้นเพียงใด

5.4 สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบการอ่านออกเสียงพยางค์ต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียน หลังเรียนและผลการสอบถามความพึงพอใจหลังจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

6.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถการอ่านออกเสียงพยางค์ต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test แบบ Dependent Sample)

6.2 วิเคราะห์หาคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ โดยใช้สูตรคะแนนพัฒนาการและแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ระดับพัฒนาการ โดยใช้เกณฑ์ของ Kanchanawasi (2014) ดังตารางที่ 2

$$\text{สูตร} \quad \text{คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์} = \frac{\text{คะแนนหลังเรียน} - \text{คะแนนก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อนเรียน}} \times 100$$

ตารางที่ 2 เกณฑ์คะแนนพัฒนาการเทียบระดับพัฒนาการ

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
76 - 100	พัฒนาการระดับสูงมาก
51 - 75	พัฒนาการระดับสูง
26 - 50	พัฒนาการระดับปานกลาง
0 - 25	พัฒนาการระดับต้น

6.3 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ ดังแสดงตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	34	24	1.40	1.70	28.32	0.00*
หลังเรียน	34	24	21.0	2.30		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

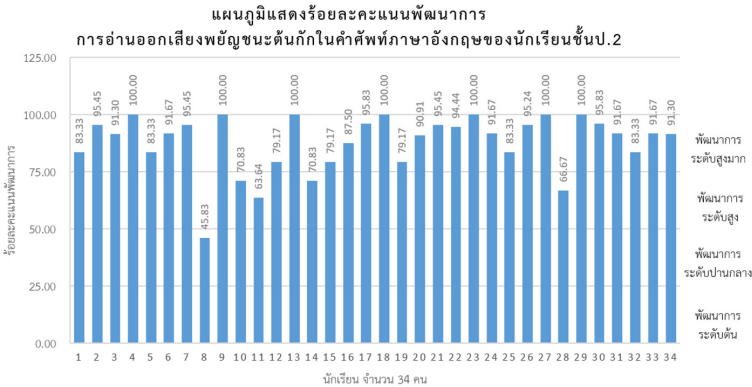
จากตารางที่ 2 พบว่า การทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 คะแนน และ 21.00 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ ดังแสดงตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีระดับคะแนนพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบ โฟนิิกส์ จำแนกตามระดับพัฒนาการ

เกณฑ์คะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ	จำนวน นักเรียน (คน)	ร้อยละ
76 – 100	พัฒนาการระดับสูงมาก	29	85.29
51 – 75	พัฒนาการระดับสูง	4	11.77
26 – 50	พัฒนาการระดับกลาง	1	2.94
0 - 25	พัฒนาการระดับต้น	0	0
รวม		34	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิิกส์ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการในระดับต่างๆ คือ มีนักเรียน จำนวน 29 คน มีพัฒนาการระดับสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 85.29 มีนักเรียนจำนวน 4 คน มีพัฒนาการระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 11.77 และมีนักเรียนจำนวน 1 คน มีพัฒนาการระดับกลาง คิดเป็น ร้อยละ 2.94 และไม่พบกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนอยู่ในพัฒนาการระดับต้น ดังภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงร้อยละพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นรายบุคคล จำนวน 34 คน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ เพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ดังแสดงตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การจัดกิจกรรมการสอนแบบโฟนิกส์มีเนื้อหาน่าสนใจและช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น	4.18	1.06	มาก
2. นักเรียนสามารถอ่านคำศัพท์ได้โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบโฟนิกส์	4.24	1.18	มาก
3. การสอนแบบโฟนิกส์ช่วยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยได้	3.82	1.45	มาก
4. นักเรียนต้องการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการสอนแบบโฟนิกส์	4.35	1.04	มาก
5. คำศัพท์ที่ใช้ในการสอนแบบโฟนิกส์ไม่ยากเกินไป	4.74	1.71	มากที่สุด
6. นักเรียนสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟนิกส์	4.56	0.89	มากที่สุด
7. กิจกรรมการสอนแบบโฟนิกส์มีความหลากหลาย	4.21	1.04	มาก
8. กิจกรรมการสอนแบบโฟนิกส์ช่วยให้นักเรียนอ่านออกเสียงได้	4.35	0.95	มาก
9. ภาพประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ มีสีสันน่าสนใจ	4.18	1.09	มาก
10. ภาพประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายได้ง่ายมากขึ้น	4.00	1.26	มาก
รวมเฉลี่ย	4.26	1.16	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 1.16) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวข้อที่ได้รับค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 5 คำศัพท์ที่ใช้ในการสอนแบบโฟนิกส์ไม่ยากเกินไป มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0) รองลงมาคือ ข้อ 6 นักเรียนสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.89) และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 3 การสอนแบบโฟนิกส์ช่วยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 1.45) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นผลมาจากการสอนแบบโฟนิกส์แบบสร้างคำ (Synthetic phonics) ที่วางแผนอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการให้นักเรียนเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปพยัญชนะแต่ละตัวตั้งแต่ A-Z แล้วจึงให้นักเรียนเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปสระกับเสียงสระกับเสียงสระ ตามด้วยสอนฝึกออกเสียงพยัญชนะต้นเสียงกัก (Stops) หรือเสียง

ระเบิด (Plosives) ได้แก่ /p/, /b/, /t/, /d/, /k/, /g/ ซึ่งเป็นเสียงกลุ่มเสียงแรกที่เด็กสามารถออกเสียงได้ตามธรรมชาติ (McLeod & Crowe, 2018) จากนั้นจึงสอนให้นักเรียนจับคู่พยัญชนะกักที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันกันตรงที่มีเสียงกัก ไม่ก้องกับเสียงกักก้อง เช่น เสียง /p/ (เสียงกักไม่ก้อง) กับคู่เสียง /b/ (เสียงกักก้อง) จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของเสียงได้อย่างชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ การสอนกระบวนการผสมเสียงของตัวอักษรกับเสียงสระ a, e, i, o, u แบบเป็นขั้นตอน เช่น “b” /b/ + “a” /æ/ + “d” /d/ = “bad” (“b” อ่านว่า /b/, “a” อ่านว่า /æ/ และ “d” อ่านว่า /d/ เมื่อนำมาผสมกันจะได้คำว่า “dad”) ทำให้นักเรียนสามารถถอดรหัสและออกเสียงคำใหม่ได้ด้วยตัวเอง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suriyamonthon, Adiphatthanana & Saengsin (2018) ที่พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงและสะกดคำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งยังสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ซึ่งมีองค์ประกอบของหน่วยเสียงที่คล้ายกับคำศัพท์ที่เคยเรียนมาแล้วได้ แม้ว่าจะไม่เคยเรียนมาก่อน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wannakam (2021) ศึกษาผลการใช้วิธีสอนโฟนิกส์ในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ Phonpitak (2023) พบว่าการสอนแบบโฟนิกส์สามารถพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ดียิ่งขึ้นและส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านออกเสียงเพิ่มขึ้นจากเดิมและเห็นความสำคัญต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ นำไปสู่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาตรงตามความมุ่งหมายของรายวิชากลุ่มต่างภาษาประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. จากผลการวิจัย คณะนักพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบโฟนิกส์มีพัฒนาการในระดับต่าง ๆ พบว่า มีนักเรียนจำนวน 29 คน มีพัฒนาการระดับสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 85.29 มีนักเรียนจำนวน 4 คน มีพัฒนาการระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 11.77 และมีนักเรียนจำนวน 1 คน มีพัฒนาการระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.94 จะเห็นได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ส่วนใหญ่มีพัฒนาการในการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกัก (Plosive sounds) ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูงมาก นั่นเป็นเพราะก่อนเรียนนักเรียนอาจมีความสับสนเกี่ยวกับการออกเสียงตามพยัญชนะ หรือยังไม่สามารถออกเสียงตามพยัญชนะแต่ละตัวได้ และเมื่อได้เรียนรู้จากการสอนแบบโฟนิกส์ ถอดรหัสเสียงของพยัญชนะแต่ละตัวโดยแต่ละคาบเรียนจะเน้นเฉพาะพยัญชนะเสียงกักจำนวนครึ่งละ 2 ตัวอักษร และผสมเสียงสระ จนสามารถอ่านออกเสียงเป็นคำได้ การสะกดคำด้วยการสอนแบบโฟนิกส์ ไม่ได้เน้นการท่องจำพยัญชนะ แต่จะเป็นการเล่นเสียงและฝึกผสมคำให้ถูกต้อง พร้อมการอ่านออกเสียง เมื่อฝึกบ่อย ๆ จนนักเรียนเข้าใจและซึมซับเสียงของพยัญชนะ จนนักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ Huey (1912, pp.241-266) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ เป็นวิธีตามหลักตรรกวิทยาที่สอนอ่านคำที่ออกเสียงเหมือนกัน ถ้าเปลี่ยนเป็นพยัญชนะอื่นมาประสมก็จะออกเสียงเดียวกัน เป็นวิธีสอนที่จัดลำดับความยากง่ายและมีความสมบูรณ์ในตัว โดยคำนึงถึงส่วนเบื้องต้นของเสียงและการนำไปใช้ออกเสียงคำ นอกจากนี้ ผลคะแนนพัฒนาการของนักเรียนที่มีระดับสูงมากจำนวนมาก ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Kanchanawasi (2013, p.165) กล่าวว่า พัฒนาการทางการเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นและสูงขึ้นในช่วงปลายเนื่องจากนักเรียนเกิดการเรียนรู้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะความสามารถจากการลงมือปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านความรู้ความสามารถตรงตามจุดมุ่งหมาย

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการสอนแบบโฟนิกส์ เพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นกักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 1.16) หัวข้อที่ได้รับค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ คำศัพท์ที่ใช้ในการสอนแบบโฟนิกส์ไม่ยากเกินไป รองลงมาคือนักเรียนสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบโฟนิกส์ และนักเรียนต้องการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการสอนแบบโฟนิกส์ สะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำมาใช้สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wilairat & Phianchana (2022) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของ Manoondawee & Boonrat (2023) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการออกเสียงคำภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมากทั้งในด้านเนื้อหา ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรม และช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำภาษาอังกฤษได้

References

- Busaba P. & Duangkhamnoi S. (2022). The Development of 4th Grade Students' English Pronunciation Capacity through the Phonics Instruction. **Phimoldhamma Research Institute Journal**, 9 (2), 95-112. (In Thai)
- Eldredge, J. Lloyd. (2005). **Teach Decoding: Why and How**. (2nded.) Pearson Merrill Prentice Hall.
- Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). **How to Design a Program Evaluation**. Sage. (In Thai)
- Fox, B.J. (2008). **Word Identification Strategies**. Pearson Education.
- Harris, T. & Hodges, R. (Eds.) (1995). **The literacy dictionary**. International Reading Association.
- Huey, E. B. (1912). **The Psychology and Pedagogy of Reading**. Macmillan.
- Kanchanawasi S. (2013). **Traditional test theory**. (7th ed.) Chulalongkorn University Printing House. (In Thai)
- Kanchanawasi S. (2014). Calculation of development scores (Gain Scores). **Journal of the Social Science Research Association of Thailand**, 1 (1), 1-20. (In Thai)

- Lee C.C., Jhang Y., Relyea G., Chen L.M. & Oller D.K. (2018). Babbling development as seen in canonical babbling ratios: A naturalistic evaluation of all-day recordings. **Infant Behavior & Development**, 50, 140–153.
- Manoondawee S. & Boonrat A. (2023). Developing the ability to read aloud English words by using phonics teaching and learning management of grade 6. **SSRU Journal of Public Administration**, 6 (1), 35-48. (In Thai)
- McLeod, S., & Crowe, K. (2018). Children’s consonant acquisition in 27 languages: A cross-linguistic review. **American Journal of Speech-Language Pathology**, 27 (4), 1546–1571.
- Methawong K. (2020). **Development of English reading ability using phonics teaching method with an application for Grade 5 Students of Banpalao school** [Master’s thesis]. Uttaradit Rajabhat University. (In Thai)
- Ministry of Education. (2008). **Basic Education Core Curriculum 2008**. Agricultural Cooperative Printing House of Thailand. (In Thai)
- Oller D.K. (2000). **The Emergence of the Speech Capacity**. Psychology Press.
- Phonpitak N. (2023). **English pronunciation skill development by use of the phonics method of grade 1 students** [Master’s thesis]. Mahasarakham University. (In Thai)
- Rojanarattanadamrong C.R. (2017). Phonics teaching methods. **Encyclopedia of Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University**, 52, 47-55. (In Thai)
- Srisa-at B. (2010). **Preliminary research**. (8th ed.) Suwiriyan. (In Thai)
- Srisa-at B. (2013). **Preliminary research**. (9th ed.) Suwiriyan. (In Thai)
- Suriyamonthon N., Adiphatthan N. and Saengsin N. (2018). Using phonics method to promote English pronunciation and vocabulary knowledge among grade 1 students. **Journal of Nakhon Phanom University**, 8 (2) (In Thai).
- Thaweerat P. (2010). **Research methods in behavioral and social sciences**. SWU. (In Thai)
- Wannakam P. (2021). **The effects of phonics teaching method to enhance communication skills of grade 4**. [Independent Study]. Naresuan University. (In Thai)

Webster, N. (1908). **The Elementary Spelling Book**. American book company.

Wilairat C. & Phianchana T. (2022). The development of grade 1 students' English pronunciation proficiency through phonics instruction. **Journal of Educational Review**, 9 (3), 502-513. (In Thai)

Yiamkhanthaworn S. (2011). **Phonetics in the teaching documents for the introductory linguistics course**. Sukhothai Thammathirat University Press. (In Thai)

**การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย
โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**
**The Construction of a Thai Reading Diagnostic Test by Using
Item Response Theory for Prathomsueksa 6 Students
under Buriram Primary Educational Service Area Office 1**

ชนนิกันต์ แสงผล¹ / สุชาติ หอมจันทร์² / กระพัน ศรีงาน³
Chonnikan Sawangpol¹ / Suchart Homjan² / Krapan Sri-ngan³

¹สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์, 31000, ประเทศไทย

¹Educational Research and Evaluation Program, Faculty of Education,
Buriram Rajabhat University, Buri Ram, 31000, Thailand

*Corresponding author Email: 660426026003@bru.ac.th

Received: October 7, 2025

Revised: November 21, 2025

Accepted: November 26, 2025

Abstract

The purposes of this research were 1) to create a Thai reading diagnostic test for Prathomsueksa 6 students under Buriram Primary Educational Service Area Office1 and 2) to analyze the quality of a Thai reading diagnostic test for Prathomsueksa students under Buriram Primary Educational Service Area Office1 by using Item Response Theory. The samples were 740 Prathomsueksa 6 students in the academic year 2024 selected by multi-stage random sampling. The research instrument consisted of two types: an initial test to survey reading deficiencies and the reading diagnostic test which consisted of four sections with 15 items each, totaling 60 items. After testing and quality verification, it consisted of four sections (36 items). The statistics used for the analysis were mean, percentage, content validity, reliability, discrimination, and item difficulty. Additionally, item difficulty parameters, discrimination parameters, and guessing parameters. The results were as follows: 1) The reading diagnostic test for Prathomsueksa 6 students under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 consisted of four sections (36 items): Section 1 Word Reading (10 items),

Section 2 Sentence Reading (9 items), Section 3 Passage and Articles Reading (8 items) and Section 4 Poetic Reading (9 items). The content validity index ranged from 0.60 to 1.00, the item difficulty ranged from 0.20 to 0.79, the discrimination value ranged from 0.21 to 0.64, and the overall reliability was 0.88. 2) The quality of the reading diagnostic test revealed the value of the discrimination parameters (a) ranged from -0.138 to 7.979 with the mean score of 2.144, the value of the item difficulty parameters (b) ranged from -1.517 to 2.152 with the mean score of 0.712 and the value of the guessing parameters (c) ranged from 0.000 to 0.398 with the mean score of 0.188. The reading skills deficiencies of Prathomsueksa 6 students were found by using the initial test to survey deficiencies and to stem from misunderstanding in word reading, sentence reading, and poetic reading. In passage and article reading, the most common deficiency was due to incorrect interpretation.

Keywords: Diagnostic test, Thai Reading, Item Response Theory (IRT).

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 740 คน ปีการศึกษา 2567 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย มี 2 ชนิด แบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่องในการอ่าน และแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน มี 4 ตอน ตอนละ 15 ข้อ รวม 60 ข้อ เมื่อทดสอบและตรวจสอบคุณภาพแล้ว เหลือจำนวน 36 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยาก ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) ค่าพารามิเตอร์ความยาก (b) และค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบ (c) ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มี 4 ตอน 36 ข้อ ได้แก่ ตอนที่ 1 การอ่านคำ 10 ข้อ ตอนที่ 2 การอ่านประโยค 9 ข้อ ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ 8 ข้อ และตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง 9 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรง มีค่า 0.60 ถึง 1.00 มีค่าความยาก 0.20 ถึง 0.79 มีค่าอำนาจจำแนก 0.21 ถึง 0.64 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.88 2) คุณภาพของแบบทดสอบ ค่าพารามิเตอร์ a มีค่า -0.138 ถึง 7.979 มีค่าเฉลี่ย 2.144 ค่าพารามิเตอร์ (b) มีค่า -1.517 ถึง 2.152 มีค่าเฉลี่ย 0.712 และค่าพารามิเตอร์ (c) มีค่า 0.000 ถึง 0.398 มีค่าเฉลี่ย 0.188 และ ข้อบกพร่องการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้จากแบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่อง โดยมีความบกพร่องในการอ่านคำ การอ่านประโยค และการอ่านบทร้อยกรอง เกิดจากการเข้าใจคลาดเคลื่อน และในการอ่านเนื้อเรื่องและบทความ เกิดจากการตีความผิด ซึ่งได้จากแบบทดสอบ

คำสำคัญ: แบบทดสอบวินิจฉัย, การอ่านภาษาไทย, ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

บทนำ

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร การเรียนรู้ย่อมมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรม ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง โดยเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ของภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดี วรรณกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ทั้งความสามารถ ในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีได้ และภาษาเป็นเครื่องมือในการคิดของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ใช้แสดง ความคิดซึ่งเป็นนามธรรมนั้นออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจด้วย ชนกลุ่มใดมีภาษาซึ่งทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ มีคำศัพท์ที่จะแสดงสิ่งที่เป็นนามธรรมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องแจ่มชัด ชนกลุ่มนั้นก็จะได้คิดได้ลึกซึ้ง กว้างไกล และแจ่มชัด วิทยาการต่าง ๆ ก็จะเจริญขึ้นเป็นเงาตามตัวภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่คนไทย ได้รับตกทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยมีตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์ มีระเบียบแบบแผนในการใช้ภาษา (Naksakun, 2013, p. 3)

การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญของภาษาไทย เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของ การเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญาความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนการดำเนินชีวิต พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดี ที่สุดของชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง (OBEC, 2008, p. 1) ซึ่ง การอ่านยังเป็นทักษะ ที่สำคัญในการพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ไม่ได้เพียงแต่เป็นทักษะทางด้านการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการเรียนรู้และพัฒนาการอ่านไม่เพียงเป็นเรื่องของการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในชีวิตประจำวันและในการทำงานในสายอาชีพต่าง ๆ การเรียนรู้ด้วยการอ่านเป็นทางเลือกที่น่าสนใจและ เป็นที่น่าจดจำในการสร้างสรรค์ชีวิตที่เต็มไปด้วยความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

ปัญหาการอ่านของเด็กนักเรียนเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญทางการศึกษาที่ต้องพิจารณา เร่งดำเนินการ แก้ไข เพราะเมื่อเด็กนักเรียนพบปัญหาในการอ่านส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพ ของนักเรียนในหลาย ๆ ด้าน การมีการอ่านที่ดีจะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงความรู้และแหล่งข้อมูล ที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เชื่อว่า การอ่านเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะเป็นผู้เรียนที่มีการอ่านที่มีประสิทธิภาพและมีความพร้อม ทางการศึกษา และหนึ่งในสิ่งสำคัญที่ทำให้ปัญหาการอ่านเกิดขึ้นคือ สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ด้วยการเข้าถึงข้อมูลและสื่อต่าง ๆ ทางดิจิทัล ทำให้ต้องพบกับอุปสรรคในการดึงดูดความสนใจ ของเด็กนักเรียน เนื่องจากสื่อดึงดูดความสนใจของเด็กได้ง่าย ปัญหาการอ่านของเด็กนักเรียนจึงไม่เพียงแต่ มีผลต่อการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะทักษะทางสังคมและทักษะ ที่จำเป็นในการเติบโตเป็นบุคคล ดังนั้นการมีการอ่านที่ดีจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเปิดทางให้เด็กนักเรียน มีโอกาสทางการศึกษาและอาชีพที่ดีในอนาคต และเมื่อศึกษาผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ในปีการศึกษา 2565 มีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 53.49 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 53.89 และ ในปีการศึกษา 2566 มีคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 56.53 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 57.3 ซึ่งมีค่า คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดต่ำกว่าระดับค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศในทุกปีการศึกษา (NIETS, 2023-2024)

และเมื่อศึกษาผลการทดสอบโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปี ในสมรรถนะด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading literacy) ของประเทศ แนวโน้มการประเมินพบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ OECD ทุกปี โดยการประเมินด้านการอ่าน 3 รอบล่าสุด ปี พ.ศ. 2558, 2561 และ 2565 คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทย เท่ากับ 409 393 และ 379 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของ OECD ใน 3 ปีดังกล่าว มีค่าเท่ากับ 493 487 และ 476 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มที่ลดลงในแต่ละปีที่เป็นรอบการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (IPST, 2024)

ในการที่ครูจะส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ของผู้เรียนให้ได้เต็มศักยภาพ ครูจำเป็นต้องทราบถึงจุดอ่อน จุดแข็งของผู้เรียน ในการวิเคราะห์หาศักยภาพของผู้เรียนว่าจุดอ่อน จุดแข็งที่เกิดขึ้นนั้น จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข หรือได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ดังนั้นการได้รู้ถึงจุดอ่อน จุดแข็งของผู้เรียนสามารถนำไปสู่การวางแผน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนการอ่านภาษาไทย เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่ต้องค้นหาสาเหตุและข้อบกพร่องด้วยเครื่องมือ ซึ่งเครื่องมือที่จะสามารถค้นหาลักษณะดังกล่าว คือ แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ทดสอบหาข้อบกพร่องในการเรียนวิชาต่าง ๆ หรือในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหาจุดอ่อนหรือจุดบกพร่องพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน และค้นหาสาเหตุของความบกพร่องในการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อวางแผนในการสอนซ่อมเสริมให้ผู้เรียนในเนื้อหาที่ผู้เรียนมีความบกพร่องได้ตรงจุด โดยแบบทดสอบวินิจฉัยยังเป็นการวินิจฉัยทางการเรียนซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากกระบวนการเรียนการสอน เพราะการวินิจฉัยจะทำภายหลังจากการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งจบไปแล้ว เพื่อจะได้ข้อมูลย้อนกลับไปยังครูผู้สอนและผู้เรียน ทำให้ทราบถึงส่วนที่เป็นจุดเด่นและส่วนที่เป็นจุดบกพร่อง ซึ่งจะเป็นการช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Suchiwa, 2007, p. 258)

ผลของการวินิจฉัยนำไปพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการอ่านของผู้เรียนสามารถตรวจสอบวินิจฉัยที่ทำให้รู้ข้อบกพร่อง และแก้ปัญหาให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสามารถพัฒนาตนเองได้ตรงจุดนอกจากนั้นการวัดผลเพื่อวินิจฉัยเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเจริญงอกงามบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้ (Phatthiyathani, 2024, p. 8) โดยในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการวัดความสามารถ (Ability) ที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายใน (Latent trait) ที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรงเหมือนการวัดทางกายภาพ จึงต้องวัดคุณลักษณะดังกล่าวทางอ้อม โดยวิธีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่จัดขึ้นแล้วนำผลที่ได้สรุปอ้างอิงไปยังคุณลักษณะภายในที่ต้องการวัด แต่เนื่องจากการวัดคุณลักษณะภายในโดยทางอ้อมนี้สามารถมีความคลาดเคลื่อนในการวัดเกิดขึ้นเสมอ และมีทฤษฎีการวัดเกี่ยวกับคุณลักษณะภายในหรือความสามารถ คือ ทฤษฎีแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ โดย Kanchanawasi (2020, p. 7) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ มีแนวคิดว่า ความน่าจะเป็นของการตอบข้อสอบได้ถูกต้องขึ้นอยู่กับความสามารถจริงของผู้ตอบ และคุณลักษณะของข้อสอบอันประกอบด้วยค่าพารามิเตอร์ความยาก อำนาจจำแนก และโอกาสการเดาข้อสอบได้ถูก และนอกจากนี้ยังมีลักษณะเด่นอีกหลายประการ เช่น ความเป็นอิสระจากกลุ่มผู้สอบ ความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยมีประโยชน์ต่อการหาข้อบกพร่องของผู้เรียน เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องและนำมาแก้ไขจุดเหล่านั้น รวมทั้งการหาคุณภาพแบบทดสอบหาตามทฤษฎีแบบดั้งเดิมอีกด้วย เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจฉัย

ดังนั้นผู้วิจัยเล็งเห็นถึงปัญหาการอ่านของนักเรียน จึงมีความสนใจการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อให้ได้แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านที่มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และเป็นแนวทางให้ครูได้วางแผนแก้ไข ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่าน หมายถึง การรับรู้และความสามารถในการเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยต้องเข้าใจพื้นฐานของการอ่าน ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การอ่านคำ หมายถึง การรู้จักความหมายของคำหรือกลุ่มคำในประโยค บริบท หรือสถานการณ์ต่าง ๆ

1.2 การอ่านประโยค หมายถึง ความเข้าใจด้านความหมายและใจความสำคัญของประโยคหรือบทความสั้น ๆ

1.3 การอ่านเนื้อเรื่องหรือบทความ หมายถึง ความเข้าใจใจความสำคัญของเรื่อง พฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยของตัวละคร แผนภาพโครงเรื่อง ข้อคิดที่ได้จากเรื่องในนิทาน ข่าว เรื่องสั้นที่กำหนดให้

1.4 การอ่านบทร้อยกรอง หมายถึง ความเข้าใจในใจความสำคัญของบทร้อยกรอง ความรู้ และข้อคิดที่ได้ การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในบทร้อยกรองตามระดับชั้น

2. แบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่อง หมายถึง ชุดข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อรวบรวมจุดบกพร่องในการอ่านนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการที่นักเรียนคนใดเลือกตัวเลือกดังกล่าวดังกล่าวถือว่ามีความบกพร่องในเรื่องนั้น และสามารถนำผลที่ได้มาพัฒนาการเรียนของนักเรียนได้ แล้วนำคำตอบที่ได้จากนักเรียนตอบมาสร้างเป็นตัวลวงในแบบทดสอบวินิจฉัยต่อไป

3. แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน หมายถึง ชุดข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสำหรับค้นหาจุดบกพร่องและสาเหตุที่บกพร่องของนักเรียนรายบุคคลสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การอ่านนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ ซึ่งได้แก่ ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าโอกาสการเดา ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่น

5. ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ หมายถึง การวิเคราะห์หา หรืออธิบายคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของชุดข้อคำถาม โดยจะพิจารณาและให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถที่มีอยู่ภายในบุคคลกับผลการตอบข้อสอบ ซึ่งประกอบด้วยค่าพารามิเตอร์ ดังนี้

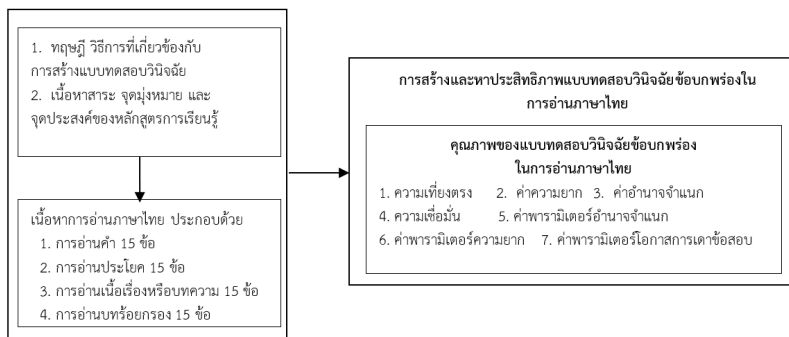
5.1 ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบที่แยกแยะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตอบถูกและกลุ่มตอบผิด ซึ่งเป็นค่าที่บ่งชี้ถึงความสามารถของข้อสอบในการแยกแยะระหว่าง

ผู้สอบที่มีความสามารถต่าง ๆ โดยเป็นค่าที่เป็นสัดส่วนโดยตรงกับความชันของโค้งคุณลักษณะของผู้สอบ ณ จุดเปลี่ยนโค้ง โดยมีค่าอยู่ระหว่าง +0.50 ถึง +2.50

5.2 ค่าพารามิเตอร์ความยาก (b) หมายถึง สัดส่วนของคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูก ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงระดับความสามารถของผู้สอบที่จุดโค้งคุณลักษณะของผู้สอบที่มีความชันมากที่สุด โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -2.50 ถึง +2.50

5.3 ค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดาข้อสอบ (c) หมายถึง ความน่าจะเป็นของบุคคลที่ปราศจากความสามารถจะตอบข้อสอบนั้นได้ถูก ซึ่งเป็นค่าที่บ่งชี้ถึงโอกาสในการตอบข้อสอบถูกโดยการเดา โดยมีค่าไม่เกิน 0.30

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 3,722 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 740 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่องในการอ่าน เป็นแบบทดสอบ ชนิดเติมคำตอบ แบ่งออกเป็น 4 ตอน จำนวน 60 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำ	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 2 ประโยค	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 3 เนื้อเรื่องและบทความ	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 4 บทร้อยกรอง	จำนวน 15 ข้อ

2.2 แบบทดสอบวินิจัย เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจ แบ่งออกเป็น 4 ตอน จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำ	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 2 ประโยค	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 3 เนื้อเรื่องและบทความ	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 4 บทร้อยกรอง	จำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบวินิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.2 นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ยื่นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 เตรียมอุปกรณ์ เช่น จำนวนแบบทดสอบ โดยเตรียมให้พอกับกลุ่มตัวอย่างในการสอบแต่ละครั้ง ตลอดจนเตรียมปากกา ดินสอ สำรองไว้ให้นักเรียน

3.4 ดำเนินการสอบโดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการสอบและอธิบายคำชี้แจงในการสอบให้นักเรียนทุกคนเข้าใจ แล้วดำเนินการสอบตามแบบทดสอบ

3.5 นำแบบทดสอบ ไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.5.1 นำแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน มาสร้างดัดแปลงเป็นตัวเอง

3.5.2 นำแบบทดสอบวินิจัยทดสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน เพื่อนำไปหาคุณภาพของแบบทดสอบปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบที่คุณภาพต่ำทั้ง

3.5.3 นำแบบทดสอบวินิจัยที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้วจากครั้งที่ 2 ไปทดสอบครั้งที่ 3 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 520 คน แล้วนำมาหาคุณภาพแบบทดสอบ โดยทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ และวิเคราะห์จุดบกพร่อง

3.6 นำผลการทดสอบ วิเคราะห์และหาค่าสถิติต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีของ โรวินสลิและแอมเบล โดยใช้สูตรการหาดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบเพื่อสำรวจหาข้อบกพร่องการอ่าน จากการทดสอบครั้งที่ 1

4.2 หาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อสอบ โดยใช้สูตรของเบรนนัน และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของโลเวทท์ ในแบบทดสอบวินิจัยการอ่าน จากการทดสอบครั้งที่ 2

4.3 หากคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ แบบ 3 พารามิเตอร์ คือ ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (a) ค่าความยากของแบบทดสอบ (b) และค่าโอกาสการเดาของแบบทดสอบ (c) จากการทดสอบครั้งที่ 3

4.4 วิเคราะห์จุดบกพร่องที่นักเรียนตอบผิดในแบบทดสอบวินิจฉัยทางการเรียนจากการทดสอบครั้งที่ 3 โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน

1. ผลการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน มีแบบทดสอบทั้งหมด 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่าน และ แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน

1.1 ผลการสร้างแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีทั้งหมด 4 ตอน 60 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 การอ่านคำ	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 2 การอ่านประโยค	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง	จำนวน 15 ข้อ

นำไปทดลองครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน นำผลการทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่านของนักเรียน วิเคราะห์เพื่อรวบรวมคำตอบผิด และค้นหาข้อบกพร่องจากการตอบผิด เพื่อคัดเลือกคำตอบที่ตอบผิดมากที่สุด 3 อันดับแรกมาดัดแปลงสร้างตัวลงในแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ผลการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน

จากการนำแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทดลองครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง 100 คน นำคำตอบที่นักเรียนตอบผิด มาดัดแปลงสร้างเป็นตัวลงในแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ตอน 60 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 การอ่านคำ	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 2 การอ่านประโยค	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง	จำนวน 15 ข้อ

2. ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่าน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 การอ่านคำ ตอนที่ 2 การอ่านประโยค ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ และตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาว่า ข้อสอบแต่ละข้อที่

สร้างขึ้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ ซึ่งตรวจสอบโดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน ของข้อสอบ 60 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่านผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจริง

3. ผลการวิเคราะห์ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน จำนวน 4 ตอน 60 ข้อ นำไปทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 135 คน เพื่อใช้ตรวจสอบคุณภาพรายข้อ โดยหาค่าความยากจากสัดส่วนของคนตอบถูก และหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ โดยใช้สูตรดัชนีอำนาจจำแนกของแบรนนัน (Brennan) และนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 มีจำนวนข้อสอบ 15 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.90 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.10 ถึง 0.49 แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้จำนวนข้อสอบ 10 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.79 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.49

ตอนที่ 2 มีจำนวนข้อสอบ 15 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.28 ถึง 0.75 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.07 ถึง 0.75 แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้จำนวนข้อสอบ 9 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.75 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.62

ตอนที่ 3 มีจำนวนข้อสอบ 15 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.18 ถึง 0.59 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.17 ถึง 0.49 แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้จำนวนข้อสอบ 8 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.59 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.49

ตอนที่ 4 มีจำนวนข้อสอบ 15 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.17 ถึง 0.54 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.23 ถึง 0.64 แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้จำนวนข้อสอบ 9 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.54 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.64

4. ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทดสอบ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรไบโนเมียล (Binomial) ของโลเวทท์ (Lovett) มีค่าเท่ากับ 0.88

ตารางที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจฉัย จากการทดสอบครั้งที่ 2

แบบทดสอบ	r_{cc}
ตอนที่ 1 ทักษะการอ่านคำ	0.50
ตอนที่ 2 ทักษะการอ่านประโยค	0.57
ตอนที่ 3 ทักษะการอ่านเนื้อเรื่องและบทความ	0.67
ตอนที่ 4 ทักษะการอ่านบทหรือกรรอน	0.79
ทั้งฉบับ	0.88

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ออกเป็นรายตอน ปรากฏค่าความเชื่อมั่น พบว่า ตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง มีค่าความเชื่อมั่นมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.79 รองลงมา ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ มีค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.67 ตอนที่ 2 การอ่านประโยค มีค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.57 และตอนที่ 1 เรื่อง การอ่านคำ มีค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.50 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นน้อยที่สุดในแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านวิชาภาษาไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไปทดสอบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยจัดข้อสอบออกเป็น 4 ตอน เพื่อใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การอ่านคำ	จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 2 การอ่านประโยค	จำนวน 9 ข้อ
ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ	จำนวน 8 ข้อ
ตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง	จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ แบบ 3 พารามิเตอร์ คือ ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (a) ค่าความยากของแบบทดสอบ (b) และค่าโอกาสการเดาของแบบทดสอบ (c) โดยใช้โปรแกรม R Studio version 4.4.2 ซึ่งการประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบจะมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อสอบ (Urry, 1977) ดังนี้ 1. ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (a) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 2.50 2. ค่าความยากของข้อสอบ (b) มีค่าตั้งแต่ -2.50 ถึง 2.50 และ 3. ค่าการเดาของข้อสอบ (c) มีค่าไม่เกิน 0.30

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 36 ข้อ โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (IRT) แบบ 3 พารามิเตอร์

ข้อที่	ค่าพารามิเตอร์		
	a	b	c
2	7.979	2.152	0.130
4	1.555	0.405	0.398
5	1.007	1.774	0.219
6	1.191	-0.168	0.097
7	0.633	-0.399	0.000
8	1.588	-0.807	0.000
9	1.319	-0.654	0.000
10	0.948	-0.450	0.000
12	0.806	0.235	0.000
13	1.554	1.202	0.271
14	2.362	0.281	0.197

ข้อที่	ค่าพารามิเตอร์		
	a	b	c
15	2.174	-0.071	0.238
16	3.545	0.396	0.208
18	1.905	0.694	0.214
19	-0.138	-1.517	0.000
20	0.598	1.916	0.166
21	1.204	0.954	0.264
22	1.591	1.524	0.214
23	1.308	1.374	0.262
24	2.028	0.402	0.266
26	1.794	1.023	0.257
27	1.174	1.448	0.136
28	5.873	1.205	0.301
29	2.601	1.172	0.303
30	4.861	0.910	0.284
32	3.748	0.862	0.259
33	2.220	2.038	0.325
35	2.608	2.026	0.246
เฉลี่ย	2.144	0.712	0.188

จากตารางที่ 2 แสดงค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (a) ค่าพารามิเตอร์ความยากของแบบทดสอบ (b) และค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดาของแบบทดสอบ (c) พบว่า ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) มีค่าอยู่ระหว่าง -0.138 ถึง 7.979 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.144 ค่าพารามิเตอร์ความยากง่าย (b) มีค่าอยู่ระหว่าง -1.517 ถึง 2.152 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.712 และค่าพารามิเตอร์โอกาสเดาข้อสอบ (c) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.000 ถึง 0.398 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.188 สามารถสรุปได้ว่า แบบทดสอบวินิจัยการอ่าน มีอำนาจจำแนกข้อสอบอยู่ในระดับดีมาก มีค่าความยากของข้อสอบอยู่ในระดับค่อนข้างยาก และค่าโอกาสในการเดาของข้อสอบ ไม่เกิน 0.3

2. ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวินิจัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 4 ตอน มาวิเคราะห์หาสาเหตุของข้อบกพร่องที่นักเรียนเลือกตอบผิดในแต่ละข้อว่า การที่นักเรียนตอบผิดมีสาเหตุมาจากอะไร มีร้อยละในการตอบผิดมากน้อยเท่าใด โดยนำคำตอบในแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่าน มาเป็นแนวทางในการพิจารณา พบว่า ในการทำแบบทดสอบวินิจัยการอ่าน นักเรียนมีความบกพร่อง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ตอนที่ 1 การอ่านคำ ความบกพร่องที่เกิดจากการเข้าใจคลาดเคลื่อน การเข้าใจความหมายผิด การตีความผิด การสับสนเรื่องความหมาย และการใช้ความรู้ที่ไม่ได้บริบทของคำ ตอนที่ 2 การอ่านประโยค ความบกพร่องที่เกิดจากการเข้าใจคลาดเคลื่อน การสับสนประโยค การเข้าใจความหมายผิด และการตีความผิด

ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ ความบกพร่องที่เกิดจากการตีความผิด การเข้าใจคลาดเคลื่อน และการเข้าใจความหมายผิด และตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง ความบกพร่องที่เกิดจากการเข้าใจคลาดเคลื่อน การตีความผิด และการเข้าใจความหมายผิด

สรุปและอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการวิจัยสามารถอภิปรายผลของการวิจัยได้ดังนี้

1. การสร้างแบบทดสอบวินิจัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดังนี้ 1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สร้างแบบทดสอบเพื่อสำรวจข้อบกพร่องการอ่าน แล้วนำทดสอบไปสำรวจความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนก่อน เพื่อรวบรวมคำตอบผิด มาวิเคราะห์หาสาเหตุ ข้อบกพร่องของแต่ละคำตอบ โดยคัดเลือกเฉพาะคำตอบที่นักเรียนส่วนใหญ่ตอบผิดมาสร้างเป็นตัวลงในแบบทดสอบวินิจัยซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ ตัวเลือกที่เป็นตัวลงสามารถบอกนักเรียนได้ว่ามีข้อบกพร่องในด้านใด และทำให้ทราบสาเหตุของข้อบกพร่องนั้น และดัดแปลงทำให้ได้แบบทดสอบวินิจัยการอ่าน แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 4 ตอน มีข้อสอบทั้งหมด 60 ข้อ เมื่อทดสอบและตรวจสอบคุณภาพแล้ว เหลือจำนวน 36 ข้อ 1.2 ค่าความเที่ยงตรงในแบบทดสอบวินิจัย จากการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวินิจัยทั้ง 4 ตอน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องตามวิธีของโรเวนสลีย์และแสมเบิลตัน จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ปรากฏว่า แบบทดสอบวินิจัยการอ่าน มีดัชนีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00 แสดงว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูง และตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัดจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาคำอธิบายรายวิชาเนื้อหาในรายวิชาภาษาไทย จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันและสอดคล้องกับแนวคิดของ Phatthiyathani (2024) ที่กล่าวว่า แบบทดสอบวินิจัยข้อบกพร่องเป็นข้อสอบที่เน้นความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นสำคัญ มีข้อคำถามสอดคล้องกัน จึงทำให้สามารถบอกข้อบกพร่องของนักเรียนได้ ดังนั้นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 4 ตอน มีความตรงเชิงเนื้อหาที่ต้องการวัดจริง ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวินิจัย ค่าความยากของแบบทดสอบวินิจัยทั้ง 4 ตอน ผลปรากฏ ดังนี้ ค่าความยากของแบบทดสอบ ตอนที่ 1 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.79 ตอนที่ 2 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.33 ถึง 0.75 ตอนที่ 3 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.59 และตอนที่ 4 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.54 เมื่อพิจารณาค่าความยากทั้ง 4 ตอนแบบทดสอบมีค่าความยากระดับค่อนข้างยากถึงค่อนข้างง่าย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนได้ผ่านการเรียนการสอนจากครูเป็นส่วนใหญ่ และสามารถทำข้อสอบได้ ส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานในรายวิชาภาษาไทย และกระบวนการเกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากใกล้เคียงกับแบบทดสอบที่เคยมีผู้สร้างมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Temthawi (2018, p. 104) การสร้างแบบทดสอบวินิจัยการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.79 สอดคล้องกับวิจัยของ Miruan (2014, p. 90) การพัฒนาแบบทดสอบวินิจัยการอ่านและการเขียนสกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.51 ถึง 0.79 สอดคล้องกับวิจัยของ Chunsanit (2015, p. 132) การสร้างแบบทดสอบวินิจัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.21 ถึง

0.85 สอดคล้องกับวิจัยของ Mitranan (2013, p. 196) การพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ดังนั้นจึงจะถือได้ว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อสอบที่เหมาะสมสำหรับใช้ทำเป็นข้อสอบวินิจฉัย

1.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบตอนที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.49 ตอนที่ 2 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.62 ตอนที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.49 และตอนที่ 4 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.64 ข้อสอบทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนกลุ่มรอบรู้และกลุ่มไม่รอบรู้ มีคะแนนแตกต่างกันตามเกณฑ์ ซึ่งทำให้แบบทดสอบทั้ง 4 ตอน ข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนกปานกลาง แสดงว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้น สามารถนำไปใช้คัดแยกนักเรียนกลุ่มรอบรู้และกลุ่มไม่รอบรู้ได้ ซึ่งแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากใกล้เคียงกับแบบทดสอบที่เคยมีผู้สร้างมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Temthawi (2018, p. 104) การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.85 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Miruan (2014, p. 90) การพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.86 สอดคล้องกับวิจัยของ Chunsanit (2015, p. 133) การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.65 สอดคล้องกับวิจัยของ Mitranan (2013, p. 196) การพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยด้านการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.84 ดังนั้น จึงจะถือได้ว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อสอบที่เหมาะสมสำหรับใช้ทำเป็นข้อสอบวินิจฉัย

1.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจฉัยทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 และเมื่อพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวินิจฉัย ทั้ง 4 ตอน ผลปรากฏว่า ตอนที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.50 ตอนที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.59 ตอนที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.67 และตอนที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ไม่สูงนักและใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพราะข้อสอบแต่ละตอนอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างยาก มีการกระจายของคะแนนมาก ซึ่งความยากของข้อสอบมีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในแง่ที่ทำให้การกระจายของคะแนนมีมาน้อยต่างกัน ทั้งนี้เพราะแบบทดสอบที่มีการกระจายคะแนนมาก จะมีค่าความเชื่อมั่นสูงกว่าแบบทดสอบที่มีการกระจายของคะแนนน้อยกว่า โดยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากใกล้เคียงกับแบบทดสอบที่เคยมีผู้สร้างมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Temthawi (2018, p. 102) การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Miruan (2014, p. 90) การพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 ดังนั้น จึงถือได้ว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น ที่เชื่อถือได้ ซึ่งไม่ว่านักเรียนแต่ละคนจะทำการทดสอบกี่ครั้งก็ตามคะแนนที่ได้จากการทดสอบนั้นจะมีค่าใกล้เคียงกับคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งเดิมมาก Phatthiyathani (2024, p. 51) นั่นคือแบบทดสอบทั้ง 4 ตอน สามารถจำแนกนักเรียนที่มีความบกพร่องและไม่บกพร่องได้

2. คุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้หลักการตอบสนองข้อสอบ 2.1 คุณภาพของแบบทดสอบ วินิจฉัยตามหลักการทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ แบบ 3 พารามิเตอร์ ประกอบด้วยค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (a) ค่าพารามิเตอร์ความยากของแบบทดสอบ (b) และค่าพารามิเตอร์โอกาสการเดาของแบบทดสอบ (c) ของแบบทดสอบวินิจัย พบว่า ค่าพารามิเตอร์อำนาจจำแนก (a) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.277 ค่าพารามิเตอร์ความยากง่าย (b) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.030 และค่าพารามิเตอร์โอกาสเดาข้อสอบ (c) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.188 ซึ่งค่าพารามิเตอร์ทั้ง 3 พารามิเตอร์ ของแบบทดสอบวินิจัย การอ่าน มีอำนาจจำแนกข้อสอบอยู่ในระดับดีมาก มีค่าความยากของข้อสอบอยู่ในระดับยากมาก และค่าโอกาสในการเดาของข้อสอบ ไม่เกิน 0.3 สำหรับประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบ ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบ คือ ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (a) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 2.50 ค่าความยากของข้อสอบ (b) มีค่าตั้งแต่ -2.50 ถึง 2.50 และค่าการเดาของข้อสอบ (c) มีค่าไม่เกิน 0.30 (Urry, 1977, as cited in Sitthiparu, 2015, p. 54) และ 2.2 ข้อบกพร่องของนักเรียนที่เลือกตอบผิดในการทำแบบทดสอบวินิจัยการอ่าน โดยเรียงลำดับจากข้อบกพร่องที่พบมากไปน้อย พบว่า ตอนที่ 1 การอ่านคำ นักเรียนมีความบกพร่องที่เกิดจากการเข้าใจคลาดเคลื่อน การเข้าใจความหมายผิด การตีความผิด การสับสนเรื่องความหมาย และการใช้ความรู้สึกไม่ดูบริบทของคำ ตอนที่ 2 การอ่านประโยค นักเรียนมีความบกพร่องที่เกิดจากการเข้าใจคลาดเคลื่อน การสับสนประโยค การเข้าใจความหมายผิด และการตีความผิด ตอนที่ 3 การอ่านเนื้อเรื่องและบทความ นักเรียนมีความบกพร่องที่เกิดจากการตีความผิด การเข้าใจคลาดเคลื่อน และการเข้าใจความหมายผิด และตอนที่ 4 การอ่านบทร้อยกรอง นักเรียนมีความบกพร่องที่เกิดจากการเข้าใจคลาดเคลื่อน การตีความผิด และการเข้าใจความหมายผิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้ในกระบวนการการอ่าน จำเป็นต้องอาศัย ประสบการณ์ในเรื่องของการแปลความ ตีความของคำ ประโยค ซึ่งความบกพร่องอาจเกิดจากการแปลหรือตีความได้ไม่ชัดเจนไม่ถูกต้อง การแปลความหมายของคำศัพท์ในประโยค บทร้อยกรองไม่สมบูรณ์ การไม่พิจารณาบริบทของประโยค ไม่รู้ความหมายของสำนวนโวหาร สุภาษิต สำนวนไทย หรือเข้าใจความหมายของคำในประโยคผิดตีความประโยค บทร้อยกรองในเรื่องที่อาจผิด หรือนักเรียนไม่รู้ความหมาย และความหมายโดยนัยของคำแปรความหมายของคำศัพท์ได้บางส่วน แต่ความหมายของประโยคได้ใกล้เคียง แต่ยังไม่ถูกต้อง แปลความหมายของสำนวนผิดในเรื่องที่อ่าน แต่จะให้ความหมายคำประโยคจากประสบการณ์เดิมของแต่ละคน ทำให้การแปลความ การตีความ ของคำ ประโยค เนื้อเรื่องหรือบทร้อยกรองผิดไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chunsanit (2015, p. 133) การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่ข้อบกพร่องส่วนใหญ่มาจากการตีความไม่ถูกต้อง แปลความของประโยคไม่ได้ อาจเป็นผลเนื่องมาจากการไม่รู้จักความหมายของคำ สำนวน ไม่สามารถสรุปข้อคิดจากเรื่อง เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาในชีวิตได้ บอกข้อคิดและคุณค่าจากเรื่องไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Sisa-art (2011, p. 50) กล่าวว่าแบบทดสอบวินิจัยว่า เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อให้เห็นจุดบกพร่องจุดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนเรื่อง 11 ของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อจะหาทางแก้ไขได้ตรงจุดยิ่งขึ้น อันจะทำให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียน และเกิดการเรียนรู้ได้เหมือนคนอื่น

ข้อเสนอแนะ

จากการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ที่สนใจใช้แบบทดสอบวินิจฉัยการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรศึกษา คู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยและวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบวินิจฉัยให้เข้าใจ ทั้งนี้ เพื่อการวินิจฉัย ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการทดสอบ

1.2 แบบทดสอบวินิจฉัยทั้ง 4 ตอนเหมาะสำหรับค้นหาข้อบกพร่องของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการอ่าน การเรียนวิชาภาษาไทยเท่านั้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ตนเอง สร้างความร่วมมือในการเรียนเรื่องต่อไป และในขั้นที่สูงขึ้น เนื่องจากเป็นแบบทดสอบที่ค่อนข้างง่าย จึงไม่เหมาะสำหรับนำไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

1.3 ครูผู้สอนควรนำแบบทดสอบไปใช้หลังจากที่ทำการสอนเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อหา ข้อบกพร่อง ซึ่งจะช่วยให้การสอนซ่อมเสริมสามารถแก้ไขปัญหได้ตรงจุด อีกทั้งนำผลที่ได้จากการทดสอบ ไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำไปต่อยอดโดยการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหานักเรียน เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2 สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยตามแนวคิดหรือทฤษฎีอื่น ๆ เพื่อให้มีแบบทดสอบวินิจฉัยที่มี คุณภาพหลายรูปแบบ

2.3 สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยให้ครอบคลุมทักษะต่าง ๆ หรือเนื้อหาอื่น เพื่อให้แบบทดสอบ วินิจฉัยมีการวินิจฉัยที่หลากหลาย

References

- Chunsanit, T. (2015). *A Diagnostic Test Construction in Thai Reading Comprehension for Grade 6 Students under Sa Keao Primary Education Service Area Office 1* [Master's Thesis]. Burapha University. (In Thai)
- Kanchanawasi, S. (2020). *Modern Test Theories* (5th ed.). Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Laksanasiri, J. & Imsamran, B. (2010). *Languages and Communication* (4th ed.). Silpakorn University Printing House. (In Thai)

- Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. (2018). **Basic Education Core Curriculum 2008 (Revised ed. 2017)**. ACFT Printing House. (In Thai)
- Miruan, N. (2014). **Development of diagnostic test reading and spelling skills in Thai language for Grade 3 students in Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area 1** [Master's Thesis]. Sukhothai Thammathirat Open University. (In Thai)
- Mitranan, C. (2013). **The Development of Diagnostic Reading Test for Children with Reading Disabilities in Grade 3** [Master's Thesis]. Kasetsart University. (In Thai)
- Naksakun, K. (2013). **Thai Language Sound System** (7th ed.). Thai Wattana Panich Publishing. (In Thai)
- National Institute of Educational Testing Service. (2023). **O-NET P.6 Stats by Province by Content**. <https://shorturl.asia/N0pwi> (In Thai)
- Phatthiyathani, S. (2024). **Educational Measurement** (14th ed.). Prasan Printing. (In Thai)
- Sisa-art, B. (2015). **Basic Research** (9th ed.). Suweerivasarn Printing House. (In Thai)
- Sitthiparu, J. (2015). **Development of The Computerized Adaptive Testing for O-Net at The Grade Nine Level** [Master's Thesis]. Burapha University. (In Thai)
- Suchiwa, S. (2007). Modern Learning Assessment. In S. Wongwanit (Ed.), **Strengths and Weaknesses Analysis of Learner** (2nd ed.) Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Temthawi, B. (2018). **The Diagnostic Test Construction of Comprehension Reading Skill in The Thai Language for Grade 3 Student in School of Educational Quality Development Network 5 under Ratchaburi Educational Service Area 1** [Master's Thesis]. Muban Chom Bueng Rajabhat University. (In Thai)

The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2024). **PISA 2022 Summary Result**. <https://pisathailand.ipst.ac.th/pisa2022-summary-result/> (In Thai)

Urry, V. W. (1977). Tailored testing: A successful application of latent trait theory. **Journal of Education Measurement**, 14 (2), 181-196.

แนะนำผู้เขียน About Authors

กระพัน ศรีงาน
Krapan Sri-ngan

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

กฤษณาภูมิ เกษอินทร์
Krisanaphum Ket-in

สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Thai Language Program, Faculty of Humanities
And Social Sciences, Mahasarakham University

กุลปรียา อังมีพิช
Kunpreeya Oungmeepit

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Department of Thai Language, Faculty of
Humanities And Social Sciences,
Mahasarakham University

กীরติ ธนะไชย
Keerati Dhanachai

สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Thai Language Program, Faculty of Humanities
And Social Sciences, Mahasarakham University

ขจิตา ศรีพุ่ม
Khajita Sripoom

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
Department of Thai Language, Faculty of
Humanities
And Social Sciences, Burapha University

จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์
Jiraporn Adchariyaprasit

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Thai Language Department, Faculty of
Humanities And Social Science,
Suan Sunandha Rajabhat University

ชนนิกานต์ แสงวงผล	สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Chonnikan Sawangpol	Educational Research and Evaluation Program Faculty of Education, Buriram Rajabhat University
ชริดา อนันต์เรือง	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Charida Ananrueang	Thai Language Department, Faculty of Humanities And Social Science, Suan Sunandha Rajabhat University
ฌองส์ ฮวัน ซึง	สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเกาหลี วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
Jung Hwanseung	Korean Language and Culture College of Liberal Arts, Rangsit University
ทิพวัลย์ เหมรา	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Thippawan Hemmara	Thai Language Program, Faculty of Humanities And Social Sciences, Buriram Rajabhat University
ธัญทิพ อบเชย	สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเกาหลี วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
Thanyatip Obchoei	Korean Language and Culture College of Liberal Arts, Rangsit University
นิฟาติน สะอะ	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Nifatin Sa-A	Thai Language Department, Faculty of Humanities And Social Science, Suan Sunandha Rajabhat University
บุญเลิศ วิวรรณ	ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Boonlert Wiwan	Thai Language Department Faculty of Humanities, Kasetsart University

เบญจพร วรณูปถัมภ์	สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Benchaporn Wannupatam	Curriculum and Learning Management Faculty of Education, Buriram Rajabhat University
ปฐม หงษ์สุวรรณ	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Pathom Hongsuwan	Department of Thai Language, Faculty of Humanities And Social Sciences, Mahasarakham University
ปนิดา ทองบุญชม	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Panida Thongbunchom	Thai Language Program, Faculty of Humanities And Social Sciences, Buriram Rajabhat University
พงศธร สุรินทร์	สาขาวิชาภาษาไทย คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก
Phongsatorn Surin	Thai Department, Faculty of Business Administration and Arts, Rajamongala University of Technology Lanna Tak
เพ็ญพร จันทร์ละมุนมา	สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Penpon Janlamunmar	Curriculum and Learning Management Faculty of Education, Buriram Rajabhat University
ภัทรา ปินทะแพทย์	สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
Pattra Pindabaedya	Program in English, Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
มยุรี คำแก้ว	สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Mayuree Khamkaew	Educational Research and Evaluation Program Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

ยุพาวดี อางหาญ Yupawadee Athan	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Thai Language Program, Faculty of Humanities And Social Sciences, Buriram Rajabhat University
รุฟิยา อามิง Rufiaya Arming	สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ Program in English, Faculty of Education, Walaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
วนิดา หอมจันทร์ Wanida Homjan	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Faculty of Education, Buriram Rajabhat University
วรโชติ ต๊ะนา Worachot Tana	โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก Lahansai Ratchadapisek School
สำราญ จุระตา Samran Dhurata	สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Thai Language Program, Faculty of Humanities And Social Sciences, Buriram Rajabhat University
สุชาติ หอมจันทร์ Suchart Homjan	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Faculty of Education, Buriram Rajabhat University
สุรัชย์ ปิยานุกูล Surachai Piyankool	สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Curriculum and Learning Management Faculty of Education, Buriram Rajabhat University
อรนุช ศรีคำ Oranut Srikkham	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

เอกชัย แสงโสภา

Ekkachai Sangsoda

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Communication Arts Department
Faculty of Management Science
Phetchabun Rajabhat University

รูปแบบของบทความในวารสาร

ระยะขอบบน
2.54 cm

ชื่อเรื่องภาษาไทย

(TH SarabunPSK 20 point, Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

Title in English

(TH SarabunPSK 20 point, Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

เว้น 15 pt.

ระยะขอบซ้าย
2.54 cm

ชื่อ-นามสกุล ผู้เขียนคนที่1* / ชื่อ-นามสกุล ผู้เขียนคนที่2²

(ชื่อภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point., Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

กรณีมากกว่า 3 คนให้ใส่ชื่อผู้เขียนคนแรกและคณะ

เว้น 15 pt.

ระยะขอบขวา
2.54 cm

Author Name – Lastname1^{1*} / Author Name – Lastname2²

(ชื่อภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point., Bold, กึ่งกลางหน้ากระดาษ) กรณีมากกว่า 3 คนให้ใส่ชื่อผู้เขียนคนแรกและคณะ

¹สาขาวิชา คณะ มหาวิทยาลัย จังหวัด รหัสไปรษณีย์, ประเทศ

(ชื่อหน่วยงานภาษาไทย TH SarabunPSK 13 point, normal, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

¹Department, Faculty, University, Province, Country Postal code

(ชื่อหน่วยงานภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 13 point, normal, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

(กรณีต่างสังกัดให้ใส่หมายเลขกำกับหน้าชื่อสถาบัน)

*Corresponding author:@.....

(อีเมลติดต่อผู้เขียนบทความ TH SarabunPSK 12 point, normal, กึ่งกลางหน้ากระดาษ)

เว้น 15 pt.

วันที่ Received/ Revised/ Accepted (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 12 point, normal, ซิดขวา) ดังตัวอย่าง

Received: June 18, 2021

Revised: November 1, 2021

Accepted: December 19, 2021

Abstract (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) เนื้อความบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal).....

เว้น 8 / 10 pt.

Keywords: //aa//bb//cc//dd//ee (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal, ซิดขอบซ้าย) 3-5 คำ

ระยะขอบล่าง
2.54 cm

เว้น 15 pt.

บทคัดย่อ (ภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) เนื้อความบทคัดย่อภาษาไทย (ภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point, normal)

.....

.....

เว้น 8 / 10 pt.

คำสำคัญ: //กก//ขข//คค//งง//จจ (ภาษาไทย TH SarabunPSK 16 point, normal, ซิดขอบซ้าย) 3-5 คำ

เว้น 15 pt.

บทนำ (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal)

.....

.....

.....

เว้น 15 pt.

วัตถุประสงค์ (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) 1. (TH SarabunPSK 16 point, normal).....

2.

3.

เว้น 15 pt.

ทบทวนวรรณกรรม (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิดขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

(2 cm) เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal)

.....

.....

เว้น 15 pt.

วิธีดำเนินการวิจัย (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

- (2 cm) 1. (TH SarabunPSK 16 point, normal).....
2.
3.

(บทความทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้ใช้ “วิธีดำเนินการวิจัย” บทความทางหมวดด้านวิทยาศาสตร์ให้ใช้ “อุปกรณ์และวิธีการ”)

เว้น 15 pt.

ผลการวิจัย (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

- (2 cm) เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal)
.....
.....

เว้น 15 pt.

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย (TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

- (2 cm) เนื้อหา (TH SarabunPSK 16 point, normal)
.....
.....
.....

เว้น 15 pt.

References (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, Bold, ซิตขอบซ้าย)

เว้น 15 pt.

- เนื้อหา (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal บรรทัดแรกซิตขอบซ้าย).....
(เคาะ 7 ตัวอักษร).....

- เนื้อหา (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal บรรทัดแรกซิตขอบซ้าย).....
(เคาะ 7 ตัวอักษร).....

- เนื้อหา (ภาษาอังกฤษ TH SarabunPSK 16 point, normal บรรทัดแรกซิตขอบซ้าย).....
(เคาะ 7 ตัวอักษร).....

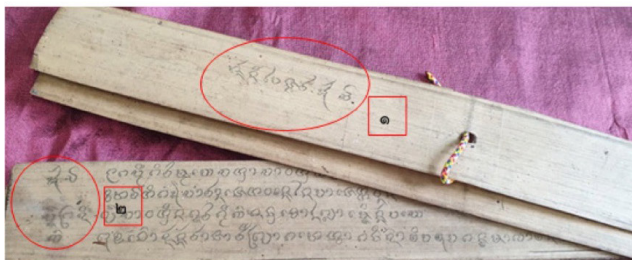
การนำเสนอตาราง และ รูปภาพ

(ตารางที่ x TH SarabunPSK 16 point ตัวหนา ชิดซ้าย ไม่ใส่เส้นแนวดัง
(ชื่อตาราง TH Sarabun PSK 16 point ตัวธรรมดา)

ตารางที่ 2 ตัวอย่างตารางสรุปบัญชีรายชื่อคัมภีร์ใบลาน

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	หมวด	ตัวอักษร	จำนวน ผูก	ลักษณะ เอกสาร	ลักษณะชุด/ สภาพ
1	ปกิณกะพระวินัย	01 พระวินัย	ธรรมอีสาน	5	ใบลานยาว	ต่างชุด/ดีมาก
2	คิริมานันทสูตร	02 พระ สุตตันตปิฎก	ธรรมอีสาน	7	ใบลานยาว	ไม่ครบชุด/ ดีมาก
3	ปกิณกะมูล นิพพาน	02 พระ สุตตันตปิฎก	ธรรมอีสาน	9	ใบลานยาว	ต่างชุด/ดี

(ชื่อรูปภาพ แผนภูมิ TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา จัดกึ่งกลาง ตั้งค่าเป็น 1 คอลัมน์)
ที่มา: (TH Sarabun PSK 16 point ตัวหนา จัดกึ่งกลาง)

ภาพที่ 3 ตัวอย่างใบปกหน้าคัมภีร์ใบลาน
ที่มา: Phiphat Prasertsang et al. (2019)

ข้อกำหนดของวารสาร

วิจิตรวรรณสาร กำหนดตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ คือ ฉบับระหว่างเดือน มกราคม- เมษายน ฉบับที่สองระหว่างเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และฉบับที่สามระหว่างเดือน กันยายน-ธันวาคม วารสารเปิดรับบทความวิจัย (research article) บทความวิชาการ (academic article) บทวิจารณ์หนังสือ (book review) เพื่อพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ตามที่เห็นสมควร และบทความที่จะตีพิมพ์ต้องเป็นผลงานที่ยังไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาเพื่อลงพิมพ์ในวารสารอื่นใดมาก่อน โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมสาขาย่อยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ดังต่อไปนี้ ภาษาไทย วรรณคดีไทย คติชนวิทยา ชาติพันธุ์วิทยา ภาษาศาสตร์ การสอนภาษา และภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาด้านฉบับ (manuscript) ตามข้อกำหนดของวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความนั้นอาจถูกให้ปรับแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา รูปแบบ และสำนวน ตามที่กองบรรณาธิการวารสารเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิให้แก่ผู้เขียนเพื่อดำเนินการแก้ไข หากผู้เขียนมีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ให้ผู้เขียนชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อกองบรรณาธิการจะได้พิจารณาในการตีพิมพ์ต่อไปและเพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

1. ความยาวของบทความ 12 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว (อาจอनुโลมให้เกิน 12 หน้าได้แต่ไม่เกิน 20 หน้า)
 2. รูปแบบตัวอักษร ให้จัดพิมพ์ด้วยแบบตัวอักษร TH SarabunPSK เท่านั้น
 3. ชื่อเรื่องบทความภาษาไทย ขนาดตัวอักษร 20 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
 4. ชื่อเรื่องบทความภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ
 5. ชื่อผู้เขียนทุกคน ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา)
 6. ชื่อสังกัดหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัย ขนาดตัวอักษร 13 พอยนต์ (ตัวอักษรปกติ)
 7. อีเมลของผู้ประสานงาน ขนาดตัวอักษร 12 พอยนต์
 8. วันที่ส่ง วันที่แก้ไข วันที่รับบทความ ขนาดตัวอักษร 12 พอยนต์ (ตัวอักษรปกติ)
 9. เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ จัดชิดซ้าย
- พิมพ์ 1 คอลัมน์
10. คำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย
 11. เนื้อหาคำสำคัญ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ วรรค 2 เคาะระหว่างคำ

12. ชื่อหัวเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย ไม่ใส่เลขลำดับที่
13. เนื้อหาบทความ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์
14. เนื้อหาบทความ ย่อหน้า 2 ซม.
15. ชื่อตาราง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) ให้ระบุไว้บนตารางจัดชิดซ้าย ได้ตารางให้บอกแหล่งที่มาจัดชิดซ้าย ส่วนรายละเอียดตัวอักษรปกติ
16. ชื่อรูปภาพ ชื่อแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) ให้ระบุไว้ใต้รูปภาพ แผนภูมิ จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้รูปภาพ แผนภูมิให้บอกแหล่งที่มาเป็นภาษาอังกฤษ จัดกึ่งกลาง
17. ระยะขอบกระดาษ 1 นิ้ว (2.54 ซม.) เท่ากันทุกด้าน
18. หมายเลขหน้า ให้ใส่ไว้ตำแหน่งด้านล่างขวาตั้งแต่ต้นจนจบบทความ ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์
19. ชื่อเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย
20. เนื้อหาเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 พอยนต์ พิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ จัดชิดซ้าย บรรทัดที่สองจัดเอียงมาทางขวา ½ นิ้ว หรือ 7 ตัวอักษรเศษ

ส่วนประกอบของบทความ

1. ชื่อเรื่องบทความ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
2. ชื่อผู้เขียนทุกคน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
3. บทคัดย่อ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ความยาวไม่เกิน 300 คำ
4. คำสำคัญ 3-5 คำ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
5. เนื้อเรื่อง
 - 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และบทสรุป
 - 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม วิธีการวิจัย ผลการวิจัยสรุปและอภิปรายผลการวิจัย
 - 3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหาวิจารณ์ และ บทสรุป
6. เอกสารอ้างอิงในตัวเนื้อหา (ภาษาอังกฤษ)
7. ตารางประกอบ รูปภาพ แผนภูมิ หรืออื่น ๆ ต้องใส่หมายเลขกำกับในบทความและอ้างอิงแหล่งที่มาของตารางรูปภาพและแผนภูมิให้ถูกต้อง โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่น ใช้รูปภาพสีหรือขาว-ดำ ที่มีความคมชัด และส่งภาพถ่ายต้นฉบับหรือไฟล์รูปภาพแยกต่างหาก แนบมาพร้อมกับบทความด้วย
8. เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (ภาษาอังกฤษ) ให้แนบเอกสารอ้างอิงภาษาไทยมาด้วย

คำแนะนำในการเขียนอ้างอิง

การเขียนอ้างอิงตามรูปแบบของวารสาร วชิรบรรณสาร กองบรรณาธิการวารสาร ได้ยึดรูปแบบการเขียนอ้างอิงตาม Publication Manual of the American Psychological Association ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 โดยปรับรูปแบบบางรายการให้เข้ากับบริบทของวารสารไทยของวชิรบรรณสาร รูปแบบการเขียนอ้างอิงในบทความในวารสารจะประกอบด้วยการอ้างอิง 2 ส่วน คือ 1) การอ้างอิงในตัวเนื้อหา 2) รายการอ้างอิงท้ายบทความ

1. การอ้างอิงในตัวเนื้อหา (In-text Citation)

การอ้างอิงในตัวเนื้อหาเป็นการอ้างอิงในระบบนามปี โดยระบุชื่อผู้แต่ง และปีพิมพ์ เพื่อเป็นการแนะนำผู้อ่านไปยังแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เพิ่มเติมเอกสารวิชาการ ที่มีการจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร การอ้างอิงในตัวเนื้อหา จะมี 2 ลักษณะ คือ การอ้างอิงต้นข้อความ (Narrative Citation) การอ้างอิงท้ายข้อความ (Parenthetical Citation)

การอ้างอิงชื่อผู้แต่ง ต้นข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติให้ปรับเป็นชื่อภาษาอังกฤษแบบถ่ายเสียง โดยใช้นามสกุลผู้แต่ง ตามด้วยปีที่พิมพ์เป็นปีคริสต์ศักราช ในวงเล็บ ในกรณีที่อ้างแบบสรุปใจความ หรือ ใส่ตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (p.) ในกรณีที่มิมีจำนวนหน้าเดียว หรือตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (pp.) ในกรณีมีจำนวนตั้งแต่สองหน้าขึ้นไป ก่อนเลขหน้าในวงเล็บ ในกรณีที่อ้างแบบระบุเลขหน้า ตัวอย่างเช่น

Triwiset (2018) พบว่า..... หรือ Triwiset (2018, p. 4) พบว่า..... หรือ
Triwiset (2021, pp. 4-5) พบว่า.....

การอ้างอิงชื่อผู้แต่ง ท้ายข้อความ

ในกรณีที่ชื่อของผู้แต่งที่เป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติให้ปรับเป็นชื่อภาษาอังกฤษแบบถ่ายเสียง โดยใช้นามสกุลผู้แต่งตามด้วยปีที่พิมพ์เป็นปีคริสต์ศักราช ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาคหลังชื่อผู้แต่งในวงเล็บ หรือตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (p.) ในกรณีที่มีจำนวนหน้าเดียว หรือ ตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า (pp.) ในกรณีที่มีจำนวนตั้งแต่สองหน้าขึ้นไป ก่อนเลขหน้าในวงเล็บ ตัวอย่างเช่น

การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นในประเทศไทย.....(Triwiset, 2018) หรือ
การศึกษาเกี่ยวกับภาษาถิ่นในประเทศไทย.....(Triwiset, 2018, p. 4) หรือ
(Triwiset, 2021, pp. 4-5)

การอ้างอิงแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ในกรณีที่ผู้เขียนใช้แหล่งข้อมูลขั้นต้นที่ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่หรือค้นหามาได้ การอ้างแหล่งข้อมูลชั้นรองหรือการอ้างตามบุคคลอื่น ให้ใช้คำภาษาอังกฤษว่า 'as cited in' ในวงเล็บ เช่น ผู้เขียนอ่านบทความที่แต่งโดย Knipe & Horowitz (2018) ที่อ้าง Truslow (2009) โดยที่ผู้เขียนไม่สามารถอ่านงานเขียนต้นฉบับของ Truslow ด้วยตนเอง ในรายการอ้างอิงจะใส่เฉพาะแหล่งข้อมูลชั้นรองที่เขียนโดย Knipe & Horowitz (2018) เท่านั้น การอ้างอิงในตัวเนื้อหาจะใช้รูปแบบ ดังตัวอย่าง (Truslow, 2009, as cited in Knipe & Horowitz, 2018)

ถ้าผู้เขียนไม่ทราบปีที่พิมพ์เผยแพร่ของแหล่งข้อมูลขั้นต้น ก็ให้ละปีที่พิมพ์ไว้ในการอ้างอิงตัวในตัวเองโดย
ไม่ต้องใส่ ดังตัวอย่าง

Newton's diary (as cited in Hale, 1912)

การอ้างอิงการสัมภาษณ์

งานเขียนบางประเภทที่ไม่สามารถสืบค้นโดยผู้อ่านทั่วไปได้ เช่น งานที่ไม่มีแหล่งอ้างอิง จะถูกอ้าง
เป็นการสื่อสารส่วนบุคคล (personal communication) ซึ่งการสื่อสารส่วนบุคคลรวมถึง อีเมล ข้อความ การสนทนา
ออนไลน์หรือ ข้อความส่วนบุคคล การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การบรรยายในชั้นเรียนที่ไม่
ได้บันทึกไว้ บันทึกข้อความ จดหมาย ข้อความจากการอภิปรายกลุ่มที่ไม่สามารถค้นได้ เนื่องจากว่าผู้อ่านไม่สามารถ
สืบค้นข้อมูลการสื่อสารส่วนบุคคลเหล่านี้ได้ การอ้างอิงการสื่อสารส่วนบุคคลในบทความจึงไม่ใส่ไว้ในรายการอ้างอิงท้าย
บทความ แต่ให้ใส่ข้อมูลเท่าที่เป็นไปได้ในตัวเนื้อหาเท่านั้น โดยใช้รูปแบบต่อไปนี้ ข้อต่อผู้ที่สัมภาษณ์เป็นอักษรย่อใน
กรณีชาวต่างชาติและตัวเต็มในกรณีคนไทย และนามสกุลเต็มเป็นภาษาอังกฤษใส่คำว่า 'personal communication'
ตามด้วย เดือน วันที่ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค ตามด้วย ปีเป็นปีคริสต์ศักราช และ ใช้ตัวเลขอารบิก ดังตัวอย่าง

ในการอ้างอิง ต้นข้อความ J. T. Lewis (personal communication, May 14, 2018) หรือ

ในการอ้างอิง ท้ายข้อความ (K. Taylor, personal communication, March 17, 2019)

2. การอ้างอิงท้ายบทความ

1. การอ้างอิงท้ายบทความในรูปแบบที่กำหนดของวารสาร ในกรณีที่มีรายการอ้างอิงต้นฉบับเขียนเป็น
ภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้แปลเอกสารอ้างอิงทั้งหมดเป็นภาษาอังกฤษและใส่คำภาษา
อังกฤษที่บอกกว่าอยู่ภาษาไทย (In Thai) หรือว่าในภาษาต่างประเทศอื่น ๆ (In 'Language') กำกับต่อท้ายเอกสารอ้างอิงที่
แปลเป็นภาษาอังกฤษจากต้นฉบับเดิมที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาอื่น ๆ ดังตัวอย่าง

Suklarpit, S. (2018). **Monogamy: Family colonial in Siam**. Bangkok:

Matichon. (In Thai)

Kruawitchayachan, J. (1994). **The Way of Life of the Mon People**.

Bangkok: Dan Suttha Printing. (In Chinese)

2. การอ้างอิงผู้แต่งชื่อเดียวกันแต่ปีที่พิมพ์ต่างกันให้เรียงลำดับโดยใช้ปีที่พิมพ์ก่อนเป็นเกณฑ์ ส่วนการอ้างอิงผู้
แต่งคนเดียวกันที่ตีพิมพ์ภายในปีเดียวกัน ให้ใช้ตัวอักษรในภาษาอังกฤษว่า a หรือ b เป็นต้น กำกับหลังจากปีที่พิมพ์ภายใน
วงเล็บ ดังตัวอย่าง

Bednarik, R. G. (2003a). Concerns in rock art science. **Aura Newsletter**,

20 (1), 1-4.

Bednarik, R. G. (2003b). A figurine from the African Acheulian.

Current Anthropology, 44 (3), 405-413.

References Samples (ตัวอย่างการอ้างอิง)

Journal article (บทความในวารสาร)

McCauley, S. M., & Christiansen, M. H. (2019). Language learning as language use: A cross-linguistic model of child language development. *Psychological Review*, 126 (1), 1–51.

Magazine article (บทความในนิตยสาร)

Bergeson, S. (2019, January 4). Really cool neutral plasmas. *Science*, 363 (6422), 33–34.

Newspaper article (บทความในหนังสือพิมพ์)

Guarino, B. (2017, December 4). How will humanity react to alien life? Psychologists have some predictions. *The Washington Post*.

Book republished in translation (หนังสือแปล)

Piaget, J., & Inhelder, B. (1969). *The psychology of the child* (H. Weaver, Trans.; 2nd ed.). Basic Books.

Book in a series (หนังสือที่มีพิมพ์หลายครั้ง)

Madigan, S. (2019). *Narrative therapy* (2nd ed.). American Psychological Association.

Anthology (หนังสือรวมเล่ม)

Gold, M. (Ed.). (1999). *The complete social scientist: A Kurt Lewin reader*. American Psychological Association.

Religious work (คัมภีร์ทางศาสนา)

The Qur'an (M. A. S. Abdel Haleem, Trans.). (2004). Oxford University Press.

Ancient Greek or Roman work (หนังสือกรีกหรือโรมันโบราณ)

Aristotle. (1994). *Poetics* (S. H. Butcher, Trans.). The Internet Classics Archive.

Shakespeare (หนังสือของเชคสเปียร์)

Shakespeare, W. (1995). *Much ado about nothing* (B. A. Mowat & P. Werstine, Eds.). Washington Square Press.

Chapter in an edited book (บทในหนังสือที่มีบรรณาธิการ)

Weinstock, R., Leong, G. B., & Silva, J. A. (2003). Defining forensic psychiatry: Roles and responsibilities. In R. Rosner (Ed.), **Principles and practice of forensic psychiatry** (2nd ed., pp. 7–13). CRC Press.

Grant (รายงานวิจัยที่ได้รับทุนจากหน่วยงาน)

Blair, C. B. (Principal Investigator). (2015–2020). **Stress, self-regulation and psycho-pathology in middle childhood** (Project No. 5R01HD081252-04) [Grant]. Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health & Human Development.

Conference session (การประชุมสัมมนาวิชาการ)

Fistek, A., Jester, E., & Sonnenberg, K. (2017, July 12–15). **Everybody's got a little music in them: Using music therapy to connect, engage, and motivate** [Conference session]. Autism Society National Conference, Milwaukee, WI, United States.

Unpublished dissertation or thesis

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหรือโท)

Harris, L. (2014). **Instructional leadership perceptions and practices of elementary school leaders** [Doctoral dissertation]. University of Virginia.

Dissertation or thesis published online

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกหรือโทที่เผยแพร่ออนไลน์)

Hutcheson, V. H. (2012). **Dealing with dual differences: Social coping strategies of gifted and lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer adolescents** [Master's thesis, The College of William & Mary]. William & Mary Digital Archive. <https://digitalarchive.wm.edu/bitstream/handle/10288/16594/HutchesonVirginia2012.pdf>

Unpublished manuscript (เอกสารที่ยังไม่ตีพิมพ์)

Yoo, J., Miyamoto, Y., Rigotti, A., & Ryff, C. (2016). **Linking positive affect to blood lipids: A cultural perspective** [Unpublished manuscript]. Department of Psychology, University of Wisconsin–Madison.

Film or video (ภาพยนตร์หรือวิดีโอ)

Forman, M. (Director). (1975). **One flew over the cuckoo's nest** [Film]. United Artists.

TV series (ซีรีส์ในโทรทัศน์)

Simon, D., Colesberry, R. F., & Kostroff Noble, N. (Executive Producers). (2002–2008).

The wire [TV series]. Blown Deadline Productions; HBO.

YouTube video or other streaming video (ทูบวีดีโอหรือสตรีมมิงวิดีโอ)

Cutts, S. (2017, November 24). **Happiness** [Video]. Vimeo.

<https://vimeo.com/244405542>

Single song or track (เพลงเดี่ยว)

Beyoncé. (2016). **Formation** [Song]. On Lemonade. Parkwood; Columbia.

Tweet (ทวีตในทวิตเตอร์)

White, B. [@BettyMWhite]. (2018, June 21). I treasure every minute we spent together #koko

[Image attached] [Tweet]. Twitter. [https://twitter.com/BettyMWhite/](https://twitter.com/BettyMWhite/status/100995189284622745)

[status/100995189284622745](https://twitter.com/BettyMWhite/status/100995189284622745)

Facebook post (โพสต์ในเฟซบุ๊ก)

Gaiman, N. (2018, March 22). 100,000+ Rohingya refugees could be at serious

risk during Bangladesh's monsoon season. My fellow UNHCR Goodwill

Ambassador Cate Blanchett is [Image attached] [Status update]. Facebook.

<http://bit.ly/2JQxPAD>

Webpage on a news website (เว็บเพจในข่าวเว็บไซต์)

Avramova, N. (2019, January 3). The secret to a long, happy, healthy life? Think

age-positive. CNN. [https://www.cnn.com/2019/01/03/health/](https://www.cnn.com/2019/01/03/health/respect-toward-elderly-leads-to-long-life-ntl/index.html)

[respect-toward-elderly-leads-to-long-life-ntl/index.html](https://www.cnn.com/2019/01/03/health/respect-toward-elderly-leads-to-long-life-ntl/index.html)

Sexuality of Male Homosexual Characters in Novel Named Billy and Joe

Language Characteristics and Pragmatic Transfer of Korean Hosts Who Used Thai as a Second Language to Present Thai Culture on the Cullan Hate Berry Channel

Linguistic Strategies in Disaster News Narratives of Tropical Storm Yagi

A Comparative Study of Food in Literature "Kun Chang Kun Pan" in Thai and "Tum Teav" in Khmer

Fluidity in Diversity: Dimensions of Queer Textuality in the Yaoi Comic My Stuttering Sweetheart

The Archives of Ok-Phra Wisut Sunthon (Kosa Pan): Archaic Word Form in Ayutthaya Period

The Kathin Tradition of the Kui Ethnic Group in Ban Khu Khat, Satuek District, Buri Ram Province: Traditional Forms According to Buddhist Disciplines, Community Identity, and Conservation

The Study of Lexical Similarities between Korean and Thai Through Intermediary Languages

Effect of Integrated TPACK, CLIL, CBL, and PBL Learning Management Focusing on Communicative Speech with the Community on the Communicative Speaking Ability of Grade 11 students

The Development of a Computer-based Diagnostic Test for Identifying Spelling Deficiencies in Basic Thai Writing among Prathomsueksa 3 Students under Buriram Primary Educational Service Area Office 1

Developing Listening and Speaking English Skills by Using Task-Based Learning Activity for 1st Year of Vocational Certificate Students

Development of Plosive Sounds Pronunciation in English Vocabulary By Phonics Teaching for 2nd Grade Students

The Construction of a Thai Reading Diagnostic Test by Using Item Response Theory for Prathomsueksa 6 Students under Buriram Primary Educational Service Area Office 1